

MINISTARSTVO ZNANOSTI I OBRAZOVANJA
NACIONALNI KURIKULUM NASTAVNOGA PREDMETA HRVATSKI
JEZIK

PRIJEDLOG NAKON JAVNE RASPRAVE

Prosinac 2017.

Sadržaj

UVOD

A. OPIS NASTAVNOGA PREDMETA HRVATSKI JEZIK

B. ODGOJNO-OBRAZOVNI CILJEVI UČENJA I POUČAVANJA U NASTAVNOME PREDMETU HRVATSKI JEZIK

C. PREDMETNA PODRUČJA U ORGANIZACIJI KURIKULUMA NASTAVNOGA PREDMETA HRVATSKI JEZIK

Hrvatski jezik i komunikacija

Književnost i stvaralaštvo

Kultura i mediji

D. ODGOJNO-OBRAZOVNI ISHODI U NASTAVNOME PREDMETU HRVATSKI JEZIK

Odgojno-obrazovni ishodi – osnovna škola

1. razred osnovne škole
2. razred osnovne škole
3. razred osnovne škole
4. razred osnovne škole
5. razred osnovne škole
6. razred osnovne škole
7. razred osnovne škole
8. razred osnovne škole

Odgojno-obrazovni ishodi – srednja škola

1. razred srednje škole – 4, 4, 4, 4
2. razred srednje škole – 4, 4, 4, 4
3. razred srednje škole – 4, 4, 4, 4
4. razred srednje škole – 4, 4, 4, 4
1. razred srednje škole – 4, 4, 3, 3
2. razred srednje škole – 4, 4, 3, 3
3. razred srednje škole – 4, 4, 3, 3
4. razred srednje škole – 4, 4, 3, 3

1. razred srednje škole – 3, 3, 3, 3
2. razred srednje škole – 3, 3, 3, 3
3. razred srednje škole – 3, 3, 3, 3
4. razred srednje škole – 3, 3, 3, 3
1. razred srednje škole – 3, 3, 3
2. razred srednje škole – 3, 3, 3
3. razred srednje škole – 3, 3, 3

E. POVEZANOST S DRUGIM ODGOJNO-OBRAZOVNIM PODRUČJIMA I MEĐUPREDMETNIM TEMAMA

F. UČENJE I POUČAVANJE NASTAVNOGA PREDMETA HRVATSKI JEZIK

Iskustva učenja

Uloga učitelja i nastavnika

Materijali i izvori

Okružje

Određeno vrijeme

Grupiranje djece i učenika

G. VREDNOVANJE ODGOJNO-OBRAZOVNIH ISHODA U NASTAVNOME PREDMETU HRVATSKI JEZIK

DODATAK KURIKULUMU – POPIS PREDLOŽENIH KNJIŽEVNIH TEKSTOVA ZA ČITANJE

UVOD

Kurikulum nastavnoga predmeta Hrvatski jezik jedinstven je dokument kojim su povezane sve razine odgojno-obrazovnoga procesa u kojima se uči i poučava hrvatski jezik: osnovnoškolski i srednjoškolski odgoj i obrazovanje, tj. gimnazijsko, strukovno i umjetničko obrazovanje. Svi dokumenti kurikulumuma čine jedinstvenu cjelinu, stoga se i čitaju u kontekstu međusobne povezanosti i uvjetovanosti.

U opisu predmeta istaknuta je svrha učenja i poučavanja predmeta, navode se znanstvene i stručne smjernice te načela na kojima se temelje pristupi i sustavi učenja i poučavanja predmeta.

Odgojno-obrazovni ciljevi učenja i poučavanja predmeta predstavljaju opća, najšire određena očekivanja o tome što će učenici znati i moći učiniti kao rezultat učenja i poučavanja predmeta Hrvatski jezik.

Tri međusobno povezana predmetna područja u organizaciji kurikulumuma predmeta Hrvatski jezik čine strukturu koja izravno određuje dio kurikulumuma predmeta u kojem se iskazuju odgojno-obrazovni ishodi.

Odgojno-obrazovni ishodi predstavljaju jasne i nedvosmislene iskaze očekivanja od učenika u pojedinoj godini učenja i poučavanja predmeta, a proizlaze iz odgojno-obrazovnih ciljeva učenja i poučavanja predmeta Hrvatski jezik. Određeni su kao znanja, vještine, stavovi i vrijednosti te se razvijaju od prvoga razreda osnovne škole do završnoga razreda srednje škole.

Kurikulum predmeta Hrvatski jezik povezan je i s drugim odgojno-obrazovnim područjima, međupredmetnim temama i ostalim nastavnim predmetima.

U dijelu o učenju i poučavanju predmeta navode se okvirne smjernice o načinima organizacije učenja i poučavanja predmeta, a u dijelu o vrednovanju odgojno-obrazovnih ishoda navode se osnovni pristupi vrednovanju.

Učenicima se na svim razinama i oblicima školovanja omogućuje razvoj i stjecanje komunikacijske jezične kompetencije, jezičnih znanja i višestruke pismenosti nužne za nastavak školovanja, život i rad, razumijevanje književnosti kao umjetnosti riječi i kao temelja nacionalnog identiteta.

Struktura Kurikuluma nastavnoga predmeta Hrvatski jezik – grafički prikaz

NIJE

A. OPIS NASTAVNOGA PREDMETA HRVATSKI JEZIK

Hrvatski jezik u službenoj je uporabi u Republici Hrvatskoj i jezik je na kojem se obrazuju svi učenici koji se školuju u hrvatskim školama. Osposobljenost za komunikaciju i izražavanje na hrvatskome standardnom jeziku učenicima je polazište za učenje svih drugih nastavnih predmeta, stoga se predmet Hrvatski jezik poučava na svim odgojno-obrazovnim razinama i ciklusima. Učeći hrvatski jezik, učenici ovladavaju komunikacijskom jezičnom kompetencijom na svim djelatnim idiomima hrvatskoga jezika te stječu osnove čitalačke, medijske, informacijske i međukulturne pismenosti što je preduvjet osobnomu razvoju, uspješnom školovanju, cjeloživotnom učenju te kritičkomu odnosu prema nizu pojava u društvenome i poslovnom životu.

Svrha je učenja i poučavanja nastavnog predmeta Hrvatski jezik osposobljavanje učenika za jasno, točno i prikladno sporazumijevanje hrvatskim standardnim jezikom, usvajanje znanja o jeziku kao sustavu, slobodno izražavanje misli, osjećaja i stavova te spoznavanje vlastitoga, narodnog i nacionalnog jezično-kulturnog identiteta. Učenicima se omogućuje primanje, razumijevanje, vrednovanje i stvaranje različitih govornih i pisanih tekstova primjenom komunikacijskih strategija. Učeniku je jezik najčešće sredstvo samospoznaje i spoznaje svijeta koji ga okružuje, a vještine slušanja, govorenja, čitanja, pisanja i njihova međudjelovanja pridonose njegovoj osobnoj dobrobiti i omogućuju mu djelovanje u osobnim, društvenim, kulturnim i poslovnim prigodama.

Učenici razvijaju stav o nužnosti uporabe hrvatskoga standardnog jezika i pravila kulturne komunikacije. Osvještavaju i potrebu očuvanja hrvatskih dijalekata i govora te se stvaralački izražavaju na zavičajnim idiomima. Učenicima se omogućuje razumijevanje i prihvaćanje međukulturnih razlika te uočavanje i prevladavanje kulturnih i jezičnih stereotipa i predrasuda pri čemu poštuju i uvažavaju jezike drugih naroda. Istražujući i pretražujući, zauzimaju kritički odnos prema prikupljenim informacijama iz različitih medija i uvježbavaju procijeniti i vrednovati njihove svrhe i namjene te ih stvaralački preoblikuju primjenom različitih strategija slušanja, govorenja, čitanja i pisanja.

Učenici upoznaju književnost kao stvaralačku jezičnu djelatnost koja omogućuje osobitu vrstu spoznaje i zadovoljstva. Čitanje i upoznavanje književnosti hrvatskoga naroda, kulturnoga i civilizacijskoga kruga, učenicima omogućuje stjecanje književnoga znanja, književne kulture i kulturnoga identiteta, a čitanje književnih tekstova svjetske književnosti razvijanje kulturne kompetencije i međukulturnoga razumijevanja. Učenike se također potiče na literarno i estetsko čitanje književnih tekstova da bi se razvili u cjeloživotne čitatelje i ljubitelje umjetnosti riječi. Osobita je vrijednost učenja i poučavanja književnosti i stvaralaštva razvijanje mašte i estetskih mjerila vrednovanja te doživljavanje književnosti kao izvora znanja, iskustva i vrijednosti čovječanstva.

Kurikulumom se potiče usvajanje znanja o jeziku kao sustavu, razvijanje jezičnih djelatnosti slušanja, govorenja, čitanja i pisanja te njihova ovladavanja koje se ostvaruju primanjem, proizvodnjom i međudjelovanjem različitim oblicima i vrstama teksta.

Kurikulum uvažava kognitivne i jezične faze razvoja učenika te potiče cjelovito ostvarivanje njihovih potencijala pri čemu je ključan doživljaj radosti i uspjeha u učenju hrvatskoga jezika, književnosti i kulture.

Važna su načela na kojima počiva kurikulum: načelo komunikacijske i estetske funkcionalnosti, načelo teksta, načelo cjelokupnosti komunikacijske jezične prakse, načelo standardnoga jezika i zavičajnosti, načelo razlikovanja i povezivanja jezičnih razina, načelo stvaralaštva u jeziku i putem jezika te opća načela postupnosti, primjerenosti, zanimljivosti i unutarpredmetne povezanosti i uravnoteženosti. Tim se načelima u svim sastavnicama predmeta potiče razvoj integriteta, jezičnoga i kulturnog identiteta, osjećaj domoljublja, nacionalne pripadnosti i pripadnosti višekulturnoj i višejezičnoj zajednici europskih naroda.

Kurikulum načelom didaktičkoga prijenosa poštuje spoznaje temeljnih znanosti predmeta, jezikoslovlja i znanosti o književnosti, kao i njima srodnih obrazovnih i komunikacijskih znanosti. Stavljajući učenika u svoje središte, potiče ga da stečene spoznaje primjenjuje u svakodnevnome životu i međudjelovanju s drugim pojedincima, zajednicom i kulturom u cijelosti.

B. ODGOJNO-OBRAZOVNI CILJEVI UČENJA I POUČAVANJA U NASTAVNOME PREDMETU HRVATSKI JEZIK

Učenik:

- ovladava temeljnim jezičnim djelatnostima slušanja, govorenja, čitanja, pisanja te njihovim međudjelovanjem, znanjem o jeziku kao sustavu i jezičnim znanjem hrvatskoga standardnog jezika
- stvara pisane i govorne tekstove različitih sadržaja, struktura, namjena i stilova te razvija aktivan rječnik; stječe naviku i potrebu za čitanjem i pisanjem različitih neprekinutih, isprekidanih, mješovitih i višestrukih tekstova u osobne, obrazovne, javne i poslovne svrhe
- čita i interpretira reprezentativne tekstove hrvatske i svjetske književnosti na temelju osobnoga čitateljskoga iskustva i znanja o književnosti te razvija kritičko mišljenje i literarni ukus
- otkriva različite načine čitanja razvijajući iskustva čitanja koja oblikuju i preoblikuju osobna iskustva te otvaraju nove perspektive, potiču razvoj literarnoga ukusa, mašte i refleksiju o svijetu, sebi i drugima
- pronalazi u različitim izvorima sadržaje i informacije o kojima kritički promišlja, procjenjuje njihovu pouzdanost i korisnost, prepoznaje kontekst i namjeru autora te primjenjuje višestruku pismenost, samostalno rješava probleme i donosi odluke
- razvija vlastiti jezično-kulturni identitet komunikacijom na jednom ili više djelatnih jezičnih idioma hrvatskoga jezika, poštuje različite jezične i kulturne zajednice i njihove vrijednosti, jača nacionalni identitet i pripadnost narodu i državi upoznavanjem i njegovanjem kulturno-povijesne baštine te izgrađuje vlastiti svjetonazor i njeguje moralne i estetske vrijednosti.

C. PREDMETNA PODRUČJA U ORGANIZACIJI KURIKULUMA NASTAVNOGA PREDMETA HRVATSKI JEZIK

Predmet Hrvatski jezik organiziran je u tri međusobna povezana predmetna područja: *Hrvatski jezik i komunikacija*, *Književnost i stvaralaštvo*, *Kultura i mediji*. Polazišta su koncepcije suvremene teorije učenja važne za razvoj višestruke pismenosti i društveno-kulturne svijesti te jedinstvena organizacija svih predmeta jezično-komunikacijskoga područja.

Pismenost se u ovome dokumentu određuje kao sposobnost razumijevanja, tumačenja i vrednovanja tekstova različitih sadržaja i struktura, a tekstom se smatra svaki cjeloviti jezični i multimedijски izričaj. U svim se predmetnim područjima razvija komunikacijska jezična kompetencija i potiče se ovladavanje jezičnim djelatnostima slušanja, govorenja, čitanja, pisanja te njihovim međudjelovanjem; ujedno se potiče razvoj rječnika.

Predmetno područje *Hrvatski jezik i komunikacija* temelji se na učenju i poučavanju jezičnim znanjima te na ovladavanju jezikom kao sustavom s uporabnoga stajališta. Jezik se razmatra u kontekstu. U komunikacijskim situacijama učenik primjenjuje različite strategije slušanja, govorenja, čitanja i pisanja radi izražavanja i prenošenja informacija, ideja, stavova i vrijednosti te upoznaje komunikacijski bonton. Razvoj jezičnih znanja, znanja o jeziku i ovladavanje jezičnim djelatnostima proces je koji uključuje razvoj mišljenja, intelektualnu i emocionalnu angažiranost, socijalni razvoj te motiviranost i potrebu za svrhovitom komunikacijom. Svijest o jeziku i znanje o jeziku u funkciji su razvoja i ovladavanja komunikacijskom jezičnom kompetencijom.

Predmetno područje *Književnost i stvaralaštvo* utemeljeno je na čitanju i recepciji književnoga teksta koji je iskaz umjetničkoga, jezičnog, spoznajnog i osobnog poimanja svijeta i stvarnosti.

Književni se tekst čita i uspoređuje s drugim tekstovima radi osobnih i obrazovnih razloga. Čitanjem književnog teksta potiče se osobni razvoj, razvoj estetskih kriterija, promišljanje o svijetu i sebi te razmjena stavova i mišljenja o pročitanoj. Čitanjem se književni tekst stavlja u suodnos s drugim tekstovima, uspoređuje se i suprotstavlja te tako ostvaruje smisao i svrhu da poučava, zabavlja te potiče različite refleksije učenika. Osobito

se naglašava poticanje čitanja iz užitka i potrebe, čitateljskih navika i čitateljske kulture, stoga su vrlo važni sadržaji koji omogućuju učeniku slobodan izbor tekstova za čitanje. Učenike se potiče da se stvaralački izraze prema vlastitome interesu potaknuti različitim iskustvima i doživljajima književnoga teksta.

Čitanje književnih tekstova pridonosi stjecanju kulturnoga iskustva učenika te uspješnosti njegove socijalizacije dijeljenjem vlastitih iskustava i spoznavanjem iskustava drugih ljudi i drukčijih kultura.

Predmetno područje *Kultura i mediji* odnosi se na istraživanje veza između tekstova i njihovih oblika, između kultura življenja i društvenih odnosa, međuodnosa autora i publike te visoke umjetnosti i popularne kulture. U središtu je učenikova istraživanja i stvaranja tekst koji, sinkronijski i dijakronijski, predstavlja vrijednosti i predrasude, sukobe i razlike, uvjerenja, znanja i društveno okruženje te komunikacijska priroda kulture, koja je istodobno posrednik i posredovano, a mediji su primarni prijenosnici kulture.

Hrvatski jezik i komunikacija

Predmetno područje *Hrvatski jezik i komunikacija* temelji se na ovladavanju uporabnim mogućnostima hrvatskoga jezika u jezičnim djelatnostima slušanja, govorenja, čitanja, pisanja i međudjelovanja koje omogućuju stjecanje komunikacijske jezične kompetencije na standardnome hrvatskom jeziku.

Predmetno područje obuhvaća stjecanje:

- jezične, uporabne, strategijske i društvenojezične kompetencije
- vještina komunikacije i suradnje s drugima u različitim kontekstima, medijima i komunikacijskim situacijama
- komunikacijskih strategija radi razumijevanja i stvaranja teksta na temelju prije stečenoga znanja i učenja
- sposobnosti pomnoga čitanja obavijesnih i književnih tekstova, sposobnosti analize i interpretacije teksta te razumijevanja konteksta i značenjskih slojeva
- kompetencije stvaranja tekstova različitih vrsta i funkcionalnih stilova
- svijesti o sebi kao osobi koja izgrađuje, poštuje i izražava vlastiti (jezični) identitet te poštuje identitet drugih u okviru jezične i kulturno-jezične govorne zajednice.

Književnost i stvaralaštvo

Predmetno područje *Književnost i stvaralaštvo* temelji se na razumijevanju književnosti kao umjetnosti riječi i osobite uporabe jezika. Književni je tekst umjetnička i društvena tvorevina koja ima osobnu, nacionalnu, kulturnu, društvenu i estetsku vrijednost. Kao stvaralačka jezična djelatnost književnost je sastavni dio svakodnevnoga života.

Predmetno područje obuhvaća:

- razumijevanje, interpretaciju i vrednovanje književnoga teksta sa svrhom osobnoga razvoja, stjecanja i razvijanja znanja i stavova te vlastitoga stvaralaštva
- razumijevanje stvaralačke i umjetničke uloge jezika i njegova kulturnoga značenja
- povezivanje jezičnih djelatnosti, aktivne uporabe rječnika i stečenoga znanja sa svrhom dubokoga i asocijativnog razumijevanja teksta
- stvaralačko i kritičko mišljenje, sposobnost izražavanja jedinstvenoga i osobnog doživljaja te nadograđivanja vlastitoga iskustva
- potrebu za čitanjem književnih tekstova i pozitivan stav prema čitanju iz potrebe i užitka
- osobni i nacionalni kulturni identitet te razumijevanje općekulturnoga nasljeđa

- razvoj kreativne verbalne i neverbalne komunikacije
- stvaralačko izražavanje potaknuto različitim iskustvima i doživljajima književnoga teksta.

Kultura i mediji

Predmetno područje *Kultura i mediji* temelji se na razumijevanju teksta u različitim društvenim, kulturnim i međukulturnim kontekstima. Predmetnim se područjem potiče razvoj znanja o sebi i drugima, uvažavanje različitih uvjerenja i vrijednosti te se omogućuje djelovanje u društvenoj zajednici.

Predmetno područje obuhvaća:

- kritički odnos prema medijskim porukama, razumijevanje utjecaja medija i njihovih poruka na društvo i pojedinca; komunikacijske i prezentacijske sposobnosti: stvaranje medijskih poruka i njihovo odgovorno odašiljanje
- razumijevanje kulture s gledišta svakodnevnoga života, s društvenoga gledišta, kulture u odnosu na popularnu kulturu i kulture u odnosu prema književnosti i ostalim umjetnostima te utjecaj kulture na oblikovanje vlastitoga kulturnog identiteta
- svijest o jedinstvenosti i vrijednosti različitih mišljenja, stavova i ideja, društava i kultura sa svrhom uspješne komunikacije te razumijevanja drugih i drukčijih.

Predmetna područja u organizaciji Nacionalnog i predmetnog kurikuluma nastavnoga predmeta Hrvatski jezik i jezične djelatnosti – grafički prikaz

D. ODGOJNO-OBRAZOVNI ISHODI U NASTAVNOME PREDMETU HRVATSKI JEZIK

Odgojno-obrazovni ishodi proširuju se i produbljuju načelom vertikalno-spiralnoga slijeda od prvoga razreda osnovne škole do završnoga razreda srednje škole pa se pojedine sastavnice razrade ishoda podrazumijevaju kao usvojene i ne ponavljaju se u odgojno-obrazovnim ciklusima koji slijede.

Sastavnice razrade ishoda proširuju se, produbljuju i razvijaju u ciklusima kompleksnijim sadržajima i aktivnostima, a učenicima se učenjem i poučavanjem omogućuje uvježbavanje i utvrđivanje znanja, automatizacija vještina i razvoj stavova i vrijednosti. Odgojno-obrazovne ishode čine tri sastavnice: odgojno-obrazovni ishod, razrada ishoda i razine usvojenosti ishoda. Dio nekih ishoda je preporuka koja sadržava upute za provedbu i ostvarivanje ishoda.

Razrada odgojno-obrazovnih ishoda podrazumijeva preciznije određenje aktivnosti i sadržaja u okviru pojedinoga odgojno-obrazovnoga ishoda ili skupine ishoda. Razine usvojenosti odgojno-obrazovnoga ishoda opisno određuju opseg znanja, dubinu razumijevanja i stupanj razvijenosti vještina i usvojenosti stavova/vrijednosti u četiri kategorije.

OZNAKA	OBJAŠNENJE OZNAKE
A.	predmetno područje Hrvatski jezik i komunikacija
B.	predmetno područje Književnost i stvaralaštvo
C.	predmetno područje Kultura i mediji
A. 1.	predmetno područje Hrvatski jezik i komunikacija, prvi razred
B. 1. 1	predmetno područje Književnost i stvaralaštvo, prvi razred, ishod jedan

Legenda oznaka odgojno-obrazovnih ishoda – tablica

Stuktura odgojno-obrazovnog ishoda– grafički prikaz

NIJE LEK

1. razred osnovne škole

ODGOJNO-OBRAZOVNI ISHODI	RAZRADA ISHODA	RAZINA USVOJENOSTI			
		ZADOVOLJAVAJUĆA	DOBRA	VRLO DOBRA	IZNIMNA
HRVATSKI JEZIK I KOMUNIKACIJA					
A. 1. 1 Učenik razgovara i govori u skladu s jezičnim razvojem izražavajući svoje potrebe, misli i osjećaje.	<ul style="list-style-type: none"> - razgovara u skladu sa svojim interesima i potrebama - postavlja jednostavna pitanja - odgovara cjelovitom rečenicom - upotrebljava riječi <i>molim, hvala, oprosti, izvoli</i> - govori više cjelovitih rečenica tematski povezanih u cjelinu - izgovora glasove i naglašava riječi u skladu s jezičnim razvojem - točno intonira rečenicu s obzirom na priopćajnu svrhu i poredak riječi u rečenici u skladu s jezičnim razvojem i dobi - poštuje pravila uljudnoga ophođenja tijekom razgovora <p>- tekstovi: pozdravljanje, upoznavanje, cjelovite rečenice kao pitanja i odgovori, igrolike govorne aktivnosti, jezične igre</p>	<ul style="list-style-type: none"> - postavlja pitanja i odgovara na pitanja kratkom rečenicom; sadržajem govorenja obuhvaća poznate pojmove i situacije 	<ul style="list-style-type: none"> - započinje razgovor, postavlja pitanja i odgovara na pitanja kratkim rečenicama; samostalno se uključuje u jezičnu aktivnost govorenja te sadržajem govorenja obuhvaća zadane teme 	<ul style="list-style-type: none"> - sudjeluje u razgovoru izražavajući svoje potrebe, misli i osjećaje; sudjeluje u govornom činu i razgovoru u formalnim komunikacijskim situacijama 	<ul style="list-style-type: none"> - govori kratak tekst i u razgovoru izražava svoje potrebe, misli i osjećaje, sudjeluje u govornom činu u osmišljenim govornim situacijama (govor je čujan i artikuliran) te inicira razgovor o temi primjerenoj dječjem interesu
PREPORUKA: Učitelj svakodnevno organizira različite igrolike jezične aktivnosti kojima potiče razgovor i sudjelovanje učenika u govornom činu.					
A. 1. 2 Učenik sluša jednostavne tekstove, točno izgovara glasove, riječi i rečenice na temelju slušanoga teksta.	<ul style="list-style-type: none"> - sluša jednostavne tekstove iz različitih izvora - odgovara na pitanja o slušanome tekstu - postavlja pitanja o slušanome tekstu - sluša i razumije uputu i postupka prema uputi - točno ponavlja izgovor glasova i čestih riječi te intonira rečenice s obzirom na priopćajnu svrhu - spoznaje značenje riječi na temelju vođenoga razgovora 	<ul style="list-style-type: none"> - s razumijevanjem sluša jednostavne govorne/čitane tekstove, odgovara na pitanja uz logička odstupanja i izgovora glasove i ogledne i česte riječi uz pokušaje i pogreške u glasnoći i artikulaciji 	<ul style="list-style-type: none"> - sluša s razumijevanjem govorni/čitani tekst, točno odgovara na pitanja o sadržaju teksta uz pomoć učitelja i izgovora glasove, ogledne i česte riječi i rečenice prema modelu 	<ul style="list-style-type: none"> - sluša s razumijevanjem govorni/čitani tekst, točno odgovara na pitanja o sadržaju teksta prema smjernicama i izgovora glasove, ogledne i česte riječi i rečenice 	<ul style="list-style-type: none"> - sluša s razumijevanjem govorni/čitani tekst, točno odgovara na pitanja o sadržaju teksta, točno izgovora glasove i riječi i točno intonira rečenice

PREPORUKA: Pri odabiru tekstova za učenje, poučavanje i vrednovanje valja poštovati načelo od jednostavnijega prema složenome, i to s obzirom na sadržaj, ustroj teksta, jezične strukture i rječnik. Tekstovi namijenjeni početnom opismenjavanju trebaju biti kratki, neopširni, pisani razumljivim stilom i jezikom. U skladu s interesima i napretkom učenika trebaju se postupno usložnjavati. Tekstovi trebaju značenjem, smislom i sadržajem podržavati jezični razvoj učenika i početnu čitalačku pismenost. Grafičko oblikovanje teksta mora biti u skladu sa zahtjevima metodike početnoga opismenjavanja (vizualno uporište za poučavanje pisanja i čitanja).

<p>A. 1. 3</p> <p>Učenik čita tekstove primjerene početnomu opismenjavanju i obilježjima jezičnoga razvoja.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - razlikuje slovo od drugih znakova - prepoznaje slova - povezuje napisano slovo s glasom - povezuje glasove i slova u slogove i cjelovitu riječ te riječi u rečenicu - čita riječi, rečenice, tekstove primjereno početnomu opismenjavanju - odgovara na jednostavna pitanja nakon čitanja teksta - postavlja pitanja primjereno početnom opismenjavanju - prikazuje i čita podatke u grafičkim prikazima i tekstovima drugih nastavnih predmeta (npr. Matematika, Priroda i društvo...) 	<ul style="list-style-type: none"> - čita riječi i kraće rečenice primjerene početnomu opismenjavanju uz povremene pogreške i razumije ih uz pomoć učitelja 	<ul style="list-style-type: none"> - čita s razumijevanjem riječi i kratke rečenice primjerene početnomu opismenjavanju 	<ul style="list-style-type: none"> - čita s razumijevanjem kratke tekstove primjerene početnomu opismenjavanju 	<ul style="list-style-type: none"> - čita s razumijevanjem duže tekstove primjerene početnomu opismenjavanju; čita rečenice i tekst naglašavajući rečenične cjeline da bi se zadržao smisao teksta
--	--	--	--	---	---

PREPORUKA: Učitelj stvara okruže poticajno za čitanje. Tijekom usvajanja početnih čitalačkih vještina učenik treba svakodnevno pozornost usmjeravati na značenje i smisao pročitanoga, vještinu čitanja i vježbanje čitanja. Učitelj treba poučiti učenike tehnikama čitanja koje mu omogućuju točnost, pravilnu artikulaciju glasova, rečeničnu intonaciju i razumijevanju pročitanoga. Brzina čitanja nije presudna u procesu početnoga opismenjavanja, nego pozornost treba usmjeriti na razvoj fluentnosti u čitanju i čitalačkoj motiviranosti.

<p>A. 1. 4</p> <p>Učenik piše školskim formalnim pismom slova, riječi i kratke rečenice u skladu s jezičnim razvojem.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - povezuje glas s odgovarajućim slovom - razlikuje slova od drugih znakova - povezuje glasove i slova u cjelovitu riječ, a riječi u rečenicu - piše velika i mala slova školskoga formalnog pisma - prepisuje riječi i rečenice - samostalno piše riječi i rečenice samo naučenim slovima - oblikuje kratak pisani tekst primjeren početnomu opismenjavanju - ističe pisanje velikog početnog slova: prva riječ u rečenici, vlastita imena i prezimena ljudi i imena naselja ili mjesta u užem okružju - piše rečenični znak na kraju rečenice <p>- tekstovi: kratki tekst od tri do pet rečenica, sadržajno i logički povezan</p>	<ul style="list-style-type: none"> - prepisuje riječi i kratke rečenice slovima školskoga formalnog pisma prema modelu 	<ul style="list-style-type: none"> - piše riječi i kratke rečenice slovima školskoga formalnog pisma 	<ul style="list-style-type: none"> - piše riječi i oblikuje kratke rečenice slovima školskoga formalnog pisma i u pisanju samostalno odabire riječi u skladu s njihovim značenjem da bi odaslao poruku 	<ul style="list-style-type: none"> - izabire tematsku skupinu riječi i piše riječi, kratke rečenice i oblikuje kratak tekst slovima školskoga formalnog pisma
--	---	---	---	---	--

PREPORUKA: Metodički postupci početnoga opismenjavanja: pravilno drži pisaljku u ruci, izvodi predvježbe za pisanje formalnih slova, prikazuje zadano slovo pokretom ruke ili tijela, izrađuje model zadanoga slova od različitih materijala (papir, folija, vezice, masa za modeliranje i sl.), opisuje izgled slova, sluša zadani glas i piše odgovarajuće slovo, usvaja abecedni poredak slova učenjem kroz igru i igrolikim aktivnostima, dopisuje izostavljene riječi u rečenici. Učenik piše velikim slovima školskoga formalnog pisma. Mala slova služe za čitanje te se ne preporučuju diktati i vježbe prepisivanja dužih tekstova malim slovima školskoga formalnog pisma. Malim

slovima školskog formalnog pisma može se napisati tek redak ili dva kao motoričku vježbu. Tijekom samostalnoga oblikovanja kratkoga teksta učenici mogu pisati nekoliko rečenica velikim i malim slovima školskoga formalnog pisma.

A. 1. 5

Učenik upotrebljava riječi, sintagme i rečenice u točnome značenju u uobičajenim komunikacijskim situacijama.

- izabire riječi kojima razumije značenje i njima oblikuje sintagme i rečenice
- traži objašnjenje za značenje riječi koje ne razumije
- objašnjava vlastitim riječima značenje nepoznatih riječi nakon vođenoga razgovora
- traži riječi u dječjem rječniku poznavajući abecedni poredak riječi i čita s razumijevanjem značenje riječi

- uz pomoć učitelja prepoznaje značenje riječi i upotrebljava ih u sintagmama i rečenicama u uobičajenim komunikacijskim situacijama

- prepoznaje značenje riječi i upotrebljava ih u sintagmama i rečenicama u uobičajenim komunikacijskim situacijama

- objašnjava značenje riječi i upotrebljava ih u sintagmama i rečenicama u uobičajenim komunikacijskim situacijama

- izabire odgovarajuće riječi i točno ih upotrebljava u oblikovanju sintagmi i rečenica u uobičajenim komunikacijskim situacijama; traži objašnjenje za značenje riječi koje ne razumije i pravilno ih upotrebljava u kontekstu

PREPORUKA: Različitim aktivnostima i strategijama čitanja (uspostavljanjem aktivnoga angažmana pri čitanju i poticanjem na postavljanje pitanja) valja razvijati aktivan i pasivan rječnik učenika u skladu s jezičnim razvojem.

A. 1. 6

Učenik prepoznaje razliku između mjesnoga govora i standardnoga hrvatskog jezika.

- prepoznaje razliku između govorenja mjesnim govorom i standardnim hrvatskim jezikom
- čita/sluša tekstove na mjesnome govoru i standardnome hrvatskom jeziku
- razlikuje riječi mjesnoga/zavičajnog i standardnoga hrvatskog jezika
- izražava se na mjesnome govoru i standardnome hrvatskom jeziku

- prepoznaje značenje poruke na mjesnome govoru prikladne učeničkomu iskustvu, jezičnomu razvoju i interesima

- uz pomoć učitelja prepoznaje razliku između tekstova na mjesnome govoru i standardnome hrvatskom jeziku u neposrednoj životnoj stvarnosti

- prepoznaje razliku između tekstova na mjesnome govoru i standardnome hrvatskom jeziku u neposrednoj životnoj stvarnosti

- opisuje razliku između mjesnoga govora i standardnoga hrvatskog jezika u neposrednoj životnoj stvarnosti; postiže potpuno razumijevanje poruke na mjesnome govoru i postavlja pitanja te uočava razliku između hrvatskih narječja i govora

PREPORUKA: Sadržajima i aktivnostima u ishodu promiče se očuvanje zavičajnih idioma kao kulturnoga nasljeđa. Prema načelu zavičajnosti uputno je u početnoj nastavi učeniku dopustiti slobodno izražavanje idiomom koji najbolje poznaje i kojim može slobodno i jednostavno izraziti svoje misli i osjećaje. To je iznimno važno za daljnji razvoj komunikacijske jezične kompetencije i suzbijanje straha od jezičnoga izražavanja u metodičkoj situaciji. Preduvjet za ovladavanje standardnim hrvatskim jezikom jest uvažavanje imanentnoga jezičnog znanja učenika. Potrebno je poučiti učenike da se njihov jezik zove hrvatski jezik i pismo latinica.

<p>A. 1. 7</p> <p>Učenik prepoznaje glasovnu strukturu riječi te glasovno analizira i sintetizira riječi primjereno početnomu opismenjavanju.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - prepoznaje fonološku strukturu govora u komunikacijskoj situaciji slušanja i govorenja - izvodi glasovnu analizu i sintezu - pravilno izgovora glasove i naglašava riječi primjereno početnomu opismenjavanju 	<ul style="list-style-type: none"> - prepoznaje glasovnu strukturu riječi i uočava početni glas u jednosložnim riječima 	<ul style="list-style-type: none"> - prepoznaje glasovnu strukturu riječi i uočava početni, središnji i završni glas u riječi te glasovno analizira i sintetizira jednosložne i dvosložne riječi 	<ul style="list-style-type: none"> - prepoznaje glasovnu strukturu riječi te glasovno analizira i sintetizira višesložne riječi 	<ul style="list-style-type: none"> - prepoznaje glasovnu strukturu riječi i glasovno analizira i sintetizira višesložne riječi te manipulira elementarnim jedinicama riječi (igra riječima, stvaranje rime)
--	---	--	---	--	--

PREPORUKA: U početnome čitanju i pisanju učenik dekodira slova i vježbanjem postiže automatizaciju. Učitelj se pri poučavanju koristi metodama početnoga čitanja i pisanja (globalna, analitička i sintetička). **METODIČKI POSTUPCI POČETNOGA OPISMENJAVANJA:** sudjeluje u metodičkim igrolikim aktivnostima u skladu s početnim opismenjavanjem, pronalazi nove uzorke riječi zasićene glasom/slovom koje se uči.

KNJIŽEVNOST I STVARALAŠTVO

<p>B 1. 1</p> <p>Učenik izražava svoja zapažanja, misli i osjećaje nakon slušanja/čitanja književnoga teksta i povezuje ih s vlastitim iskustvom.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - izražava opisane situacije i doživljeno u književnome tekstu riječima, crtežom i pokretom - govori o čemu razmišlja i kako se osjeća nakon čitanja/slušanja književnoga teksta - pripovijeda o događajima iz svakodnevnoga života koji su u vezi s onima u književnome tekstu - izražava mišljenje o postupcima likova - uspoređuje postupke likova iz književnoga teksta s vlastitim postupcima i postupcima osoba koje ga okružuju - objašnjava razloge zbog kojih mu se neki književni tekst sviđa ili ne sviđa - dogovorenim simbolima unutar skupine, crtežom izražava sviđa li mu se književni tekst ili ne sviđa 	<ul style="list-style-type: none"> - uz poticaj izražava svoje misli i osjećaje nakon slušanja/čitanja književnoga teksta i prepoznaje situacije iz književnoga teksta u svakodnevnome životu 	<ul style="list-style-type: none"> - uz pomoć učitelja izražava svoje misli i osjećaje nakon slušanja/čitanja književnoga teksta i opisuje situacije iz svakodnevnoga života slične onima u književnome tekstu 	<ul style="list-style-type: none"> - izražava svoje misli i osjećaje nakon slušanja/čitanja književnoga teksta i povezuje situacije iz književnoga teksta s onima u svakodnevnome životu 	<ul style="list-style-type: none"> - izražava svoje misli i osjećaje nakon slušanja/čitanja književnoga teksta, objašnjava sličnosti i razlike između situacija u književnome tekstu i situacija u svakodnevnome životu te pokazuje interes za samostalno čitanje
--	---	--	---	---	--

<p>PREPORUKA: Učitelj svakodnevno planira vrijeme za čitanje književnih tekstova i organizira aktivnosti pričanja / čitanja naglas cijelomu razredu, čitanja u manjim grupama i samostalnoga čitanja naglas ili u sebi. Tekstovi su primjereni učeničkim recepcijskim, doživljajnim i spoznajnim mogućnostima te tematski povezani s interesima učenika i njegovom životnom stvarnošću.</p>					
<p>B. 1. 2</p> <p>Učenik sluša/čita književni tekst, izražava o čemu tekst govori i prepoznaje književne tekstove prema obliku u skladu s jezičnim razvojem i dobi.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - prepoznaje priču, pjesmu, bajku, zagonetku i igrokaz prema obliku - opisuje situacije, događaje i likove u književnim tekstovima - prepoznaje i izdvaja riječi koje se rimuju u pjesmama i igrokazima za djecu - prepoznaje čudesne i izmišljene elemente u pjesmama za djecu i bajkama - prepoznaje elemente igre riječima u pjesmama za djecu - prepričava pročitane priče vlastitim riječima <p>- tekstovi: slikopriča, kratka pripovijetka, bajka, dječja pjesma, kratki igrokaz, zagonetka</p>	<ul style="list-style-type: none"> - sluša/čita književni tekst, usmeno odgovara na pitanja o sadržaju teksta i prepoznaje književni tekst prema obliku uz pomoć učitelja 	<ul style="list-style-type: none"> - sluša/čita književni tekst, prema smjernicama usmeno odgovara na pitanja o sadržaju teksta i prepoznaje književni tekst prema obliku uz pomoć učitelja 	<ul style="list-style-type: none"> - sluša/čita književni tekst, usmeno odgovara na pitanja o sadržaju teksta i prepoznaje književni tekst prema obliku 	<ul style="list-style-type: none"> - sluša/čita književni tekst, usmeno odgovara na pitanja o sadržaju teksta, kazuje o čemu tekst govori i prepoznaje književni tekst prema obliku
<p>PREPORUKA: Vrste tekstova navedene u ishodu B. 2 odnose se i na ishod B. 1</p> <p>Učenik čita osam cjelovitih književnih tekstova godišnje, od toga dva obvezna i šest prema izboru učitelja na temelju kriterija: recepcijsko-spoznajne mogućnosti učenika, podjednaka žanrovska zastupljenost tekstova, raznolika tematska zastupljenost tekstova, podjednaka zastupljenost antologijskih i suvremenih tekstova.</p>					
<p>B 1. 3</p> <p>Učenik izabire ponuđene književne tekstove i čita/sluša ih s razumijevanjem prema vlastitome interesu.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - upoznaje se s prostorom školske knjižnice - upoznaje se s radom u školskoj knjižnici - posjećuje školsku knjižnicu jedanput tjedno i posuđuje slikovnice za čitanje - upoznaje se s različitim vrstama slikovnica - preporučuje pročitane slikovnice i priče drugim učenicima - objašnjava vlastiti izbor slikovnica 	-	-	-	-
<p>PREPORUKA: Čita najmanje jedno književno djelo godišnje prema vlastitom izboru, a preporučuje se više književnih djela sa šireg popisa predloženih tekstova za cjelovito čitanje. Svakodnevno izabire jedan kratki književni tekst za čitanje između više književnih tekstova primjerenih dobi učenika prema prijedlogu učitelja ili samostalnome izboru. Sastavlja popis pročitanih slikovnica, priča, pjesama i igrokaza uz pomoć odraslih i uspoređuje vlastiti popis s popisom ostalih učenika radi poticanja čitanja.</p> <p>Ishod se ne vrednuje, samo se prati, a razine usvojenosti odnose se na konkretna predstavljanja na nastavi te se mogu i ne moraju sumativno vrednovati.</p>					
<p>B. 1. 4</p> <p>Učenik se stvaralački izražava prema vlastitome interesu potaknut različitim iskustvima i doživljajima književnoga teksta.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - koristi se jezičnim vještinama, aktivnim rječnikom sa svrhom oblikovanja uradaka u kojima dolazi do izražaja kreativnost, originalnost i stvaralačko mišljenje - istražuje, eksperimentira i slobodno radi na temi koja mu je bliska - stvara različite individualne uratke: crta izabrane stihove ili dijelove priče, likove i prostor, izražava se pokretom, oblikuje u različitim likovnim tehnikama likove iz priča, izrađuje vlastite slikopriče - prikuplja vlastite uratke u radnu mapu - razvija vlastiti potencijal za stvaralaštvo 	-	-	-	-

PREPORUKA: Učeniku se nudi stvaralački način izražavanja i mogućnost dokazivanja u kreativnome izričaju koji je bitno drukčiji od klasične provjere znanja. Aktivnosti se mogu ostvarivati individualnim i timskim radom. Ishod se prati i ne podliježe vrednovanju. Učitelj cijeni učenikovu samostalnost i poštuje njegove mogućnosti. Učenik predstavlja uradak razrednomu odjelu, a učitelj ga može nagraditi ocjenom za izniman trud. Ishodom se ostvaruju međupredmetne teme Osobni i socijalni razvoj, Učiti kako učiti, Poduzetništvo, Uporaba informacijske i komunikacijske tehnologije.

KULTURA I MEDIJI

<p>C. 1. 1</p> <p>Učenik sluša/čita tekst u skladu s početnim opismenjavanjem i pronalazi podatke u tekstu.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - izdvaja jedan ili više podataka iz teksta prema unaprijed zadanim pitanjima - služi se dječjim leksikonima, rječnicima i enciklopedijama - pronalazi natuknicu prema abecednome redu - crtežom i riječima izražava o čemu tekst govori 	<ul style="list-style-type: none"> - sluša/čita i tekst u skladu s početnim opismenjavanjem i uz pomoć učitelja pronalazi podatke u tekstu 	<ul style="list-style-type: none"> - sluša/čita tekst u skladu s početnim opismenjavanjem i prema smjernicama pronalazi podatke u tekstu 	<ul style="list-style-type: none"> - sluša/čita tekst oblikovan u skladu s početnim opismenjavanjem i pronalazi podatke u tekstu 	<ul style="list-style-type: none"> - sluša/čita tekst oblikovan u skladu s početnim opismenjavanjem, pronalazi i opisuje podatke u tekstu
<p>C. 1. 2</p> <p>Učenik razlikuje medijske sadržaje primjerene dobi i interesu.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - izdvaja omiljene medijske sadržaje i razgovara o njima: animirani filmovi, televizijske i radijske emisije za djecu obrazovnog i dječjeg programa, kazališne predstave - sluša čitanje ili samostalno čita kraće tekstove u književnim i zabavno-pučnim časopisima za djecu - prepoznaje edukativne digitalne medije primjerene dobi i služi se njim 	<ul style="list-style-type: none"> - prepoznaje medijske sadržaje primjerene dobi i interesu 	<ul style="list-style-type: none"> - prepoznaje medijske sadržaje primjerene dobi i interesu te izdvaja omiljene medijske sadržaje 	<ul style="list-style-type: none"> - razlikuje medijske sadržaje primjerene dobi i iskazuje interes za izbor medijskih sadržaja te komunikaciju s medijskom porukom usmjerava na sadržaj 	<ul style="list-style-type: none"> - razlikuje medijske sadržaje te iskazuje svoje mišljenje o njima; identificira i prima medijske poruke te razlikuje stvarno i nestvarno u poruci
<p>C. 1. 3</p> <p>Učenik posjećuje kulturne događaje primjerene dobi.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - posjećuje kulturne događaje primjerene dobi - razgovara s ostalim učenicima nakon kulturnoga događaja - izražava svoj doživljaj kulturnoga događaja crtežom, slikom, govorom, pokretom, pjevanjem <p>- kulturni sadržaji: kazališne predstave za djecu, likovne izložbe, izložbe u muzejima primjerene dobi i interesima učenika, susreti s književnicima i ilustratorima u školi ili narodnim knjižnicama, dječji književni, filmski, edukacijski, tradicijski festivali, kulturni projekti namijenjeni djeci</p>	<p style="text-align: center;">-</p>	<p style="text-align: center;">-</p>	<p style="text-align: center;">-</p>	<p style="text-align: center;">-</p>

PREPORUKA: Ishod se ne vrednuje, samo se prati. Aktivnosti i sadržaji iskazani u ovome ishodu uvjetovani su razvojnom dobi i interesima učenika, fizičkim okruženjem (lokalne zajednice i njihova ponuda društveno-kulturnih i umjetničkih sadržaja) te upućivanjem na digitalne sadržaje dostupne svima bez obzira na mjesto školovanja ili stanovanja. Sadržaji izvanučioničkoga tipa zahtijevaju pojedinačni angažman svakoga učenika, aktiviranje stečenih znanja i kompetencija u smislu neposrednoga iskustvenoga učenja. Ishod se odnosi na sve cikluse u svrhu osobnoga razvoja te aktivnoga uključivanja učenika u kulturni i društveni život zajednice.

2. razred osnovne škole

ODGOJNO-OBRAZOVNI ISHODI	RAZRADA ISHODA	RAZINA USVOJENOSTI			
		ZADOVOLJAVAJUĆA	DOBRA	VRLO DOBRA	IZNIMNA
HRVATSKI JEZIK I KOMUNIKACIJA					
A. 2. 1 Učenik razgovara i govori u skladu s temom iz svakodnevnoga života i poštuje pravila uljudnoga ophođenja.	<ul style="list-style-type: none"> - govori i razgovara o temama iz svakodnevnoga života koje zaokupljaju njegovu pozornost i osjećajni svijet - odgovara na pitanja i postavlja pitanja cjelovitom rečenicom - pripovijeda kratku priču prema nizu slika - priča o vlastitim doživljajima i događajima - pripovijeda događaje i može ih nizati kronološki - opisuje na temelju promatranja - pažljivo i uljudno sluša sugovornika ne prekidajući ga u govorenju - rabi nove riječi koje je naučio kao dio aktivnoga rječnika - točno izgovara sve glasove u riječima - točno intonira izjavnu, upitnu i uskliknu rečenicu tekstovi: kratka molba, zahvala i poziv, telefonski razgovor, spontani razgovor	<ul style="list-style-type: none"> - uz pomoć učitelja, na temelju natuknica, pitanja i asocijativnog niza riječi govori i razgovara o temama iz svakodnevnoga života u skladu s vlastitim iskustvom i poštuje pravila uljudnoga ophođenja 	<ul style="list-style-type: none"> - prema smjernicama govori i razgovara o temama iz svakodnevnoga života u skladu s vlastitim iskustvom i poštuje pravila uljudnoga ophođenja 	<ul style="list-style-type: none"> - govori i razgovara o temama iz svakodnevnoga života u skladu s vlastitim iskustvom, aktivno prati prenositelja poruke i poštuje pravila uljudnoga ophođenja 	<ul style="list-style-type: none"> - govori i razgovara o različitim temama iz svakodnevnoga života, proširuje temu u skladu s vlastitim iskustvom, uključuje nove riječi koje je naučio i oblikuje poruku složenijim rečenicama, bez prekidanja i ponavljanja te poštuje pravila uljudnoga ophođenja
PREPORUKA: Učitelj bi svakodnevno trebao organizirati aktivnosti govorenja i razgovaranja u kojima će učenik sudjelovati u govornom činu u osmišljenim komunikacijskim situacijama. Teme trebaju biti usmjerene na konkretne nastave sadržaje u korelaciji s drugim nastavnim područjima te omogućiti cjeloviti kulturološki razvoj.					
A. 2. 2 Učenik sluša kratke tekstove i odgovara na pitanja o poslušanome tekstu.	<ul style="list-style-type: none"> - sluša kratke tekstove primjerene jezičnomu razvoju i dobi - odgovara na pitanja o poslušanome tekstu - postavlja potpitanja o poslušanome tekstu da bi pojasnio vlastito razumijevanje teksta - provjerava razumijevanje poslušanoga teksta u razgovoru s drugim učenikom - izražava svoje misli i osjećaje o poslušanome tekstu (crtežom, pismom, govorom, pokretom) tekstovi: dijaloški, monološki, radijske emisije, reklame, najave filmova i emisija, zvučni zapisi književnoumjetničkih tekstova	<ul style="list-style-type: none"> - sluša tekst i uz pojašnjenje učitelja odgovara na pitanja o sadržaju poslušanoga teksta 	<ul style="list-style-type: none"> - sluša tekst, razgovara o tekstu te uz ohrabivanje (verbalnim i neverbalnim znakovima) usmenim odgovorima pokazuje razumijevanje 	<ul style="list-style-type: none"> - sluša tekst, točno odgovara na pitanja o sadržaju teksta i objašnjava o čemu govori poslušani tekst 	<ul style="list-style-type: none"> - sluša tekst, točno odgovara na pitanja o sadržaju teksta i izražava svoje mišljenje o poslušanome tekstu

			sadržaja poslušanoga teksta		
<p>PREPORUKA: Pri odabiru tekstova za učenje, poučavanje i vrednovanje valja poštovati načelo od jednostavnijega prema složenome, i to s obzirom na sadržaj, ustroj teksta, jezične strukture i rječnik. Tekstovi tijekom početnoga opismenjavanja trebaju biti kratki, neopširni, pisani razumljivim stilom i jezikom, prilagođene kompozicije. U skladu s interesima i napretkom učenika trebaju se postupno usložnjavati.</p>					
<p>A. 2. 3</p> <p>Učenik čita kratke tekstove tematski prikladne učeničkomu iskustvu, jezičnomu razvoju i interesima.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - čita kratke tekstove tematski primjerene iskustvu, jezičnomu razvoju i interesima učenika - odgovara na pitanja o pročitanome tekstu - postavlja pitanja o pročitanome tekstu - izdvaja nepoznate riječi - pretpostavlja značenje nepoznate riječi u kontekstu - pronalazi podatke u čitanome tekstu prema uputi ili pitanjima - pronalazi podatke u grafičkim prikazima i tumači ih (dijagramima, shemama, tablicama...) 	<ul style="list-style-type: none"> - čita tekstove tematski primjerene iskustvu, dobi i interesima te odgovara na pitanja o tekstu uz pomoć učitelja 	<ul style="list-style-type: none"> - čita kratke tekstove tematski primjerene iskustvu, dobi i interesima te samostalno odgovara na pitanja o tekstu 	<ul style="list-style-type: none"> - čita kratke tekstove tematski primjerene iskustvu, dobi i interesima: pronalazi podatke prema uputi i angažirano čita 	<ul style="list-style-type: none"> - čita tekstove tematski prikladne iskustvu, dobi i interesima: objašnjava sadržaj teksta, tumači poruku teksta i čita s ciljem učenja
<p>PREPORUKA: Učitelj zajedno s učenicima stvara okruženje koje je poticajno za čitanje. Tekstovi za čitanje trebaju biti primjereni jezičnom razvoju učenika i njegovim recepcijskim sposobnostima. Tijekom poučavanja čitanja učitelj individualizira pristup svakom učeniku uvažavajući individualne razlike s ciljem da od učenika stvori čitatelja koji čita s razumijevanjem i radi užitka. Učitelj osigurava vrijeme za svakodnevno čitanje/pričanje namijenjeno cijelomu razrednom odjelu, grupama učenika ili pojedinačno. Podjednako treba biti zastupljeno čitanje naglas i čitanje u sebi. Količina čitanoga teksta usklađuje se s razumijevanjem pri čitanju i rječnikom učenika. Postupno se uvode aktivnosti za razvijanje vještina izražajnoga (interpretativnog) čitanja. Učitelj treba biti model interpretativnog čitanja i recitiranja.</p>					
<p>A. 2. 4</p> <p>Učenik piše školskim rukopisnim pismom slova, riječi i kratke rečenice u skladu s jezičnim razvojem.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - piše velika i mala slova školskim rukopisnim pismom - povezuje slova u cjelovitu riječ, riječ u rečenicu pišući školskim rukopisnim pismom - prepisuje riječi i rečenice rukopisnim slovima - samostalno piše riječi i rečenice naučenim rukopisnim slovima - u pisanju rukopisnim slovima pazi na veličinu pojedinih elemenata slova, vrstu poteza i način spajanja - razlikuje pojam glas, slovo, slog, riječ - u pisanju rastavlja riječi na slogove na kraju retka; prepoznaje i rabi pravopisni znak spojnicu kod rastavljanja riječi na slogove na kraju retka - piše veliko početno slovo: imena životinja, blagdana, ulica, trgova i naseljenoga mjesta u bližem okruženju - piše oznake za mjerne jedinice (duljina, novac, vrijeme) - piše ogledne i česte riječi u kojima su glasovi č, ć, dž, đ, ije/je/e/i 	<ul style="list-style-type: none"> - uz pomoć učitelja prepisuje i piše slova, riječi i jednostavne rečenice rukopisnim slovima, djelomično primjenjuje poučavana pravopisna pravila i djelomično je uspješan u ostvarivanju slovopisne čitkosti 	<ul style="list-style-type: none"> - prepisuje i piše slova, riječi i jednostavne rečenice rukopisnim slovima, uz pomoć učitelja prepoznaje pogreške u primjeni poučavanih pravopisnih pravila i djelomično je uspješan u ostvarivanju slovopisne čitkosti 	<ul style="list-style-type: none"> - uz pomoć učitelja oblikuje i piše jednostavne rečenice i kratke tekstove rukopisnim slovima, primjenjuje poučavana pravopisna pravila i uspješan je u ostvarivanju slovopisne čitkosti 	<ul style="list-style-type: none"> - oblikuje i piše jednostavne rečenice i kratke tekstove rukopisnim slovima, primjenjuje poučavana pravopisna pravila, prepoznaje pogrešku u primjeni pravila u vlastitom i tuđem tekstu, samostalno ispravlja pogreške i uspješan je u ostvarivanju slovopisne čitkosti

	- tekstovi: kratki opis predmeta ili lika, obavijest, pismo, pisani sastavak, znanstveno-popularni tekstovi				
<p>PREPORUKA: Metodički postupci početnoga opismenjanja*: pravilno drži pisaljku u ruci, izvodi predvježbe za pisanje rukopisnih slova, prikazuje zadano rukopisno slovo pokretom ruke ili tijela, uočava povezanost pisanja i čitanja, sluša i piše riječi u kojima se slovo koje se uči nalazi na početku, u sredini i na kraju riječi zbog pravilnoga spajanja rukopisnih slova, provjerava urednost i čitkost u pisanju, aktivno i angažirano piše kako bi se osamostalio u pisanju.</p> <p>Samostalno pisanje prema poticaju treba biti usklađeno s dinamikom učenja i jezičnim razvojem pojedinoga učenika. Učitelj stvara situacije, osmišljava aktivnosti i poticajno okruženje s pomoću kojih učenici uočavaju važnost potrebe pisanja. Učenike već tijekom početnoga opismenjanja valja poučavati strategijama pripreme za oblikovanje pisanoga teksta.</p>					
<p>A. 2. 5</p> <p>Učenik upotrebljava i objašnjava riječi, sintagme i rečenice u točnome značenju s obzirom na komunikacijsku situaciju.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - usvaja nove riječi i utvrđuje značenje naučenih riječi - objašnjava značenje određene riječi s obzirom na komunikacijsku situaciju - izabire odgovarajuće riječi i upotrebljava ih u oblikovanju sintagmi i rečenica - traži objašnjenje nepoznatih riječi u rječniku i koristi se njima kao dijelom aktivnoga rječnika - prepoznaje i razlikuje izjavnu, upitnu i uskličnu te jesnu i niječnu rečenicu u tekstu - prepoznaje u tekstu ogledne i česte imenice i glagole 	<ul style="list-style-type: none"> - uz pomoć učitelja točno upotrebljava riječi i određuje njihovo značenje s obzirom na komunikacijski kontekst 	<ul style="list-style-type: none"> - upotrebljava riječi, sintagme i rečenice u točnome značenju s obzirom na komunikacijsku situaciju te prepoznaje imenice i glagole 	<ul style="list-style-type: none"> - točno upotrebljava riječi i objašnjava značenje riječi, sintagmi i rečenica s obzirom na komunikacijsku situaciju te razlikuje imenicu i glagol 	<ul style="list-style-type: none"> - točno upotrebljava riječi i objašnjava značenje riječi, sintagmi i rečenica s obzirom na komunikacijsku situaciju; može zamijeniti sintagmu drugom sintagmom sličnoga ili suprotnoga značenja i u kontekstu zamijeniti glagol i imenicu drugim glagolom i imenicom
<p>A. 2. 6</p> <p>Učenik uspoređuje mjesni govor i standardni hrvatski jezik.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - uspoređuje riječi mjesnoga govora i standardnoga hrvatskog jezika - zamjenjuje riječ mjesnoga govora s riječju na standardnome hrvatskom jeziku - sluša i govori tekstove na mjesnome i zavičajnome govoru prikladne učeničkomu iskustvu, jezičnomu razvoju i interesima - čita i piše tekstove na mjesnome i zavičajnome govoru u skladu sa svojim interesima, potrebama i iskustvom 	<ul style="list-style-type: none"> - prepoznaje govorne i pisane tekstove na mjesnome govoru prikladne učeničkomu iskustvu, jezičnomu razvoju i interesima 	<ul style="list-style-type: none"> - uz pomoć učitelja prepoznaje razliku između govornih i pisanih tekstova na mjesnome govoru i standardnome hrvatskom jeziku u različitim jezičnim kontekstima 	<ul style="list-style-type: none"> - prepoznaje razliku između govornih i pisanih tekstova na mjesnome govoru i standardnome hrvatskom jeziku u različitim jezičnim kontekstima 	<ul style="list-style-type: none"> - opisuje razliku između mjesnoga govora i standardnoga hrvatskog jezika u različitim jezičnim kontekstima

KNJIŽEVNOST I STVARALAŠTVO

<p>B. 2. 1</p> <p>Učenik izražava svoja zapažanja, misli i osjećaje nakon slušanja/čitanja književnoga teksta i povezuje ih s vlastitim iskustvom.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - objašnjava razloge zbog kojih mu se tekst sviđa ili ne sviđa - izražava vlastito mišljenje o događajima u priči i postupcima likova - pripovijeda o događajima iz svakodnevnoga života koji su slični onima u književnome tekstu - povezuje postupke likova iz književnoga teksta s vlastitim postupcima i postupcima osoba koje ga okružuju 	<ul style="list-style-type: none"> - uz poticaj izražava misli i osjećaje nakon slušanja/čitanja književnoga teksta i prepoznaje situacije iz književnoga teksta u svakodnevnome životu 	<ul style="list-style-type: none"> - uz pomoć učitelja izražava misli i osjećaje nakon slušanja/čitanja književnoga teksta i opisuje situacije iz književnoga teksta slične onima u svakodnevnome životu 	<ul style="list-style-type: none"> - zapaža likove, mjesta, situacije, probleme i rješenje problema u tekstu; izražava misli i osjećaje nakon slušanja/čitanja književnoga teksta i povezuje situacije iz književnoga teksta s onima u svakodnevnome životu 	<ul style="list-style-type: none"> - zapaža likove, mjesta, situacije, probleme i rješenje problema u tekstu; izražava misli i osjećaje nakon slušanja/čitanja književnoga teksta objašnjavajući sličnosti i razlike između situacija u književnome tekstu i situacija u svakodnevnome životu te pripovijeda o sličnostima i razlikama, uzroku i posljedici događaja u književnome tekstu
<p>B. 2. 2</p> <p>Učenik sluša/čita književni tekst i razlikuje književne tekstove prema obliku i sadržaju.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - razlikuje priču, pjesmu, bajku, slikovnicu, zagonetku i igrokaz po obliku i sadržaju - razlikuje dijelove pjesme: stih, strofa - prepoznaje glavne i sporedne likove - prepoznaje početak, središnji dio i završetak priče - uočava obilježja igrokaza za djecu: lica, dijalog - smješta likove u vrijeme radnje i prostor <p>- tekstovi: slikopriče, slikovnica, kratka priča, bajka, pjesma, kratki igrokaz, zagonetka</p>	<ul style="list-style-type: none"> - sluša/čita književni tekst, uz pomoć učitelja odgovara na pitanja o sadržaju teksta i prepoznaje književne tekstove po obliku 	<ul style="list-style-type: none"> - sluša/čita književni tekst, samostalno odgovara na pitanja o sadržaju teksta i prepoznaje književne tekstove po obliku, sadržaju i strukturi 	<ul style="list-style-type: none"> - sluša/čita književni tekst, prepričava sadržaj književnoga teksta prema smjernicama i prepoznaje književne tekstove po obliku, sadržaju i strukturi 	<ul style="list-style-type: none"> - sluša/čita književni tekst i razlikuje tekstove po obliku, sadržaju i strukturi te prati tijek skupnoga razgovora o tekstu
<p>B. 2. 3</p> <p>Učenik samostalno izabire književne tekstove za</p>	<ul style="list-style-type: none"> - upoznaje se s različitim vrstama slikovnica, zbirki priča, pjesama za djecu - upoznaje se s prostorom narodne knjižnice u blizini mjesta stanovanja (ili bibliobusom) - upoznaje se s radom dječjega odjela narodne knjižnice u blizini mjesta stanovanja 	<p>-</p>	<p>-</p>	<p>-</p>	<p>-</p>

<p>slušanje/čitanje prema vlastitome interesu.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - posjećuje školsku ili narodnu knjižnicu jednom tjedno i posuđuje slikovnice i knjige za djecu za svakodnevno čitanje - svakodnevno izabire jedan književni tekst za čitanje koji mu nudi učitelj ili samostalno izabire književne tekstove iz dječjih knjiga i časopisa - preporučuje pročitane slikovnice i knjige za djecu drugim učenicima - objašnjava vlastiti izbor slikovnica i knjiga za djecu 				
<p>B. 2. 4 Učenik se stvaralački izražava prema vlastitome interesu potaknut različitim iskustvima i doživljajima književnoga teksta.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - koristi se jezičnim vještinama, aktivnim rječnikom i temeljnim znanjima sa svrhom oblikovanja uradaka u kojima dolazi do izražaja kreativnost, originalnost i stvaralačko mišljenje - istražuje, eksperimentira i slobodno radi na temi koja mu je bliska - stvara različite individualne uratke: prikuplja riječi mjesnoga i zavičajnoga govora u mali zavičajni rječnik, preoblikuje pročitani književni tekst: stvara novi svršetak, mijenja postupke likova, uvodi nove likove, sudjeluje u priči - prikuplja vlastite uratke u radnu mapu - razvija vlastiti potencijal za stvaralaštvo 	-	-	-	-
<p>KULTURA I MEDIJI</p>					
<p>C. 2. 1 Učenik sluša/čita tekst primljen uz pomoć elektroničkih medija, oblikovan u skladu s početnim opismenjavanjem i izdvaja važne podatke iz teksta.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - pronalazi podatke u tekstu oblikovanome u skladu s početnim opismenjavanjem - prepoznaje važne podatke u tekstu - izdvaja jedan ili više podataka iz teksta prema uputi 	<ul style="list-style-type: none"> - uz pomoć učitelja pronalazi podatke u elektroničkome tekstu oblikovanome u skladu s početnim opismenjavanjem 	<ul style="list-style-type: none"> - prema smjernicama pronalazi podatke u elektroničkome tekstu oblikovanome u skladu s početnim opismenjavanjem 	<ul style="list-style-type: none"> - pronalazi podatke u elektroničkome tekstu oblikovanome u skladu s početnim opismenjavanjem; služi se navigacijskim alatima uz uputu učitelja 	<ul style="list-style-type: none"> - pronalazi podatke u elektroničkome tekstu oblikovanome u skladu s početnim opismenjavanjem i drugima usmeno iskazuje tražene podatke; služi navigacijskim alatima

<p>C. 2. 2</p> <p>Učenik razlikuje medijske sadržaje primjerene dobi i interesu.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - izdvaja omiljene medijske sadržaje i razgovara o njima izražavajući vlastito mišljenje - gleda i sluša animirane filmove, dokumentarne i igrane filmove za djecu - prati (gleda, sluša, doživljava) televizijske i radijske emisije za djecu obrazovnoga i dječjeg programa - prepoznaje edukativne i interaktivne digitalne medije primjerene dobi i služi se njima 	<ul style="list-style-type: none"> - prepoznaje različite medijske sadržaje primjerene dobi i interesu 	<ul style="list-style-type: none"> - razlikuje medijske sadržaje primjerene dobi i interesu s kojima se susreće u svakodnevnome životu 	<ul style="list-style-type: none"> - razlikuje medijske sadržaje primjerene dobi i interesu te izdvaja omiljene medijske sadržaje 	<ul style="list-style-type: none"> - razlikuje medijske sadržaje primjerene dobi i interesu i izražava svoje mišljenje o njima
<p>C. 2. 3</p> <p>Učenik posjećuje kulturne događaje primjerene dobi i iskazuje svoje mišljenje.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - posjećuje kulturne događaje - razgovara s ostalim učenicima nakon kulturnoga događaja - izdvaja što mu se sviđa ili ne sviđa u vezi s kulturnim događajem - iskazuje svoj doživljaj tijekom kulturnog događaja crtežom, slikom, govorom ili kraćim pisanim rečenicama <p>- kulturni sadržaji: kazališne predstave za djecu, posjet knjižnicama i odjelima većih knjižnica (zvučne knjige), likovne izložbe, izložbe u muzejima primjerene uzrastu i interesima učenika, susreti s književnicima i ilustratorima u školi ili narodnim knjižnicama, dječji književni, filmski, edukacijski, tradicijski festivali, kulturni projekti namijenjeni djeci</p>	-	-	-	-

3. razred osnovne škole

ODGOJNO-OBRAZOVNI ISHODI	RAZRADA ISHODA	RAZINA USVOJENOSTI			
		ZADOVOLJAVAJUĆA	DOBRA	VRLO DOBRA	IZNIMNA
HRVATSKI JEZIK I KOMUNIKACIJA					
<p>A. 3. 1</p> <p>Učenik razgovara i govori tekstove jednostavne</p>	<ul style="list-style-type: none"> - razlikuje svakodnevne komunikacijske situacije temeljene na društveno-jezičnim pravilima (pravila ponašanja, izrazi pozdravljanja) - uočava komunikacijsku ulogu jezika i prilagodbu poruke kontekstu - govori kraći tekst prema jednostavnoj strukturi: uvod, središnji dio, 	<ul style="list-style-type: none"> - uz pomoć učitelja govori kratke tekstove i odgovara na postavljena 	<ul style="list-style-type: none"> - govori kratke tekstove i uz pomoć učitelja oblikuje uvodni, središnji i 	<ul style="list-style-type: none"> - pripovijeda nižući događaje kronološkim redom te govori strukturirani 	<ul style="list-style-type: none"> - pripovijeda kratke tekstove, govori strukturirani tekst, razgovara izražavajući

<p>kompozicijske strukture.</p>	<p>završetak</p> <ul style="list-style-type: none"> - pripovijeda događaje nižući ih kronološki (logički povezuje postupke likova i situacija, prati sadržaj i smisao dijelova i cjeline teksta) - služi se novim riječima u skladu s komunikacijskom situacijom i temom (koristi se riječima za opis, označavanje, analogiju) - traži točnu (prigodnu) riječ s obzirom na dijelove izgovorene cjeline i temu - u govornim situacijama samostalno prilagođava ton, intonaciju i stil - točno izgovara ogleadne i česte riječi koje su dio aktivnoga rječnika u kojima su glasovi č, ć, dž, đ, ije/je/e/i - pažljivo i uljudno sluša sugovornika ne prekidajući ga u govorenju <p>- tekstovi: razgovorne igre, kratki pripovjedni tekst, opis predmeta ili lika, molba, izlaganje, dijaloški i monološki komunikacijski oblici</p>	<p>pitanja u skladu sa zadanom temom u poznatoj komunikacijskoj situaciji</p>	<p>završni dio teksta; razgovara izražavajući potrebe, misli i osjećaje; u komunikacijskim situacijama otvara i potiče dijalog</p>	<p>tekst, razgovara izražavajući potrebe, misli i osjećaje; navodi činjenice, uzročno-posljedične veze, pojašnjava pojedinosti s obzirom na funkciju i formulaciju pitanja</p>	<p>svoje potrebe, misli i osjećaje; pokazuje iznimno zanimanje za sadržaj govorenja i iskazuje angažman: kvaliteta govorenja, motivi i uspješnost govorenja te je sposoban preusmjeriti i produbiti komunikaciju</p>
<p>A. 3. 2</p> <p>Učenik sluša tekst i prepričava sadržaj poslušanoga teksta.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - sluša tekst prema zadanim smjernicama: unaprijed zadana pitanja i upute; shvaća ulogu i korisnost slušanja - odgovara na pitanja o poslušanome tekstu (s obzirom na funkciju pitanja: informativna, istraživačka, pitanja za povezivanje i spajanje, za odlučivanje – zauzimanje stava) - postavlja pitanja o poslušanome tekstu - prepričava poslušani tekst - izdvaja nepoznate riječi, pretpostavlja značenje riječi na temelju sadržaja teksta - izražava mišljenje o poslušanome tekstu 	<ul style="list-style-type: none"> - sluša tekstove i uz pomoć učitelja odgovora na pitanja o poslušanome tekstu 	<ul style="list-style-type: none"> - sluša tekstove i prepoznaje važne podatke u poslušanome tekstu 	<ul style="list-style-type: none"> - sluša tekstove i izdvaja važne podatke iz teksta, postavlja pitanja o poslušanome tekstu i uz pomoć učitelja prepričava poslušani tekst 	<ul style="list-style-type: none"> - sluša tekstove, izdvaja važne podatke iz teksta i prepričava tekst pokazujući razumijevanje poslušanoga teksta
<p>A. 3. 3</p> <p>Učenik čita tekst i pronalazi važne podatke u tekstu.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - uočava grafičku strukturu teksta - odgovara na pitanja o pročitaneome tekstu - postavlja pitanja o pročitaneome tekstu - pronalazi važne podatke u tekstu - pronalazi i objašnjava podatke u grafičkim prikazima - razjašnjava i popravljiva razumijevanje pročitaneoga teksta - sažima (traži glavne misli) i prepričava tekst - prepoznaje nepoznatu riječ i pronalazi njezino značenje na temelju sadržaja teksta i u rječniku 	<ul style="list-style-type: none"> - čita kratki tekst i uz pomoć učitelja pronalazi važne podatke u tekstu (usredotočen je na određene dijelove teksta) 	<ul style="list-style-type: none"> - čita tekst i prema smjernicama pronalazi važne podatke u tekstu 	<ul style="list-style-type: none"> - čita tekst, pronalazi važne podatke iz teksta i objedinjuje ih, uz pomoć tumači pročitani tekst 	<ul style="list-style-type: none"> - čita tekst, pronalazi važne podatke iz teksta, objedinjuje ih (šire razumijevanje teksta), samostalno tumači pročitani tekst, te izražava svoje mišljenje o pročitaneome tekstu (promišlja i procjenjuje sadržaj teksta)
<p>A. 3. 4</p>	<ul style="list-style-type: none"> - piše jednostavne tekstove prema zadanoj ili slobodno odabranoj temi 	<ul style="list-style-type: none"> - piše prema predlošku 	<ul style="list-style-type: none"> - piše prema smjernicama 	<ul style="list-style-type: none"> - piše vođenim pisanjem jednostavne 	<ul style="list-style-type: none"> - piše vođenim pisanjem jednostavne

<p>Učenik piše vođenim pisanjem jednostavne tekstove u skladu s temom.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - piše prema predlošcima za uvježbavanje pisanja (neposrednim promatranjem, zamišljanjem, predočavanjem) - piše vođenim pisanjem prema kompozicijskoj strukturi: uvod, glavni dio (zaplet, rasplet), završetak - piše različite kratke tekstove: pravilo, uputa, obavijest, čestitka, kraći novinski tekst (naslov, nadnaslov, podnaslov, potpis), tekst prilagođen za objavu u elektroničkim medijima - provjerava pravopisnu točnost i slovopisnu čitkost u pisanju - prepoznaje i ispravlja pogreške u tekstu - piše ogleadne i česte riječi koje su dio aktivnoga rječnika u kojima su glasovi č, ć, dž, đ, ije/je/e/i (umanjenice, uvećanice, zanimanja) - piše veliko početno slovo: imena ulica, trgova, naseljenih mjesta, voda i gora, ustanova u užem okruženju; imena knjiga i novina - primjenjuje pravilo pisanja višerječnih imena s kojima učenik dolazi u doticaj - piše dvotočku i zarez u nabranjanju <p>- tekstovi: pravilo, uputa, obavijest, čestitka, razglednica, kratko pismo, novinski tekst, web članak</p>	<p>jednostavne tekstove u skladu s temom i vrstom te uz pomoć učitelja primjenjuje pravopisnu i slovopisnu točnost primjerenu jezičnomu razvoju</p>	<p>jednostavne tekstove u skladu s temom i vrstom, uz tematska, jezična ili stilsku odstupanja primjenjujući pravopisnu i slovopisnu točnost primjerenu jezičnomu razvoju</p>	<p>tekstove u skladu s temom i vrstom te primjenjuje pravopisnu i slovopisnu točnost primjerenu jezičnomu razvoju</p>	<p>tekstove u skladu s temom i vrstom, grafički organizira tekst i bez odstupanja primjenjuje pravopisnu i slovopisnu točnost primjerenu jezičnomu razvoju</p>
<p>PREPORUKA: Učitelj priprema nastavne materijale na temelju inicijalnog stanja jezično-komunikacijske kompetencije učenika: metodički predlošci za pisane vježbe, vježbe smislenoga povezivanja riječi u rečenici/tekstu, vježbe dopunjavanja rečenica/teksta, vježbe skraćivanja rečenica/teksta, vježbe prepisivanja s preinakama.</p>					
<p>A. 3. 5</p> <p>Učenik oblikuje tekst služeći se imenicama, glagolima i pridjevima, uvažavajući gramatička i pravopisna znanja.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - prepoznaje ogleadne i česte imenice, glagole i pridjeve koji imaju konkretno značenje povezano s neposrednom stvarnošću - razumije gramatičku kategoriju vrste riječi (imenice, glagoli, pridjevi) - usvaja pojam imenica, glagol, pridjev na ogleadnim primjerima - prepoznaje ogleadne i česte umanjnice i uvećanice - razlikuje jesnu i niječnu rečenicu - služi se imenicama, glagolima i pridjevima sa svrhom oblikovanja teksta 	<p>- uz pomoć učitelja upotrebljava riječi u skladu sa značenjem (gramatičkim i pravopisnim znanjima) te ih povezuje u jednostavne izraze i rečenice</p>	<p>- prema smjernicama upotrebljava riječi u sintagmama i rečenicama te vođenim pisanjem oblikuje kratki tekst u skladu s ovladanim gramatičkim i pravopisnim znanjima, tematski povezan sa svakodnevnim komunikacijskim situacijama</p>	<p>- samostalno upotrebljava riječi u sintagmama i rečenicama te ih prema smjernicama povezuje u tekst u skladu s ovladanim gramatičkim i pravopisnim znanjima, tematski povezan s neposrednom stvarnošću (vidni i slušni dojmovi, krajolici, događaji, obitelj) te posrednom</p>	<p>- samostalno odabire temu, doživljajno i intelektualno se jezično angažira, upotrebljava riječi u sintagmama i rečenicama te ih samostalno povezuje u tekst u skladu s ovladanim gramatičkim i pravopisnim znanjima, tematski povezan s neposrednom stvarnošću (vidni i slušni dojmovi,</p>

				ili pripremljenom stvarnošću.	krajolici, događaji, obitelj) te posrednom ili pripremljenom stvarnošću.
A. 3. 6 Učenik razlikuje uporabu zavičajnog govora i standardnoga hrvatskog jezika s obzirom na komunikacijsku situaciju.	- uočava uvjetovanost uporabe zavičajnoga govora ili standardnoga hrvatskog jezika komunikacijskom situacijom - istražuje u mjesnim knjižnicama i zavičajnim muzejima tekstove vezane uz jezični identitet i baštinu - služi se normativnim priručnicima prilagođenim jezičnomu razvoju učenika - prepoznaje povijesne jezične dokumente i spomenike kao kulturnu baštinu mjesta/zavičaja	- uz pomoć učitelja u govornoj komunikaciji uočava razliku između riječi na zavičajnome govoru i standardnome hrvatskom jeziku	- uz pomoć učitelja u govornoj i pisanoj komunikaciji uočava razliku između zavičajnoga govora i standardnoga hrvatskog jezika	- prema smjernicama uočava razlike između zavičajnoga govora i standardnoga hrvatskog jezika	- prepoznaje razliku između zavičajnoga govora i standardnoga hrvatskog jezika te uočava važnost učenja hrvatskoga standardnog jezika; bilježi riječi i sintagme zavičajnoga jezika
KNJIŽEVNOST I STVARALAŠTVO					
B. 3. 1 Učenik povezuje sadržaj i temu književnoga teksta s vlastitim iskustvom.	- uočava tema književnoga teksta (analizirajući postupke likova i događaje u proznome tekstu i motive, slikovitost i emocionalnost u poetskom tekstu) - objedinjuje estetske i etičke vrijednosti i svoja zapažanja, misli i osjećaje nakon čitanja književnoga teksta - uočava posebnosti poetskog izraza: slikovitost, zvučnost i ritmičnost tekstovi: priča, bajka, basna, pjesma, igrokaz, dječji roman, legenda, slikovnica, pripovijetka	- uz poticaj iskazuje misli i osjećaje nakon slušanja/čitanja književnoga teksta i aktivno sudjeluje u izražavanju misli i osjećaja uz obrazlaganje	- izražava zapažanja nakon slušanja/čitanja književnoga teksta, povezuje temu i sadržaj teksta s vlastitim iskustvom te prepoznaje etičke vrijednosti	- uspoređuje zapažanja, misli i osjećaje nakon slušanja/čitanja književnog teksta sa zapažanjima ostalih učenika, povezuje temu i sadržaj teksta s vlastitim iskustvom; izdvaja i razgovara o etičkim vrijednostima te uočava emocionalnost i slikovitost	- objašnjava zapažanja, misli i osjećaje nakon slušanja/čitanja književnog teksta, navodi sličnosti i razlike između književnoga teksta i vlastitoga iskustva; razgovara o estetskim i etičkim vrijednostima te uočava pojedinosti književnoga jezika
B. 3. 2 Učenik čita književni tekst i uočava	- prepoznaje i izdvaja temu književnoga teksta - prepoznaje redosljed događaja - povezuje likove s mjestom i vremenom radnje	- čita književni tekst i uz pomoć učitelja	- čita književni tekst i prema smjernicama uočava pojedinosti književnoga jezika	- čita književni tekst, izražava vlastite stavove i uočava	- čita književni tekst, prepoznaje obilježja književnoga jezika; izražava

<p>pojednosti književnoga jezika.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - opisuje likove prema izgledu, ponašanju i govoru - uočava ritam, rimu i usporedbu u poeziji za djecu - uočava ponavljanja u stihu, strofi ili pjesmi - uočava pjesničke slike <p>tekstovi: lirska, šaljiva, domoljubna, pejzažna lirska pjesma, priča, dječji roman, dječji igrokaz, legenda, slikovnica, pripovijetka, basna</p>	<p>izražava zapažanja o pojednostima teksta</p>		<p>pojednosti književnoga jezika</p>	<p>razumijevanje sadržaja teksta: redosljed događaja, ponašanje lika, govor lika, pjesničke slike</p>
<p>B. 3. 3 Učenik čita prema vlastitome interesu te razlikuje vrste knjiga za djecu.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - razlikuje slikovnicu, zbirku pjesama, zbirku priča, dječji roman, basnu, igrokaz - razvija čitateljske navike kontinuiranim čitanjem i motivacijom za čitanjem različitih žanrova - izrađuje popis pročitanih knjiga - objašnjava razloge vlastitoga izbora knjiga za čitanje - preporučuje ostalim učenicima knjige koje je pročitao i koje su mu bile zanimljive - sudjeluje u radionicama za poticanje čitanja u školskoj knjižnici 	-	-	-	-
<p>B. 3. 4 Učenik se stvaralački izražava prema vlastitome interesu potaknut različitim iskustvima i doživljajima književnoga teksta.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - koristi se jezičnim vještinama, aktivnim rječnikom i temeljnim znanjima sa svrhom oblikovanja uradaka u kojima dolazi do izražaja kreativnost, originalnost i stvaralačko mišljenje - istražuje, eksperimentira i slobodno radi na temi koja mu je bliska - stvara različite individualne uratke: stvara na dijalektu / zavičajnome govoru, piše i crta slikovnicu, glumi u igrokazu, stvara novinsku stranicu, piše pismo podrške, crta naslovnicu knjige, crta plakat, crta strip - prikuplja vlastite uratke u radnu mapu - razvija vlastiti potencijal za stvaralaštvo 	-	-	-	-
KULTURA I MEDIJI					
<p>C. 3. 1 Učenik pronalazi podatke koristeći se različitim izvorima primjerenima dobi učenika.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - prepoznaje različite izvore informiranja: digitalni udžbenici, tekstovi u zabavno-edukativnim časopisima i knjigama za djecu te na edukativnim internetskim stranicama - pronalazi podatke u različitim izvorima prema zadanim istraživačkim temama i vlastitim interesima - izdvaja važne podatke iz teksta i razvrstava ih prema uputi, te prenosi tekst u druge oblike ili medije 	<ul style="list-style-type: none"> - uz pomoć učitelja ili suučenika pronalazi podatke u različitim izvorima informacija 	<ul style="list-style-type: none"> - prima poruku iz različitih medija, uključuje nove informacije i izdvaja važne podatke te ih 	<ul style="list-style-type: none"> - koristi se zadanim izvorima informacija u kojima pronalazi važne podatke, razvrstava ih prema 	<ul style="list-style-type: none"> - koristi se različitim izvorima informacija u kojima pronalazi važne podatke, razvrstava ih prema uputi te ih oblikuje u novi medijski sadržaj

			oblikuje u novi medijski sadržaj	uputi te ih oblikuje u novi medijski sadržaj	prenoseći tekst u vizualni ili grafički izgled, govornu interpretaciju ili crtež
<p>C. 3. 2</p> <p>Učenik razlikuje tiskane medije primjerene dobi i interesima.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - razlikuje knjige, udžbenike, časopise, plakate, strip, brošure, reklamne letke - samostalno i redovito čita tekstove u književnim i zabavno-edukativnim časopisima za djecu i iskazuje mišljenje o njima - čita stripove i razlikuje ih od ostalih tiskanih medijskih tekstova - stvara kroz igru vlastite uratke potaknute određenim medijskim sadržajem 	<ul style="list-style-type: none"> - prepoznaje različite tiskane medije i čita medijske sadržaje 	<ul style="list-style-type: none"> - nabraja tiskane medije i razlikuje sadržaje u njima 	<ul style="list-style-type: none"> - razlikuje tiskane medije, izabire medijske sadržaje prema interesu i razvrstava ih prema zadanoj temi 	<ul style="list-style-type: none"> - raspravlja o medijskim sadržajima s kojima se susreće, razvija misao na temelju primljenih informacija te kroz igru stvara vlastite uratke potaknute određenim medijskim sadržajem
<p>C. 3. 3</p> <p>Učenik razlikuje kulturne događaje koje posjećuje i iskazuje svoje mišljenje o njima.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - posjećuje kulturne događaje i sudjeluje u njima - iskazuje svoje mišljenje o kulturnome događaju (atmosfera, raspoloženju) - razgovara s ostalim učenicima nakon kulturnoga događaja - izdvaja što mu se sviđa ili ne sviđa u vezi s kulturnim događajem - izražava svoj doživljaj kulturnoga događaja crtežom, slikom, govorom ili kratkim tekstom <p>- kulturni sadržaji: kazališne predstave za djecu, likovne izložbe, izložbe u muzejima primjerene uzrastu i interesima učenika, susreti s književnicima i ilustratorima u školi ili narodnim (gradskim, mjesnim) knjižnicama, dječji književni, filmski, edukacijski, tradicijski festivali, kulturni projekti namijenjeni djeci, hrvatska kulturna i prirodna baština na svjetskoj razini (spomenici pod zaštitom UNESCO-a i nematerijalna svjetska baština u Hrvatskoj – narodni običaji i uratci)</p>	-	-	-	-

4. razred osnovne škole

ODGOJNO-OBRAZOVNI ISHODI	RAZRADA ISHODA	RAZINA USVOJENOSTI			
		ZADOVOLJAVAJUĆA	DOBRA	VRLO DOBRA	IZNIMNA
HRVATSKI JEZIK I KOMUNIKACIJA					
A. 4. 1 Učenik razgovara i govori u skladu s komunikacijskom situacijom.	<ul style="list-style-type: none"> - razgovara i govori prema zadanoj ili slobodnoj temi - sadržajem i strukturom govorenja cjelovito obuhvaća temu - organizira govor prema jednostavnoj strukturi: uvod, središnji dio, završetak - stvaralačkim postupcima oblikuje govorene tekstove - sudjeluje u organiziranoj ili spontanoj raspravi i uči kako u govornoj komunikaciji govoriti, slušati, ponavljati govorne fraze, prekidati govor i koristiti se neverbalnom komunikacijom s ciljem primanja odnosno prijenosa poruke - primjenjuje nove riječi u komunikacijskoj situaciji - poštuje društveno prihvatljiva pravila uljudne komunikacije u različitim životnim situacijama <p>- tekstovi: obavijest, poruka, kratki opis, organizirana i spontana rasprava, tekstovi oblikovani govorenim modalitetom jezika</p>	<ul style="list-style-type: none"> - uz pomoć učitelja razgovora u skladu sa zadanom ili slobodnom temom poštujući pravila uljudnoga ophođenja 	<ul style="list-style-type: none"> - razgovara u skladu sa zadanom ili slobodnom temom poštujući pravila uljudnoga ophođenja 	<ul style="list-style-type: none"> - razgovara i prema smjernicama raspravlja u skladu sa zadanom ili slobodnom temom poštujući pravila uljudnoga ophođenja i usmjerava dijalog u komunikaciji 	<ul style="list-style-type: none"> - razgovara i raspravlja u skladu sa zadanom ili slobodnom temom poštujući pravila uljudnoga ophođenja, u komunikaciji stvara ozračje povjerenja i izražava inovativne ideje
A. 4. 2 Učenik sluša različite tekstove, izdvaja važne podatke i prepričava sadržaj poslušanoga teksta.	<ul style="list-style-type: none"> - izdvaja važne podatke iz poslušanoga teksta prema uputi - oblikuje bilješke na temelju izdvojenih podataka - prepričava poslušani tekst na temelju bilježaka - objašnjava nepoznate riječi služeći se dječjim rječnikom 	<ul style="list-style-type: none"> - sluša različite vrste tekstova i uz pomoć učitelja izdvaja ključne podatke iz teksta 	<ul style="list-style-type: none"> - sluša različite vrste tekstova, prema smjernicama, izdvaja ključne podatke iz teksta 	<ul style="list-style-type: none"> - sluša različite vrste tekstova, izdvaja ključne podatke iz teksta i oblikuje bilješke 	<ul style="list-style-type: none"> - sluša različite vrste tekstova, izdvaja ključne podatke iz teksta i prepričava poslušani tekst
A. 4. 3 Učenik čita tekst i prepričava sadržaj	<ul style="list-style-type: none"> - povezuje grafičku strukturu teksta i sadržaj - izdvaja važne podatke iz teksta i piše bilješke s obzirom na sadržaj i strukturu - prepričava tekst na temelju bilježaka - objašnjava podatke u grafičkim prikazima 	<ul style="list-style-type: none"> - čita različite vrste tekstova i uz pomoć učitelja izdvaja ključne podatke iz 	<ul style="list-style-type: none"> - čita različite vrste tekstova, prema smjernicama, izdvaja 	<ul style="list-style-type: none"> - čita različite vrste tekstova, izdvaja ključne podatke iz 	<ul style="list-style-type: none"> - čita različite vrste tekstova, izdvaja ključne podatke iz teksta i prepričava

teksta služeći se bilješkama.	- objašnjava nepoznate riječi: na temelju vođenoga razgovora, zaključivanja na temelju konteksta, uporabom rječnika tijekom čitanja teksta	teksta	ključne podatke iz teksta	teksta i oblikuje bilješke	poslušani tekst
A. 4. 4 Učenik piše tekstove prema jednostavnoj kompozicijskoj strukturi.	<ul style="list-style-type: none"> - piše tekstove poštujući kompozicijsku strukturu: uvod, razrada i zaključak - piše prema predlošcima za ovladavanje gramatičkom (morfološkom, sintaktičkom i leksičkom) i stilističkom normom (na početnoj funkcionalnoj razini) potrebnom za strukturiranje teksta - piše ogleadne i česte pridjeve (opisne, gradivne i posvojne pridjeve na -čki, -čki, -ski, -ški) - točno piše posvojne pridjeve izvedene od vlastitih imena - piše veliko početno slovo: imena naroda, stanovnika, država, geografskih cjelina, knjiga, filmova, novina - provjerava pravopisnu točnost i slovopisnu čitkost <p>- tekstne vrste: bilješka, pisani sastavak, SMS poruka, poruka elektroničke pošte, pismo, sažetak, opis</p>	- uz pomoć učitelja i prema predlošku piše kratke tekstove u skladu s razvijenom sposobnošću promatranja i zapažanja	- prema predlošku piše kratke tekstove u skladu s razvijenom sposobnošću promatranja i zapažanja (sistemizira zapažanja i oblikuje kompoziciju opisa) te uz pomoć učitelja provjeravajući pravopisnu točnost i slovopisnu čitkost	- prema smjernicama piše tekstove u skladu s razvijenom sposobnošću promatranja i zapažanja (sistemizira zapažanja i oblikuje kompoziciju opisa i pokazuje razvijene oblike izražajnih sredstava) provjeravajući pravopisnu točnost i slovopisnu čitkost	- piše tekstove u skladu s razvijenom sposobnošću promatranja i zapažanja (sistemizira zapažanja i oblikuje kompoziciju opisa); sastavlja dijelove u cjelinu i grafički organizira tekst uz pravopisnu točnost i slovopisnu čitkosti
A. 4. 5 Učenik oblikuje tekst primjenjujući znanja o imenicama, glagolima i pridjevima uvažavajući gramatička i pravopisna znanja.	<ul style="list-style-type: none"> - razumije gramatičku kategoriju vrste riječi (imenice, glagoli, pridjevi) - pravilno oblikuje broj i rod imenica, umanjnice i uvećanice - razlikuje pomoćne glagole - pravilno oblikuje prošlo, sadašnje i buduće glagolsko vrijeme (prezent, perfekt, futur) - razlikuje rečenične dijelove i izražava okolnosti glagolske radnje - dopunjuje rečenice izražavajući okolnosti glagolske radnje: mjesto, vrijeme i način - funkcionalno rabi riječi, sintagme i rečenice u skladu s dinamikom učenja s obzirom na jezični razvoj 	- uz pomoć učitelja oblikuje sintagme i rečenice te funkcionalno primjenjuje jezična znanja uz odstupanja	- uz pomoć učitelja oblikuje sintagme, rečenice i kratki tekst te funkcionalno primjenjuje jezična znanja uz odstupanja	- prema smjernicama oblikuje rečenice i tekst te funkcionalno primjenjuje jezična znanja uz uočavanje i ispravljanje pogrešaka na gramatičkoj i pravopisnoj razini	- samostalno oblikuje rečenice i primjereni tekst te funkcionalno primjenjuje jezična znanja; pokazuje usvojenost gramatičke i pravopisne norme primjereno jezičnom razvoju i kritički odnos prema tekstu
A. 4. 6 Učenik objašnjava razliku između zavičajnoga govora i standardnoga hrvatskog jezika.	<ul style="list-style-type: none"> - služi se standardnim hrvatskim jezikom u javnoj komunikaciji u skladu s usvojenim jezičnim pravilima - razlikuje zavičajni govor i standardni hrvatski jezik navodeći ogleadne i česte primjere - uočava važnosti zavičajnoga jezika i prepoznaje njegovu komunikacijsku ulogu na pojedinome prostoru (raznolikost hrvatskih govora, jezične zajednice u Hrvatskoj i izvan granica Republike Hrvatske) - čita i sluša tekstove na kajkavskome, čakavskom i štokavskom narječju 	- uz pomoć učitelja prepoznaje razliku između zavičajnoga govora i standardnoga hrvatskog jezika te uočava važnost	- uz pomoć učitelja izražava se zavičajnim govorom i prepoznaje razliku između zavičajnoga govora i hrvatskoga standardnoga jezika	- prema smjernicama izražava se zavičajnim govorom i prepoznaje razliku između zavičajnoga govora i hrvatskoga standardnog jezika te	- samostalno se izražava zavičajnim govorom i razlikuje zavičajni govor i hrvatski standardni jezik te uočava važnost učenja

		učenja hrvatskoga standardnog jezika i pozitivnoga odnosa prema zavičajnome govoru	te uočava važnost učenja hrvatskoga standardnog jezika i pozitivnoga odnosa prema zavičajnome govoru	uočava važnost učenja hrvatskoga standardnog jezika i pozitivnoga odnosa prema zavičajnome govoru	hrvatskoga standardnog jezika i pozitivnoga odnosa prema zavičajnome govoru
KNJIŽEVNOST I STVARALAŠTVO					
B. 4. 1 Učenik izražava doživljaj književnoga teksta u skladu s vlastitim čitateljskim iskustvom.	<ul style="list-style-type: none"> - povezuje doživljaj i razumijevanje književnoga teksta s vlastitim misaonim i emotivnim reakcijama na tekst - pokazuje radozalost, sklonost i znatiželju za komunikaciju s književnim tekstom - razgovara s drugim učenicima o vlastitome doživljaju teksta - prepoznaje vrijedne poruke i mudre izreke - argumetira vlastite doživljaje i zaključuje o uočenim vrijednostima književnoga teksta 	<ul style="list-style-type: none"> - uz pomoć učitelja izražava svoje misli i osjećaje nakon slušanja/čitanja književnoga teksta 	<ul style="list-style-type: none"> - objašnjava svoja zapažanja, misli i osjećaje nakon slušanja/čitanja književnoga teksta i povezuje sadržaj, temu i motive teksta s vlastitim iskustvom 	<ul style="list-style-type: none"> - prema smjernicama objašnjava i uspoređuje svoja zapažanja, misli i osjećaje nakon slušanja/čitanja književnog teksta s mislima i osjećajima drugih učenika te povezuje sadržaj, temu i motive teksta s vlastitim iskustvom 	<ul style="list-style-type: none"> - objašnjava svoje misli i osjećaje nakon slušanja/čitanja književnog teksta, uspoređuje ih s mislima i osjećajima drugih učenika te povezuje sadržaj, temu i motive teksta s vlastitim iskustvom
B. 4. 2 Učenik čita književni tekst i objašnjava obilježja književnoga teksta.	<ul style="list-style-type: none"> - objašnjava osnovna obilježja pripovijetke, pjesme, bajke, basne, zagonetke, igrokaza, biografije i dječjega romana, mudre izreke - prepoznaje pjesničke slike (slika u pokretu, slika u mirovanju), personifikaciju i onomatopeju u književnome tekstu - prepoznaje obilježja poetskih tekstova: stih, strofa, ritam, zvučnost, slikovitost, ponavljanje u stihu, pjesničke slike, onomatopeja, personifikacija - prepoznaje obilježja proznih tekstova: događaj, likovi, pripovjedne tehnike - prepoznaje obilježja dramskih tekstova: lica, dijalog, monolog <p>- tekstovi: priča, pripovijetka, pjesma, igrokaz, dječji roman, poslovice</p>	<ul style="list-style-type: none"> - čita književni tekst, uz pomoć učitelja odgovara na pitanja o tekstu i prepoznaje obilježja književnoga teksta 	<ul style="list-style-type: none"> - čita književni tekst, odgovara na pitanja i postavlja pitanja te prepoznaje obilježja književnoga teksta 	<ul style="list-style-type: none"> - čita književni tekst, odgovara na pitanja i postavlja pitanja, navodi obilježja književnoga teksta i izražava mišljenje o sadržaju teksta 	<ul style="list-style-type: none"> - čita književni tekst, odgovara na pitanja i postavlja pitanja, objašnjava obilježja književnoga teksta i izražava mišljenje o sadržaju teksta potkrepljujući ga primjerima iz teksta
B. 4. 3	<ul style="list-style-type: none"> - razvija čitateljske navike kontinuiranim čitanjem i motivacijom za čitanjem različitih žanrova 	-	-	-	-

<p>Učenik čita književne tekstove prema vlastitome interesu i obrazlaže svoj izbor.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - razlikuje dječje rječnike, enciklopedije i leksikone - redovito izlaže svoj čitateljski izbor ostalim učenicima - razgovara o izabranome i pročitanoj književnoj djelu - izabire tekstove prema interesu sa šireg popisa predloženih književnih tekstova za čitanje i sa popisa novijih izdanja 				
<p>B. 4. 4 Učenik se stvaralački izražava potaknut književnim tekstom, iskustvima i doživljajima.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - koristi se jezičnim vještinama, aktivnim rječnikom i temeljnim znanjima sa svrhom oblikovanja uradaka u kojima dolazi do izražaja kreativnost, originalnost i stvaralačko mišljenje - prikuplja vlastite uratke u radnu mapu (portfolio) prateći vlastiti napredak - stvara različite individualne uratke: pripovijeda sadržaj književnoga teksta iz perspektive drugoga lika, vremena ili mjesta, izražajno čita književne tekstove, recitira/krasnoslovi, piše dnevnik, snima audioprilog, stvara fotopriču ili fotostrip 	-	-	-	-
<p>KULTURA I MEDIJI</p>					
<p>C. 4. 1 Učenik izdvaja važne podatke koristeći se različitim izvorima primjerenima dobi.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - prepoznaje izvore informiranja: stručnjaci ili drugi pojedinci, školske ili narodne/gradske knjižnice, internet, e-udžbenik - dolazi do podataka kombinirajući izvore informacija - prepoznaje, preuzima, pregledava i objašnjava materijale sa školske web stranice - rabi podatke u različite svrhe: proširuje sadržaje učenja, priprema se za pisanje i govorenje 	<ul style="list-style-type: none"> - uz pomoć učitelja pregledava i pronalazi izvore podataka 	<ul style="list-style-type: none"> - pregledava i pronalazi izvore podataka i izdvaja nekoliko važnih podataka prema uputi 	<ul style="list-style-type: none"> - izdvaja ključnu poruku ili podatak iz različitih izvora te ih oblikuje unošenjem novih podataka, crtanjem grafikona i tablica 	<ul style="list-style-type: none"> - objašnjava ključnu poruku ili podatak iz različitih izvora te ih oblikuje unošenjem novih podataka, crtanjem grafikona i tablica
<p>C. 4. 2 Učenik razlikuje elektroničke</p>	<ul style="list-style-type: none"> - razlikuje televiziju, radio, internet - gleda emisije za djecu i razgovara o njima - objašnjava razliku između novinskih priloga na televiziji i radiju (primjerice, 	<ul style="list-style-type: none"> - prepoznaje različite vrste medija i izabire medijski sadržaj 	<ul style="list-style-type: none"> - izabire (čita, sluša) medijske sadržaje te se priprema za 	<ul style="list-style-type: none"> - izražava mišljenje o izabranim medijskim sadržajima i služi se 	<ul style="list-style-type: none"> - izražava mišljenje o izabranim medijskim sadržajima i služi se

<p>medije primjerene dobi i interesima učenika.</p>	<p>intervju) - pristupa kontrolirano društvenim mrežama i pretražuje internetske portale za djecu - gleda animirane, dokumentarne i igrane filmove i filmove dječjega filmskog stvaralaštva tematski i sadržajno primjerene recepcijskim i spoznajnim mogućnostima - zamjećuje sličnosti i razlike između književnoga djela, kazališne predstave i filma nastalih prema književnome djelu</p>	<p>prema vlastitome interesu</p>	<p>stvarno ili virtualno stvaralaštvo</p>	<p>njima prenošenje poruke i stvaralaštvo</p>	<p>njima za učenje, prenošenje poruke i stvaralaštvo</p>
<p>C. 4. 3 Učenik razlikuje i opisuje kulturne događaje koje posjećuje i iskazuje svoje mišljenje o njima.</p>	<p>- posjećuje i sudjeluje u kulturnim događajima (likovnim, glazbenim, znanstvenim) - razgovara sa sudionicima tijekom i nakon kulturnoga događaja - izdvaja što mu se sviđa ili ne sviđa u vezi s kulturnim događajem - izražava svoj doživljaj kulturnoga događaja crtežom, slikom, govorom ili kratkim tekstom - izražava svoja zapažanja, misli i osjećaje nakon posjeta kulturnom događaju</p> <p>- kulturni sadržaji: kazališne predstave za djecu, likovne izložbe, izložbe u muzejima primjerene uzrastu i interesima učenika, susreti s književnicima i ilustratorima u školi ili narodnim (gradskim, mjesnim) knjižnicama, dječji književni, filmski, edukacijski, tradicijski festivali, kulturni projekti namijenjeni djeci, posjet nacionalnim ustanovama</p>	<p>-</p>	<p>-</p>	<p>-</p>	<p>-</p>

5. razred osnovne škole

ODGOJNO-OBRAZOVNI ISHODI	RAZRADA ISHODA	RAZINA USVOJENOSTI			
		ZADOVOLJAVAJUĆA	DOBRA	VRLO DOBRA	IZNIMNA
HRVATSKI JEZIK I KOMUNIKACIJA					
A. 5. 1 Učenik govori i razgovara u skladu s interesima, potrebama i iskustvom.	<ul style="list-style-type: none"> - prepoznaje različite svrhe govorenja: osobna, obrazovna i javna - primjenjuje različite govorne činiove: zahtjev, isprika, zahvala i poziv - razgovara sa svrhom razmjene informacija - opisuje prema jednostavnoj kompozicijskoj strukturi - pripovijeda kronološki nižući događaje - razgovijetno govori i točno intonira rečenice - tekstovi: vic, anegdota, razgovorne igre, spontani razgovor 	<ul style="list-style-type: none"> - razgovara sa svrhom davanja i dobivanja informacija 	<ul style="list-style-type: none"> - primjenjuje različite govorne činiove i pripovijeda kronološki 	<ul style="list-style-type: none"> - primjenjuje različite govorne činiove, opisuje prema jednostavnoj kompozicijskoj strukturi i pripovijeda kronološki 	<ul style="list-style-type: none"> - primjenjuje različite govorne činiove, opisuje prema jednostavnoj kompozicijskoj strukturi i pripovijeda kronološki te prepoznaje različite svrhe govorenja
A. 5. 2 Učenik sluša tekst, izdvaja ključne riječi i objašnjava značenje teksta.	<ul style="list-style-type: none"> - prepoznaje slušanje iz zadovoljstva i slušanje sadržaja: usmjereno na razumijevanje i zapamćivanje poruka - izdvaja ključne riječi i piše kratke bilješke o slušanome tekstu - prepričava slušani tekst služeći se bilješkama - objašnjava nepoznate riječi na temelju vođenoga razgovora i uporabom rječnika - tekstovi: opis, anegdota, radijski i televizijski prilogi 	<ul style="list-style-type: none"> - sluša tekst i izdvaja ključne riječi prema unaprijed zadanim pitanjima 	<ul style="list-style-type: none"> - sluša tekst, izdvaja ključne riječi i piše bilješke 	<ul style="list-style-type: none"> - sluša tekst, izdvaja ključne riječi, piše bilješke i prepričava slušani tekst 	<ul style="list-style-type: none"> - sluša tekst, izdvaja ključne riječi, piše bilješke i objašnjava značenje teksta
A. 5. 3 Učenik čita tekst, izdvaja ključne riječi i objašnjava značenje teksta.	<ul style="list-style-type: none"> - prepoznaje svrhu čitanja: osobna, obrazovna i javna - uočava sastavne elemente grafičke strukture teksta: naslov, podnaslove, fotografije i/ili ilustracije - izdvaja ključne riječi i piše kratke bilješke - prepričava tekst služeći se bilješkama - objašnjava nepoznate riječi na temelju vođenoga razgovora i zaključivanja iz konteksta - služi se sadržajem i kazalom pojmova u traženju informacija - ovladava osnovnim tehnikama pretraživanja interneta i knjižničnih kataloga 	<ul style="list-style-type: none"> - čita tekst i izdvaja ključne riječi prema unaprijed zadanim pitanjima 	<ul style="list-style-type: none"> - čita tekst, izdvaja ključne riječi i piše bilješke 	<ul style="list-style-type: none"> - čita tekst, izdvaja ključne riječi, piše bilješke i prepričava pročitani tekst 	<ul style="list-style-type: none"> - čita tekst, izdvaja ključne riječi, piše bilješke i objašnjava značenje teksta

	- tekstovi: opis, anegdota, bilješka; poziv, oglas				
A. 5. 4 Učenik piše pripovjedne tekstove u skladu s temom.	<ul style="list-style-type: none"> - piše tekst trodijelne strukture u skladu sa slobodno odabranom ili zadanom temom - utvrđuje temu: čita i istražuje o temi u različitim izvorima, povezuje temu sa stečenim znanjem i iskustvom - piše bilješke o temi: u natuknicama navodi podteme razrađujući temu - pripovijeda kronološki nižući događaje povezujući rečenice tako da sljedeća proizlazi iz prethodne - služi se novim riječima koje je čuo ili pročitao istražujući o temi - provjerava točnost informacija - svjesno i točno citira autorsko djelo poštujući intelektualno vlasništvo - piše veliko početno slovo u jednorječnim i višerječnim imenima: vlastite imenice, posvojni pridjevi, geografsko nazivlje u bližem okružju; piše zarez odvajajući usklik od ostatka rečenice - služi se pravopisnim priručnicima sa svrhom poštivanja pravopisne norme - piše u skladu s usvojenim gramatičkim i pravopisnim pravilima <p>- tekstovi: pisani sastavak, sažeto, opširno i stvaralačko prepričavanje, e-pismo</p>	- piše pripovjedne tekstove bez vidljive strukture	- piše pripovjedne tekstove trodijelne strukture ne postičući cjelovitost teksta i stilsku ujednačenost	- piše pripovjedne tekstove vidljive sadržajne smislenosti i strukture	- piše pripovjedne tekstove vidljive sadržajne smislenosti i strukturne povezanosti te stilske ujednačenosti
PREPORUKA: Faze procesa pisanja: 1. pripremna faza: prvi susret s temom (misaona priprema), prikupljanje podataka i građe, planiranje (izrada plana); 2. faza pisanja po planu (različite inačice); 3. faza usavršavanja (prepravljavanje, ispravljanje, dorada); 4. faza predstavljanja javnosti (uređivanje za objavljivanje, objavljivanje) Izvori informacija: stručnjaci ili drugi pojedinci, školske ili narodne/gradske knjižnice, internet.					
A. 5. 5 Učenik oblikuje tekst i primjenjuje znanja o promjenjivim i nepromjenjivim riječima na oglednim i čestim primjerima.	<ul style="list-style-type: none"> - razlikuje morfološke kategorije kojima se uspostavljaju veze među riječima: rod, broj, padež, osoba i vrijeme - razlikuje opće i vlastite imenice, opisne, posvojne i gradivne pridjeve - uočava padeže kao različite oblike iste riječi na čestim i oglednim primjerima - provodi stupnjevanje pridjeva na uporabnoj razini - točno rabi riječi s provedenim glasovnim promjenama - razlikuje nepromjenjive riječi u službi: izricanja okolnosti radnje, odnosa među riječima i povezivanja i preoblike rečenice: prilozi, prijedlozi, veznici, uskllici, čestice - izriče prošle, sadašnje i buduće radnje glagolom (prezent, perfekt i futu prvi) 	- razlikuje morfološke kategorije roda, broja, osobe i vremena u svrhu oblikovanja rečenice	- razlikuje imenice, pridjeve i glagole i oblikuje jednostavne neproširene i proširene rečenice	- razlikuje promjenjive i nepromjenjive vrste riječi u službi sklapanja i preoblike rečenice	- razlikuje promjenjive i nepromjenjive vrste riječi u službi sklapanja i preoblike rečenice te uočava različite oblike iste riječi u padežnoj paradigmi
PREPORUKA: Riječi poredane po čestoti moguće je pronaći u objavljenome Hrvatskome čestotnome rječniku (Moguš, Bratanić i Tadić 1999) ili na jednome od dvaju mrežnih korpusa (Hrvatska jezična riznica http://riznica.ihjj.hr/ i Hrvatski nacionalni korpus www.hnk.ffzg.hr).					

<p>A. 5. 6.</p> <p>Učenik uočava jezičnu raznolikost hrvatskoga jezika u užem i širem okružju.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - objašnjava službenu ulogu i uporabu hrvatskoga jezika i latinčnoga pisma u Republici Hrvatskoj - razlikuje standardni hrvatski jezik od materinskoga jezika, drugoga jezika, jezika nacionalnih manjina te navodi primjere - uspoređuje vlastiti zavičajni govor i narječje sa standardnim hrvatskim jezikom - prepoznaje i izdvaja riječi zavičajnoga govora i narječja, razgovornoga jezika te ih zamjenjuje riječima hrvatskoga jezika - razlikuje vlastiti zavičajni govor i narječje od drugih govora i narječja 	<ul style="list-style-type: none"> - razlikuje vlastiti zavičajni govor od standardnoga hrvatskog jezika i navodi primjere 	<ul style="list-style-type: none"> - navodi komunikacijske situacije koje zahtijevaju uporabu službenoga jezika 	<ul style="list-style-type: none"> - uočava razliku između standardnoga hrvatskog jezika i materinskoga jezika 	<ul style="list-style-type: none"> - razlikuje službeni jezik, materinski jezik, drugi jezik i jezik nacionalnih manjina
<p>PREPORUKA: Razvija osobni i zavičajni identitet kao dio hrvatske jezične baštine. Dio sadržaja ishoda ostvaruje se u školskoj knjižnici i izvanučioničkoj nastavi, kao što su posjeti tribinama, susretima, zavičajnim muzejima i festivalima na kojima se njeguje zavičajna riječ.</p>					
<p>KNJIŽEVNOST I STVARALAŠTVO</p>					
<p>B. 5. 1</p> <p>Učenik obrazlaže doživljaj književnoga teksta, objašnjava uočene ideje povezujući tekst sa svijetom oko sebe.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - izražava doživljaj o književnome tekstu - razvija sposobnost fantazijskoga mišljenja: doživljavanjem pročitanaoga izražava vlastite osjećaje, stavove i vrijednosti - komentira i obrazlaže vlastito razumijevanje književnoga teksta - prepoznaje glavne ideje i problematiku književnoga teksta i povezuje ih sa stvarnošću 	<ul style="list-style-type: none"> - izražava neposredni doživljaj na književni tekst 	<ul style="list-style-type: none"> - izražava emocionalni doživljaj i razumijevanje književnoga teksta 	<ul style="list-style-type: none"> - izražava emocionalni doživljaj književnoga teksta i dovodi u vezu razumijevanje književnoga teksta s glavnim idejama 	<ul style="list-style-type: none"> - obrazlaže emocionalni doživljaj književnoga teksta povezujući ideje književnoga teksta sa svijetom oko sebe
<p>PREPORUKA: Da bi učenik razvio trajnu čitateljsku naviku, preporučuje se zajedničko čitanje kraćih cjelovitih tekstova na satu i u školskoj knjižnici, tj. interakcija: učenik - tekst, učenik - tekst - učenici, učenik - tekst - učitelj te aktivan razgovor u kojem sudjeluju svi učenici. Predmet razgovora treba biti isključivo učenikovo razumijevanje teksta na temelju doživljaja. Pritom se ističe važnost svakoga pojedinačnog mišljenja.*</p>					
<p>B. 5. 2</p> <p>Učenik razlikuje temeljna žanrovska</p>	<ul style="list-style-type: none"> - uočava književnost kao umjetnost riječi - objašnjava razliku između književnih i ostalih tekstova navodeći primjere - razlikuje temeljna žanrovska obilježja: poetska, prozna, dramska, na osnovi tematike, likova i načina izlaganja, strukture teksta - primjenjuje temeljna književnoteorijska znanja: zvučnost i ritmičnost, stih, 	<ul style="list-style-type: none"> - razlikuje poetske, prozne i dramske tekstove navodeći primjere 	<ul style="list-style-type: none"> - razlikuje temeljna žanrovska obilježja na osnovi tematike i strukture teksta 	<ul style="list-style-type: none"> - razlikuje temeljna žanrovska obilježja na osnovi tematike, načina izlaganja i 	<ul style="list-style-type: none"> - razlikuje temeljna žanrovska i jezično-stilska obilježja književnih tekstova na

<p>obilježja književnoga teksta.</p>	<p>strofa; pripovijedanje o događajima, opisivanje, dijalog; sceničnost dramskoga teksta, dijalog, monolog, didaskalije</p> <p>- prepoznaje jezično-stilska obilježja književnoga teksta: preneseno značenje, pjesnička slika, epitet, usporedba</p> <p>- tekstovi: lirska pjesma: domoljubna, pejzažna; dijalektna pjesma; kratka priča, roman za djecu i mlade, igrokaz; strip</p>		<p>na poznatim primjerima</p>	<p>strukture teksta na poznatim primjerima</p>	<p>poznatim primjerima</p>
<p>B. 5. 3</p> <p>Učenik obrazlaže vlastiti izbor književnoga teksta.</p>	<p>- izražava vlastiti doživljaj književnoga teksta</p> <p>- obrazlaže razloge vlastitog izbora književnoga teksta</p> <p>- dijeli vlastito čitateljsko iskustvo predstavljajući pročitani književni tekst prema uputama ili unaprijed postavljenim zadacima</p>	-	-	-	-
<p>B. 5. 4</p> <p>Učenik se stvaralački izražava prema vlastitome interesu potaknut različitim iskustvima i doživljajima književnoga teksta.</p>	<p>- na temelju jezičnih vještina, aktivnoga rječnika i stečenoga znanja oblikuje uratke u kojima dolazi do izražaja kreativnost, originalnost i stvaralačko mišljenje</p> <p>- istražuje, eksperimentira i slobodno radi na temi koja mu je bliska</p> <p>- prepoznaje pojam autorstva i autorskog djela te koncept zaštite intelektualnoga vlasništva kao način zaštite vlastitog i poštivanja tuđeg autorskog djela u kreiranju novih sadržaja</p> <p>- stvara na dijalektu / zavičajnome govoru, improvizira ili dramatizira tekst i priprema za izvedbu, izražava se pokretom i plesom, crta slikovnicu, ilustrira priču i druge uratke prema vlastitoj zamisli</p> <p>- razvija vlastiti potencijal za stvaralaštvo</p>	-	-	-	-
<p>PREPORUKA: Učeniku se nudi stvaralački način izražavanja i mogućnost dokazivanja u kreativnome izričaju koji je bitno drukčiji od klasične provjere znanja. Aktivnosti se mogu ostvarivati individualnim i timskim radom. Ishod se prati i ne podliježe vrednovanju. Učitelj cijeni učenikovu samostalnost i poštuje njegove mogućnosti. Učenik predstavlja uradak razrednomu odjelu, a učitelj ga može nagraditi ocjenom za izniman trud. Ishodom se ostvaruju međupredmetne teme Osobni i socijalni razvoj, Učiti kako učiti, Poduzetništvo, Uporaba informacijske i komunikacijske tehnologije.</p>					
<p>KUTURA I MEDIJI</p>					
<p>C. 5. 1</p> <p>Učenik razlikuje tiskane medijske tekstove i izdvaja</p>	<p>- razlikuje tiskane medijske tekstove prema ritmu izlaženja: dnevne novine, tjedne, mjesečne i godišnje časopise</p> <p>- uočava uporabu i organizaciju pojedinih sadržajnih i grafičkih elemenata u različitim tiskanim medijskim tekstovima sa svrhom prenošenja poruke</p> <p>- prepoznaje kako se grafičkim elementima (<i>naslov, nadnaslov, podnaslov, fotografija/ilustracija, okvir</i>) oblikuje značenje medijske poruke i stvara željeni</p>	<p>- razlikuje tiskane medijske tekstove</p>	<p>- nabroja sadržajne i grafičke elemente tiskanoga medijskoga teksta i prepoznaje pozitivne</p>	<p>- izdvaja sadržajne i grafičke elemente tiskanoga medijskoga teksta sa svrhom prenošenja poruke</p>	<p>- uspoređuje različite tiskane medijske tekstove i uporabu sadržajnih i grafičkih elemenata sa</p>

tekstove koji promiču pozitivne vrijednosti.	<p>učinak na primatelja</p> <ul style="list-style-type: none"> - izdvaja sadržaje koji promiču pozitivne vrijednosti i potiču pozitivne komunikacijske obrasce 		vrijednosti u medijskim tekstovima		svrhom promicanja pozitivnih vrijednosti
<p>C. 5. 2</p> <p>Učenik opisuje značenje popularnokulturnih tekstova u kontekstu svakodnevnoga života.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - uočava vezu teksta i svijeta koji ga okružuje - opisuje značenje popularnokulturnih tekstova i povezuje ih sa svakodnevnim životom - uočava priču kao temelj popularnokulturnih tekstova - upoznaje pojam popularne kulture (<i>ono što se sviđa velikomu broju ljudi</i>) - tekstovi: animirani filmovi, videoigre, igrani filmovi, isječci na internetskim portalima, tj. suvremeni tekstovi s kojima se učenik svakodnevno susreće 	- prepoznaje popularnokulturne tekstove u kontekstu svakodnevnog života	- povezuje popularnokulturne tekstove sa svakodnevnim životom	- objašnjava značenje popularnokulturnih tekstova uočavajući priču kao temeljni element	- upoznaje pojam popularne kulture na tekstovima s kojima se svakodnevno susreće
<p>PREPORUKA: Sadržajima i aktivnostima ovoga ishoda učeniku se predstavlja kultura s gledišta svakodnevnoga života, kultura s društvenoga gledišta, kultura u odnosu na popularnu kulturu i kultura u odnosu prema književnosti i ostalim umjetnostima. Nastoji se promicati senzibilitet za novu, mladu publiku i njihove frekventne žanrove sa svrhom razvoja kreativnoga i kritičkoga mišljenja.</p>					
<p>C. 5. 3</p> <p>Učenik posjećuje kulturne događaje u fizičkome i virtualnome okružju.</p>	<p>Preporučeni sadržaji:</p> <ul style="list-style-type: none"> - posjet kazalištu: kazališne predstave; programi kojima se predstavlja organizacija rada kazališta, rad na predstavi i njihovi sudionici - odlazak u kino i kinoteke - posjet medijskim kućama (radijske i televizijske postaje, novinske i izdavačke kuće) - posjet institucijama: knjižnice, muzeji, atelijeri, umjetničke radionice, instituti, zavodi - posjet festivalima: književni, filmski, znanstveni, edukacijski, tradicijski - posjet tribinama i susreti s književnicima i autorima različitih područja djelovanja - sudjelovanje u radionicama različitih sadržaja - posjet izložbama - posjet predavanjima u fizičkome i digitalnome okružju - sudjelovanje u raznim projektima - posjet internetskim sadržajima: <i>online</i> izložbe, <i>online</i> učionice, kulturni portali 	-	-	-	-

PREPORUKA: Ishod se ne vrednuje, samo se prati. Aktivnosti i sadržaji iskazani u ovome ishodu uvjetovani su razvojnom dobi i interesima učenika, fizičkim okruženjem (lokalne zajednice i njihova ponuda društveno-kulturnih i umjetničkih sadržaja) te upućivanjem na digitalne sadržaje dostupne svima bez obzira na mjesto školovanja ili stanovanja. Sadržaji izvanučioničkoga tipa zahtijevaju pojedinačni angažman svakoga učenika, aktiviranje stečenih znanja i kompetencija u smislu neposrednoga iskustvenoga učenja. Ishod se odnosi na sve cikluse u svrhu osobnoga razvoja te aktivnoga uključivanja učenika u kulturni i društveni život zajednice.

6. razred osnovne škole

ODGOJNO-OBRAZOVNI ISHODI	RAZRADA ISHODA	RAZINA USVOJENOSTI			
		ZADOVOLJAVAJUĆA	DOBRA	VRLO DOBRA	IZNIMNA
HRVATSKI JEZIK I KOMUNIKACIJA					
A. 6. 1 Učenik govori i razgovara o pročitanim i poslušanim tekstovima.	<ul style="list-style-type: none"> - razlikuje svrhe govorenja: osobna, obrazovna i javna - kratko izlaže na zadanu temu - razlikuje obrasce vođenja razgovora s obzirom na sugovornika, vrstu i svrhu razgovora: razgovor s vršnjacima ili odraslima, slobodni ili vođeni razgovor - pripovijeda s različitih točaka gledišta - pripovijeda događaje poštujući uzročno-posljedične veze - razlikuje brzinu govorenja: usporena, srednja i ubrzana - tekstovi: razgovor na temu, izlaganje na temu 	<ul style="list-style-type: none"> - primjenjuje obrasce vođenja razgovora s obzirom na sugovornika i prepričava događaj 	<ul style="list-style-type: none"> - primjenjuje obrasce vođenja razgovora s obzirom na vrstu i svrhu razgovora i pripovijeda s različitih točaka gledišta 	<ul style="list-style-type: none"> - primjenjuje obrasce vođenja razgovora s obzirom na vrstu i svrhu razgovora i pripovijeda nižući događaje 	<ul style="list-style-type: none"> - primjenjuje obrasce vođenja razgovora s obzirom na vrstu i svrhu razgovora i izlaže na zadanu temu
A. 6. 2 Učenik sluša tekst, sažima podatke u bilješke i objašnjava značenje teksta.	<ul style="list-style-type: none"> - razlikuje slušanje iz zadovoljstva i slušanje sadržaja: usmjereno na razumijevanje i zapamćivanje, od drugih vrsta slušanja - postavlja potpitanja o slušanome tekstu da bi pojasnio razumijevanje - sažima podatke o slušanome tekstu u bilješke i objašnjava značenje teksta - objašnjava značenje nepoznatih riječi na temelju zaključivanja iz konteksta i uporabom rječnika - tekstovi: izvješće, sažetak, uputa, kratka priča, radijski i televizijski prilog 	<ul style="list-style-type: none"> - odgovara na pitanja o slušanome tekstu 	<ul style="list-style-type: none"> - prepričava slušani tekst 	<ul style="list-style-type: none"> - prepričava slušani tekst i sažima podatke u bilješke 	<ul style="list-style-type: none"> - objašnjava značenje teksta na temelju bilježaka

<p>A. 6. 3</p> <p>Učenik čita tekst, uspoređuje podatke prema važnosti i objašnjava značenje teksta.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - razlikuje svrhu čitanja: osobna, obrazovna i javna - dovodi u vezu elemente grafičke strukture sa sadržajem teksta - izdvaja važne podatke iz čitanoga teksta - oblikuje bilješke o čitanome tekstu - sažeto prepričava pročitani tekst na temelju izdvojenih podataka - uspoređuje podatke sličnoga sadržaja pronađene u različitim izvorima i izabire ih prema korisnosti <p>- tekstovi: izvješće, sažetak, uputa; slikovni prikaz podataka</p>	<p>- odgovara na pitanja o pročitanoj tekstu</p>	<p>- sažeto prepričava pročitani tekst</p>	<p>- prepričava pročitani tekst i sažima podatke u bilješke</p>	<p>- uspoređuje podatke prema važnosti i objašnjava značenje teksta</p>
<p>A. 6. 4</p> <p>Učenik piše pripovjedne i opisne tekstove prema planu.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - izrađuje plan pisanja: sažima prikupljene podatke, uspoređuje podatke prema važnosti, određuje glavni cilj pisanja - raspoređuje sadržaj prema kompozicijskoj strukturi: dijelove plana oblikuje u manje cjeline - opisuje poštujući redoslijed promatranja - opisuje subjektivno i objektivno razvijajući tekst na temelju asocijacija usporedno povezujući rečenice - pripovijeda s različitih gledišta s istaknutim uzročno-posljedičnim vezama - pronalazi podatke u različitim izvorima prema svojim interesima i potrebama - preuzima i rabi različite oblike informacija poštujući načela zaštite intelektualnoga vlasništva - piše veliko početno slovo u jednorječnim i višerječnim imenima (geografsko nazivlje u širem okružju); piše redne brojeve; piše pravopisne znakove rastavljaajući tekst na rečenice i rečenične dijelove <p>- tekstovi: opis osobe, objektivni i subjektivni opis, prepričavanje s promjenom gledišta, pozivnica</p>	<p>- piše pripovjedni tekst vidljive strukture i opisuje prema unaprijed zadanom redoslijedu promatranja</p>	<p>- piše pripovjedne i opisne tekstove razrađujući dijelove plana u manje cjeline</p>	<p>- piše pripovjedni tekst s različitih gledišta i razlikuje subjektivno i objektivno opisivanje</p>	<p>- piše pripovjedni tekst s različitim gledišta i opisuje razvijajući tekst na temelju asocijacija</p>

<p>A. 6. 5</p> <p>Učenik oblikuje tekst i primjenjuje znanja o promjenjivim vrstama riječi na oglednim i čestim primjerima.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - točno rabi u govoru i pismu osobne, posvojne, povratno-posvojnu, povratnu i pokazne zamjenice; glavne i redne brojeve - razlikuje morfološke kategorije: rod, broj, osoba, vrijeme, način, glagolski vid - točno rabi u govoru i pismu neodređeni oblik infinitiv, glagolska imenica, glagolski pridjevi, glagolski prilozi; glagolsko vrijeme: aorist, imperfekt, pluskvamperfekt, futur drugi; glagolski načini: imperativ, kondicional prvi 	<ul style="list-style-type: none"> - razlikuje morfološke kategorije: rod, broj, osoba, vrijeme, glagolski vid 	<ul style="list-style-type: none"> - razlikuje prošla, sadašnje i buduća glagolska vremena, zamjenice i brojeve 	<ul style="list-style-type: none"> - oblikuje rečenice koristeći se različitim vrstama zamjenica, brojeva i glagolskih oblika 	<ul style="list-style-type: none"> - oblikuje rečenice i objašnjava svrhu uporabe određenoga glagolskog oblika, zamjenice i broja
<p>A. 6. 6</p> <p>Učenik uočava jezičnu raznolikost hrvatskoga jezika kroz hrvatsku povijest.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - prepoznaje hrvatska narječja i govore - upoznaje se s pojmovima trojezičnosti (<i>staroslavenski, starohrvatski i latinski</i>) i tropismenosti (<i>glagoljica, hrvatska ćirilica/bosančica, latinica</i>) kroz hrvatsku povijest - upoznaje se sa spomenicima hrvatske srednjovjekovne pismenosti 	<ul style="list-style-type: none"> - imenuje hrvatska narječja i govore i uočava važnost Bašćanske ploče u kontekstu hrvatske povijesti 	<ul style="list-style-type: none"> - prepoznaje tekstove s obzirom na narječje i imenuje spomenike hrvatske pismenosti 	<ul style="list-style-type: none"> - uočava različite govore u istom narječju i razvrstava spomenike hrvatske pismenosti prema jeziku i pismu 	<ul style="list-style-type: none"> - prepoznaje hrvatska narječja i govore navodeći primjere i objašnjava važnost spomenika hrvatske pismenosti
<p>KNJIŽEVNOST I STVARALAŠTVO</p>					
<p>B. 6. 1</p> <p>Učenik obrazlaže vlastite stavove u vezi s pročitanim tekstom.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - uočava kako stavovi i vrijednosti u književnim tekstovima utječu na čitatelje, uspoređuje ih s vlastitim stavovima i vrijednostima - izražava vlastite predodžbe o stvarnosti i uvjerenja na temelju čitateljskoga iskustva - uočava etičku razinu književnoga teksta - opisuje na koji način i u kojoj mjeri književni tekst utječe na oblikovanje njegovih stavova i vrijednosti - prepoznaje različite obrasce ponašanja likova - uočava svrhu književnoga teksta: pobuđivanje osjećaja i ljudske odgovornosti 	<ul style="list-style-type: none"> - opisuje vlastite reakcije potaknut književnim tekstom 	<ul style="list-style-type: none"> - opisuje vlastite predodžbe i iskustva te iskustva izrečena u književnome tekstu 	<ul style="list-style-type: none"> - obrazlaže vlastite predodžbe, iskustva i stavove te iskustva izrečena u književnome tekstu 	<ul style="list-style-type: none"> - obrazlaže vlastite predodžbe, iskustva i stavove te ih uspoređuje s onima u književnome tekstu
<p>B. 6. 2</p> <p>Učenik obrazlaže značenje književnoga teksta na temelju vlastitoga čitateljskog iskustva i znanja o književnosti.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - otkriva značenje teksta na temelju suodnosa motiva i teme - razlikuje sastavnice književnoga teksta: likovi, događaji, mjesto, vrijeme - razlikuje pripovjedača u prvoj i trećoj osobi - objašnjava vlastito razumijevanje pjesničkih slika i prenesenoga značenja pridajući mu vlastito značenje - uočava različite vrste stihova i strofa - uočava ulogu ponavljanja: vrste rime i ponavljanja; asonanca, aliteracija - uočava dramski sukob kao temelj dramske radnje 	<ul style="list-style-type: none"> - uočava sastavnice književnoga teksta 	<ul style="list-style-type: none"> - razlikuje sastavnice književnoga teksta i navodi primjere 	<ul style="list-style-type: none"> - obrazlaže značenje književnoga teksta primjenjujući književnoteorijsko znanje 	<ul style="list-style-type: none"> - obrazlaže značenje književnoga teksta na temelju književnoteorijskog a znanja i čitateljskog iskustva

	- tekstovi: lirski pjesma, crtica, ljubavni roman, dramski tekst; strip				
B. 6. 3 Učenik obrazlaže vlastiti izbor književnoga teksta uočavajući svrhu književnoga teksta.	<ul style="list-style-type: none"> - uočava svrhu književnoga teksta: zadovoljstvo, poučavanje o svijetu - uočava da osoba isti problem može sagledati s različitih gledišta - povezuje književni tekst sa suvremenim i osobnim kontekstom - objašnjava čitateljske sklonosti i utjecaj na čitateljski ukus - uvažava različite izbore književnih tekstova - preporučuje književni tekst drugima 	-	-	-	-
B. 6. 4 Učenik se stvaralački izražava prema vlastitome interesu potaknut različitim iskustvima i doživljajima književnoga teksta.	<ul style="list-style-type: none"> - na temelju jezičnih vještina, aktivnoga rječnika i stečenoga znanja oblikuje uratke u kojima dolazi do izražaja kreativnost, originalnost i stvaralačko mišljenje - istražuje, eksperimentira i slobodno radi na temi koja mu je bliska - snima fotografije prema motivima, snima kratke filmove (isječke), osmišljava kostime i scenografiju, organizira kvizove, oblikuje glagoljično pismo različitim likovnim tehnikama i stvara druge uratke prema vlastitoj zamisli 	-	-	-	-
KULTURA I MEDIJI					
C. 6. 1 Učenik uspoređuje različito predstavljanje istih medijskih sadržaja sa svrhom utjecaja na razvoj mišljenja i stavova.	<ul style="list-style-type: none"> - uočava podjelu na javne i komercijalne medije - uočava različito prenošenje istih medijskih sadržaja u različitim medijima - objašnjava različite reakcije različitih primatelja na isti medijski tekst - pretpostavlja o ciljanoj publici na temelju pročitanoga teksta / pogledane predstave / filma / serije / - opisuje kako se različitim postupcima, tehnikama te vizualnim i zvučnim znakovima oblikuje značenje medijske poruke i stvara željeni učinak na publiku sa svrhom prenošenja poruke 	- pronalazi primjere istoga medijskoga sadržaja u različitim medijima	- pronalazi primjere istoga medijskog sadržaja u različitim medijima i uočava različito predstavljanje sadržaja	- objašnjava uporabu postupaka i tehnika u medijskome tekstu i različito predstavljanje istih medijskih sadržaja sa svrhom utjecaja na razvoj mišljenja i stavova	- objašnjava uporabu postupaka i tehnika u medijskome tekstu te na primjerima objašnjava kako se njima prenosi poruka

<p>C. 6. 2</p> <p>Učenik objašnjava značenje popularnokulturnih tekstova s obzirom na interese i prethodno iskustvo.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - objašnjava vezu teksta i svijeta koji ga okružuje - objašnjava značenje popularnokulturnih tekstova i povezuje ih s vlastitim interesima, željama i iskustvom - uočava priču i likove kao temelje popularnokulturnih tekstova, tj. kao objekte znatiželje, sviđanja/nesviđanja - izdvaja dijelove popularnokulturnih tekstova koji predstavljaju razlike i različita uvjerenja - uspoređuje vlastita i tuđa mišljenja o popularnokulturnim tekstovima u skladu s dosadašnjim iskustvom - objašnjava pojam popularne kulture na poznatim primjerima popularnokulturnih tekstova <p>- tekstovi: stripovi, televizijske emisije, časopisi</p>	<p>- povezuje popularnokulturne tekste s vlastitim interesima</p>	<p>- prepoznaje popularnokulturne tekste kao dio trenutačne društvene stvarnosti</p>	<p>- objašnjava značenje popularnokulturnih tekstova dovodeći ih u vezu s vlastitim iskustvom</p>	<p>- objašnjava značenje popularnokulturnih tekstova uočavajući različita uvjerenja i postavlja se kao aktivan primatelj</p>
<p>C. 6. 3</p> <p>Učenik posjećuje kulturne događaje u fizičkome i virtualnome okružju.</p>	<p>Preporučeni sadržaji:</p> <ul style="list-style-type: none"> - posjet kazalištu: kazališne predstave; programi kojima se predstavlja organizacija rada kazališta, rad na predstavi i njihovi sudionici - odlazak u kino i kinoteke - posjet medijskim kućama (radijske i televizijske postaje, novinske i izdavačke kuće) - posjet institucijama: knjižnice, muzeji, atelijeri, umjetničke radionice, instituti, zavodi - posjet festivalima: književni, filmski, znanstveni, edukacijski, tradicijski - posjet tribinama i susreti s književnicima i autorima različitih područja djelovanja - sudjelovanje u radionicama različitih sadržaja - posjet izložbama - posjet predavanjima u fizičkome i digitalnome okružju - sudjelovanje u raznim projektima - posjet internetskim sadržajima: <i>online</i> izložbe, <i>online</i> učionice, kulturni portali 	<p>-</p>	<p>-</p>	<p>-</p>	<p>-</p>

7. razred osnovne škole

ODGOJNO-OBRAZOVNI ISHODI	RAZRADA ISHODA	RAZINA USVOJENOSTI			
		ZADOVOLJAVAJUĆA	DOBRA	VRLO DOBRA	IZNIMNA
HRVATSKI JEZIK I KOMUNIKACIJA					
A. 7. 1 Učenik govori prema planu i razgovara primjenjujući vještine grupnoga razgovora.	<ul style="list-style-type: none"> - određuje svrhu govorenja: osobna, obrazovna, javna - govori objektivne pripovjedne tekstove prema planu - razlikuje vještine grupnoga razgovora: uvjeravanje, nagovaranje, pregovaranje, raspravljanje - razlikuje spontanu i planiranu komunikaciju - raspravlja spontano i prema unaprijed dogovorenoj temi - obrazlaže vlastito mišljenje i stajalište o različitim temama u skladu s dobi i vlastitim iskustvom - primjenjuje govorničke vještine: poštuje rečenični naglasak i usklađuje jačinu glasa sa sadržajem govorenja <p>- tekstovi: izvješće, grupni razgovor</p>	<ul style="list-style-type: none"> - govori pripovjedne tekstove bez vidljive strukture i sudjeluje u spontanoj raspravi kad mu je tema poznata 	<ul style="list-style-type: none"> - govori objektivne pripovjedne tekstove i sudjeluje u spontanoj i planiranoj raspravi 	<ul style="list-style-type: none"> - govori objektivne pripovjedne tekstove prema planu i primjenjuje vještine grupnoga razgovora: raspravljanje, nagovaranje 	<ul style="list-style-type: none"> - govori objektivne pripovjedne tekstove prema planu i primjenjuje vještine grupnoga razgovora s izraženim stavom
A. 7. 2 Učenik sluša tekst, izvodi zaključke i tumači značenje teksta.	<ul style="list-style-type: none"> - razlikuje svrhu slušanja: osobna, obrazovna, javna - razlikuje empatijsko slušanje: usmjereno na razumijevanje govornikovih osjećaja i potreba, od drugih vrsta slušanja - razlikuje bitne od nebitnih podataka u slušanome tekstu - organizira i interpretira podatke iz slušanoga teksta te ih sažima u različite vrste bilježaka - parafrazira slušani tekst - donosi niz zaključaka da bi oblikovao značenje i smisao slušanoga teksta - objašnjava značenje nepoznatih riječi iz slušanoga teksta služeći se rječnicima <p>- tekstovi: objašnjenje, komentar; radijska i televizijska emisija</p>	<ul style="list-style-type: none"> - sluša tekst i prepoznaje bitne podatke u slušanome tekstu 	<ul style="list-style-type: none"> - sluša tekst i sažima bitne podatke u različite vrste bilježaka 	<ul style="list-style-type: none"> - sluša tekst, izvodi zaključke o slušanome tekstu 	<ul style="list-style-type: none"> - sluša tekst, izvodi zaključke o slušanome tekstu i tumači značenje slušanoga teksta
A. 7. 3 Učenik čita tekst, izvodi zaključke i	<ul style="list-style-type: none"> - objašnjava svrhu čitanja: osobna, obrazovna i javna - uočava grafičku strukturu teksta - objašnjava svrhu slikovnih elemenata - razlikuje slične podatke u čitanome tekstu 	<ul style="list-style-type: none"> - čita tekst i izdvaja bitne podatke u jednostavne bilješke 	<ul style="list-style-type: none"> - čita tekst i sažima bitne podatke u različite vrste bilježaka 	<ul style="list-style-type: none"> - čita tekst, organizira podatke u različite vrste bilježaka i 	<ul style="list-style-type: none"> - čita tekst, interpretira podatke i tumači značenje pročitanaoga teksta

<p>tumači značenje teksta.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - pojednostavnjuje složene podatke iz čitanoga teksta - organizira i interpretira podatke iz čitanoga teksta i sažima ih u različite vrste bilježaka - pronalazi dokaze i potkrepljuje zaključke do kojih je došao čitanjem - izabire odgovarajuće izvore za istraživanje informacija u skladu sa zadatkom - objašnjava značenje nepoznatih riječi služeći se rječnicima <p>- tekstovi: objašnjenje, komentar; obrazac, brojčani prikaz podataka</p>			<p>objašnjava značenje pročitanoga teksta</p>	<p>potrepljujući ga dokazima</p>
<p>A. 7. 4 Učenik piše objektivne pripovjedne tekstove u skladu s temom i prema planu.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - pripovijeda objektivno: promatra i prati događaj, zapaža tijek događaja i uključenost sudionika događaja poštujući točnost i istinitost činjenica - odgovara na pitanja tko sudjeluje u događaju, što se događa, gdje se i kada događa i koji je uzrok događaja (zašto i kako?) - poštuje načelo sažetosti, potpunosti, aktualnosti, točnosti i uvjerljivosti - ponovno čita i pregledava napisani tekst sa svrhom usavršavanja teksta služeći se pravopisom i rječnicima - razlikuje činjenice od mišljenja i stavova - uspoređuje informacije iz različitih izvora sa svrhom procjene pouzdanosti, točnosti i autorstva - selektivno i kritički preuzima informacije iz različitih izvora - piše veliko početno slovo u jednorječnim i višerječnim imenima (ustanove, društva, pokreti, epohe, povijesni događaji); piše zarez radi odvajanja neovisnih dijelova rečenice (dozivanje, usklik) i u nabranju riječi i rečenica; piše česte kratice i pokrate - razlikuje upravni i neupravni govor u pismu; točno rabi dvotočku, crticu i navodnike u pisanju upravnog govora <p>- tekstovi: obavijest, vijest, izvješće, pismo</p>	<p>- piše objektivni pripovjedni tekst zapažajući tijek događaja</p>	<p>- piše objektivne pripovjedne tekstove odgovarajući na pet temeljnih pitanja</p>	<p>- piše objektivne pripovjedne tekstove prema planu i poštuje načela s obzirom na vrstu teksta</p>	<p>- piše objektivne pripovjedne tekstove i dorađuje ih uporabom podataka iz različitih izvora</p>
<p>A. 7. 5 Učenik oblikuje tekst i primjenjuje znanja o gramatičkome i komunikacijskom ustrojstvu rečenice na</p>	<ul style="list-style-type: none"> - razlikuje glasovne promjene: sibilizacija, palatalizacija, jotacija, nepostojano a - objašnjava gramatičko ustrojstvo rečenice: predikat, subjekt, objekt (glagoli po predmetu radnje) i priložne oznake te atribut i apozicija na oglednim i čestim primjerima - razlikuje značenja i službu padeža u rečenici - objašnjava razliku između rečenice kao gramatičke jedinice, tj. modela kojim 	<p>- razlikuje riječi s obzirom na njihovu vrstu i službu u rečenici</p>	<p>- povezuje značenje padeža i službu riječi u rečenici</p>	<p>- objašnjava gramatičko ustrojstvo rečenice sa svrhom oblikovanja teksta</p>	<p>- objašnjava gramatičko i kommunikacijsko ustrojstvo rečenice sa svrhom oblikovanja teksta</p>

oglednim i čestim primjerima.	se ne govori i rečenice kao komunikacijske jedinice , tj. konkretnoga ostvaraja u govoru i pismu - objašnjava stilski neobilježeni red riječi u rečenici i stilski obilježeni red riječi u rečenici na oglednim i čestim primjerima				
A. 7. 6 Učenik imenuje tekstove i događaje važne za razvoj hrvatskoga jezika kroz hrvatsku povijest.	- uočava povezanost i uvjetovanost razvoja hrvatskoga jezika s razvojem nacionalnog identiteta i kulture - upoznaje se s tekstovima i događajima važnima za razvoj hrvatskoga jezika: hrvatski prvotisk, prvi hrvatski rječnik, prva hrvatska gramatika - upoznaje se sa značajkama i vodećim ličnostima ilirskoga pokreta - upoznaje se s događajima i ličnostima važnima za razvoj hrvatskoga jezika u 20. stoljeću - istražuje suvremene jezične priručnike sa svrhom upoznavanja suvremene leksikografije i uočava brojnost jezičnih priručnika	- uočava kronološki tijek nastanka različitih tekstova važnih za razvoj hrvatskoga jezika	- imenuje događaje i tekstove važne za razvoj hrvatskoga jezika	- objašnjava utjecaj važnih događaja i tekstova na razvoj hrvatskoga jezika	- objašnjava utjecaj važnih događaja i tekstova na razvoj hrvatskoga jezika ističući njihovu važnost za nacionalni identitet
KNJIŽEVNOST I STVARALAŠTVO					
B. 7. 1 Učenik vrednuje književni tekst tumačeći utjecaj književnoga teksta na oblikovanje stavova i vrijednosti.	- stavlja u odnos uzroke i posljedice te vlastito znanje o svijetu i prikaz svijeta u književnome tekstu - uočava tematizira li tekst pojave i doživljava koje može prepoznati u vlastitom okruženju - uočava estetska obilježja književnoga teksta u odnosu na ostale tekstove - obrazlaže etičku i idejnu razinu književnoga teksta - uspoređuje djela slične tematike - vrednuje književni tekst i argumentira vlastita zapažanja povezujući ih sa stečenim znanjem i iskustvom - objašnjava na koji način i u kojoj mjeri književni tekst utječe na oblikovanje njegovih stavova i vrijednosti	- uspoređuje prikaz svijeta u književnome tekstu s vlastitim znanjem o svijetu	- objašnjava utjecaj književnih tekstova na promjenu postojećih predodžbi o svijetu	- procjenjuje na koji način i u kojoj mjeri književni tekst utječe na oblikovanje mišljenja o svijetu	- vrednuje književni tekst uočavajući njegov utjecaj na oblikovanje stavova i vrijednosti
B. 7. 2 Učenik tumači književni tekst na	- uočava umjetničku ulogu književnosti koja ima kulturnu i estetsku vrijednost - imenuje i opisuje pripovjedne događaje u kronološkome slijedu - uočava strukturu književnoga teksta : fabula i kompozicija književnoga teksta; stih i strofa kao jedinstven i samostalan pjesnički oblik i primjenjuje	- objašnjava značenje književnoga teksta s	- obrazlaže značenje književnoga teksta s obzirom na vlastito	- obrazlaže značenje književnoga teksta uspoređujući ga s drugim tekstovima	- tumači značenje književnoga teksta primjenjujući

temelju čitateljskoga iskustva i usporedbe s drugim tekstovima primjenjujući znanja o književnosti.	<p>dosad stečena znanja o književnosti</p> <ul style="list-style-type: none"> - razlikuje pripovjedača (u 1. i 3. osobi) od pisca - prepoznaje jezično-stilska obilježja književnoga teksta: hiperbola, retoričko pitanje, metafora - opisuje figurativni jezik pjesništva (<i>nešto se spoznaje kao nešto drugo</i>) <p>- tekstovi: lirska pjesma: ljubavna, duhovna; novela, kriminalistički roman, romansirana biografija, autobiografija, komedija; strip</p>	obzirom na vlastito čitateljsko iskustvo	čitateljsko iskustvo i žanrovska obilježja		književnoteorijska znanja
B. 7. 3 Učenik obrazlaže vlastiti izbor književnih tekstova za čitanje s obzirom na tematsku i žanrovsku pripadnost.	<ul style="list-style-type: none"> - izražava vlastiti doživljaj književnoga teksta - obrazlaže razloge vlastitoga izbora književnih tekstova - obrazlaže žanrove na temelju tematike, likova i načina izlaganja - objašnjava svevremenske općeljudske poruke književnoga teksta - stvara zajednički popis književnih tekstova prema kriteriju žanra, autora, tematike i sl. 	-	-	-	-
B. 7. 4 Učenik se stvaralački izražava prema vlastitome interesu potaknut različitim iskustvima i doživljajima književnoga teksta.	<ul style="list-style-type: none"> - na temelju jezičnih vještina, aktivnoga rječnika i stečenoga znanja oblikuje uratke u kojima dolazi do izražaja kreativnost, originalnost i stvaralačko mišljenje - istražuje, eksperimentira i slobodno radi na temi koja mu je bliska - snima radiopriloze, izvodi monolog, sudjeluje u sudnici i parlaonici, organizira tematsku izložbu, istražuje književnu i jezičnu baštinu i stvara druge uratke prema vlastitoj zamisli - razvija vlastiti potencijal za stvaralaštvo 	-	-	-	-
KULTURA I MEDIJI					
C. 7. 1 Učenik obrazlaže pozitivan i negativan utjecaj različitih medijskih tekstova na razvoj stavova i vrijednosti.	<ul style="list-style-type: none"> - objašnjava svoju reakciju na medijski tekst - uspoređuje reakcije različitih primatelja na isti medijski tekst - suprotstavlja se stereotipima, predrasudama, prikrivenoj i otvorenoj diskriminaciji i govoru mržnje - razlikuje uporabu postupaka, tehnika i izražajnih sredstava u različitim časopisima: usklađenost naslova sa sadržajem teksta, odnos fotografije i ilustracije s tekstom, svrha izdvajanja teksta u okvir, vizualni znakovi za privlačenje pozornosti, svrha različitih umetnutih priloga u časopisu 	- izražava reakciju na medijski tekst i prepoznaje pozitivne utjecaje medijskih tekstova	- uspoređuje različite reakcije na isti medijski tekst i uočava pozitivne i negativne utjecaje medijskih tekstova	- dovodi u vezu utjecaj medijskih tekstova s oblikovanjem stavova	- objašnjava utjecaj medijskih tekstova na oblikovanje stavova i vrijednosti i postavlja se kao aktivan primatelj medijskih poruka

<p>C. 7. 2</p> <p>Učenik obrazlaže značenje popularnokulturnih tekstova s obzirom na društveni i ekonomski kontekst.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - tumači vezu teksta i svijeta koji ga okružuje - opisuje ulogu popularne glazbe u izražavanju temeljnih pitanja mladenačkoga identiteta - obrazlaže značenje popularnokulturnih tekstova i povezuje ih s društvenim i ekonomskim okruženjem (npr. biografije poznatih koje prikazuju društvenu i ekonomsku raslojenost) - tumači priču i likove kao temelje popularnih tekstova, tj. kao objekte divljenja ili osude - izdvaja dijelove teksta koji predstavljaju predrasude i stereotipe - objašnjava postojanje različitih, njemu poznatih supkultura (<i>gejmeri, šminkeri...</i>) - uspoređuje popularnu kulturu s tzv. visokom umjetnošću na poznatim primjerima iz književnosti ili drugih umjetnosti <p>- tekstovi: tekstovi popularne glazbe, djela tzv. trivijalne književnosti: krimići, romanse, gotički romani, tinejdžerski časopisi</p>	<p>- uočava vezu popularnokulturnih tekstova i društvene stvarnosti</p>	<p>- povezuje popularnokulturne tekstove s društvenim i ekonomskim okruženjem</p>	<p>- obrazlaže značenje popularnokulturnih tekstova izražavajući vlastiti stav o predrasudama i stereotipima</p>	<p>- uočava razliku između popularne i visoke kulture na poznatim primjerima</p>
<p>C. 7. 3</p> <p>Učenik posjećuje kulturne događaje u fizičkome i virtualnome okruženju.</p>	<p>Preporučeni sadržaji:</p> <ul style="list-style-type: none"> - posjet kazalištu: kazališne predstave; programi kojima se predstavlja organizacija rada kazališta, rad na predstavi i njihovi sudionici - odlazak u kino i kinoteke - posjet medijskim kućama (radijske i televizijske postaje, novinske i izdavačke kuće) - posjet institucijama: knjižnice, muzeji, atelijeri, umjetničke radionice, instituti, zavodi - posjet festivalima: književni, filmski, znanstveni, edukacijski, tradicijski - posjet tribinama i susreti s književnicima i autorima različitih područja djelovanja - sudjelovanje u radionicama različitih sadržaja - posjet izložbama - posjet predavanjima u fizičkome i digitalnome okruženju - sudjelovanje u raznim projektima - posjet internetskim sadržajima: <i>online</i> izložbe, <i>online</i> učionice, kulturni portali 	<p>-</p>	<p>-</p>	<p>-</p>	<p>-</p>

8. razred osnovne škole

ODGOJNO-OBRAZOVNI ISHODI	RAZRADA ISHODA	RAZINA USVOJENOSTI			
		ZADOVOLJAVAJUĆA	DOBRA	VRLO DOBRA	IZNIMNA
HRVATSKI JEZIK I KOMUNIKACIJA					
<p>A. 8. 1</p> <p>Učenik govori i razgovara u skladu sa svrhom govorenja i sudjeluje u planiranoj raspravi.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - govori tekst u skladu sa svrhom govorenja - izvodi prethodno pripremljenu prezentaciju različitih sadržaja uz vizualna pomagala - primjenjuje vještine grupnoga razgovora - raspravlja spontano ili u planiranoj i pripremljenoj raspravi - razgovijetno govori primjenjujući govorne vrednote - primjenjuje govornu spretnost: izbjegava pogreške u govoru, zastajkivanja, samoispravljanja, izbjegava zamuckivanje i poštapalice - uživljava se u sadržaj govoreći s uvjerenjem <p>- tekstovi: prezentacija (PowerPoint, Prezi i dr.), planirana rasprava: okrugli stol, parlaonica</p>	<ul style="list-style-type: none"> - govori pripremljeni tekst s određenom svrhom i sudjeluje u pripremljenoj raspravi 	<ul style="list-style-type: none"> - izlaže na temu jasno i sustavno te sudjeluje u spontanij i planiranoj raspravi 	<ul style="list-style-type: none"> - govori tekstove različitih sadržaja i sudjeluje u raspravi izražavajući vlastito mišljenje 	<ul style="list-style-type: none"> - govori s uvjerenjem tekstove različitih sadržaja i raspravlja argumentirano izražavajući vlastite stavove
<p>A. 8. 2</p> <p>Učenik sluša tekst, prosuđuje značenje teksta i i povezuje ga sa stečenim znanjem i iskustvom.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - sluša tekst u različite svrhe: osobna, obrazovna, javna - razlikuje kritičko slušanje: usmjereno na procjenu poslušanoga teksta, od drugih vrsta slušanja - procjenjuje podatke iz poslušanoga teksta - sintetizira sadržaj poslušanoga teksta - prosuđuje poslušani tekst i proširuje njegovo značenje na temelju stečenoga znanja i iskustva - objašnjava značenje nepoznatih riječi služeći se različitim izvorima: živa riječ, narodna i školska knjižnica, internet <p>- tekstovi: popularno predavanje, vijest, radijska i televizijska emisija</p>	<ul style="list-style-type: none"> - sluša tekst i objašnjava značenje teksta na temelju stečenoga znanja 	<ul style="list-style-type: none"> - sluša tekst i sintetizira sadržaj poslušanoga teksta 	<ul style="list-style-type: none"> - sluša tekst i procjenjuje podatke na temelju stečenoga znanja i iskustva 	<ul style="list-style-type: none"> - prosuđuje poslušani tekst i proširuje značenje teksta na temelju stečenoga znanja i iskustva iznoseći konkretne primjere
<p>A. 8. 3</p> <p>Učenik čita tekst, prosuđuje značenje</p>	<ul style="list-style-type: none"> - čita tekst u različite svrhe: osobna, obrazovna, javna - uočava kako slikovni elementi i grafička struktura teksta utječu na razumijevanje teksta - organizira i objedinjuje važne podatke iz čitanoga teksta u sažetak 	<ul style="list-style-type: none"> - čita tekst i objašnjava značenje teksta na temelju 	<ul style="list-style-type: none"> - čita tekst i sintetizira sadržaj pročitana teksta stvarajući vizualne 	<ul style="list-style-type: none"> - čita tekst i objašnjava značenje teksta procjenjujući 	<ul style="list-style-type: none"> - prosuđuje pročitani tekst i proširuje značenje

<p>teksta i povezuje ga s prethodnim znanjem i iskustvom.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - stvara vizualne prikaze (npr. plakate), grafičke organizatore (npr. Vennov dijagram, strukturirane mape) sintetizirajući sadržaj pročitana teksta - uspoređuje podatke iz različitih izvora sa svrhom procjene pouzdanosti, točnosti i autorstva u skladu sa zadatkom - prosuđuje čitani tekst na temelju prethodnoga znanja i iskustva - proširuje značenje čitanoga teksta čitajući nove tekstove iste ili slične tematike - objašnjava značenje nepoznatih riječi služeći se različitim izvorima <p>- tekstovi: popularno-znanstveni članak, vijest, prikaz; tablični prikaz podataka</p>	<p>prethodnoga znanja</p>	<p>prikaze i grafičke organizatore</p>	<p>pouzdanost i točnost podataka</p>	<p>čitanjem novih tekstova</p>
<p>A. 8. 4 Učenik piše raspravljачke tekstove u skladu s temom i prema planu.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - pristupa temi s istraživačkoga, problemskog i kritičkog gledišta te nudi moguća rješenja - istražuje temu uzimajući u obzir različite dokaze, primjere i iskustva - jasno izražava stav i oblikuje temu iznoseći predodžbe, misli, znanja, asocijacije, stavove, prosudbe, iskustva i osjećaje - određuje način pristupa temi i s tim usklađuje stilski izraz - piše tekst s prepoznatljivom komunikacijskom funkcijom u kojem dolaze do izražaja: svjesnost i proces razlaganja zamisli - dorađuje, skraćuje i jezično dotjeruje tekst za predstavljanje - izabire slikovni materijal koji pojašnjava tekst koji piše - piše tekst u zadanim veličinama s obzirom na vrijeme i dužina teksta <p>- tekstovi: osvrt, prikaz, problemski članak i prezentacija (PowerPoint, Prezi i dr.)</p>	<p>- piše raspravljачki tekst u skladu s temom</p>	<p>- piše raspravljачki tekst izražavajući vlastiti stav</p>	<p>- piše različite vrste tekstova u zadanim veličinama i odgovarajućega stilskog izraza</p>	<p>- piše različite vrste tekstova u skladu s temom i prema planu u kojima dolaze do izražaja: svjesnost, proces razlaganja zamisli i prepoznatljiv stilski izraz</p>
<p>A. 8. 5 Učenik oblikuje tekst i primjenjuje znanja o rečenicama po sastavu na oglednim i čestim primjerima.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - razlikuje jednostavne i složene rečenice - objašnjava složene rečenice s obzirom na broj surečenica i s obzirom na vrstu sklapanja surečenica - razlikuje nezavisnosložene rečenice - razlikuje odnosne i neodređene zamjenice u službi vezničkih riječi - preoblikuje rečenice glagolskim prilozima - razlikuje zavisnosložene rečenice: predikatne, subjektne, objektne, atributne, mjesne, vremenske, načinske, uzročne, pogodbene - piše veliko početno slovo u jednorječnim i višerječnim imenima (blagdani, praznici, kulturne, umjetničke, političke, znanstvene i druge društvene 	<p>- prepoznaje rečenice po sastavu na oglednim i čestim primjerima</p>	<p>- razlikuje jednostavne od složenih rečenica na temelju gramatačkog ustrojstva</p>	<p>- povezuje surečenice u nezavisnosložene rečenice i uvrštavanjem sklapa priložne zavisnosložene rečenice</p>	<p>- povezuje i niže surečenice u nezavisnosložene rečenice i uvrštavanjem sklapa zavisnosložene rečenice</p>

	<p>priredbu); piše zarez u nezavisnosloženim i zavisnosloženim rečenicama; pravilno piše u uspravnom nabranju</p>				
<p>A. 8. 6</p> <p>Učenik uspoređuje različite odnose među riječima te objašnjava njihovo značenje u različitim kontekstima.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - objašnjava značenja riječi i njihovu ulogu u rečenici radi razumijevanja i stvaranja tekstova - uočava različite uloge istoznačnih i suprotnih riječi u kontekstu - objašnjava česte frazeme i funkcionalno ih uklapa u vlastiti govor - prepoznaje pleonazme kao suvišne riječi u govoru i pismu - uočava tuđice, posuđenice i usvojenice; tuđice zamjenjuje hrvatskim riječima - objašnjava značenje i svrhu neologizama - služi se hrvatskim jezičnim savjetnicima u tiskanome i digitalnome obliku (npr. <i>posjećuje mrežne stranice jezičnog sadržaja</i>: savjetnik.ihjj.hr; bolje.hr, riznica.ihjj.hr, nazivlje.hr, rjecnik.neologizam.ffzg.unizg.hr i sl.) 	<ul style="list-style-type: none"> - razlikuje značenje riječi sa svrhom stvaranja teksta 	<ul style="list-style-type: none"> - objašnjava značenje riječi s obzirom na kontekst 	<ul style="list-style-type: none"> - odabire odgovarajuće riječi s obzirom na isti kontekst, zamjenjuje strane riječi hrvatskim riječima 	<ul style="list-style-type: none"> - objašnjava značenje i ulogu riječi na temelju konteksta i stilskih obilježja te rabi različite jezične savjetnike
<p>KNJIŽEVNOST I STVARALAŠTVO</p>					
<p>B. 8. 1</p> <p>Učenik obrazlaže odnos proživljenoga iskustva i iskustva stečenoga čitanjem književnih tekstova.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - povezuje vlastiti spoznajni i osjećajni doživljaj da bi stvorio cjelovitu sliku o književnome tekstu - uočava da je u književnome tekstu riječ o svijetu i čovjekovoj sudbini - rješava različite problemske vršnjačke situacije pomoću različitih oblika priča - izražava vlastitu procjenu etičke, estetske i idejne razine književnoga teksta - uspoređuje književne tekstove istoga ili različitih autora, iste književne vrste i tematike - uspoređuje književni tekst s njegovim prilagodbama u drugim medijima 	<ul style="list-style-type: none"> - objašnjava proživljeno iskustvo i iskustvo stečeno čitanjem književnih tekstova 	<ul style="list-style-type: none"> - stavlja u odnos proživljeno iskustvo i iskustvo stečeno čitanjem književnih tekstova navodeći konkretne primjere 	<ul style="list-style-type: none"> - izražava cjelovit doživljaj književnoga teksta s obzirom na čitateljsko iskustvo 	<ul style="list-style-type: none"> - stvara cjelovitu sliku o književnom tekstu na temelju usporedbe s drugim književnim tekstovima i čitateljskim iskustvom
<p>B. 8. 2</p> <p>Učenik interpretira književni tekst na</p>	<ul style="list-style-type: none"> - uočava višeslojnost književnoga teksta: jezična, sadržajna, značenjska i stilistička 	<ul style="list-style-type: none"> - objašnjava obilježja poetskog, proznog i 	<ul style="list-style-type: none"> - interpretira književni tekst prema unaprijed 	<ul style="list-style-type: none"> - interpretira književni tekst prema 	<ul style="list-style-type: none"> - interpretira književni tekst primjenjujući

<p>temelju vlastitoga čitateljskog iskustva i znanja o književnosti.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - prosuđuje likove na temelju izgleda, osobina, govora, razmišljanja, emocionalnih i psihičkih reakcija i društvenog statusa - objašnjava službenu ulogu i uporabu hrvatskoga jezika i latiničnoga pisma u Republici Hrvatskoj. - obrazlaže važnost konteksta (osobnoga, društvenoga) i odnosa s drugim tekstovima za cjelovitije razumijevanje književnoga teksta - objašnjava obilježja poetskoga, proznog i dramskog teksta te njihove višeznačnosti i primjenjuje dosad stečena književnoteorijska znanja - tekstovi: lirska pjesma; socijalna, misaona; socijalna pripovijetka, kratka priča, povijesni, znanstvenofantastični roman, predaja; dramski tekst; strip 	<p>dramskog teksta na poznatome primjeru</p>	<p>zadanim smjernicama dovodi ga u vezu s osobnim kontekstom</p>	<p>smjernicama dovodeći ga u vezu s drugim tekstovima, osobnim i društvenim kontekstom</p>	<p>književnoteorijska znanja i čitateljsko iskustvo</p>
<p>B. 8. 3 Učenik prosuđuje samostalno izabrani književni tekst i uočava svrhu i obilježja pripadajućega žanra i autora.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - izražava vlastiti doživljaj književnoga teksta - uočava zajedničke karakteristike omiljenoga žanra i omiljenih autora - uočava svrhu književnoga teksta koji poučava, zabavlja i potiče različite refleksije - prepoznaje svezremenske i općeljudske vrijednosti i ideje koje prenosi književni tekst - argumentirano raspravlja o vrijednostima izabranih književnih tekstova - uvažava različite književne ukuse 	<p>-</p>	<p>-</p>	<p>-</p>	<p>-</p>
<p>B. 8. 4 Učenik se stvaralački izražava prema vlastitome interesu potaknut različitim iskustvima i doživljajima književnoga teksta.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - na temelju jezičnih vještina, aktivnoga rječnika i stečenoga znanja oblikuje uratke u kojima dolazi do izražaja kreativnost, originalnost i stvaralačko mišljenje - istražuje, eksperimentira i slobodno radi na temi koja mu je bliska - piše osvrt na kulturni događaj, uređuje razredne novine, izrađuje godišnjak razrednog odjela, izrađuje različite priručnike, organizira književne večeri i stvara druge uratke prema vlastitoj zamisli - razvija vlastiti potencijal za stvaralaštvo 	<p>-</p>	<p>-</p>	<p>-</p>	<p>-</p>
<p style="text-align: center; font-size: 2em; opacity: 0.2; transform: rotate(-45deg);">NIJE LEKTORIRANO</p>					

KULTURA I MEDIJI

<p>C. 8. 1</p> <p>Učenik prosuđuje utjecaj medijskih tekstova sa svrhom komercijalizacije.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - uočava sliku stvarnosti koju predstavljaju mediji sa svrhom komercijalizacije i uspoređuje ju s vlastitom slikom stvarnosti - objašnjava utjecaj medijskih poruka na oblikovanje vlastitih stavova - samostalno izabire i prerađuje medijske poruke za stvaranje pretpostavki i donošenje odluka - uočava internet kao platformu: internet kao medij svih medija - uočava sastavne elemente hipermedije: međusobno povezani tekst, slika, video i zvuk - služi se poveznicama koje proširuju sadržaj teksta 	<ul style="list-style-type: none"> - uspoređuje više tekstova istog sadržaja uočavajući razlike u predavljanju istoga sadržaja 	<ul style="list-style-type: none"> - uočava razliku između slike stvarnosti koju nude mediji i uspoređuje ju s vlastitim viđenjem stvarnosti 	<ul style="list-style-type: none"> - objašnjava pojam i svrhu komercijalizacije u medijskim tekstovima 	<ul style="list-style-type: none"> - prosuđuje utjecaj medijskih tekstova sa svrhom komercijalizacije i oblikovanja stavova i postavlja se kao aktivan primatelj medijskih poruka
<p>C. 8. 2</p> <p>Učenik prosuđuje popularnokulturne tekstove s obzirom na književni kontekst i kontekst ostalih umjetnosti.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - obrazlaže vezu teksta i svijeta koji ga okružuje - prosuđuje značenje popularnokulturnih tekstova povezujući ih s društvenim, ekonomskim i kulturnim okruženjem - tumači priču i likove kao temelje popularnokulturnih tekstova, tj. kao objekte identifikacije - objašnjava postojanje različitih, njemu poznatih supkultura (gejmeri, šminker, emoi, hipsteri...) - uspoređuje popularnu kulturu s tzv. visokom kulturom na poznatim primjerima iz književnosti ili drugih umjetnosti - tekstovi: suvremeni tekstovi s kojima se učenik svakodnevno susreće 	<ul style="list-style-type: none"> - uočava vezu popularnokulturnih tekstova i društveno-ekonomskog okruženja 	<ul style="list-style-type: none"> - objašnjava popularnokulturne tekstove u kontekstu vlastitoga društvenog okruženja 	<ul style="list-style-type: none"> - uspoređuje popularnokulturne tekstove s njemu poznatim književnim tekstovima 	<ul style="list-style-type: none"> - prosuđuje popularnokulturne tekstove i dovodi ih u vezu s različitim kontekstima
<p>C. 8. 3</p> <p>Učenik posjećuje kulturne događaje u fizičkome i virtualnome okruženju.</p>	<p>Preporučeni sadržaji:</p> <ul style="list-style-type: none"> - posjet kazalištu: kazališne predstave; programi kojima se predstavlja organizacija rada kazališta, rad na predstavi i njihovi sudionici - odlazak u kino i kinoteke - posjet medijskim kućama (radijske i televizijske postaje, novinske i izdavačke kuće) - posjet institucijama: knjižnice, muzeji, atelijeri, umjetničke radionice, instituti, zavodi - posjet festivalima: književni, filmski, znanstveni, edukacijski, tradicijski - posjet tribinama i susreti s književnicima i autorima različitih područja djelovanja 	<p>-</p>	<p>-</p>	<p>-</p>	<p>-</p>

	<ul style="list-style-type: none"> - sudjelovanje u radionicama različitih sadržaja - posjet izložbama - posjet predavanjima u fizičkome i digitalnome okružju - sudjelovanje u raznim projektima - posjet internetskim sadržajima: <i>online</i> izložbe, <i>online</i> učionice, kulturni portali 				
--	--	--	--	--	--

1. razred srednje škole (4, 4, 4, 4)

ODGOJNO-OBRAZOVNI ISHODI	RAZRADA ISHODA	RAZINA USVOJENOSTI			
		ZADOVOLJAVAJUĆA	DOBRA	VRLO DOBRA	IZNIMNA
HRVATSKI JEZIK I KOMUNIKACIJA					
A. 1. 1 Učenik opisuje i pripovijeda u skladu sa svrhom i željenim učinkom na primatelja.	<ul style="list-style-type: none"> - određuje temu, oblik, svrhu i namjenu govornoga teksta: informiranje - razlikuje monološke i dijaloške vrste govornih tekstova s obilježjima opisnog i pripovjednoga diskursa - prepoznaje različite izvore informacija za pripremu teksta - odabire informacije u skladu sa svrhom i željenim učinkom na primatelja i provjerava njihovu važnost i točnost - oblikuje natuknice, nacrt i logično strukturiran tekst prema obilježjima vrste teksta koji govori - govori i razgovara u skladu s govornom ulogom 	<ul style="list-style-type: none"> - prema smjernicama govori u skladu s temom govornoga teksta 	<ul style="list-style-type: none"> - prema smjernicama govori u skladu s temom i oblikom govornoga teksta 	<ul style="list-style-type: none"> - samostalno govori u skladu s temom, oblikom i svrhom govornoga teksta 	<ul style="list-style-type: none"> - samostalno govori u skladu s temom, oblikom, svrhom govornoga teksta i željenim učinkom na primatelja

	<p>- razgovara prema obrascima grupnoga razgovora: uvjeravanja i pregovaranja</p> <p>- samostalno primjenjuje stečena znanja o hrvatskome standardnom jeziku, uvažava pravogovornu normu, govorne vrednote, neverbalne znakove i funkcionalni stil vrste teksta</p> <p>- tekstovi: izvješće, intervju</p>				
<p>A. 1. 2</p> <p>Učenik sluša prema određenoj svrsi slušanja opisne i pripovjedne tekstove iz različitih izvora.</p>	<p>- razlikuje govorne i razgovorne vrste tekstova s obilježima opisnog i pripovjednog diskursa iz različitih izvora prema određenoj svrsi slušanja (obrazovna, javna, osobna) i namjeni (informiranje)</p> <p>- analizira strukturalna obilježja teksta služeći se prethodno stečenim znanjima o svrsi i funkciji strukture teksta</p> <p>- opisuje jezična i govorna obilježja slušanoga teksta</p> <p>- prepoznaje različite moguće izvore informacija</p> <p>- analizira i uspoređuje informacije i ideje i procjenjuje njihovu valjanost u skladu sa svrhom slušanja</p> <p>- vodi bilješke i postavlja pitanja s namjerom razjašnjavanja i razumijevanja</p> <p>- oblikuje govoreni i/ili pisani tekst na temelju slušanja</p>	<p>- prepoznaje osnovna obilježja i svrhu opisnih i pripovjednih tekstova te izdvaja informacije i ideje bitne za svrhu slušanja</p>	<p>- opisuje osnovna obilježja i svrhu opisnih i pripovjednih tekstova te analizira informacije i ideje bitne za svrhu slušanja</p>	<p>- tumači obilježja i svrhu opisnih i pripovjednih tekstova te organizira informacije i ideje bitne za svrhu slušanja</p>	<p>- analizira obilježja i svrhu opisnih i pripovjednih tekstova te procjenjuje informacije i ideje bitne za svrhu slušanja</p>
<p>PREPORUKA: Učenik sluša dva opisna ili pripovjedna teksta prema odabiru nastavnika.</p>					
<p>A. 1. 3</p> <p>Učenik čita prema određenoj svrsi čitanja opisne i pripovjedne tekstove.</p>	<p>- razlikuje tekstove s obilježima opisnoga i pripovjednog diskursa različitih oblika i iz različitih izvora prema određenoj svrsi čitanja (obrazovna, javna, osobna) i namjeni (informiranje)</p> <p>- objašnjava strukturalna obilježja teksta služeći se prethodno stečenim znanjima</p> <p>- analizira tekst: izdvaja informacije, razlikuje ih po važnosti, određuje glavne ideje u tekstu, objašnjava osnovna i prenesena značenja</p> <p>- tekstovi: tehnički opis, putopis, životopis, tekst s poveznicama (hipertekst)</p>	<p>- opisuje osnovna obilježja i svrhu opisnih i pripovjednih tekstova te izdvaja informacije i ideje</p>	<p>- objašnjava osnovna obilježja i svrhu opisnih i pripovjednih tekstova te analizira informacije i ideje</p>	<p>- objašnjava obilježja i svrhu opisnih i pripovjednih tekstova te organizira informacije i ideje</p>	<p>- objašnjava obilježja i svrhu opisnih i pripovjednih tekstova te na raznovrsnim primjerima analizira informacije i ideje</p>

<p>A. 1. 4</p> <p>Učenik piše opisne i pripovjedne tekstove s obilježjima funkcionalnih stilova u skladu sa svrhom i željenim učinkom na primatelja.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - planira pisanje tekstova s obilježjima opisnoga i pripovjednog diskursa prema određenoj strukturi, obliku (isprekidani, neprekinuti, mješoviti) i funkcionalnom stilu (administrativnom i publicističkom) - istražuje različite izvore informacija, prikuplja, razvrstava i povezuje informacije i ideje u skladu s temom i svrhom pisanja - služi se informacijama poštujući prava intelektualnog vlasništva - oblikuje sadržajno i logički povezan tekst - primjenjuje jezičnu normu hrvatskoga standardnog jezika: pravopisnu (pravilno piše vlastita imena, osobna i zemljopisna i složene glagolske oblike), gramatičku, leksičku i stilističku (stilska obilježenost glagolskih i imenskih oblika) - samostalno popunjava upisnicu u tiskanome i/ili elektroničkome obliku - tekstovi: tehnički (objektivni) opis, izvješće, službeni životopis; upisnica 	<ul style="list-style-type: none"> - prema primjeru piše opisne i pripovjedne tekstove i primjenjuje i obilježja funkcionalnog stila u skladu sa svrhom teksta 	<ul style="list-style-type: none"> - prema smjernicama piše opisne i pripovjedne tekstove i primjenjuje obilježja funkcionalnog stila u skladu sa svrhom teksta 	<ul style="list-style-type: none"> - samostalno piše opisne i pripovjedne tekstove i primjenjuje obilježja funkcionalnog stila u skladu sa svrhom teksta 	<ul style="list-style-type: none"> - samostalno piše opisne i pripovjedne tekstove i primjenjuje obilježja funkcionalnog stila u skladu sa svrhom teksta i željenim učinkom na primatelja
<p>PREPORUKA: Sadržaji odgojno-obrazovnih ishoda A. 1. 1, A. 1. 2, A. 1. 3 i A. 1. 4 integracijski su povezani s nastavnim područjima <i>Književnost i stvaralaštvo</i> i <i>Kultura i mediji</i> i s ostalim ishodima nastavnog područja <i>Hrvatski jezik i komunikacija</i>.</p>					
<p>A. 1. 5</p> <p>Učenik analizira sintaktičku službu riječi u rečenici.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - objašnjava riječ kao morfološku i sintaktičku jedinicu - razlikuje gramatičke kategorije na zadanim primjerima u kontekstu - tumači sintaktičku službu promjenjivih i nepromjenjivih riječi u rečenici - razlikuje relativna značenja i uporabu glagolskih vremena i načina - objašnjava tvorbu i uporabu aktiva i pasiva - analizira sintaktičke službe i značenja padeža, prijedložno-padežnih izraza, glagolskih oblika i načina, službu priloga, prijedloga, veznika i čestica u rečenici - primjenjuje sintaktička znanja pri oblikovanju teksta - objašnjava pojmove: morfologija, sintaksa, morfem, oblikotvorna osnova, oblikotvorni morfem, riječ, gramatička kategorija, prijedložno-padežna veza 	<ul style="list-style-type: none"> - imenuje sintaktičku službu riječi u rečenici 	<ul style="list-style-type: none"> - razlikuje sintaktičku službu riječi u rečenici 	<ul style="list-style-type: none"> - objašnjava sintaktičku službu riječi u rečenici 	<ul style="list-style-type: none"> - analizira sintaktičku službu riječi u rečenici

NAPOMENA: Usvajanje je sintaktičkih i morfoloških znanja na metajezličnoj razini u gimnazijama usmjereno razvoju komunikacijske jezične kompetencije i svjesnosti o hrvatskome jeziku, dok je učenje i poučavanje metajezličnim znanjima u strukovnim školama usmjereno razvoju uporabne sastavnice komunikacijske jezične kompetencije, tj. pravilnoj uporabi hrvatskoga standardnoga jezika u svakodnevnoj komunikaciji.

<p>A. 1. 6</p> <p>Učenik analizira značenjske odnose među riječima pomoću rječnika.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - opisuje strukturu jezičnoga znaka, načela proizvoljnosti i dogovornosti veze izraza i sadržaja - razlikuje jednoznačnost od višeznačnosti i potkrepljuje ju primjerima - objašnjava načine, razloge i posljedice višeznačnosti - razlikuje značenja leksema u zadanom kontekstu - tumači leksičko-semantičke odnose: sinonimiju, homonimiju, antonimiju, hiperonimiju i hiponimiju u zadanom kontekstu - opisuje jezične rječnike općega i ograničenog leksičkog sloja i strukturu rječničkoga članka - služi se rječnicima pri razvijanju aktivnoga rječnika - s razumijevanjem se služi pojmovima: jezični znak, leksem, jednoznačnost, višeznačnost, leksikologija, leksičko-semantički odnosi, leksikografija, rječnik, rječnički članak 	<ul style="list-style-type: none"> - uočava značenjske odnose među riječima i prepoznaje vrste rječnika 	<ul style="list-style-type: none"> - opisuje značenjske odnose među riječima na temelju konteksta i opisuje vrste rječnika 	<ul style="list-style-type: none"> - razlikuje značenjske odnose među riječima na temelju konteksta i pomoću rječnika 	<ul style="list-style-type: none"> - analizira značenjske odnose među riječima na temelju konteksta pomoću rječnika
<p>A. 1. 7</p> <p>Učenik objašnjava razliku između hrvatskoga jezika kao sustava govora i hrvatskoga standardnoga jezika.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - opisuje jezik kao sredstvo za komunikaciju, spoznaju i izražavanje - opisuje genetsku pripadnost hrvatskoga jezika jezičnoj porodici - opisuje rasprostranjenost hrvatskih narječja - objašnjava višefunkcionalnost i nadregionalnost hrvatskoga standardnoga jezika prema narječju i govorima - razlikuje hrvatski kao materinski jezik, kao manjinski jezik i kao drugi jezik - objašnjava hrvatski jezik i njegove govore kao dio narodnog identiteta - objašnjava hrvatski standardni jezik kao dio nacionalnog identiteta - razlikuje oblike riječi u hrvatskome standardnom jeziku i u hrvatskim dijalektima (prema zavičajnom načelu) 	<ul style="list-style-type: none"> - opisuje jezik kao sredstvo za komunikaciju; uočava genetsku pripadnost hrvatskog jezika jezičnoj porodici; opisuje rasprostranjenost hrvatskih narječja i navodi obilježja razgovornoga, administrativnoga i publicističkog stila 	<ul style="list-style-type: none"> - opisuje jezik kao sredstvo za komunikaciju, spoznaju i izražavanje; opisuje genetsku pripadnost hrvatskog jezika jezičnoj porodici; objašnjava rasprostranjenost hrvatskih narječja i navodi vrste govora, opisuje obilježja razgovornoga, administrativnoga 	<ul style="list-style-type: none"> - opisuje jezik kao sredstvo za komunikaciju, spoznaju i izražavanje; objašnjava genetsku pripadnost hrvatskog jezika jezičnoj porodici; objašnjava rasprostranjenost hrvatskih narječja i vrste govora; objašnjava obilježja razgovornoga, administrativnoga i publicističkog 	<ul style="list-style-type: none"> - objašnjava jezik kao sredstvo za komunikaciju, spoznaju i izražavanje; objašnjava genetsku pripadnost hrvatskog jezika jezičnoj porodici; objašnjava rasprostranjenost hrvatskih narječja i vrste govora; objašnjava obilježja razgovornoga, administrativnoga i publicističkog

	- objašnjava obilježja razgovornoga stila hrvatskoga jezika i administrativnoga i publicističkoga stila hrvatskoga standardnog jezika na primjerima		i publicističkog stila	stila; opisuje višefunkcionalnost standardnoga jezika	stila; objašnjava višefunkcionalnost standardnoga jezika
KNJIŽEVNOST I STVARALAŠTVO					
B. 1. 1 Učenik izražava svoj literarni doživljaj i objašnjava stav o književnom tekstu.	<ul style="list-style-type: none"> - objašnjava svoj literarni doživljaj teksta i izražava svoje razumijevanje književnoga teksta - izdvaja pojedinosti koje su ga se dojmile i potaknule na razmišljanje - izražava svoje mišljenje i stavove o književnom tekstu na temelju vlastitog čitateljskog iskustva i znanja o književnosti - objašnjava svoje mišljenje i stavove o književnom tekstu i potkrepljuje ih primjerima - čita najmanje jedan tekst prema vlastitom izboru i predstavlja ga - objašnjava u čemu uživa dok čita 				
PREPORUKA: Odgojno-obrazovni ishod odnosi se na obvezna i samostalno odabrana književna djela; literarni doživljaj učenik može izraziti usmeno, pisano, vizualizacijama i kreativnim uratkom; učenik treba pročitati najmanje jedan književni tekst prema vlastitom izboru i predstaviti ga.					
B. 1. 2 Učenik analizira književni tekst prema temi i žanru.	<ul style="list-style-type: none"> - opisuje temeljne književnoteorijske pojmove i polazišta bitna za razumijevanje književnosti kao umjetnosti te oblike i načine književnog izražavanja - opisuje osobitosti hrvatske usmenoknjiževne baštine (pučka i narodna popijevka; narodne predaje, zagonetke, poslovice i vicevi) - opisuje i razlikuje književne žanrove i vrste te njihova osnovna obilježja na oglednim primjerima - analizira književni tekst na sadržajnoj, izraznoj i idejnoj razini primjenjujući književnoteorijske pojmove vezane uz: 	- razlikuje književne žanrove i vrste i uočava njihova osnovna obilježja	- tumači tematska i žanrovska obilježja teksta primjenjujući pojmove vezane uz prozne, poetske i dramske vrste	- analizira tematska i žanrovska obilježja teksta primjenjujući pojmove vezane uz prozne, poetske i dramske vrste	- analizira tematska, žanrovska i jezično-stilska obilježja teksta primjenjujući pojmove vezane uz prozne,

	<p>prozne vrste (umjetnička proza, roman, pripovijest, struktura proznog teksta: tema, pripovjedač, fabula, kompozicija, karakterizacija i tipologija likova, ideja i značenje)</p> <p>poetske vrste (obilježja lirike, lirske vrste i oblici, struktura lirske pjesme: tema, motiv, pjesnička slika, ritam, rima, strofa, stih)</p> <p>dramske vrste (drama i kazalište, komedija, struktura dramskog teksta: dramski sukob, dramska napetost, dramski lik, dramski dijalog i monolog, didaskalije, čin, prizor ili slika; različite razine smiješnoga)</p> <p>- tekstovi: pripovijetka, roman, drama, komedija, lirska poezija; lirsko-epska poezija; jednostavni oblici: zagonetka, poslovice, vic, bajka, basna</p> <p>- obvezni književni tekstovi za cjelovito čitanje: August Šenoa, <i>Prijan Lovro</i>; Johann Wolfgang Goethe, <i>Patnje mladog Werthera</i>; Marin Držić, <i>Novela od Stanca</i>; Francesco Petrarca, <i>Kanconijer</i>, izbor</p>				poetske i dramske vrste
<p>PREPORUKA: Poučavanje i učenje književnoteorijskih pojmova povezuje se s književnim tekstovima; u analizi književnih djela primjenjuje se književnoteorijsko znanje (temeljni pojmovi) stečeno tijekom obveznog obrazovanja, a novi književnoteorijski pojmovi uče se i poučavaju s obzirom na tematska i žanrovska obilježja.</p> <p>Učenik analizira prema temi i žanru četiri obvezna književna teksta (August Šenoa, <i>Prijan Lovro</i>; Johann Wolfgang Goethe, <i>Patnje mladog Werthera</i>; Marin Držić, <i>Novela od Stanca</i>; Francesco Petrarca, <i>Kanconijer</i>, izbor) i četiri književna teksta s popisa predloženih književnih tekstova za čitanje koji mogu biti tematski i/ili žanrovski povezani s obveznim književnim tekstovima.</p> <p>Tijekom školske godine nastavnik odabire na kojim će književnim tekstovima organizirati učenje i poučavanje o pojedinim književnoteorijskim znanjima i vještinama njihova prepoznavanja, tj. pojedine elemente književne strukture učenici uvježbavaju prepoznati na različitim cjelovitim tekstovima ili s njima povezanim ulomcima.</p>					
<p>B. 1. 3</p> <p>Učenik tumači kontekst književnoga teksta.</p>	<p>- imenuje književnopovijesno razdoblje u kojem je nastao književni tekst i uočava njegova obilježja u tekstu</p> <p>- opisuje obilježja tekstova hrvatske književnosti u kontekstu europske i svjetske književnosti</p> <p>- opisuje stilsko-poetička obilježja književnog teksta i potkrepljuje ih primjerima iz teksta</p> <p>- tumači književnopovijesni, povijesni, društveni i kulturni kontekst književnog teksta</p> <p>- tekstovi: pripovijetka, roman, drama, komedija, lirska poezija; jednostavni oblici: zagonetka, poslovice, vic, bajka, basna</p>	<p>- imenuje književnopovijesno razdoblje u kojemu je nastao književni tekst i uočava njegova obilježja</p>	<p>- opisuje stilsko-poetička obilježja književnog teksta i potkrepljuje ih primjerima iz teksta</p>	<p>- opisuje književnopovijesni, povijesni, društveni i kulturni kontekst književnog teksta</p>	<p>- tumači književnopovijesni, povijesni, društveni i kulturni kontekst književnog teksta</p>

	- obvezni književni tekstovi za cjelovito čitanje: August Šenoa, <i>Prijan Lovro</i> ; Johann Wolfgang Goethe, <i>Patnje mladog Werthera</i> ; Marin Držić, <i>Novela od Stanca</i> ; Francesco Petrarca, <i>Kanconijer</i> , izbor				
<p>PREPORUKA se odnosi na odgojno-obrazovne ishode B. 1. 1 , B. 1. 2 i B. 1. 3. Učenik čita četiri obvezna književna teksta (August Šenoa, <i>Prijan Lovro</i>; Johann Wolfgang Goethe, <i>Patnje mladog Werthera</i>; Marin Držić, <i>Novela od Stanca</i>; Francesco Petrarca, <i>Kanconijer</i>, izbor) i četiri književna teksta s popisa predloženih književnih tekstova za čitanje. Popis obaveznih naslova za četvrti i peti ciklus (1. - 4. razred) naveden je u poglavlju: F. Učenje i poučavanje. Nastavnik određuje temu i žanrove prema svojoj profesionalnoj procjeni te odabire, uz obavezne naslove i pisce, i naslove s s popisa predloženih književnih tekstova za čitanje poštujući zadane kriterije kojima postiže ostvarivanje odgojno-obrazovnoga ishoda.</p> <p>Za polazište pri ovladavanju odgojno-obrazovnim ishodom predlaže se rad na suvremenim tekstovima od kojih se prema načelima postupnosti i aktualizacije dolazi do književnih tekstova starijih književnih razdoblja i poetika.</p>					
<p>B. 1. 4</p> <p>Učenik se stvaralački izražava prema vlastitome interesu potaknut književnim tekstom.</p>	<p>- priprema i oblikuje radove, potaknut književnim tekstom ili umjetničkim djelom, u kojima do izražaja dolazi kreativnost, inovativnost, originalnost i stvaralačko mišljenje</p> <p>- stvara tekst u govorenome ili pisanom obliku na zavičajnom govoru ili dijalektu, žargonu ili standardnome jeziku potaknut književnim tekstom ili umjetničkim djelom</p> <p>- žanrovski preoblikuje književni tekst (dramatizira prozni tekst, preoblikuje dramski tekst) primjenjujući znanje o žanrovskim i strukturnim obilježjima</p> <p>- priprema i izvodi dramske i scenske igre, snima (kratke) filmove, crta, slika i/ ili fotografira potaknut književnim tekstom ili umjetničkim djelom i rješava različite problemske situacije motivirane književnim tekstom ili umjetničkim djelom</p> <p>- izrađuje strip, rječnik, priručnik</p>				
<p>PREPORUKA: Nastavnik potiče učenike na stvaralački način izražavanja. Ishod se može ostvarivati individualnim i timskim radom, u korelaciji s likovnom i glazbenom umjetnošću i/ili na temelju usvojenih znanja i vještina iz likovne i glazbene umjetnosti. Učenik svoje radove može prikupljati u radno-dokumentarnoj mapi.</p> <p>Ostvarivanje ishoda vrednuje se formativno. Nastavnik cijeni učenikovu samostalnost i poštuje njegove mogućnosti. Učenik predstavlja svoj rad u školi i izvan škole, u stvarnom i digitalnom okružju.</p>					
KULTURA I MEDIJI					
<p>C. 1. 1</p> <p>Učenik prosuđuje utjecaj medijskih</p>	<p>- prepoznaje različita djelovanja medijskih tekstova u javnim, komercijalnim i neprofitnim medijima na svakodnevni život primatelja</p>	<p>- objašnjava svrhu medijskog teksta i prema smjernicama objašnjava medijsku</p>	<p>- objašnjava svrhu medijskog teksta i prema smjernicama</p>	<p>- objašnjava svrhu medijskog teksta, interpretira medijsku poruku i</p>	<p>- objašnjava svrhu medijskog teksta, prosuđuje kako</p>

<p>tekstova na svakodnevni život primatelja.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - prepoznaje izravno i neizravno navedene poruke u medijskom tekstu - objašnjava odnos između medijskih tekstova i stvarnosti - analizira svrhu (osobnu, obrazovnu, javnu) medijskoga teksta - interpretira medijsku poruku i zaključuje kome je ona namijenjena - istražuje na koje je jezične, vizualne, auditivne i audiovizualne načine oblikovana medijska poruka i kako ti načini utječu na njezinu recepciju - prosuđuje kako su informacije, ideje, stavovi i mišljenja prikazani u medijskom tekstu i kako utječu na svakodnevni život primatelja 	<p>poruku i njezin utjecaj na svakodnevni život primatelja</p>	<p>interpretira medijsku poruku i njezin utjecaj na svakodnevni život primatelja</p>	<p>njezin utjecaj na svakodnevni život primatelja i objašnjava izravno i neizravno navedene poruke u medijskom tekstu</p>	<p>su u njemu prikazane informacije, ideje, stavovi i mišljenja i kako utječu na svakodnevni život primatelja te objašnjava izravno i neizravno navedene poruke u medijskom tekstu</p>
<p>C. 1. 2</p> <p>Učenik analizira tekstove popularne i visoke kulture i njihov utjecaj na vlastiti kulturni identitet.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - opisuje razliku između popularne i visoke kulture na odabranim tekstovima - razlikuje različite kulturne obrasce na odabranim tekstovima i njihov utjecaj na oblikovanje vlastitog kulturnog identiteta - prepoznaje i objašnjava obilježja kozmopolitske kulture, šunda, trenda i kiča u umjetnosti i izražava svoj kritički stav prema njima - prosuđuje utjecaj popularne kulture na razvoj vlastitog kulturnog identiteta - posjećuje kulturno-umjetničke događaje i manifestacije u stvarnom i digitalnom okružju i objašnjava ih - tekstovi i višemedijski tekstovi: putopis, životopis, autobiografija, reklama ili popularnokulturni tekst; film, kazališna predstava ili strip 	<ul style="list-style-type: none"> - uočava elemente popularne i visoke kulture u tekstovima i prepoznaje njihov utjecaj na vlastiti kulturni identitet 	<ul style="list-style-type: none"> - opisuje elemente popularne i visoke kulture u tekstovima i povezuje njihov utjecaj na vlastiti kulturni identitet 	<ul style="list-style-type: none"> - objašnjava elemente popularne i visoke kulture u tekstovima i tumači njihov utjecaj na vlastiti kulturni identitet 	<ul style="list-style-type: none"> - analizira elemente popularne i visoke kulture u tekstovima i njihov utjecaj na vlastiti kulturni identitet
<p>PREPORUKA: Odgojno-obrazovni ishodi C. 1. 1 i C. 1. 2 ostvaruju se u skladu s potrebama, interesima i mogućnostima učenika i sektorskim područjem u kojemu se učenik obrazuje te u povezanosti s ishodima nastavnih područja <i>Hrvatski jezik i komunikacija</i> i <i>Književnost i stvaralaštvo</i>.</p> <p>Izvori za ostvarivanje odgojno-obrazovnoga ishoda C. 1. 2 mogu biti: književni tekstovi, kazališne predstave, film, strip, medijski i višemedijski tekstovi - prema samostalnom odabiru učenika i odabrani u dogovoru s nastavnikom.</p>					

2. razred srednje škole (4, 4, 4, 4)

ODGOJNO-OBRAZOVNI ISHODI	RAZRADA ISHODA	RAZINA USVOJENOSTI			
		ZADOVOLJAVAJUĆA	DOBRA	VRLO DOBRA	IZNIMNA
HRVATSKI JEZIK I KOMUNIKACIJA					
A. 2. 1 Učenik govori izlagačke tekstove u skladu sa svrhom i željenim učinkom na primatelja.	<ul style="list-style-type: none"> - određuje temu, oblik, svrhu i namjenu govornoga teksta: informiranje, dokazivanje, zabavljanje - istražuje informacije važne za pripremu govornoga teksta služeći se različitim pouzdanim izvorima - uspoređuje informacije iz raznih izvora radi procjene pouzdanosti, vjerodostojnosti, točnosti, autorstva i gledišta - prikladno se služi natuknicama, bilješkama, karticama, plakatima i računalnim prikazima pri govorenju - govori ili razgovara radi upućivanja slušatelja / sugovornika ili pregovaranja zbog zajedničkoga rješavanja problemske situacije ili donošenja odluke - samostalno primjenjuje stečena znanja o hrvatskome standardnom jeziku, uvažava pravogovornu normu, govorne vrednote (govornost, izražajnost, tečnost, izgovor) i neverbalne znakove i funkcionalni stil vrste teksta - tekstovi: usmeni prikaz, javni govor, diskusija 	<ul style="list-style-type: none"> - prema smjernicama govori u skladu s temom govornoga teksta 	<ul style="list-style-type: none"> - prema smjernicama govori u skladu s temom i oblikom govornoga teksta 	<ul style="list-style-type: none"> - samostalno govori u skladu s temom, oblikom i svrhom govornoga teksta 	<ul style="list-style-type: none"> - samostalno govori u skladu s temom, oblikom, svrhom govornoga teksta i željenim učinkom na primatelja
A. 2. 2 Učenik sluša prema određenoj svrsi slušanja izlagačke	<ul style="list-style-type: none"> - razlikuje govorne i razgovorne vrste izlagačkih tekstova iz različitih izvora prema određenoj svrsi slušanja i namjeni (informiranje) - analizira strukturna obilježja teksta služeći se prethodno stečenim znanjima o svrsi i funkciji strukture teksta 	<ul style="list-style-type: none"> - prepoznaje osnovna obilježja i svrhu izlagačkih tekstova te izdvaja 	<ul style="list-style-type: none"> - opisuje osnovna obilježja i svrhu izlagačkih tekstova te analizira 	<ul style="list-style-type: none"> - tumači obilježja i svrhu izlagačkih tekstova te organizira informacije i ideje 	<ul style="list-style-type: none"> - analizira obilježja i svrhu izlagačkih tekstova te procjenjuje informacije i ideje

<p>tekstove iz različitih izvora.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - objašnjava jezična i govorna obilježja slušanoga teksta - uočava utjecaje konteksta na primanje informacija u skladu sa svrhom slušanja - procjenjuje informacije - sluša i postavlja pitanja radi postizanja razumijevanja i/ili daje odgovore - oblikuje govoreni i/ili pisani tekst na temelju slušanja 	<p>informacije i ideje bitne za svrhu slušanja</p>	<p>informacije i ideje bitne za svrhu slušanja</p>	<p>bitne za svrhu slušanja</p>	<p>bitne za svrhu slušanja</p>
<p>PREPORUKA: Učenik sluša dva izlagačka teksta prema odabiru nastavnika.</p>					
<p>A. 2. 3</p> <p>Učenik čita prema određenoj svrsi čitanja izlagačke tekstove.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - razlikuje izlagačke tekstove različitih oblika i iz različitih izvora prema određenoj svrsi čitanja i namjeni (informiranje) - objašnjava strukturalna obilježja teksta služeći se prethodno stečenim znanjima - istražuje podatke o autoru, izdanju i nakladniku izvora - razlikuje provjerene i neprovjerene izvore informacija - povezuje i sažima podatke i ideje u tekstu - odabire prikladne citete kojima potkrepljuje svoje zaključke o eksplicitnom i implicitnom značenju teksta - povezuje informacije i ideje u tekstu sa svojim znanjem, iskustvom i drugim tekstovima - tekstovi: popularnoznanstveni članak, intervju, sažetak 	<p>- razlikuje funkciju i osnovna obilježja izlagačkih tekstova te razvrstava i povezuje informacije i ideje</p>	<p>- opisuje funkciju i osnovna obilježja izlagačkih tekstova te sažima informacije i ideje</p>	<p>- objašnjava funkciju i obilježja izlagačkih tekstova na poznatim primjerima te sažima i objašnjava informacije i ideje u tekstu, a svoje zaključke potkrepljuje prikladnim citatima</p>	<p>- objašnjava funkciju i obilježja izlagačkih tekstova na poznatim i nepoznatim primjerima te sažima informacije i ideje u tekst, zaključke potkrepljuje prikladnim citatima i povezuje tekst sa svojim znanjem, iskustvom i drugim tekstovima</p>
<p>A. 2. 4</p> <p>Učenik piše izlagačke tekstove s obilježjima funkcionalnih stilova u skladu sa svrhom teksta i</p>	<ul style="list-style-type: none"> - planira pisanje izlagačkih tekstova prema određenoj strukturi, obliku (isprekidani, neprekinuti, mješoviti) i funkcionalnom stilu (administrativnom, publicističkom) - istražuje različite izvore informacija služeći se naprednim pretraživanjem i analizira njihovu valjanost 	<p>- prema primjeru piše izlagačke tekstove i primjenjuje obilježja funkcionalnoga</p>	<p>- prema smjernicama piše izlagačke tekstove i primjenjuje obilježja funkcionalnoga</p>	<p>- samostalno piše izlagačke tekstove i primjenjuje obilježja funkcionalnog stila u skladu sa svrhom teksta</p>	<p>- samostalno piše izlagačke tekstove i primjenjuje obilježja funkcionalnog stila u skladu sa svrhom teksta i željenim</p>

<p>željenim učinkom na primatelja.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - oblikuje sadržajno i logički povezani tekst - primjenjuje jezičnu normu hrvatskoga standardnog jezika: pravopisnu (pravilno piše sve pravopisne znakove na razini rečenice), gramatičku, leksičku i stilističku (obilježja subjektivnog i objektivnog izlaganja, analitičko i sintetičko izlaganje) - samostalno popunjava anketni obrazac u tiskanome i/ili elektroničkome obliku - tekstovi: prikaz, sažetak, pismo (javno i osobno); anketni obrazac 	<p>stila u skladu sa svrhom teksta</p>	<p>stila u skladu sa svrhom teksta</p>		<p>učinkom na primatelja</p>
<p>PREPORUKA: Sadržaji odgojno-obrazovnih ishoda A. 2. 1, A. 2. 2, A. 2. 3 i A. 2. 4 integracijski su povezani s nastavnim područjima <i>Književnost i stvaralaštvo</i> i <i>Kultura i mediji</i> i s ostalim ishodima nastavnih područja <i>Hrvatski jezik i komunikacija</i>.</p>					
<p>A. 2. 5</p> <p>Učenik objašnjava tvorbu riječi prema različitim tvorbenim načinima.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - objašnjava tvorbu riječi u hrvatskome jeziku prema različitim tvorbenim načinima: izvođenje i slaganje; sufiksalna tvorba, prefiksna tvorba, prefiksno-sufiksna tvorba, slaganje, složeno-sufiksna tvorba, srastanje, preobrazba - opisuje značenjske razlike među riječima uvjetovane tvorbenim načinima ili nastavcima - primjenjuje znanje o tvorbi riječi pri oblikovanju teksta - objašnjava pojmove: tvorba riječi, tvorbeni uzorak, tvorbeni način, rječotvorna osnova i rječotvorni morfem, izvođenje, slaganje, netvorbena riječ, izvedenica, složenica 	<ul style="list-style-type: none"> - prepoznaje sufiksalsnu i prefiksalsnu tvorbu i slaganje na zadanim primjerima 	<ul style="list-style-type: none"> - opisuje izvođenje i slaganje te razlikuje izvedenice i složenice 	<ul style="list-style-type: none"> - opisuje tvorbu riječi prema različitim tvorbenim načinima na tipičnim primjerima 	<ul style="list-style-type: none"> - objašnjava tvorbu riječi prema različitim tvorbenim načinima i navodi vlastite primjere
<p>NAPOMENA: Usvajanje je jezičnih znanja na metajezičnoj razini u gimnazijama usmjereno razvoju komunikacijske jezične kompetencije i svjesnosti o hrvatskome jeziku, dok je učenje i poučavanje metajezičnim znanjima u strukovnim školama usmjereno razvoju uporabne sastavnice komunikacijske jezične kompetencije, tj. pravilnoj uporabi hrvatskoga standardnoga jezika u svakodnevnoj komunikaciji.</p>					
<p>A. 2. 6</p> <p>Učenik razlikuje leksičke jedinice i leksičke slojeve u standardnome hrvatskom jeziku.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - prepoznaje općeuporabni leksik i leksik ograničene uporabe - imenuje leksičke slojeve standardnoga jezika i razvrstava lekseme prema kriterijima područne raslojenosti - razlikuje riječ, frazem i naziv kao leksičku jedinicu - tumači vrste frazema i naziva - opisuje podrijetlo antroponima i toponima i njihovu pripadnost određenom sloju - razlikuje uporabnu i stilsku vrijednost riječi koje pripadaju općeuporabnom 	<ul style="list-style-type: none"> - prema smjernicama određuje pripadnost riječi leksičkom sloju i prepoznaje vrste rječnika 	<ul style="list-style-type: none"> - prema smjernicama izdvaja riječi određenoga leksičkoga sloja, navodi prikladne kontekste za njihovu uporabu i 	<ul style="list-style-type: none"> - samostalno izdvaja riječi određenoga leksičkoga sloja, prema zadanome kontekstu pravilno odabire 	<ul style="list-style-type: none"> - samostalno razlikuje riječi iz različitih leksičkih slojeva, odabire riječi prikladne kontekstu i svrsi pomoću rječnika

	<p>leksiku i leksiku ograničene uporabe</p> <ul style="list-style-type: none"> - služi se rječnicima posebnoga leksičkoga sloja (mjesnih govora, frazema, vlastitih imena) pri razvijanju aktivnoga rječnika - s razumijevanjem se služi pojmovima: leksička jedinica, jezični slojevi, idiom, dijalektizam, regionalizam, lokalizam, frazem, frazeologija, naziv ili termin, terminologija (nazivoslovlje), ime, onomastika (imenoslovlje) 		<p>opisuje vrste rječnika</p>	<p>riječi pomoću rječnika</p>	
<p>A. 2. 7</p> <p>Učenik uspoređuje funkcionalnu uporabu narječja, govora društvenih skupina i standardnoga jezika.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - prepoznaje organske (mjesne govore, narječja) i neorganske (žargon, kolokvijalni jezik, standardni jezik) idiome kao sastavnice svojeg idiolekta - opisuje obilježja svojega mjesnog govora (morfološka, leksička) prema standardnome hrvatskom jeziku - uočava osobitosti tvorbe riječi u hrvatskim dijalektima i govorima društvenih skupina - uspoređuje uporabne mogućnosti narječja, govora društvenih skupina i hrvatskoga standardnog jezika u javnoj komunikaciji - uspoređuje obilježja razgovornoga, administrativnoga i publicističkoga stila na primjerima 	<ul style="list-style-type: none"> - prepoznaje organske i neorganske govore kao sastavnice svojega idiolekta; - opisuje obilježja razgovornoga, administrativnoga i publicističkog stila hrvatskog jezika 	<ul style="list-style-type: none"> - opisuje obilježja svojega mjesnoga govora prema standardnome jeziku kao sastavnicu svojega idiolekta; - tumači obilježja razgovornoga, administrativnoga i publicističkog stila hrvatskog jezika 	<ul style="list-style-type: none"> - razlikuje uporabne mogućnosti narječja, govora društvenih skupina i standardnoga jezika u komunikaciji i objašnjava obilježja razgovornoga, administrativnoga i publicističkog stila 	<ul style="list-style-type: none"> - uspoređuje uporabne mogućnosti narječja, govora društvenih skupina i standardnoga jezika u komunikaciji te uspoređuje obilježja razgovornoga, administrativnoga i publicističkoga stila
<p>PREPORUKA: Obilježja narječja i govora društvenih skupina svladavaju se prema načelu zavičajnosti i bliskosti (primjerenosti) te aktualnosti i preporučuje se povezati ih s medijskim tekstovima.</p>					
<p>KNJIŽEVNOST I STVARALAŠTVO</p>					
<p>B. 2. 1</p> <p>Učenik izražava svoj literarni doživljaj i obrazlaže stavove o književnom tekstu.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - obrazlaže svoj literarni doživljaj teksta i razumijevanje književnoga teksta - povezuje tematiku teksta s aktualnim situacijama na temelju svoga iskustva - objašnjava svoje mišljenje i stavove o književnom tekstu na temelju vlastitog čitateljskog iskustva i znanja o književnosti - obrazlaže svoje mišljenje i stavove o književnom tekstu i potkrepljuje ih primjerima 				

	<p>- objašnjava svoje proživljeno iskustvo čitanja i uspoređuje ga s iskustvom čitanja drugih</p> <p>- obrazlaže što utječe na njegov književni ukus</p>				
<p>PREPORUKA: Odgojno-obrazovni ishod odnosi se na obvezna i samostalno odabrana književna djela; literarni doživljaj učenik može izraziti usmeno, pisano, vizualizacijama i kreativnim uratkom; učenik treba pročitati najmanje jedan književni tekst prema vlastitom izboru i predstaviti ga.</p>					
<p>B. 2. 2</p> <p>Učenik uspoređuje književne tekstove prema temi ili žanru.</p>	<p>- analizira i uspoređuje književne tekstove na sadržajnoj, izraznoj i idejnoj razini primjenjujući književnoteorijske pojmove vezane uz:</p> <p>prozne vrste (novela, uokvirena kompozicija romana i novele, tema, pripovjedač, tipovi karakterizacija i tipologija likova, ideja i značenje)</p> <p>poetske vrste (obilježja moderne poezije, vrste i oblici moderne poezije, struktura moderne lirske pjesme: tema, motiv, pjesnička slika, ritam, rima, strofa, stih)</p> <p>dramske vrste (tragedija i obilježja tragedije, struktura antičke tragedije)</p> <p>- tekstovi: novela, roman, drama, tragedija, poezija</p> <p>- obvezni književni tekstovi za cjelovito čitanje: Vjenceslav Novak, <i>Posljednji Stipančići</i>; Antun Gustav Matoš, izbor iz novela; Sofoklo, <i>Antigona</i>; Charles Baudelaire, <i>Cvjetovi zla</i>, izbor</p>	<p>- tumači tematska i žanrovska obilježja pojedinoga književnoga teksta i primjenjuje pojmove vezane uz prozne, poetske i dramske vrste</p>	<p>- analizira tematska i žanrovska obilježja pojedinoga književnoga teksta i primjenjuje pojmove vezane uz prozne, poetske i dramske vrste</p>	<p>- interpretira književne tekstove prema temi ili žanru i primjenjuje pojmove vezane uz prozne, poetske i dramske vrste</p>	<p>- uspoređuje književne tekstove prema temi ili žanru i primjenjuje pojmove vezane uz prozne, poetske i dramske vrste</p>
<p>PREPORUKA: Poučavanje i učenje književnoteorijskih pojmova povezuje se s književnim tekstovima; u analizi književnih djela primjenjuje se ranije stečeno književnoteorijsko znanje (temeljni pojmovi), a novi književnoteorijski pojmovi uče se i poučavaju s obzirom na tematska i žanrovska obilježja.</p> <p>Učenik analizira prema temi i žanru četiri obavezna književna teksta (Vjenceslav Novak, <i>Posljednji Stipančići</i>; Antun Gustav Matoš, izbor iz novela; Sofoklo, <i>Antigona</i>; Charles Baudelaire, <i>Cvjetovi zla</i>, izbor) i četiri književna teksta s popisa predloženih književnih tekstova za čitanje koji mogu biti tematski povezani s obveznim književnim tekstovima.</p> <p>Tijekom školske godine nastavnik odabire na kojim će književnim tekstovima organizirati učenje i poučavanje o pojedinim književnoteorijskim znanjima i vještinama njihova prepoznavanja, tj. pojedine elemente književne strukture učenici uvježbavaju prepoznati na različitim cjelovitim tekstovima ili s njima povezanim ulomcima.</p>					

<p>B. 2. 3</p> <p>Učenik uspoređuje književne tekstove s obzirom na kontekst.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - imenuje književnopovijesno razdoblje u kojem je nastao književni tekst i opisuje njegova obilježja prepoznatljiva u tekstu - prepoznaje utjecaj konteksta na oblikovanje značenja književnog teksta - uspoređuje obilježja tekstova hrvatske književnosti s tekstovima europske i svjetske književnosti s obzirom na vrijeme nastanka - analizira i uspoređuje književne tekstove s obzirom na književnopovijesni, povijesni, društveni, kulturni kontekst prema: <p>vezama s drugim tekstovima na razini teme, diskursa, kruženja tema i motiva, slika i predodžaba</p> <ul style="list-style-type: none"> - tekstovi: novela, roman, drama, poezija, mit, legenda - obvezni književni tekstovi za cjelovito čitanje: Vjenceslav Novak, <i>Posljednji Stipančići</i>; Antun Gustav Matoš, izbor iz novela; Sofoklo, <i>Antigona</i>; Charles Baudelaire, <i>Cvjetovi zla</i>, izbor 	<ul style="list-style-type: none"> - imenuje književnopovijesno razdoblje u kojem je nastao književni tekst i opisuje njegova obilježja te objašnjava stilsko-poetička obilježja književnog teksta i potkrepljuje ih primjerima iz teksta 	<ul style="list-style-type: none"> - objašnjava stilsko-poetička obilježja književnog teksta i potkrepljuje ih primjerima iz teksta te opisuje važnost određenog književnog teksta u književnoj i kulturnoj povijesti 	<ul style="list-style-type: none"> - uspoređuje književne tekstove s obzirom na književnopovijesni, povijesni, društveni i kulturni kontekst i opisuje važnost određenog književnog teksta u književnoj i kulturnoj povijesti 	<ul style="list-style-type: none"> - uspoređuje književne tekstove s obzirom na književnopovijesni, povijesni, društveni i kulturni kontekst i obrazlaže važnost određenog književnog teksta u književnoj i kulturnoj povijesti
<p>PREPORUKA se odnosi na odgojno-obrazovne ishode B. 2. 1, B. 2. 2 i B. 2. 3. Učenik čita četiri obavezna književna teksta (Vjenceslav Novak, <i>Posljednji Stipančići</i>; Antun Gustav Matoš, izbor iz novela; Sofoklo, <i>Antigona</i>; Charles Baudelaire, <i>Cvjetovi zla</i>, izbor) i četiri književna teksta s popisa predloženih književnih tekstova za čitanje. Popis obaveznih naslova za četvrti i peti ciklus (1. - 4. razred) naveden je u poglavlju: F. Učenje i poučavanje. Nastavnik određuje temu i žanrove prema svojoj profesionalnoj procjeni te odabire, uz obavezne naslove i pisce, i naslove s popisa predloženih književnih tekstova za čitanje poštujući zadane kriterije kojima postiže ostvarivanje odgojno-obrazovnoga ishoda.</p> <p>Za polazište pri ovladavanju odgojno-obrazovnim ishodom predlaže se rad na suvremenim tekstovima od kojih se prema načelima postupnosti i aktualizacije dolazi do književnih tekstova starijih književnih razdoblja i poetika. Usporedne raščlambe započinju se s hrvatskim književnim tekstovima.</p>					
<p>B. 2. 4</p> <p>Učenik se stvaralački izražava prema vlastitome interesu potaknut književnim tekstom.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - priprema i oblikuje radove, potaknut književnim tekstom ili umjetničkim djelom, u kojima do izražaja dolazi kreativnost, inovativnost, originalnost i stvaralačko mišljenje - stvara tekst u govorenome ili pisanom obliku na zavičajnom govoru ili dijalektu, žargonu ili standardnome jeziku potaknut književnim tekstom ili umjetničkim djelom - žanrovski preoblikuje književni tekst (dramatizira prozni tekst, preoblikuje dramski tekst) primjenjujući znanje o žanrovskim i strukturnim obilježjima - priprema i izvodi dramske i scenske igre, snima (kratke) filmove, crta, slika 				

	<p>i/ ili fotografira potaknut književnim tekstom ili umjetničkim djelom i rješava različite problemske situacije motivirane književnim tekstom ili umjetničkim djelom</p> <p>- izrađuje strip, rječnik, priručnik</p>				
<p>PREPORUKA: Nastavnik potiče učenike na stvaralački način izražavanja. Ishod se može ostvarivati individualnim i timskim radom, u korelaciji s likovnom i glazbenom umjetnošću i/ili na temelju usvojenih znanja i vještina iz likovne i glazbene umjetnosti. Učenik svoje radove može prikupljati u radno-dokumentarnoj mapi.</p> <p>Ostvarivanje ishoda vrednuje se formativno. Nastavnik cijeni učenikovu samostalnost i poštuje njegove mogućnosti. Učenik predstavlja svoj rad u školi i izvan škole, u stvarnom i digitalnom okružju.</p>					
<p>KULTURA I MEDIJI</p>					
<p>C. 2. 1</p> <p>Učenik prosuđuje utjecaj medijskih tekstova na oblikovanje životnoga stila primatelja.</p>	<p>- opisuje različita djelovanja tekstova u javnim, komercijalnim i neprofitnim medijima na oblikovanje vlastitoga životnoga stila</p> <p>- uočava simboliku medijskoga jezika i različita stilska sredstva u medijskim tekstovima</p> <p>- objašnjava na koji način mediji stvaraju trendove</p> <p>- prosuđuje kako su informacije, ideje, stavovi i mišljenja prikazani u medijskom tekstu i kako utječu na životni stil primatelja s obzirom na dob, spol i kulturni kontekst</p>	<p>- uočava kako su informacije, ideje, stavovi i mišljenja prikazani u medijskom tekstu i kako utječu na životni stil primatelja</p>	<p>- opisuje kako su informacije, ideje, stavovi i mišljenja prikazani u medijskom tekstu i kako utječu na životni stil primatelja s obzirom na dob i spol</p>	<p>- uočava stilska sredstva u medijskim tekstu te objašnjava kako su u njemu prikazane informacije, ideje, stavovi i mišljenja i kako utječu na životni stil primatelja s obzirom na dob, spol i kulturni kontekst</p>	<p>- uočava stilska sredstva u medijskim tekstu te prosuđuje kako su u njemu prikazane informacije, ideje, stavovi i mišljenja i kako utječu na životni stil primatelja s obzirom na dob, spol i kulturni kontekst</p>
<p>C. 2. 2</p> <p>Učenik analizira tekstove iz hrvatske kulturne baštine i kulturnoga kruga i njihov utjecaj na vlastiti kulturni identiteti.</p>	<p>- uočava kulturnu specifičnost i raznolikost sredine u kojoj živi</p> <p>- navodi ključne hrvatske kulturne institucije i njihove početke</p> <p>- prepoznaje pripadnost ili povezanost književnoga teksta s hrvatskim kulturnim krugovima: sredozemnom, srednjoeuropskom i balkanskom</p> <p>- analizira utjecaj kulturne baštine na oblikovanje vlastitoga kulturnog identiteta</p> <p>- posjećuje kulturno-umjetničke događaje i manifestacije u stvarnom i digitalnom okružju i komentira ih</p>	<p>- navodi bitne tekstove za hrvatsku kulturnu baštinu i kulturni krug i prepoznaje njihovu povezanost s vlastitim kulturnim identitetom</p>	<p>- opisuje bitne tekstove za hrvatsku kulturnu baštinu i kulturni krug i njihovu povezanost s vlastitim kulturnim identitetom</p>	<p>- obrazlaže bitne tekstove za hrvatsku kulturnu baštinu i kulturni krug i njihovu povezanost s vlastitim kulturnim identitetom</p>	<p>- analizira bitne tekstove za hrvatsku kulturnu baštinu i kulturni krug i njihovu povezanost s vlastitim kulturnim identitetom</p>

	- tekstovi i višemedijski tekstovi: govor, pismo, dnevnik, intervju, znanstvenopopularni članak ili enciklopedijski prikaz; strip, film ili kazališna predstava				
<p>PREPORUKA: Odgojno-obrazovni ishodi C. 2. 1 1 i C. 2. 2 ostvaruju se u skladu s potrebama, interesima i mogućnostima učenika i sektorskim područjem u kojemu se učenik obrazuje te u povezanosti s ishodima nastavnih područja <i>Hrvatski jezik i komunikacija</i> i <i>Književnost i stvaralaštvo</i>.</p> <p>Izvori za ostvarivanje odgojno-obrazovnoga ishoda C. 2. 2 mogu biti: književni tekstovi, kazališne predstave, film, strip, medijski i višemedijski tekstovi - prema samostalnom odabiru učenika i odabrani u dogovoru s nastavnikom.</p>					

3. razred srednje škole (4, 4, 4, 4)

ODGOJNO-OBRAZOVNI ISHODI	RAZRADA ISHODA	RAZINA USVOJENOSTI			
		ZADOVOLJAVAJUĆA	DOBRA	VRLO DOBRA	IZNIMNA
HRVATSKI JEZIK I KOMUNIKACIJA					
<p>A. 3. 1</p> <p>Učenik govori izlagačke i raspravljajke tekstove u skladu sa svrhom i željenim učinkom na primatelja.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - određuje temu, oblik, svrhu i namjenu rasprave: dokazivanje - istražuje informacije služeći se različitim pouzdanim izvorima radi oblikovanja argumenata i protuargumenata - govori u skladu s govornom ulogom - razlikuje činjenice od mišljenja i vrijednosnih sudova - izriče stav, navodi argumente i protuargumente - samostalno primjenjuje stečena znanja o hrvatskome standardnom jeziku, uvažava pravogovornu normu, govorne vrednote i neverbalne znakove - tekstovi: javni govor, debata 	<ul style="list-style-type: none"> - prema primjeru oblikuje tekst i govori u skladu s temom govora 	<ul style="list-style-type: none"> - uz pomoć nastavnika oblikuje tekst i govori u skladu s temom i oblikom govora 	<ul style="list-style-type: none"> - prema smjericama oblikuje tekst i govori u skladu s temom, oblikom i svrhom govora 	<ul style="list-style-type: none"> - samostalno govori u skladu s temom, oblikom, svrhom govora i željenim učinkom na primatelja

<p>A. 3. 2</p> <p>Učenik sluša prema određenoj svrsi slušanja upućivačke i raspravljачke tekstove iz različitih izvora.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - razlikuje govorne i razgovorne vrste upućivačkih i raspravljачkih tekstova iz različitih izvora prema određenoj svrsi slušanja i namjeni (informiranje, dokazivanje) - analizira strukturna obilježja teksta služeći se prethodno stečenim znanjima o svrsi i funkciji strukture teksta - tumači jezična i govorna obilježja slušanoga teksta - razlikuje pouzdanu od nepouzdanu informacija u različitim izvorima u skladu sa svrhom slušanja - razlikuje činjenice od mišljenja i vrijednosnih sudova u slušanom tekstu - kritički vrednuje informacije - oblikuje govoreni i/ili pisani tekst na temelju slušanja 	<ul style="list-style-type: none"> - prepoznaje osnovna obilježja i svrhu upućivačkih i raspravljачkih tekstova te izdvaja informacije i ideje bitne za svrhu slušanja 	<ul style="list-style-type: none"> - opisuje osnovna obilježja i svrhu upućivačkih i raspravljачkih tekstova te analizira informacije i ideje bitne za svrhu slušanja 	<ul style="list-style-type: none"> - tumači obilježja i svrhu upućivačkih i raspravljачkih tekstova te organizira informacije i ideje bitne za svrhu slušanja 	<ul style="list-style-type: none"> - analizira obilježja i svrhu upućivačkih i raspravljачkih tekstova te kritički vrednuje informacije i ideje bitne za svrhu slušanja
<p>PREPORUKA: Učenik sluša dva upućivačka ili raspravljачka teksta prema odabiru nastavnika.</p>					
<p>A. 3. 3</p> <p>Učenik čita prema određenoj svrsi čitanja upućivačke i raspravljачke tekstove.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - razlikuje upućivačke i raspravljачke tekstove različitih oblika i iz različitih izvora prema određenoj svrsi čitanja i namjeni (dokazivanje, upućivanje) - tumači strukturna obilježja teksta služeći se prethodno stečenim znanjima - interpretira tekst: izdvaja i tumači ideje, uočava i tumači autorovo gledište i namjenu teksta te utjecaj teksta na primatelja; razlikuje činjenice od stavova - prikladno povezuje ideje u tekstovima sa svojim znanjem, iskustvom i drugim tekstovima - uočava pristranost i nepristranost izvora informacija - tekstovi: esej, kolumna, uputa 	<ul style="list-style-type: none"> - razlikuje funkciju i osnovna obilježja upućivačkih i raspravljачkih tekstova te izdvaja i objašnjava ideje u tekstu 	<ul style="list-style-type: none"> - opisuje funkciju i osnovna obilježja upućivačkih i raspravljачkih tekstova te analizira i tumači ideje u tekstu, svoje zaključke potkrepljuje prikladnim citatima 	<ul style="list-style-type: none"> - objašnjava funkciju i obilježja upućivačkih i raspravljачkih tekstova na poznatim primjerima, interpretira tekst i svoje zaključke potkrepljuje prikladnim citatima 	<ul style="list-style-type: none"> - objašnjava funkciju i obilježja upućivačkih i raspravljачkih tekstova na poznatim i nepoznatim primjerima, interpretira tekst, svoje zaključke potkrepljuje prikladnim citatima i tekst povezuje sa svojim znanjem, iskustvom i drugim tekstovima

<p>A. 3. 4</p> <p>Učenik piše upućivačke i raspravljачke tekstove s obilježjima funkcionalnih stilova u skladu sa svrhom teksta i željenim učinkom na primatelja.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - planira pisanje upućivačkih i raspravljачkih tekstova prema određenoj strukturi, obliku (isprekidani, neprekinuti, mješoviti) i funkcionalnom stilu (administrativnom, publicističkom, popularnoznanstvenom) - istražuje različite izvore informacija i razlikuje primarne i sekundarne - sažima prikupljene informacije i oblikuje sadržajno i logički povezan tekst izbjegavajući plagiranje - primjenjuje jezičnu normu hrvatskoga standardnoga jezika: pravopisnu (pravilno piše u navođenju), gramatičku (primjenjuje obilježja paralelne i linearne tekstne veze), leksičku i stilističku (glagoli zahtijevanja, zapovijedanja, poticanja, upozoravanja u upućivačkim rečenicama; nazivlje u eseju) - samostalno popunjava Europass obrazac - tekstovi: interpretativni esej, tehnička uputa, molba; Europass obrazac 	<ul style="list-style-type: none"> - prema primjeru piše upućivačke i raspravljачke tekstove i uz pomoć nastavnika primjenjuje obilježja funkcionalnoga stila u skladu sa svrhom teksta 	<ul style="list-style-type: none"> - prema smjernicama piše upućivačke i raspravljачke tekstove, primjenjuje obilježja funkcionalnoga stila u skladu sa svrhom teksta i prikladno parafrazira 	<ul style="list-style-type: none"> - samostalno piše upućivačke i raspravljачke tekstove, primjenjuje obilježja funkcionalnoga stila u skladu sa svrhom teksta i prikladno navodi i parafrazira 	<ul style="list-style-type: none"> - samostalno piše upućivačke i raspravljачke tekstove, primjenjuje obilježja funkcionalnoga stila u skladu sa svrhom teksta i željenim učinkom na primatelja i prikladno navodi i parafrazira
<p>PREPORUKA: Sadržaji odgojno-obrazovnih ishoda A. 3. 1, A. 3. 2, A. 3. 3 i A. 3. 4 integracijski su povezani s nastavnim područjima <i>Književnost i stvaralaštvo</i> i <i>Kultura i mediji</i> i s ostalim ishodima nastavnoga područja <i>Hrvatski jezik i komunikacija</i>.</p>					
<p>A. 3. 5</p> <p>Učenik analizira spojeve riječi i rečenice u tekstu.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - objašnjava rečenice kao gramatičke i komunikacijske jedinice - analizira gramatičke veze među sastavnicama spojeva riječi: sročnost, upravljanje, pridruživanje - razlikuje rečenice po sastavu: jednostavne neraščlanjene i raščlanjene; nezavisnosložene i zavisnosložene rečenice te višestruko složene rečenice nastale nizanem, sklapanjem veznikom i uvrštavanjem - objašnjava subjektno-predikatnu sročnost - razlikuje osnovni, obilježeni i obavezni redoslijed riječi - objašnjava i uspoređuje linearnu i paralelnu tekstnu vezu i vezna sredstva na primjerima - primjenjuje znanje o spojevima riječi i rečenicama u stvaranju teksta - objašnjava pojmove: spoj riječi (sintagma), rečenica, tekst, diskurs, paralelna i linearna tekstna veza 	<ul style="list-style-type: none"> - imenuje spojeve riječi i rečenice u tekstu 	<ul style="list-style-type: none"> - prepoznaje spojeve riječi i rečenice u tekstu 	<ul style="list-style-type: none"> - objašnjava spojeve riječi i rečenice u tekstu 	<ul style="list-style-type: none"> - analizira spojeve riječi i rečenice u tekstu
<p>NAPOMENA: Usvajanje je jezičnih znanja na metajezičnoj razini u gimnazijama usmjereno razvoju komunikacijske jezične kompetencije i svjesnosti o hrvatskome jeziku, dok je učenje i poučavanje metajezičnim znanjima u strukovnim školama usmjereno razvoju uporabne sastavnice komunikacijske jezične kompetencije, tj. pravilnoj uporabi hrvatskoga standardnoga jezika u svakodnevnoj komunikaciji.</p>					

<p>A. 3. 6</p> <p>Učenik analizira društvenojezične utjecaje na uporabu hrvatskoga standardnog jezika.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - objašnjava potrebu za leksičkim posuđivanjem i novotvorenica - tumači vrste leksičkoga posuđivanja i prepoznaje vrste posuđenica i njihov položaj u standardnome jeziku prema leksičkoj normi - primjenjuje pravila jezičnog purizma pri aktivnome služenju leksikom - služi se rječnicima ograničenoga leksičkoga sloja (rječnik žargona, rječnik stranih riječi, razlikovni rječnik, usporedni rječnik, enciklopedijski rječnik) i jezičnim savjetnicima pri razvijanju aktivnog rječnika i jezične kulture - s razumijevanjem se služi pojmovima: leksičko posuđivanje, posuđenica, usvojenica, strana riječ, jezično čistunstvo, jezična kultura 	<ul style="list-style-type: none"> - uočava posuđenice i njihov položaj u standardnom jeziku i prepoznaje vrste rječnika 	<ul style="list-style-type: none"> - opisuje vrste posuđivanja, posuđenice i njihov položaj u standardnom jeziku na temelju konteksta i opisuje vrste rječnika 	<ul style="list-style-type: none"> - razlikuje vrste posuđivanja, posuđenice i njihov položaj u standardnom jeziku na temelju konteksta i služi se rječnicima 	<ul style="list-style-type: none"> - analizira vrste posuđivanja, posuđenice i njihov položaj u standardnom jeziku na temelju konteksta, primjenjuje pravila jezičnog purizma i služi se rječnicima
<p>A. 3. 7</p> <p>Učenik analizira i prosuđuje tekst prema pripadnosti funkcionalnome stilu i odnosu prema jezičnoj normi.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - razlikuje funkcionalne stilove hrvatskoga standardnog jezika i njihova obilježja - objašnjava vezu funkcionalnoga stila (administrativnog, znanstvenog, novinarsko-publicističkog, razgovornog i književnoumjetničkog) i rečeničnih struktura u tekstovima koje stvara i prima - objašnjava odnos funkcionalnoga stila prema jezičnoj normi standardnoga jezika - primjenjuje i prihvaća pravila jezične kulture koja se odnose na uporabu standardnoga jezika - prosuđuje uporabu hrvatskoga standardnog jezika u javnim situacijama 	<ul style="list-style-type: none"> - razlikuje funkcionalne stilove standardnoga jezika i njihova obilježja 	<ul style="list-style-type: none"> - razlikuje funkcionalne stilove standardnoga jezika i opisuje vezu funkcionalnoga stila i rečeničnih struktura u tekstovima koje stvara i prima 	<ul style="list-style-type: none"> - razlikuje funkcionalne stilove standardnoga jezika i objašnjava vezu funkcionalnoga stila i rečeničnih struktura u tekstovima koje stvara i prima i odnos funkcionalnog stila prema jezičnoj normi standardnoga jezika 	<ul style="list-style-type: none"> - razlikuje funkcionalne stilove standardnoga jezika i objašnjava vezu funkcionalnoga stila i rečeničnih struktura u tekstovima koje stvara i prima i objašnjava odnos funkcionalnog stila prema jezičnoj normi standardnoga jezika i prosuđuje uporabu standardnoga jezika u javnim situacijama
<p>PREPORUKA: Sadržaje na kojima se ostvaruje ishod preporučuje se povezati s medijskim tekstovima.</p>					

KNJIŽEVNOST I STVARALAŠTVO

<p>B. 3. 1</p> <p>Učenik izražava svoj literarni doživljaj i uspoređuje svoje stavove sa stavovima drugih čitatelja.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - tumači svoj literarni doživljaj teksta i razumijevanje književnoga teksta u cjelini s obzirom na prije stečena znanja o svijetu i uspoređuje ga s literarnim doživljajem i razumijevanjem drugih učenika i književnih kritika - obrazlaže svoje mišljenje i stavove o književnom tekstu na temelju vlastitog čitateljskog iskustva i znanja o književnosti - uspoređuje svoje mišljenje i stavove o književnom tekstu sa stavovima drugih i donosi zaključke - povezuje tematiku i problematiku književnog teksta s pojavama u svijetu - preispituje utjecaj vlastitih stavova na oblikovanje vlastitoga književnog ukusa 				
<p>PREPORUKA: Odgojno-obrazovni ishod odnosi se na obvezna i samostalno odabrana književna djela; literarni doživljaj učenik može izraziti usmeno, pisano, vizualizacijama i kreativnim uratkom; učenik treba pročitati najmanje jedan književni tekst prema vlastitom izboru i predstaviti ga.</p>					
<p>B. 3. 2</p> <p>Učenik uspoređuje književne tekstove iste teme ili žanra nastale u različitim književnopovijesnim razdobljima.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - analizira i uspoređuje hrvatske i svjetske književne tekstove na sadržajnoj, izraznoj i idejnoj razini primjenjujući književnoteorijske pojmove vezane uz: <ul style="list-style-type: none"> prozne vrste (klasični i suvremeni roman) poetske vrste (tradicionalnu i modernu poeziju) dramske vrste (klasičnu i modernu dramu) - objašnjava i primjenjuje književnoteorijske pojmove vezane uz: <ul style="list-style-type: none"> prozne vrste: epski spjev, ep, epopeja; diskurzivne postupke moderne proze: unutarnji monolog, slobodni neupravni govor) poetske vrste: tradicionalni hrvatski stihovi - opisuje univerzalne teme, slike i predodžbe u književnim tekstovima različitog vremena i mjesta nastanka 	<ul style="list-style-type: none"> - analizira tematska i žanrovska obilježja pojedinoga književnoga teksta i primjenjuje pojmove vezane uz prozne, poetske i dramske vrste 	<ul style="list-style-type: none"> - interpretira književni tekst prema temi ili žanru i primjenjuje pojmove vezane uz prozne, poetske i dramske vrste 	<ul style="list-style-type: none"> - uspoređuje književne tekstove istog žanra nastale u različitim književnopovijesnim razdobljima i primjenjuje pojmove vezane uz prozne, poetske i dramske vrste 	<ul style="list-style-type: none"> - uspoređuje književne tekstove iste teme i/ili žanra nastale u različitim književnopovijesnim razdobljima i primjenjuje pojmove vezane uz prozne, poetske i dramske vrste

	<p>- opisuje položaj književne vrste u različitim književnopovijesnim razdobljima</p> <p>- tekstovi: roman, epski spjev, drama, pastoral, lirski spjev, saga, vizija (viđenje)</p> <p>- obvezni tekstovi za cjelovito čitanje: William Shakespeare, <i>Hamlet</i>; Fjodor Mihajlovič Dostojevski, <i>Zločin i kazna</i>; Ivan Gundulić, <i>Dubravka</i>; Ivan Mažuranić, <i>Smrt Smail-age Čengića</i></p>				
<p>PREPORUKA: Poučavanje i učenje književnoteorijskih pojmova povezuje se s književnim tekstovima; u analizi književnih djela primjenjuje se ranije stečeno književnoteorijsko znanje (temeljni pojmovi), a novi književnoteorijski pojmovi uče se i poučavaju s obzirom na tematska i žanrovska obilježja.</p> <p>Epski spjev Ivana Mažuranića, <i>Smrt Smail-age Čengića</i> polazište je za bavljenje književnom temom epske poezije od početka do 19. stoljeća, a pregledno i na ulomcima uvode se temeljna epska djela (Homerovi epovi <i>Ilijada</i> i <i>Odiseja</i>, srednjovjekovni nacionalni epovi, <i>Eneida</i> Vergilija Publija Marona, <i>Judita</i> Marka Marulića, <i>Osman</i> Ivana Gundulića).</p> <p>Učenik analizira prema temi i žanru četiri obavezna književna teksta (William Shakespeare, <i>Hamlet</i>; Fjodor Mihajlovič Dostojevski, <i>Zločin i kazna</i>; Ivan Gundulić, <i>Dubravka</i>; Ivan Mažuranić, <i>Smrt Smail-age Čengića</i>) i četiri književna teksta s popisa književnih djela za čitanje koji mogu biti tematski povezani s obveznim književnim tekstovima.</p> <p>Tijekom školske godine nastavnik odabire na kojim će književnim tekstovima organizirati učenje i poučavanje o pojedinim književnoteorijskim znanjima i vještinama njihova prepoznavanja, tj. pojedine elemente književne strukture učenici uvježbavaju prepoznati na različitim cjelovitim tekstovima ili s njima povezanim ulomcima.</p>					
<p>B. 3. 3</p> <p>Učenik interpretira utjecaj konteksta na književni tekst.</p>	<p>- uočava sličnosti i razlike između književnih poetika i razdoblja</p> <p>- opisuje tipične književne žanrove i vrste za određena književnopovijesna razdoblja</p> <p>- opisuje utjecaj konteksta na oblikovanje značenja književnog teksta</p> <p>- objašnjava književnopovijesno razdoblje u kojem je nastao književni tekst i njegova obilježja</p> <p>- interpretira na temelju usporedbe književne tekstove hrvatske i svjetske književnosti s obzirom na književnopovijesni, povijesni, društveni, kulturni kontekst prema: vezama s drugim tekstovima na razini teme, diskursa, kruženja tema i motiva, slika i predodžaba</p> <p>- tekstovi: roman, epski spjev, drama, lirski spjev, saga</p>	<p>- interpretira tekst i uočava utjecaj konteksta na književni tekst u nekim od elemenata: tema, diskurs, kruženje tema i motiva, slike i predodžbe</p>	<p>- interpretira tekst i opisuje utjecaj konteksta na književni tekst u nekim od elemenata: tema, diskurs, kruženje tema i motiva, slike i predodžbe</p>	<p>- analizira odnos teksta i konteksta u književnim tekstovima s obzirom na književnopovijesni, povijesni, društveni, kulturni kontekst prema: vezama s drugim tekstovima na razini teme, diskursa, kruženja tema i motiva, slika i predodžaba</p>	<p>- interpretira odnos teksta i konteksta na temelju usporedbe književne tekstove s obzirom na književnopovijesni, povijesni, društveni, kulturni kontekst prema: vezama s drugim tekstovima na razini teme, diskursa, kruženja tema i motiva, slika i predodžaba</p>

	<p>- obvezni tekstovi za cjelovito čitanje: William Shakespeare, <i>Hamlet</i>; Fjodor Mihajlovič Dostojevski, <i>Zločin i kazna</i>; Ivan Gundulić, <i>Dubravka</i>; Ivan Mažuranić, <i>Smrt Smail-age Čengića</i></p>				
<p>PREPORUKA se odnosi na odgojno-obrazovne ishode B. 3. 1, B. 3. 2 i B. 3. 3. Učenik čita četiri obavezna književna teksta (William Shakespeare, Hamlet; Fjodor Mihajlovič Dostojevski, Zločin i kazna; Ivan Gundulić, Dubravka; Ivan Mažuranić, Smrt Smail-age Čengića) i četiri književna teksta s popisa predloženih književnih tekstova za čitanje. Popis obaveznih naslova za četvrti i peti ciklus (1. - 4. razred) naveden je u poglavlju: F. Učenje i poučavanje. Nastavnik određuje temu i žanrove svojoj profesionalnoj procjeni te odabire, uz obavezne naslove i pisce, i naslove s popisa predloženih književnih tekstova za čitanje poštujući zadane kriterije kojima postiže ostvarivanje odgojno-obrazovnoga ishoda.</p> <p>Za polazište pri ovladavanju odgojno-obrazovnim ishodom predlaže se rad na suvremenim tekstovima od kojih se prema načelima postupnosti i aktualizacije dolazi do književnih tekstova starijih književnih razdoblja i poetika. Usporedne raščlambe započinju se s hrvatskim književnim tekstovima.</p>					
<p>B. 3. 4 Učenik se stvaralački izražava prema vlastitome interesu potaknut književnim tekstom.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - priprema i oblikuje radove, potaknut književnim tekstom ili umjetničkim djelom, u kojima do izražaja dolazi kreativnost, inovativnost, originalnost i stvaralačko mišljenje - stvara tekst u govorenome ili pisanom obliku na zavičajnom govoru ili dijalektu, žargonu ili standardnome jeziku potaknut književnim tekstom ili umjetničkim djelom - žanrovski preoblikuje književni tekst (dramatizira prozni tekst, preoblikuje dramski tekst) primjenjujući znanje o žanrovskim i strukturnim obilježjima - priprema i izvodi dramske i scenske igre, snima (kratke) filmove, crta, slika i/ ili fotografira potaknut književnim tekstom ili umjetničkim djelom i rješava različite problemske situacije motivirane književnim tekstom ili umjetničkim djelom - izrađuje strip, rječnik, priručnik 				
<p>PREPORUKA: Nastavnik potiče učenike na stvaralački način izražavanja. Ishod se može ostvarivati individualnim i timskim radom, u korelaciji s likovnom i glazbenom umjetnošću i/ili na temelju usvojenih znanja i vještina iz likovne i glazbene umjetnosti. Učenik svoje radove može prikupljati u radno-dokumentarnoj mapi.</p> <p>Ostvarivanje ishoda vrednuje se formativno. Nastavnik cijeni učenikovu samostalnost i poštuje njegove mogućnosti. Učenik predstavlja svoj rad u školi i izvan škole, u stvarnom i digitalnom okružju.</p>					

KULTURA I MEDIJI

<p>C. 3. 1</p> <p>Učenik prosuđuje utjecaj medijskih tekstova na oblikovanje stavova i vrijednosti primatelja.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - obrazlaže različita djelovanja tekstova u javnim, komercijalnim i neprofitnim medijima na oblikovanje vlastitih stavova i vrijednosti - analizira zastupljenost medijskih tekstova u različitim medijima prema svrsi (osobnoj, obrazovnoj, javnoj) i njihovoj upućenosti različitim skupinama primatelja - prepoznaje „nevidljive“ medijske poruke i skriveno stavove i mišljenja - objašnjava trivijalne medijske poruke, predrasude, stereotipe i/ili manipulaciju u medijskim tekstovima - uspoređuje različite medijske tekstove i prosuđuje kako su u njima prikazane informacije, ideje, stavovi i mišljenja i kako utječu na oblikovanje stavova i vrijednosti primatelja s obzirom na dob, spol i kulturni kontekst 	<ul style="list-style-type: none"> - tumači medijski tekst i opisuje kako prikazane informacije, ideje, stavovi i mišljenja utječu na oblikovanje stavova i vrijednosti primatelja s obzirom na dob, spol i kulturni kontekst 	<ul style="list-style-type: none"> - uspoređuje medijske tekstove i tumači kako prikazane informacije, ideje, stavovi i mišljenja utječu na oblikovanje stavova i vrijednosti primatelja s obzirom na dob, spol i kulturni kontekst 	<ul style="list-style-type: none"> - uspoređuje medijske tekstove i analizira njihov utjecaj na oblikovanje stavova i vrijednosti primatelja s obzirom na dob, spol i kulturni kontekst te prepoznaje skrivene stavove i mišljenja u medijskim porukama 	<ul style="list-style-type: none"> - uspoređuje medijske tekstove i analizira njihov utjecaj na oblikovanje stavova i vrijednosti primatelja s obzirom na dob, spol i kulturni kontekst, prepoznaje skrivene stavove i mišljenja, predrasude, stereotipe i manipulaciju u medijskim porukama
<p>C. 3. 2</p> <p>Učenik prosuđuje tekstove iz europske kulturne baštine i kulturnoga kruga i njihov utjecaj na hrvatski kulturni identitet.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - objašnjava značenja jednostavnih usmenih oblika iz razdoblja ljudske usmenosti i njihov utjecaj na književne tekstove, umjetnička djela i kulturološke pojave - prepoznaje antičku baštinu kao klasičnu podlogu i srednjovjekovnu kao kršćansku podlogu (latinizam i glagoljaštvo) europske kulture u različitim tekstovima - opisuje slavenski i hrvatski aspekt kulturnoga ujedinjavanja u različitim tekstovima - uspoređuje utjecaj izdavaštva, kulturnih časopisa i novina na oblikovanje kulturnoga identiteta i kulturnoga posredovanja - obrazlaže sudjelovanje većinskoga i manjinskih naroda na oblikovanje kulturnoga okružja i međudjelovanje različitih europskih kulturnih krugova na oblikovanje vlastitoga identiteta (kulturno-umjetnička društva, kulturne udruge, kulturne ustanove...) 	<ul style="list-style-type: none"> - prepoznaje utjecaj europske kulturne baštine na oblikovanje hrvatskog kulturnog identiteta 	<ul style="list-style-type: none"> - opisuje utjecaj europske kulturne baštine na oblikovanje hrvatskog kulturnog identiteta 	<ul style="list-style-type: none"> - objašnjava utjecaj europske kulturne baštine na oblikovanje hrvatskog kulturnog identiteta 	<ul style="list-style-type: none"> - prosuđuje utjecaj europske kulturne baštine na oblikovanje hrvatskog kulturnog identiteta

	<ul style="list-style-type: none"> - posjećuje kulturno-umjetničke događaje i manifestacije u stvarnom i digitalnom okruženju i analizira ih - tekstovi i višemedijski tekstovi: esej, polemika, književna kritika, manifest ili program; višemedijski tekstovi: strip, film ili kazališna predstava 				
<p>PREPORUKA: Odgojno-obrazovni ishodi C. 3. 1 i C. 3. 2 ostvaruju se u skladu s potrebama, interesima i mogućnostima učenika i sektorskim područjem u kojemu se učenik obrazuje te u povezanosti s ishodima nastavnih područja <i>Hrvatski jezik i komunikacija</i> i <i>Književnost i stvaralaštvo</i>.</p> <p>Izvori za ostvarivanje odgojno-obrazovnog ishoda C. 3. 2 mogu biti: književni tekstovi, kazališne predstave, film, strip, medijski i višemedijski tekstovi - prema samostalnom odabiru učenika i odabrani u dogovoru s nastavnikom.</p>					

4. razred srednje škole (4, 4, 4, 4)

ODGOJNO-OBRAZOVNI ISHODI	RAZRADA ISHODA	RAZINA USVOJENOSTI			
		ZADOVOLJAVAJUĆA	DOBRA	VRLO DOBRA	IZNIMNA
HRVATSKI JEZIK I KOMUNIKACIJA					
<p>A. 4. 1</p> <p>Učenik raspravlja u skladu sa svrhom i željenim učinkom na primatelja.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - određuje temu, oblik, svrhu i namjenu rasprave: informiranje, dokazivanje, zabavljanje - primjenjuje kriterije za procjenu informacije i izvora informacije - govori u skladu s govornom ulogom poštujući strukturu teksta - donosi zajedničke zaključke o mogućem rješenju problemske situacije ili o zajedničkoj odluci - služi se hrvatskim standardnim jezikom, pravogovornom normom i govornim vrednotama i i neverbalnim znakovima - tekstovi: debata, sastanak (poslovni, službeni) 	<ul style="list-style-type: none"> - prema smjernicama raspravlja u skladu s temom rasprave i govornom ulogom 	<ul style="list-style-type: none"> - prema smjernicama raspravlja u skladu s temom, oblikom rasprave i govornom ulogom 	<ul style="list-style-type: none"> - samostalno raspravlja u skladu s temom, svrhom i oblikom rasprave i govornom ulogom 	<ul style="list-style-type: none"> - samostalno raspravlja u skladu s temom, oblikom, svrhom rasprave, govornom ulogom i željenim učinkom na primatelja

<p>A. 4. 2</p> <p>Učenik sluša tekstove različitih funkcionalnih stilova prema određenoj svrsi slušanja i iz različitih izvora.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - razlikuje govorne i razgovorne vrste opisnih, pripovjednih, upućivačkih i raspravljačkih tekstova iz različitih izvora prema određenoj svrsi slušanja i namjeni (informiranje, dokazivanje, zabavljanje) - analizira strukturalna obilježja teksta služeći se prethodno stečenim znanjima o svrsi i funkciji strukture teksta - analizira jezična i govorna obilježja slušanoga teksta - procjenjuje pouzdanost, vjerodostojnost, točnost i gledište izvora slušanja s obzirom na svrhu slušanja - kritički vrednuje informacije i ideje - oblikuje govoreni i/ili pisani tekst na temelju slušanja 	<ul style="list-style-type: none"> - opisuje obilježja i svrhu teksta te izdvaja informacije i ideje bitne za svrhu slušanja 	<ul style="list-style-type: none"> - objašnjava obilježja i svrhu teksta te analizira informacije i ideje bitne za svrhu slušanja 	<ul style="list-style-type: none"> - analizira obilježja i svrhu teksta te organizira informacije i ideje bitne za svrhu slušanja 	<ul style="list-style-type: none"> - analizira obilježja i svrhu teksta te kritički vrednuje informacije i ideje bitne za svrhu slušanja
<p>PREPORUKA: Učenik sluša dva raspravljačka teksta prema odabiru nastavnika.</p>					
<p>A. 4. 3</p> <p>Učenik čita prema određenoj svrsi čitanja raspravljačke tekstove.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - razlikuje raspravljačke tekstove različitih oblika i iz različitih izvora prema određenoj svrsi čitanja i namjeni (dokazivanje, zabavljanje) - tumači strukturalna obilježja teksta služeći se prethodno stečenim znanjima - samostalno i argumentirano kritički procjenjuje tekst prema zadanim odrednicama: uspoređuje informacije i ideje u tekstu s drugim tekstovima koje je čitao kao i sa svojim znanjem i iskustvom - oblikuje različite vrste prosudbe: procjenjuje svrhu teksta i gledište autora prema zadanim odrednicama (sadržaj, struktura, svrha, namjena) - prepoznaje reference i aluzije na druge tekstove i istražuje ih proširujući svoje spoznaje - tekstovi: kritika, polemika, recenzija 	<ul style="list-style-type: none"> - objašnjava funkciju i obilježja raspravljačkih tekstova te uz pomoć nastavnika uspoređuje i procjenjuje informacije i ideje u tekstu prema zadanim odrednicama 	<ul style="list-style-type: none"> - tumači funkciju i obilježja raspravljačkih tekstova te uz pomoć smjernica uspoređuje i procjenjuje tekst prema zadanim odrednicama 	<ul style="list-style-type: none"> - tumači funkciju i obilježja raspravljačkih tekstova na poznatim primjerima te uz pomoć smjernica uspoređuje i kritički procjenjuje tekst prema zadanim odrednicama 	<ul style="list-style-type: none"> - tumači funkciju i obilježja raspravljačkih tekstova na poznatim i nepoznatim primjerima te samostalno i argumentirano kritički procjenjuje tekst prema zadanim odrednicama
<p>A. 4. 4</p> <p>Učenik piše raspravljačke tekstove s obilježjima</p>	<ul style="list-style-type: none"> - planira pisanje raspravljačkih tekstova prema određenoj strukturi, obliku (isprekidani, neprekinuti, mješoviti) i funkcionalnom stilu (administrativnom, publicističkom, popularnoznanstvenom, znanstvenom) 	<ul style="list-style-type: none"> - prema primjeru piše raspravljačke tekstove i uz pomoć nastavnika primjenjuje i 	<ul style="list-style-type: none"> - prema smjernicama piše raspravljačke tekstove, primjenjuje obilježja 	<ul style="list-style-type: none"> - samostalno piše raspravljačke tekstove, primjenjuje obilježja funkcionalnoga 	<ul style="list-style-type: none"> - samostalno piše raspravljačke tekstove, primjenjuje obilježja funkcionalnoga

<p>funkcionalnih stilova u skladu sa svrhom teksta i željenim učinkom na primatelja.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - procjenjuje informacije s obzirom na pouzdanost, vjerodostojnost, točnost, autorstvo i gledište - oblikuje sadržajno i logički povezani tekst - primjenjuje jezičnu normu hrvatskoga standardnoga jezika: pravopisnu (pisanje glasova u dodiru), gramatičku, leksičku i stilističku (grafostilistika) - tekstovi: raspravljački esej, referat 	<p>obilježja funkcionalnoga stila u skladu sa svrhom teksta</p>	<p>funkcionalnoga stila u skladu sa svrhom teksta i prikladno parafrazira</p>	<p>stila u skladu sa svrhom teksta i prikladno citira i parafrazira</p>	<p>stila u skladu sa svrhom teksta i željenim učinkom na primatelja i prikladno citira i parafrazira</p>
<p>PREPORUKA: Sadržaji odgojno-obrazovnoga ishoda A. 4. 1, A. 4. 2, A. 4. 3, A. 4. 4 integracijski su povezani s nastavnim područjima <i>Književnost i stvaralaštvo</i> i <i>Kultura i mediji</i> i s ostalim ishodima nastavnih područja <i>Hrvatski jezik i komunikacija</i>.</p>					
<p>A. 4. 5</p> <p>Učenik analizira glasovni sustav hrvatskoga standardnog jezika.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - objašnjava vezu između glasa, slova, fonema, grafema i sloga - uočava razlike između glasovnoga i naglasnoga sustava materinskoga i hrvatskoga standardnoga jezika - analizira glasovni sustav hrvatskoga standardnoga jezika na odsječnoj i nadodsječnoj razini - objašnjava fonološki i morfološki uvjetovane glasovne promjene - uspoređuje govorni i pisani ostvaraj jezika - objašnjava pojmove: glas (fon), alofon, fonem, grafem, slog, fonetika, fonologija, morfonologija, naglasak, prozodija, artikulacija, akustika 	<ul style="list-style-type: none"> - uočava razlike između glasovnoga sustava hrvatskoga standardnoga jezika na odsječnoj i nadodsječnoj razini i glasovne promjene u riječima 	<ul style="list-style-type: none"> - opisuje glasovni sustav hrvatskoga standardnoga jezika na odsječnoj i nadodsječnoj razini i prepoznaje glasovne promjene u riječima 	<ul style="list-style-type: none"> - objašnjava glasovni sustav hrvatskoga standardnoga jezika na odsječnoj i nadodsječnoj razini i glasovne promjene u riječima 	<ul style="list-style-type: none"> - analizira glasovni sustav hrvatskoga standardnoga jezika na odsječnoj i nadodsječnoj razini, objašnjava glasovne promjene i analizira govorni i pisani ostvaraj jezika
<p>NAPOMENA: Usvajanje je jezičnih znanja na metajezičnoj razini u gimnazijama usmjereno razvoju komunikacijske jezične kompetencije i svjesnosti o hrvatskome jeziku, dok je učenje i poučavanje metajezičnim znanjima u strukovnim školama usmjereno razvoju uporabne sastavnice komunikacijske jezične kompetencije, tj. pravilnoj uporabi hrvatskoga standardnoga jezika u svakodnevnoj komunikaciji.</p>					
<p>A. 4. 6</p> <p>Učenik interpretira razloge zastarijevanja i nastajanja riječi.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - prepoznaje i opisuje jezične i izvanjezične razloge stvaranja ili zastarijevanja riječi - imenuje povijesne hrvatske rječnike i jezične savjetnike - razlikuje pasivni leksik i leksik na prijelazu od aktivnoga leksika 	<ul style="list-style-type: none"> - prepoznaje jezične ili izvanjezične razloge stvaranja ili zastarijevanja riječi 	<ul style="list-style-type: none"> - opisuje jezične i izvanjezične razloge stvaranja ili zastarijevanja riječi i razlikuje aktivni i pasivni leksik 	<ul style="list-style-type: none"> - objašnjava jezične i izvanjezične razloge stvaranja ili zastarijevanja riječi i imenuje hrvatske 	<ul style="list-style-type: none"> - interpretira jezične i izvanjezične razloge stvaranja ili zastarijevanja riječi, imenuje hrvatske povijesne rječnike i jezične savjetnike i

	<ul style="list-style-type: none"> - interpretira primjere iz obavijesnih i književnoumjetničkih tekstova prema vremenskoj raslojenosti leksika - tumači važnost očuvanja leksičkoga bogatstva hrvatskoga jezika - s razumijevanjem se služi pojmovima: historizam, arhaizam, novotvorenica, pomodnica, oživljenica 			povijesne rječnike i savjetnike	tumači važnost očuvanja leksičkoga bogatstva hrvatskoga jezika
<p>A. 4. 7</p> <p>Učenik opisuje povijesni razvoj hrvatskoga standardnog jezika.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - objašnjava početke hrvatske pismenosti i prve pisane spomenike na trima jezicima i pismima - opisuje osnovna obilježja šest razdoblja povijesti hrvatskoga jezika - navodi temeljna djela i autore bitne za standardizaciju hrvatskoga jezika - tumači položaj hrvatskoga standardnoga jezika u europskome i svjetskom kontekstu u prošlosti i sadašnjosti (hrvatski jezik kao službeni jezik Europske unije, hrvatski jezik kao manjinski jezik u iseljeništvu, hrvatski jezik u medijima) 	<ul style="list-style-type: none"> - opisuje početke hrvatske pismenosti i prve pisane spomenike na trima jezicima i pismima 	<ul style="list-style-type: none"> - opisuje početke hrvatske pismenosti i osnovna obilježja šest razdoblja povijesti hrvatskoga jezika 	<ul style="list-style-type: none"> - opisuje početke hrvatske pismenosti i osnovna obilježja šest razdoblja povijesti hrvatskoga jezika i navodi temeljna djela i autore bitne za standardizaciju hrvatskoga jezika 	<ul style="list-style-type: none"> - objašnjava početke hrvatske pismenosti i osnovna obilježja šest razdoblja povijesti hrvatskoga jezika i navodi temeljna djela i autore bitne za standardizaciju hrvatskoga jezika te tumači položaj hrvatskoga jezika u europskome i svjetskom kontekstu
KNJIŽEVNOST I STVARALAŠTVO					
<p>B. 4. 1</p> <p>Učenik izražava svoj literarni doživljaj i prosuđuje kako književni tekst utječe na njegov osjećajni, spoznajni i vrijednosni razvoj.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - tumači i preispituje svoj literarni doživljaj teksta i razumijevanje književnoga teksta u cjelini - argumentira svoje mišljenje i stavove o književnom tekstu na temelju vlastitog čitateljskog iskustva i znanja o književnosti - uspoređuje svoje mišljenje i stavove o književnom tekstu s mišljenjima i stavovima drugih uvažavajući njihova mišljenja - uspoređuje temu i problematiku književnog teksta s pojavama u svijetu 				

	<ul style="list-style-type: none"> - kritički prosuđuje po čemu književni tekst obogaćuje njegovu spoznaju, maštu, osjećaje i vrijednosti - preispituje društveno-kulturološke utjecaje na oblikovanje vlastitoga književnog ukusa i obrazlaže ga - uspoređuje recepcije književnoga teksta koje se razlikuju s obzirom na životno iskustvo, dob, spol, dominantni ukus... - kritički procjenjuje svoje stavove o svjetonazorskim, moralnim, političkim, emocionalnim ili društvenim problemima i pitanjima na temelju teksta kojega je pročitao 				
<p>PREPORUKA: Odgojno-obrazovni ishod odnosi se na obvezna i samostalno odabrana književna djela; literarni doživljaj učenik može izraziti usmeno, pisano, vizualizacijama i kreativnim uratkom; učenik treba pročitati najmanje jedan književni tekst prema vlastitom izboru i predstaviti ga.</p>					
<p>B. 4. 2</p> <p>Učenik prosuđuje različite interpretacije književnih tekstova s obzirom na pristup usmjeren čitatelju, književnom tekstu ili piscu.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - interpretira i prosuđuje na temelju usporedbe hrvatske i svjetske književne tekstove na sadržajnoj, izraznoj i idejnoj razini primjenjujući književnoteorijske pojmove vezane uz: <ul style="list-style-type: none"> prozne vrste: moderna pripovijetka, moderni roman, groteska, parodija i travestija poetske vrste: moderna poezija, pjesma u prozi dramske vrste: drama u užem smislu i psihološka drama - uspoređuje svoju interpretaciju s interpretacijama drugih čitatelja (znanstvenika, književnih kritičara...) - tekstovi: moderni roman, moderna pripovijetka i novela, drama, lirski poezija, poema - obvezni tekstovi za cjelovito čitanje: Franz Kafka, <i>Preobrazba</i>; Antun Branko Šimić, izbor iz poezije; Miroslav Krleža, <i>Gospoda Glembajevi</i>; Albert Camus, <i>Stranac</i> 	<ul style="list-style-type: none"> - prema smjernicama interpretira književni tekst s obzirom na pristup usmjeren čitatelju, književnom tekstu ili piscu 	<ul style="list-style-type: none"> - interpretira književni tekst s obzirom na pristup usmjeren čitatelju, književnom tekstu ili piscu 	<ul style="list-style-type: none"> - uspoređuje književne tekstove s obzirom na pristup usmjeren čitatelju, književnom tekstu ili piscu 	<ul style="list-style-type: none"> - prosuđuje književni tekst s obzirom na pristup usmjeren čitatelju, književnom tekstu ili piscu
<p>PREPORUKA: Poučavanje i učenje književnoteorijskih pojmova povezuje se s književnim tekstovima; u analizi književnih djela primjenjuje se ranije stečeno književnoteorijsko znanje (temeljni pojmovi), a novi književnoteorijski pojmovi uče se i poučavaju s obzirom na tematska i žanrovska obilježja.</p>					

Učenik analizira prema temi i žanru četiri obavezna književna teksta (Franz Kafka, *Preobrazba*; Antun Branko Šimić, izbor iz poezije; Miroslav Krleža, *Gospoda Glembajevi*; Albert Camus, *Stranac*) i četiri književna teksta s popisa književnih djela za čitanje koji mogu biti tematski povezani s obveznim književnim tekstovima.

Tijekom školske godine nastavnik odabire na kojim će književnim tekstovima organizirati učenje i poučavanje o pojedinim književnoteorijskim znanjima i vještinama njihova prepoznavanja, tj. pojedine elemente književne strukture učenici uvježbavaju prepoznati na različitim cjelovitim tekstovima ili s njima povezanim ulomcima.

<p>B. 4. 3</p> <p>Učenik kritički prosuđuje utjecaje konteksta na književni tekst.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - objašnjava književnopovijesno razdoblje u kojem je nastao književni tekst i opisuje obilježja zamjećena u tekstu - analizira utjecaj konteksta na oblikovanje značenja književnog teksta - kritički prosuđuje hrvatske književne tekstove na temelju usporedne interpretacije s tekstovima europske i svjetske književnosti s obzirom na književnopovijesni, povijesni, društveni, kulturni kontekst prema: vezama s drugim tekstovima na razini teme, diskursa, kruženja tema i motiva, slika i predodžaba - opisuje književnopovijesna razdoblja hrvatske i svjetske književnosti na primjerima obaveznih i izbornih književnih tekstova i obrazlaže njihov slijed i poetike - tekstovi: moderni roman, moderna pripovijetka i novela, drama, lirska poezija, poema - obvezni tekstovi za cjelovito čitanje: Franz Kafka, <i>Preobrazba</i>; Antun Branko Šimić, izbor iz poezije; Miroslav Krleža, <i>Gospoda Glembajevi</i>; Albert Camus, <i>Stranac</i> 	<ul style="list-style-type: none"> - interpretira književni tekst i uočava utjecaj konteksta na književni tekst u nekim od elemenata: tema, diskurs, kruženje tema i motiva, slike i predodžaba 	<ul style="list-style-type: none"> - prosuđuje književni tekst i tumači utjecaj konteksta na književni tekst u nekim od elemenata: tema, diskurs, kruženje tema i motiva, slike i predodžbe 	<ul style="list-style-type: none"> - prosuđuje utjecaje konteksta na književni tekst na temelju usporedne interpretacije s obzirom na književnopovijesni, povijesni, društveni, kulturni kontekst prema vezama s drugim tekstovima na razini teme, diskursa, kruženja tema i motiva, slika i predodžaba 	<ul style="list-style-type: none"> - kritički prosuđuje utjecaje konteksta na književni tekst na temelju usporedne interpretacije s obzirom na književnopovijesni, povijesni, društveni, kulturni kontekst prema vezama s drugim tekstovima na razini teme, diskursa, kruženja tema i motiva, slika i predodžaba
<p>PREPORUKA se odnosi na odgojno-obrazovne ishode B. 4. 1 , B. 4. 2 i B. 4. 3. Učenik čita četiri obavezna književna teksta (Franz Kafka, <i>Preobrazba</i>; Antun Branko Šimić, izbor iz poezije; Miroslav Krleža, <i>Gospoda Glembajevi</i>; Albert Camus, <i>Stranac</i>) i četiri književna teksta s popisa predloženih književnih tekstova za čitanje. Popis obaveznih naslova za četvrti i peti ciklus (1. - 4. razred) naveden je u poglavlju: F. Učenje i poučavanje. Pisci su navedeni abecednim redoslijedom. Nastavnik određuje temu i žanrove prema svojoj profesionalnoj procjeni te odabire, uz obavezne naslove i pisce, i naslove s popisa predloženih književnih tekstova za čitanje poštujući zadane kriterije kojima postiže ostvarivanje odgojno-obrazovnoga ishoda.</p> <p>Za polazište pri ovladavanju odgojno-obrazovnim ishodom predlaže se rad na suvremenim tekstovima od kojih se prema načelima postupnosti i aktualizacije dolazi do književnih tekstova starijih književnih razdoblja i poetika. Usporedne raščlambe započinju se s hrvatskim književnim tekstovima.</p>					
<p>B. 4. 4</p> <p>Učenik se stvaralački izražava prema vlastitome interesu</p>	<ul style="list-style-type: none"> - priprema i oblikuje radove, potaknut književnim tekstom ili umjetničkim djelom, u kojima do izražaja dolazi kreativnost, inovativnost, originalnost i stvaralačko mišljenje 				

<p>potaknut književnim tekstom.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - stvara tekst u govorenome ili pisanom obliku na zavičajnom govoru ili dijalektu, žargonu ili standardnome jeziku potaknut književnim tekstom ili umjetničkim djelom - žanrovski preoblikuje književni tekst (dramatizira prozni tekst, preoblikuje dramski tekst) primjenjujući znanje o žanrovskim i strukturnim obilježjima - priprema i izvodi dramske i scenske igre, snima (kratke) filmove, crta, slika i/ ili fotografira potaknut književnim tekstom ili umjetničkim djelom i rješava različite problemske situacije motivirane književnim tekstom ili umjetničkim djelom - izrađuje strip, rječnik, priručnik 				
<p>PREPORUKA: Nastavnik potiče učenike na stvaralački način izražavanja. Ishod se može ostvarivati individualnim i timskim radom, u korelaciji s likovnom i glazbenom umjetnošću i/ili na temelju usvojenih znanja i vještina iz likovne i glazbene umjetnosti. Učenik svoje radove može prikupljati u radno-dokumentarnoj mapi.</p> <p>Ostvarivanje ishoda vrednuje se formativno. Nastavnik cijeni učenikovu samostalnost i poštuje njegove mogućnosti. Učenik predstavlja svoj rad u školi i izvan škole, u stvarnom i digitalnom okružju.</p>					
<p>KULTURA I MEDIJI</p>					
<p>C. 4. 1</p> <p>Učenik kritički procjenjuje utjecaj medijskih tekstova na doživljaj stvarnosti i oblikovanje identiteta primatelja.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - kritički procjenjuje različita djelovanja tekstova u javnim, komercijalnim i neprofitnim medijima na oblikovanje vlastitog doživljaja stvarnosti i identiteta - uočava cenzuru i autocenzuru u medijskim tekstovima - objašnjava sadržaj komercijalnih medijskih poruka i ekonomska načela funkcioniranja medija - odgovorno preuzima ulogu u građanskom novinarstvu (objavljuje i komentira poštujući zakonske propise i vodi računa o oblikovanju svoga identiteta u medijima) - opisuje društvenu i estetsku vrijednost medijskog teksta - uspoređuje različite medijske tekstove i kritički procjenjuje kako su u njima prikazane informacije, ideje, stavovi i mišljenja i kako utječu na doživljaj stvarnosti i oblikovanje identiteta primatelja s obzirom na dob, spol i kulturni kontekst 	<ul style="list-style-type: none"> - analizira medijski tekst i objašnjava kako informacije, ideje, stavovi i mišljenja u njemu utječu na doživljaj stvarnosti i oblikovanje identiteta primatelja s obzirom na dob, spol i kulturni kontekst 	<ul style="list-style-type: none"> - uspoređuje medijske tekstove i analizira kako informacije, ideje, stavovi i mišljenja u njemu utječu na doživljaj stvarnosti i oblikovanje identiteta primatelja s obzirom na dob, spol i kulturni kontekst 	<ul style="list-style-type: none"> - uspoređuje medijske tekstove i procjenjuje kako informacije, ideje, stavovi i mišljenja u njemu utječu na doživljaj stvarnosti i oblikovanje identiteta primatelja s obzirom na dob, spol i kulturni kontekst te prepoznaje društvenu i estetsku 	<ul style="list-style-type: none"> - uspoređuje medijske tekstove i kritički procjenjuje kako informacije, ideje, stavovi i mišljenja u njemu utječu na doživljaj stvarnosti i oblikovanje identiteta primatelja s obzirom na dob, spol i kulturni kontekst te opisuje društvenu i estetsku

				vrijednost medijskog teksta	vrijednost medijskog teksta
<p>C. 4. 2</p> <p>Učenik prosuđuje povezanost vlastitog i hrvatskoga kulturnog identiteta s određenim kulturnim krugom na temelju različitih tekstova.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - prosuđuje utjecaj globalizacije i internacionalizacije na oblikovanje višestrukih kulturnih identiteta - prosuđuje odnos visoke, pučke i popularne kulture i umjetnosti u prošlosti i sadašnjosti (npr. renesansna kultura trga, srednjoeuropska kultura kavane, salonska kultura, kultura ceste...) i njihov odraz u tekstovima - obrazlaže kulturno posredovanje i povezanost u različitim tekstovima - uspoređuje pojave iz različitih kulturnih krugova i opisuje njihove utjecaje na oblikovanje kulturnog identiteta - posjećuje kulturno-umjetničke događaje i manifestacije u stvarnom i digitalnom okružju i procjenjuje ih - tekstovi i višemedijski tekstovi: esej, polemika, književna kritika, manifest ili program; višemedijski tekstovi: strip, film ili kazališna predstava 	<ul style="list-style-type: none"> - prepoznaje povezanost vlastitog kulturnog identiteta s određenim kulturnim krugom 	<ul style="list-style-type: none"> - opisuje povezanost vlastitog kulturnog identiteta s određenim kulturnim krugom 	<ul style="list-style-type: none"> - analizira povezanost vlastitog kulturnog identiteta s određenim kulturnim krugom 	<ul style="list-style-type: none"> - prosuđuje povezanost vlastitog kulturnog identiteta s određenim kulturnim krugom
<p>PREPORUKA: Odgojno-obrazovni ishodi C. 4. 1 i C. 4. 2 ostvaruju se u skladu s potrebama, interesima i mogućnostima učenika i sektorskim područjem u kojemu se učenik obrazuje te u povezanosti s ishodima nastavnih područja <i>Hrvatski jezik i komunikacija</i> i <i>Književnost i stvaralaštvo</i>.</p> <p>Izvori za ostvarivanje odgojno-obrazovnoga ishoda C. 4. 2 mogu biti: književni tekstovi, kazališne predstave, film, strip, medijski i višemedijski tekstovi - prema samostalnom odabiru učenika i odabrani u dogovoru s nastavnikom.</p>					

1. razred srednje škole (4, 4, 3, 3)

ODGOJNO-OBRAZOVNI ISHODI	RAZRADA ISHODA	RAZINA USVOJENOSTI			
		ZADOVOLJAVAJUĆA	DOBRA	VRLO DOBRA	IZNIMNA
HRVATSKI JEZIK I KOMUNIKACIJA					
<p>A. 1. 1</p> <p>Učenik opisuje i pripovijeda u skladu sa svrhom i željenim učinkom na primatelja.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - određuje temu, oblik, svrhu i namjenu govornoga teksta: informiranje - razlikuje monološke i dijaloške vrste govornih tekstova s obilježjima opisnog i pripovjednoga diskursa - prepoznaje različite izvore informacija za pripremu teksta - odabire informacije u skladu sa svrhom i željenim učinkom na primatelja i provjerava njihovu važnost i točnost - oblikuje natuknice, nacrt i logično strukturiran tekst prema obilježjima vrste teksta koji govori - govori i razgovara u skladu s govornom ulogom - razgovara prema obrascima grupnoga razgovora: uvjeravanja i pregovaranja - samostalno primjenjuje stečena znanja o hrvatskome standardnom jeziku, uvažava pravogovornu normu, govorne vrednote, neverbalne znakove i funkcionalni stil vrste teksta - tekstovi: izvješće, intervju 	<ul style="list-style-type: none"> - prema smjernicama govori u skladu s temom govornoga teksta 	<ul style="list-style-type: none"> - prema smjernicama govori u skladu s temom i oblikom govornoga teksta 	<ul style="list-style-type: none"> - samostalno govori u skladu s temom, oblikom i svrhom govornoga teksta 	<ul style="list-style-type: none"> - samostalno govori u skladu s temom, oblikom, svrhom govornoga teksta i željenim učinkom na primatelja
<p>A. 1. 2</p> <p>Učenik sluša prema određenoj svrsi slušanja</p>	<ul style="list-style-type: none"> - razlikuje govorne i razgovorne vrste tekstova s obilježjima opisnog i pripovjednoga diskursa iz različitih izvora prema određenoj svrsi slušanja (obrazovna, javna, osobna) i namjeni (informiranje) 	<ul style="list-style-type: none"> - prepoznaje osnovna obilježja i svrhu opisnih i pripovjednih tekstova te izdvaja 	<ul style="list-style-type: none"> - opisuje osnovna obilježja i svrhu opisnih i pripovjednih tekstova te 	<ul style="list-style-type: none"> - tumači obilježja i svrhu opisnih i pripovjednih tekstova te organizira 	<ul style="list-style-type: none"> - analizira obilježja i svrhu opisnih i pripovjednih tekstova te

<p>opisne i pripovjedne tekstove iz različitih izvora.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - analizira strukturalna obilježja teksta služeći se prethodno stečenim znanjima o svrsi i funkciji strukture teksta - opisuje jezična i govorna obilježja slušanoga teksta - prepoznaje različite moguće izvore informacija - analizira i uspoređuje informacije i ideje i procjenjuje njihovu valjanost u skladu sa svrhom slušanja - vodi bilješke i postavlja pitanja s namjerom razjašnjavanja i razumijevanja - oblikuje govoreni i/ili pisani tekst na temelju slušanja 	<p>informacije i ideje bitne za svrhu slušanja</p>	<p>analizira informacije i ideje bitne za svrhu slušanja</p>	<p>informacije i ideje bitne za svrhu slušanja</p>	<p>procjenjuje informacije i ideje bitne za svrhu slušanja</p>
<p>PREPORUKA: Učenik sluša dva opisna ili pripovjedna teksta prema odabiru nastavnika.</p>					
<p>A. 1. 3 Učenik čita prema određenoj svrsi čitanja opisne i pripovjedne tekstove.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - razlikuje tekstove s obilježjima opisnoga i pripovjednog diskursa različitih oblika i iz različitih izvora prema određenoj svrsi čitanja (obrazovna, javna, osobna) i namjeni (informiranje) - objašnjava strukturalna obilježja teksta služeći se prethodno stečenim znanjima - analizira tekst: izdvaja informacije, razlikuje ih po važnosti, određuje glavne ideje u tekstu, objašnjava osnovna i prenesena značenja - tekstovi: tehnički opis, putopis, životopis, tekst s poveznicama (hipertekst) 	<ul style="list-style-type: none"> - opisuje osnovna obilježja i svrhu opisnih i pripovjednih tekstova te izdvaja informacije i ideje 	<ul style="list-style-type: none"> - objašnjava osnovna obilježja i svrhu opisnih i pripovjednih tekstova te analizira informacije i ideje 	<ul style="list-style-type: none"> - objašnjava obilježja i svrhu opisnih i pripovjednih tekstova te organizira informacije i ideje 	<ul style="list-style-type: none"> - objašnjava obilježja i svrhu opisnih i pripovjednih tekstova te na raznovrsnim primjerima analizira informacije i ideje
<p>A. 1. 4 Učenik piše opisne i pripovjedne tekstove s obilježjima funkcionalnih stilova u skladu sa svrhom i željenim učinkom na primatelja.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - planira pisanje tekstova s obilježjima opisnoga i pripovjednog diskursa prema određenoj strukturi, obliku (isprekidani, neprekinuti, mješoviti) i funkcionalnom stilu (administrativnom i publicističkom) - istražuje različite izvore informacija, prikuplja, razvrstava i povezuje informacije i ideje u skladu s temom i svrhom pisanja - služi se informacijama poštujući prava intelektualnog vlasništva - oblikuje sadržajno i logički povezan tekst - primjenjuje jezičnu normu hrvatskoga standardnog jezika: pravopisnu (pravilno piše vlastita imena, osobna i zemljopisna i složene glagolske 	<ul style="list-style-type: none"> - prema primjeru piše opisne i pripovjedne tekstove i primjenjuje i obilježja funkcionalnog stila u skladu sa svrhom teksta 	<ul style="list-style-type: none"> - prema smjernicama piše opisne i pripovjedne tekstove i primjenjuje obilježja funkcionalnog stila u skladu sa svrhom teksta 	<ul style="list-style-type: none"> - samostalno piše opisne i pripovjedne tekstove i primjenjuje obilježja funkcionalnog stila u skladu sa svrhom teksta 	<ul style="list-style-type: none"> - samostalno piše opisne i pripovjedne tekstove i primjenjuje obilježja funkcionalnog stila u skladu sa svrhom teksta i željenim učinkom na primatelja

	<p>oblike), gramatičku, leksičku i stilističku (stilska obilježenost glagolskih i imenskih oblika)</p> <p>- samostalno popunjava upisnicu u tiskanome i/ili elektroničkome obliku</p> <p>- tekstovi: tehnički (objektivni) opis, izvješće, službeni životopis; upisnica</p>				
<p>PREPORUKA: Sadržaji odgojno-obrazovnih ishoda A. 1. 1, A. 1. 2, A. 1. 3 i A. 1. 4 integracijski su povezani s nastavnim područjima <i>Književnost i stvaralaštvo</i> i <i>Kultura i mediji</i> i s ostalim ishodima nastavnog područja <i>Hrvatski jezik i komunikacija</i>.</p>					
<p>A. 1. 5</p> <p>Učenik analizira sintaktičku službu riječi u rečenici.</p>	<p>- objašnjava riječ kao morfološku i sintaktičku jedinicu</p> <p>- razlikuje gramatičke kategorije na zadanim primjerima u kontekstu</p> <p>- tumači sintaktičku službu promjenjivih i nepromjenjivih riječi u rečenici</p> <p>- razlikuje relativna značenja i uporabu glagolskih vremena i načina</p> <p>- objašnjava tvorbu i uporabu aktiva i pasiva</p> <p>- analizira sintaktičke službe i značenja padeža, prijedložno-padežnih izraza, glagolskih oblika i načina, službu priloga, prijedloga, veznika i čestica u rečenici</p> <p>- primjenjuje sintaktička znanja pri oblikovanju teksta</p> <p>- objašnjava pojmove: morfologija, sintaksa, morfem, oblikotvorna osnova, oblikotvorni morfem, riječ, gramatička kategorija, prijedložno-padežna veza</p>	<p>- imenuje sintaktičku službu riječi u rečenici</p>	<p>- razlikuje sintaktičku službu riječi u rečenici</p>	<p>- objašnjava sintaktičku službu riječi u rečenici</p>	<p>- analizira sintaktičku službu riječi u rečenici</p>
<p>NAPOMENA: Usvajanje je sintaktičkih i morfoloških znanja na metajezičnoj razini u gimnazijama usmjereno razvoju komunikacijske jezične kompetencije i svjesnosti o hrvatskome jeziku, dok je učenje i poučavanje metajezičnim znanjima u strukovnim školama usmjereno razvoju uporabne sastavnice komunikacijske jezične kompetencije, tj. pravilnoj uporabi hrvatskoga standardnoga jezika u svakodnevnoj komunikaciji.</p>					
<p>A. 1. 6</p> <p>Učenik analizira značenjske odnose među riječima pomoću rječnika.</p>	<p>- opisuje strukturu jezičnoga znaka, načela proizvoljnosti i dogovornosti veze izraza i sadržaja</p> <p>- razlikuje jednoznačnost od višeznačnosti i potkrepljuje ju primjerima</p> <p>- objašnjava načine, razloge i posljedice višeznačnosti</p> <p>- razlikuje značenja leksema u zadanom kontekstu</p> <p>- tumači leksičko-semantičke odnose: sinonimiju, homonimiju, antonimiju,</p>	<p>- uočava značenjske odnose među riječima i prepoznaje vrste rječnika</p>	<p>- opisuje značenjske odnose među riječima na temelju konteksta i</p>	<p>- razlikuje značenjske odnose među riječima na temelju konteksta i pomoću rječnika</p>	<p>- analizira značenjske odnose među riječima na temelju konteksta pomoću rječnika</p>

	<p>hiperonimiju i hiponimiju u zadanom kontekstu</p> <ul style="list-style-type: none"> - opisuje jezične rječnike općega i ograničenog leksičkog sloja i strukturu rječničkoga članka - služi se rječnicima pri razvijanju aktivnoga rječnika - s razumijevanjem se služi pojmovima: jezični znak, leksem, jednoznačnost, višeznačnost, leksikologija, leksičko-semantički odnosi, leksikografija, rječnik, rječnički članak 		<p>opisuje vrste rječnika</p>		
<p>A. 1. 7</p> <p>Učenik objašnjava razliku između hrvatskoga jezika kao sustava govora i hrvatskoga standardnoga jezika.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - opisuje jezik kao sredstvo za komunikaciju, spoznaju i izražavanje - opisuje genetsku pripadnost hrvatskoga jezika jezičnoj porodici - opisuje rasprostranjenost hrvatskih narječja - objašnjava višefunkcionalnost i nadregionalnost hrvatskoga standardnoga jezika prema narječju i govorima - razlikuje hrvatski kao materinski jezik, kao manjinski jezik i kao drugi jezik - objašnjava hrvatski jezik i njegove govore kao dio narodnog identiteta - objašnjava hrvatski standardni jezik kao dio nacionalnog identiteta - razlikuje oblike riječi u hrvatskome standardnom jeziku i u hrvatskim dijalektima (prema zavičajnom načelu) - objašnjava obilježja razgovornoga stila hrvatskoga jezika i administrativnoga i publicističkoga stila hrvatskoga standardnog jezika na primjerima 	<ul style="list-style-type: none"> - opisuje jezik kao sredstvo za komunikaciju; uočava genetsku pripadnost hrvatskog jezika jezičnoj porodici; opisuje rasprostranjenost hrvatskih narječja i navodi obilježja razgovornoga, administrativnoga i publicističkog stila 	<ul style="list-style-type: none"> - opisuje jezik kao sredstvo za komunikaciju, spoznaju i izražavanje; opisuje genetsku pripadnost hrvatskog jezika jezičnoj porodici; objašnjava rasprostranjenost hrvatskih narječja i navodi vrste govora, opisuje obilježja razgovornoga, administrativnoga i publicističkog stila 	<ul style="list-style-type: none"> - opisuje jezik kao sredstvo za komunikaciju, spoznaju i izražavanje; objašnjava genetsku pripadnost hrvatskog jezika jezičnoj porodici; objašnjava rasprostranjenost hrvatskih narječja i vrste govora; objašnjava obilježja razgovornoga, administrativnoga i publicističkog stila; opisuje višefunkcionalnost standardnoga jezika 	<ul style="list-style-type: none"> - objašnjava jezik kao sredstvo za komunikaciju, spoznaju i izražavanje; objašnjava genetsku pripadnost hrvatskog jezika jezičnoj porodici; objašnjava rasprostranjenost hrvatskih narječja i vrste govora; objašnjava obilježja razgovornoga, administrativnoga i publicističkog stila; objašnjava višefunkcionalnost standardnoga jezika
KNJIŽEVNOST I STVARALAŠTVO					
<p>B. 1. 1</p>	<ul style="list-style-type: none"> - objašnjava svoj literarni doživljaj teksta i izražava svoje razumijevanje književnoga teksta 				

<p>Učenik izražava svoj literarni doživljaj i objašnjava stav o književnom tekstu.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - izdvaja pojedinosti koje su ga se dojmile i potaknule na razmišljanje - izražava svoje mišljenje i stavove o književnom tekstu na temelju vlastitog čitateljskog iskustva i znanja o književnosti - objašnjava svoje mišljenje i stavove o književnom tekstu i potkrepljuje ih primjerima - čita najmanje jedan tekst prema vlastitom izboru i predstavlja ga - objašnjava u čemu uživa dok čita 				
<p>PREPORUKA: Odgojno-obrazovni ishod odnosi se na obvezna i samostalno odabrana književna djela; literarni doživljaj učenik može izraziti usmeno, pisano, vizualizacijama i kreativnim uratkom; učenik treba pročitati najmanje jedan književni tekst prema vlastitom izboru i predstaviti ga.</p>					
<p>B. 1. 2</p> <p>Učenik analizira književni tekst prema temi i žanru.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - opisuje temeljne književnoteorijske pojmove i polazišta bitna za razumijevanje književnosti kao umjetnosti te oblike i načine književnog izražavanja - opisuje osobitosti hrvatske usmenoknjiževne baštine (pučka i narodna popijevka; narodne predaje, zagonetke, poslovice i vicevi) - opisuje i razlikuje književne žanrove i vrste te njihova osnovna obilježja na oglednim primjerima - analizira književni tekst na sadržajnoj, izraznoj i idejnoj razini primjenjujući književnoteorijske pojmove vezane uz: <ul style="list-style-type: none"> prozne vrste (umjetnička proza, roman, pripovijest, struktura proznog teksta: tema, pripovjedač, fabula, kompozicija, karakterizacija i tipologija likova, ideja i značenje) poetske vrste (obilježja lirike, lirske vrste i oblici, struktura lirske pjesme: tema, motiv, pjesnička slika, ritam, rima, strofa, stih) dramske vrste (drama i kazalište, komedija, struktura dramskog teksta: dramski sukob, dramska napetost, dramski lik, dramski dijalog i monolog, didaskalije, čin, prizor ili slika; različite razine smiješnoga) 	<ul style="list-style-type: none"> - razlikuje književne žanrove i vrste i uočava njihova osnovna obilježja 	<ul style="list-style-type: none"> - tumači tematska i žanrovska obilježja teksta primjenjujući pojmove vezane uz prozne, poetske i dramske vrste 	<ul style="list-style-type: none"> - analizira tematska i žanrovska obilježja teksta primjenjujući pojmove vezane uz prozne, poetske i dramske vrste 	<ul style="list-style-type: none"> - analizira tematska, žanrovska i jezično-stilska obilježja teksta primjenjujući pojmove vezane uz prozne, poetske i dramske vrste

	<p>- tekstovi: pripovijetka, roman, drama, komedija, lirski poezija; lirsko-epika poezija; jednostavni oblici: zagonetka, poslovice, vic, bajka, basna</p> <p>- obvezni književni tekstovi za cjelovito čitanje: August Šenoa, <i>Prijan Lovro</i>; Johann Wolfgang Goethe, <i>Patnje mladog Werthera</i>; Marin Držić, <i>Novela od Stanca</i>; Francesco Petrarca, <i>Kanconijer</i>, izbor</p>				
<p>PREPORUKA: Poučavanje i učenje književnoteorijskih pojmova povezuje se s književnim tekstovima; u analizi književnih djela primjenjuje se književnoteorijsko znanje (temeljni pojmovi) stečeno tijekom obveznog obrazovanja, a novi književnoteorijski pojmovi uče se i poučavaju s obzirom na tematska i žanrovska obilježja.</p> <p>Učenik analizira prema temi i žanru četiri obvezna književna teksta (August Šenoa, <i>Prijan Lovro</i>; Johann Wolfgang Goethe, <i>Patnje mladog Werthera</i>; Marin Držić, <i>Novela od Stanca</i>; Francesco Petrarca, <i>Kanconijer</i>, izbor) i četiri književna teksta s popisa predloženih književnih tekstova za čitanje koji mogu biti tematski i/ili žanrovski povezani s obveznim književnim tekstovima.</p> <p>Tijekom školske godine nastavnik odabire na kojim će književnim tekstovima organizirati učenje i poučavanje o pojedinim književnoteorijskim znanjima i vještinama njihova prepoznavanja, tj. pojedine elemente književne strukture učenici uvježbavaju prepoznati na različitim cjelovitim tekstovima ili s njima povezanim ulomcima.</p>					
<p>B. 1. 3</p> <p>Učenik tumači kontekst književnoga teksta.</p>	<p>- imenuje književnopovijesno razdoblje u kojem je nastao književni tekst i uočava njegova obilježja u tekstu</p> <p>- opisuje obilježja tekstova hrvatske književnosti u kontekstu europske i svjetske književnosti</p> <p>- opisuje stilsko-poetička obilježja književnog teksta i potkrepljuje ih primjerima iz teksta</p> <p>- tumači književnopovijesni, povijesni, društveni i kulturni kontekst književnog teksta</p> <p>- tekstovi: pripovijetka, roman, drama, komedija, lirski poezija; jednostavni oblici: zagonetka, poslovice, vic, bajka, basna</p> <p>- obvezni književni tekstovi za cjelovito čitanje: August Šenoa, <i>Prijan Lovro</i>; Johann Wolfgang Goethe, <i>Patnje mladog Werthera</i>; Marin Držić, <i>Novela od Stanca</i>; Francesco Petrarca, <i>Kanconijer</i>, izbor</p>	<p>- imenuje književnopovijesno razdoblje u kojemu je nastao književni tekst i uočava njegova obilježja</p>	<p>- opisuje stilsko-poetička obilježja književnog teksta i potkrepljuje ih primjerima iz teksta</p>	<p>- opisuje književnopovijesni, povijesni, društveni i kulturni kontekst književnog teksta</p>	<p>- tumači književnopovijesni, povijesni, društveni i kulturni kontekst književnog teksta</p>
<p>PREPORUKA se odnosi na odgojno-obrazovne ishode B. 1. 1 , B. 1. 2 i B. 1. 3. Učenik čita četiri obvezna književna teksta (August Šenoa, <i>Prijan Lovro</i>; Johann Wolfgang Goethe, <i>Patnje mladog Werthera</i>; Marin Držić, <i>Novela od Stanca</i>; Francesco Petrarca, <i>Kanconijer</i>, izbor) i četiri književna teksta s popisa predloženih književnih tekstova za čitanje. Popis obaveznih naslova za četvrti i peti ciklus (1. - 4. razred) naveden je u poglavlju: F. Učenje i poučavanje. Nastavnik određuje temu i žanrove prema svojoj profesionalnoj procjeni te odabire, uz obavezne naslove i pisce, i naslove s s popisa predloženih književnih tekstova za čitanje poštujući zadane kriterije kojima postiže ostvarivanje odgojno-obrazovnoga ishoda.</p>					

Za polazište pri ovladavanju odgojno-obrazovnim ishodom predlaže se rad na suvremenim tekstovima od kojih se prema načelima postupnosti i aktualizacije dolazi do književnih tekstova starijih književnih razdoblja i poetika.

B. 1. 4
Učenik se stvaralački izražava prema vlastitome interesu potaknut književnim tekstom.

- priprema i oblikuje radove, potaknut književnim tekstom ili umjetničkim djelom, u kojima do izražaja dolazi **kreativnost, inovativnost, originalnost i stvaralačko mišljenje**
- stvara **tekst** u govorenome ili pisanom obliku na zavičajnom govoru ili dijalektu, žargonu ili standardnome jeziku potaknut književnim tekstom ili umjetničkim djelom
- **žanrovski preoblikuje** književni tekst (dramatizira prozni tekst, preoblikuje dramski tekst) primjenjujući znanje o žanrovskim i strukturnim obilježjima
- **priprema i izvodi** dramske i scenske igre, snima (kratke) filmove, crta, slika i/ ili fotografira potaknut književnim tekstom ili umjetničkim djelom i rješava različite problemske situacije motivirane književnim tekstom ili umjetničkim djelom
- izrađuje **strip, rječnik, priručnik**

PREPORUKA: Nastavnik potiče učenike na stvaralački način izražavanja. Ishod se može ostvarivati individualnim i timskim radom, u korelaciji s likovnom i glazbenom umjetnošću i/ili na temelju usvojenih znanja i vještina iz likovne i glazbene umjetnosti. Učenik svoje radove može prikupljati u radno-dokumentarnoj mapi.

Ostvarivanje ishoda vrednuje se formativno. Nastavnik cijeni učenikovu samostalnost i poštuje njegove mogućnosti. Učenik predstavlja svoj rad u školi i izvan škole, u stvarnom i digitalnom okružju.

KULTURA I MEDIJI

C. 1. 1
Učenik prosuđuje utjecaj medijskih tekstova na svakodnevni život primatelja.

- **prepoznaje** različita djelovanja medijskih tekstova u javnim, komercijalnim i neprofitnim medijima **na svakodnevni život primatelja**
- prepoznaje **izravno i neizravno** navedene poruke u medijskom tekstu
- objašnjava odnos između medijskih **tekstova** i stvarnosti
- **analizira** svrhu (osobnu, obrazovnu, javnu) medijskoga teksta
- **interpretira** medijsku poruku i zaključuje kome je ona namijenjena

- **objašnjava** svrhu medijskog teksta i **prema smjernicama objašnjava** medijsku poruku i njezin utjecaj na svakodnevni život primatelja

- objašnjava svrhu medijskog teksta i prema smjernicama **interpretira** medijsku poruku i njezin utjecaj na svakodnevni život primatelja

- objašnjava svrhu medijskog teksta, **interpretira** medijsku poruku i njezin utjecaj na svakodnevni život primatelja i **objašnjava** izravno i neizravno navedene poruke

- objašnjava svrhu medijskog teksta, **prosuđuje** kako su u njemu prikazane informacije, ideje, stavovi i mišljenja i kako utječu na svakodnevni život primatelja

	<ul style="list-style-type: none"> - istražuje na koje je jezične, vizualne, auditivne i audiovizualne načine oblikovana medijska poruka i kako ti načini utječu na njezinu recepciju - prosuđuje kako su informacije, ideje, stavovi i mišljenja prikazani u medijskom tekstu i kako utječu na svakodnevi život primatelja 			u medijskom tekstu	te objašnjava izravno i neizravno navedene poruke u medijskom tekstu
<p>C. 1. 2</p> <p>Učenik analizira tekstove popularne i visoke kulture i njihov utjecaj na vlastiti kulturni identitet.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - opisuje razliku između popularne i visoke kulture na odabranim tekstovima - razlikuje različite kulturne obrasce na odabranim tekstovima i njihov utjecaj na oblikovanje vlastitog kulturnog identiteta - prepoznaje i objašnjava obilježja kozmopolitske kulture, šunda, trenda i kiča u umjetnosti i izražava svoj kritički stav prema njima - prosuđuje utjecaj popularne kulture na razvoj vlastitog kulturnog identiteta - posjećuje kulturno-umjetničke događaje i manifestacije u stvarnom i digitalnom okružju i objašnjava ih - tekstovi i višemedijski tekstovi: putopis, životopis, autobiografija, reklama ili popularnokulturni tekst; film, kazališna predstava ili strip 	<ul style="list-style-type: none"> - uočava elemente popularne i visoke kulture u tekstovima i prepoznaje njihov utjecaj na vlastiti kulturni identitet 	<ul style="list-style-type: none"> - opisuje elemente popularne i visoke kulture u tekstovima i povezuje njihov utjecaj na vlastiti kulturni identitet 	<ul style="list-style-type: none"> - objašnjava elemente popularne i visoke kulture u tekstovima i tumači njihov utjecaj na vlastiti kulturni identitet 	<ul style="list-style-type: none"> - analizira elemente popularne i visoke kulture u tekstovima i njihov utjecaj na vlastiti kulturni identitet
<p>PREPORUKA: Odgojno-obrazovni ishodi C. 1. 1 i C. 1. 2 ostvaruju se u skladu s potrebama, interesima i mogućnostima učenika i sektorskim područjem u kojemu se učenik obrazuje te u povezanosti s ishodima nastavnih područja <i>Hrvatski jezik i komunikacija</i> i <i>Književnost i stvaralaštvo</i>.</p> <p>Izvori za ostvarivanje odgojno-obrazovnoga ishoda C. 1. 2 mogu biti: književni tekstovi, kazališne predstave, film, strip, medijski i višemedijski tekstovi - prema samostalnom odabiru učenika i odabrani u dogovoru s nastavnikom.</p>					

2. razred srednje škole (4, 4, 3, 3)

ODGOJNO-OBRAZOVNI ISHODI	RAZRADA ISHODA	RAZINA USVOJENOSTI			
		ZADOVOLJAVAJUĆA	DOBRA	VRLO DOBRA	IZNIMNA
HRVATSKI JEZIK I KOMUNIKACIJA					
A. 2. 1 Učenik govori izlagačke tekstove u skladu sa svrhom i željenim učinkom na primatelja.	<ul style="list-style-type: none"> - određuje temu, oblik, svrhu i namjenu govornoga teksta: informiranje, dokazivanje, zabavljanje - istražuje informacije važne za pripremu govornoga teksta služeći se različitim pouzdanim izvorima - uspoređuje informacije iz raznih izvora radi procjene pouzdanosti, vjerodostojnosti, točnosti, autorstva i gledišta - prikladno se služi natuknicama, bilješkama, karticama, plakatima i računalnim prikazima pri govorenju - govori ili razgovara radi upućivanja slušatelja / sugovornika ili pregovaranja zbog zajedničkoga rješavanja problemske situacije ili donošenja odluke - samostalno primjenjuje stečena znanja o hrvatskome standardnom jeziku, uvažava pravogovornu normu, govorne vrednote (govornost, izražajnost, tečnost, izgovor) i neverbalne znakove i funkcionalni stil vrste teksta - tekstovi: usmeni prikaz, javni govor, diskusija 	<ul style="list-style-type: none"> - prema smjernicama govori u skladu s temom govornoga teksta 	<ul style="list-style-type: none"> - prema smjernicama govori u skladu s temom i oblikom govornoga teksta 	<ul style="list-style-type: none"> - samostalno govori u skladu s temom, oblikom i svrhom govornoga teksta 	<ul style="list-style-type: none"> - samostalno govori u skladu s temom, oblikom, svrhom govornoga teksta i željenim učinkom na primatelja
A. 2. 2 Učenik sluša prema određenoj svrsi slušanja izlagačke tekstove iz različitih izvora.	<ul style="list-style-type: none"> - razlikuje govorne i razgovorne vrste izlagačkih tekstova iz različitih izvora prema određenoj svrsi slušanja i namjeni (informiranje) - analizira strukturalna obilježja teksta služeći se prethodno stečenim znanjima o svrsi i funkciji strukture teksta - objašnjava jezična i govorna obilježja slušanoga teksta 	<ul style="list-style-type: none"> - prepoznaje osnovna obilježja i svrhu izlagačkih tekstova te izdvaja informacije i ideje 	<ul style="list-style-type: none"> - opisuje osnovna obilježja i svrhu izlagačkih tekstova te analizira informacije i ideje 	<ul style="list-style-type: none"> - tumači obilježja i svrhu izlagačkih tekstova te organizira informacije i ideje bitne za svrhu slušanja 	<ul style="list-style-type: none"> - analizira obilježja i svrhu izlagačkih tekstova te procjenjuje informacije i ideje bitne za svrhu slušanja

	<ul style="list-style-type: none"> - uočava utjecaje konteksta na primanje informacija u skladu sa svrhom slušanja - procjenjuje informacije - sluša i postavlja pitanja radi postizanja razumijevanja i/ili daje odgovore - oblikuje govoreni i/ili pisani tekst na temelju slušanja 	bitne za svrhu slušanja	bitne za svrhu slušanja		
PREPORUKA: Učenik sluša dva izlagačka teksta prema odabiru nastavnika.					
<p>A. 2. 3</p> <p>Učenik čita prema određenoj svrsi čitanja izlagačke tekstove.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - razlikuje izlagačke tekstove različitih oblika i iz različitih izvora prema određenoj svrsi čitanja i namjeni (informiranje) - objašnjava strukturna obilježja teksta služeći se prethodno stečenim znanjima - istražuje podatke o autoru, izdanju i nakladniku izvora - razlikuje provjerene i neprovjerene izvore informacija - povezuje i sažima podatke i ideje u tekstu - odabire prikladne citete kojima potkrepljuje svoje zaključke o eksplicitnom i implicitnom značenju teksta - povezuje informacije i ideje u tekstu sa svojim znanjem, iskustvom i drugim tekstovima - tekstovi: popularnoznanstveni članak, intervju, sažetak 	<ul style="list-style-type: none"> - razlikuje funkciju i osnovna obilježja izlagačkih tekstova te razvrstava i povezuje informacije i ideje 	<ul style="list-style-type: none"> - opisuje funkciju i osnovna obilježja izlagačkih tekstova te sažima informacije i ideje 	<ul style="list-style-type: none"> - objašnjava funkciju i obilježja izlagačkih tekstova na poznatim primjerima te sažima i objašnjava informacije i ideje u tekstu, a svoje zaključke potkrepljuje prikladnim citatima 	<ul style="list-style-type: none"> - objašnjava funkciju i obilježja izlagačkih tekstova na poznatim i nepoznatim primjerima te sažima informacije i ideje u tekst, zaključke potkrepljuje prikladnim citatima i povezuje tekst sa svojim znanjem, iskustvom i drugim tekstovima
<p>A. 2. 4</p> <p>Učenik piše izlagačke tekstove s obilježjima funkcionalnih stilova u skladu sa svrhom teksta i</p>	<ul style="list-style-type: none"> - planira pisanje izlagačkih tekstova prema određenoj strukturi, obliku (isprekidani, neprekinuti, mješoviti) i funkcionalnom stilu (administrativnom, publicističkom) - istražuje različite izvore informacija služeći se naprednim pretraživanjem i analizira njihovu valjanost - oblikuje sadržajno i logički povezani tekst 	<ul style="list-style-type: none"> - prema primjeru piše izlagačke tekstove i primjenjuje obilježja funkcionalnoga stila u skladu sa svrhom teksta 	<ul style="list-style-type: none"> - prema smjernicama piše izlagačke tekstove i primjenjuje obilježja funkcionalnoga stila u skladu sa svrhom teksta 	<ul style="list-style-type: none"> - samostalno piše izlagačke tekstove i primjenjuje obilježja funkcionalnog stila u skladu sa svrhom teksta 	<ul style="list-style-type: none"> - samostalno piše izlagačke tekstove i primjenjuje obilježja funkcionalnog stila u skladu sa svrhom teksta i željenim učinkom na primatelja

<p>željenim učinkom na primatelja.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - primjenjuje jezičnu normu hrvatskoga standardnog jezika: pravopisnu (pravilno piše sve pravopisne znakove na razini rečenice), gramatičku, leksičku i stilističku (obilježja subjektivnog i objektivnog izlaganja, analitičko i sintetičko izlaganje) - samostalno popunjava anketni obrazac u tiskanome i/ili elektroničkome obliku - tekstovi: prikaz, sažetak, pismo (javno i osobno); anketni obrazac 				
<p>PREPORUKA: Sadržaji odgojno-obrazovnih ishoda A. 2. 1, A. 2. 2, A. 2. 3 i A. 2. 4 integracijski su povezani s nastavnim područjima <i>Književnost i stvaralaštvo</i> i <i>Kultura i mediji</i> i s ostalim ishodima nastavnih područja <i>Hrvatski jezik i komunikacija</i>.</p>					
<p>A. 2. 5</p> <p>Učenik objašnjava tvorbu riječi prema različitim tvorbenim načinima.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - objašnjava tvorbu riječi u hrvatskome jeziku prema različitim tvorbenim načinima: izvođenje i slaganje; sufiksalna tvorba, prefiksalna tvorba, prefiksno-sufiksna tvorba, slaganje, složeno-sufiksna tvorba, srastanje, preobrazba - opisuje značenjske razlike među riječima uvjetovane tvorbenim načinima ili nastancima - primjenjuje znanje o tvorbi riječi pri oblikovanju teksta - objašnjava pojmove: tvorba riječi, tvorbeni uzorak, tvorbeni način, rječotvorna osnova i rječotvorni morfem, izvođenje, slaganje, netvorbena riječ, izvedenica, složenica 	<ul style="list-style-type: none"> - prepoznaje sufiksalsnu i prefiksalsnu tvorbu i slaganje na zadanim primjerima 	<ul style="list-style-type: none"> - opisuje izvođenje i slaganje te razlikuje izvedenice i složenice 	<ul style="list-style-type: none"> - opisuje tvorbu riječi prema različitim tvorbenim načinima na tipičnim primjerima 	<ul style="list-style-type: none"> - objašnjava tvorbu riječi prema različitim tvorbenim načinima i navodi vlastite primjere
<p>NAPOMENA: Usvajanje je jezičnih znanja na metajezičnoj razini u gimnazijama usmjereno razvoju komunikacijske jezične kompetencije i svjesnosti o hrvatskome jeziku, dok je učenje i poučavanje metajezičnim znanjima u strukovnim školama usmjereno razvoju uporabne sastavnice komunikacijske jezične kompetencije, tj. pravilnoj uporabi hrvatskoga standardnoga jezika u svakodnevnoj komunikaciji.</p>					
<p>A. 2. 6</p> <p>Učenik razlikuje leksičke jedinice i leksičke slojeve u standardnome hrvatskom jeziku.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - prepoznaje općeuporabni leksik i leksik ograničene uporabe - imenuje leksičke slojeve standardnoga jezika i razvrstava lekseme prema kriterijima područne raslojenosti - razlikuje riječ, frazem i naziv kao leksičku jedinicu - tumači vrste frazema i naziva - opisuje podrijetlo antroponima i toponima i njihovu pripadnost određenom sloju - razlikuje uporabnu i stilsku vrijednost riječi koje pripadaju općeuporabnom leksiku i leksiku ograničene uporabe - služi se rječnicima posebnoga leksičkoga sloja (mjesnih govora, frazema, 	<ul style="list-style-type: none"> - prema smjernicama određuje pripadnost riječi leksičkom sloju i prepoznaje vrste rječnika 	<ul style="list-style-type: none"> - prema smjernicama izdvaja riječi određenoga leksičkoga sloja, navodi prikladne kontekste za njihovu uporabu i 	<ul style="list-style-type: none"> - samostalno izdvaja riječi određenoga leksičkoga sloja, prema zadanome kontekstu pravilno odabire riječi pomoću rječnika 	<ul style="list-style-type: none"> - samostalno razlikuje riječi iz različitih leksičkih slojeva, odabire kontekstu i svrsi pomoću rječnika

	vlastitih imena) pri razvijanju aktivnoga rječnika - s razumijevanjem se služi pojmovima: leksička jedinica, jezični slojevi, idiom, dijalektizam, regionalizam, lokalizam, frazem, frazeologija, naziv ili termin, terminologija (nazivoslovlje), ime, onomastika (imenoslovlje)		opisuje vrste rječnika		
A. 2. 7 Učenik uspoređuje funkcionalnu uporabu narječja, govora društvenih skupina i standardnoga jezika.	- prepoznaje organske (mjesne govore, narječja) i neorganske (žargon, kolokvijalni jezik, standardni jezik) idiome kao sastavnice svojeg idiolekta - opisuje obilježja svojega mjesnog govora (morfološka, leksička) prema standardnome hrvatskom jeziku - uočava osobitosti tvorbe riječi u hrvatskim dijalektima i govorima društvenih skupina - uspoređuje uporabne mogućnosti narječja, govora društvenih skupina i hrvatskoga standardnog jezika u javnoj komunikaciji - uspoređuje obilježja razgovornoga, administrativnoga i publicističkoga stila na primjerima	- prepoznaje organske i neorganske govore kao sastavnice svojega idiolekta; opisuje obilježja razgovornoga, administrativnoga i publicističkog stila hrvatskog jezika	- opisuje obilježja svojega mjesnoga govora prema standardnome jeziku kao sastavnicu svojega idiolekta; tumači obilježja razgovornoga, administrativnoga i publicističkog stila hrvatskog jezika	- razlikuje uporabne mogućnosti narječja, govora društvenih skupina i standardnoga jezika u komunikaciji i objašnjava obilježja razgovornoga, administrativnoga i publicističkog stila	- uspoređuje uporabne mogućnosti narječja, govora društvenih skupina i standardnoga jezika u komunikaciji te uspoređuje obilježja razgovornoga, administrativnoga i publicističkoga stila

PREPORUKA: Obilježja narječja i govora društvenih skupina svladavaju se prema načelu zavičajnosti i bliskosti (primjerenosti) te aktualnosti i preporučuje se povezati ih s medijskim tekstovima.

KNJIŽEVNOST I STVARALAŠTVO

B. 2. 1 Učenik izražava svoj literarni doživljaj i obrazlaže stavove o književnom tekstu.	- obrazlaže svoj literarni doživljaj teksta i razumijevanje književnoga teksta - povezuje tematiku teksta s aktualnim situacijama na temelju svoga iskustva - objašnjava svoje mišljenje i stavove o književnom tekstu na temelju vlastitog čitateljskog iskustva i znanja o književnosti - obrazlaže svoje mišljenje i stavove o književnom tekstu i potkrepljuje ih primjerima - objašnjava svoje proživljeno iskustvo čitanja i uspoređuje ga s iskustvom čitanja drugih	
---	--	--

	- obrazlaže što utječe na njegov književni ukus				
<p>PREPORUKA: Odgojno-obrazovni ishod odnosi se na obvezna i samostalno odabrana književna djela; literarni doživljaj učenik može izraziti usmeno, pisano, vizualizacijama i kreativnim uratkom; učenik treba pročitati najmanje jedan književni tekst prema vlastitom izboru i predstaviti ga.</p>					
<p>B. 2. 2</p> <p>Učenik uspoređuje književne tekstove prema temi ili žanru.</p>	<p>- analizira i uspoređuje književne tekstove na sadržajnoj, izraznoj i idejnoj razini primjenjujući književnoteorijske pojmove vezane uz:</p> <p>prozne vrste (novela, uokvirena kompozicija romana i novele, tema, pripovjedač, tipovi karakterizacija i tipologija likova, ideja i značenje)</p> <p>poetske vrste (obilježja moderne poezije, vrste i oblici moderne poezije, struktura moderne lirske pjesme: tema, motiv, pjesnička slika, ritam, rima, strofa, stih)</p> <p>dramske vrste (tragedija i obilježja tragedije, struktura antičke tragedije)</p> <p>- tekstovi: novela, roman, drama, tragedija, poezija</p> <p>- obvezni književni tekstovi za cjelovito čitanje: Vjenceslav Novak, <i>Posljednji Stipančići</i>; Antun Gustav Matoš, izbor iz novela; Sofoklo, <i>Antigona</i>; Charles Baudelaire, <i>Cvjetovi zla</i>, izbor</p>	<p>- tumači tematska i žanrovska obilježja pojedinoga književnoga teksta i primjenjuje pojmove vezane uz prozne, poetske i dramske vrste</p>	<p>- analizira tematska i žanrovska obilježja pojedinoga književnoga teksta i primjenjuje pojmove vezane uz prozne, poetske i dramske vrste</p>	<p>- interpretira književne tekstove prema temi ili žanru i primjenjuje pojmove vezane uz prozne, poetske i dramske vrste</p>	<p>- uspoređuje književne tekstove prema temi ili žanru i primjenjuje pojmove vezane uz prozne, poetske i dramske vrste</p>
<p>PREPORUKA: Poučavanje i učenje književnoteorijskih pojmova povezuje se s književnim tekstovima; u analizi književnih djela primjenjuje se ranije stečeno književnoteorijsko znanje (temeljni pojmovi), a novi književnoteorijski pojmovi uče se i poučavaju s obzirom na tematska i žanrovska obilježja.</p> <p>Učenik analizira prema temi i žanru četiri obavezna književna teksta (Vjenceslav Novak, <i>Posljednji Stipančići</i>; Antun Gustav Matoš, izbor iz novela; Sofoklo, <i>Antigona</i>; Charles Baudelaire, <i>Cvjetovi zla</i>, izbor) i četiri književna teksta s popisa predloženih književnih tekstova za čitanje koji mogu biti tematski povezani s obveznim književnim tekstovima.</p> <p>Tijekom školske godine nastavnik odabire na kojim će književnim tekstovima organizirati učenje i poučavanje o pojedinim književnoteorijskim znanjima i vještinama njihova prepoznavanja, tj. pojedine elemente književne strukture učenici uvježbavaju prepoznati na različitim cjelovitim tekstovima ili s njima povezanim ulomcima.</p>					

<p>B. 2. 3</p> <p>Učenik uspoređuje književne tekstove s obzirom na kontekst.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - imenuje književnopovijesno razdoblje u kojem je nastao književni tekst i opisuje njegova obilježja prepoznatljiva u tekstu - prepoznaje utjecaj konteksta na oblikovanje značenja književnog teksta - uspoređuje obilježja tekstova hrvatske književnosti s tekstovima europske i svjetske književnosti s obzirom na vrijeme nastanka - analizira i uspoređuje književne tekstove s obzirom na književnopovijesni, povijesni, društveni, kulturni kontekst prema: <p>vezama s drugim tekstovima na razini teme, diskursa, kruženja tema i motiva, slika i predodžaba</p> <ul style="list-style-type: none"> - tekstovi: novela, roman, drama, poezija, mit, legenda - obvezni književni tekstovi za cjelovito čitanje: Vjenceslav Novak, <i>Posljednji Stipančići</i>; Antun Gustav Matoš, izbor iz novela; Sofoklo, <i>Antigona</i>; Charles Baudelaire, <i>Cvjetovi zla</i>, izbor 	<ul style="list-style-type: none"> - imenuje književnopovijesno razdoblje u kojem je nastao književni tekst i opisuje njegova obilježja te objašnjava stilsko-poetička obilježja književnog teksta i potkrepljuje ih primjerima iz teksta 	<ul style="list-style-type: none"> - objašnjava stilsko-poetička obilježja književnog teksta i potkrepljuje ih primjerima iz teksta te opisuje važnost određenog književnog teksta u književnoj i kulturnoj povijesti 	<ul style="list-style-type: none"> - uspoređuje književne tekstove s obzirom na književnopovijesni, povijesni, društveni i kulturni kontekst i opisuje važnost određenog književnog teksta u književnoj i kulturnoj povijesti 	<ul style="list-style-type: none"> - uspoređuje književne tekstove s obzirom na književnopovijesni, povijesni, društveni i kulturni kontekst i obrazlaže važnost određenog književnog teksta u književnoj i kulturnoj povijesti
<p>PREPORUKA se odnosi na odgojno-obrazovne ishode B. 2. 1, B. 2. 2 i B. 2. 3. Učenik čita četiri obavezna književna teksta (Vjenceslav Novak, <i>Posljednji Stipančići</i>; Antun Gustav Matoš, izbor iz novela; Sofoklo, <i>Antigona</i>; Charles Baudelaire, <i>Cvjetovi zla</i>, izbor) i četiri književna teksta s popisa predloženih književnih tekstova za čitanje. Popis obaveznih naslova za četvrti i peti ciklus (1. - 4. razred) naveden je u poglavlju: F. Učenje i poučavanje. Nastavnik određuje temu i žanrove prema svojoj profesionalnoj procjeni te odabire, uz obavezne naslove i pisce, i naslove s popisa predloženih književnih tekstova za čitanje poštujući zadane kriterije kojima postiže ostvarivanje odgojno-obrazovnoga ishoda.</p> <p>Za polazište pri ovladavanju odgojno-obrazovnim ishodom predlaže se rad na suvremenim tekstovima od kojih se prema načelima postupnosti i aktualizacije dolazi do književnih tekstova starijih književnih razdoblja i poetika. Usporedne raščlambe započinju se s hrvatskim književnim tekstovima.</p>					
<p>B. 2. 4</p> <p>Učenik se stvaralački izražava prema vlastitome interesu potaknut književnim tekstom.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - priprema i oblikuje radove, potaknut književnim tekstom ili umjetničkim djelom, u kojima do izražaja dolazi kreativnost, inovativnost, originalnost i stvaralačko mišljenje - stvara tekst u govorenome ili pisanom obliku na zavičajnom govoru ili dijalektu, žargonu ili standardnome jeziku potaknut književnim tekstom ili umjetničkim djelom - žanrovski preoblikuje književni tekst (dramatizira prozni tekst, preoblikuje dramski tekst) primjenjujući znanje o žanrovskim i strukturnim obilježjima - priprema i izvodi dramske i scenske igre, snima (kratke) filmove, crta, slika 				

	<p>i/ ili fotografira potaknut književnim tekstom ili umjetničkim djelom i rješava različite problemske situacije motivirane književnim tekstom ili umjetničkim djelom</p> <p>- izrađuje strip, rječnik, priručnik</p>				
<p>PREPORUKA: Nastavnik potiče učenike na stvaralački način izražavanja. Ishod se može ostvarivati individualnim i timskim radom, u korelaciji s likovnom i glazbenom umjetnošću i/ili na temelju usvojenih znanja i vještina iz likovne i glazbene umjetnosti. Učenik svoje radove može prikupljati u radno-dokumentarnoj mapi.</p> <p>Ostvarivanje ishoda vrednuje se formativno. Nastavnik cijeni učenikovu samostalnost i poštuje njegove mogućnosti. Učenik predstavlja svoj rad u školi i izvan škole, u stvarnom i digitalnom okružju.</p>					
<p>KULTURA I MEDIJI</p>					
<p>C. 2. 1</p> <p>Učenik prosuđuje utjecaj medijskih tekstova na oblikovanje životnoga stila primatelja.</p>	<p>- opisuje različita djelovanja tekstova u javnim, komercijalnim i neprofitnim medijima na oblikovanje vlastitoga životnoga stila</p> <p>- uočava simboliku medijskoga jezika i različita stilska sredstva u medijskim tekstovima</p> <p>- objašnjava na koji način mediji stvaraju trendove</p> <p>- prosuđuje kako su informacije, ideje, stavovi i mišljenja prikazani u medijskom tekstu i kako utječu na životni stil primatelja s obzirom na dob, spol i kulturni kontekst</p>	<p>- uočava kako su informacije, ideje, stavovi i mišljenja prikazani u medijskom tekstu i kako utječu na životni stil primatelja</p>	<p>- opisuje kako su informacije, ideje, stavovi i mišljenja prikazani u medijskom tekstu i kako utječu na životni stil primatelja s obzirom na dob i spol</p>	<p>- uočava stilska sredstva u medijskim tekstu te objašnjava kako su u njemu prikazane informacije, ideje, stavovi i mišljenja i kako utječu na životni stil primatelja s obzirom na dob, spol i kulturni kontekst</p>	<p>- uočava stilska sredstva u medijskim tekstu te prosuđuje kako su u njemu prikazane informacije, ideje, stavovi i mišljenja i kako utječu na životni stil primatelja s obzirom na dob, spol i kulturni kontekst</p>
<p>C. 2. 2</p> <p>Učenik analizira tekstove iz hrvatske kulturne baštine i kulturnoga kruga i njihov utjecaj na vlastiti kulturni identiteti.</p>	<p>- uočava kulturnu specifičnost i raznolikost sredine u kojoj živi</p> <p>- navodi ključne hrvatske kulturne institucije i njihove početke</p> <p>- prepoznaje pripadnost ili povezanost književnoga teksta s hrvatskim kulturnim krugovima: sredozemnom, srednjoeuropskom i balkanskom</p> <p>- analizira utjecaj kulturne baštine na oblikovanje vlastitoga kulturnog identiteta</p> <p>- posjećuje kulturno-umjetničke događaje i manifestacije u stvarnom i digitalnom okružju i komentira ih</p>	<p>- navodi bitne tekstove za hrvatsku kulturnu baštinu i kulturni krug i prepoznaje njihovu povezanost s vlastitim kulturnim identitetom</p>	<p>- opisuje bitne tekstove za hrvatsku kulturnu baštinu i kulturni krug i njihovu povezanost s vlastitim kulturnim identitetom</p>	<p>- obrazlaže bitne tekstove za hrvatsku kulturnu baštinu i kulturni krug i njihovu povezanost s vlastitim kulturnim identitetom</p>	<p>- analizira bitne tekstove za hrvatsku kulturnu baštinu i kulturni krug i njihovu povezanost s vlastitim kulturnim identitetom</p>

	- tekstovi i višemedijski tekstovi: govor, pismo, dnevnik, intervju, znanstvenopopularni članak ili enciklopedijski prikaz; strip, film ili kazališna predstava				
<p>PREPORUKA: Odgojno-obrazovni ishodi C. 2. 1 1 i C. 2. 2 ostvaruju se u skladu s potrebama, interesima i mogućnostima učenika i sektorskim područjem u kojemu se učenik obrazuje te u povezanosti s ishodima nastavnih područja <i>Hrvatski jezik i komunikacija</i> i <i>Književnost i stvaralaštvo</i>.</p> <p>Izvori za ostvarivanje odgojno-obrazovnoga ishoda C. 2. 2 mogu biti: književni tekstovi, kazališne predstave, film, strip, medijski i višemedijski tekstovi - prema samostalnom odabiru učenika i odabrani u dogovoru s nastavnikom.</p>					

3. razred srednje škole (4, 4, 3, 3)

ODGOJNO-OBRAZOVNI ISHODI	RAZRADA ISHODA	RAZINA USVOJENOSTI			
		ZADOVOLJAVAJUĆA	DOBRA	VRLO DOBRA	IZNIMNA
HRVATSKI JEZIK I KOMUNIKACIJA					
<p>A. 3. 1</p> <p>Učenik govori izlagačke i raspravljачke tekstove u skladu sa svrhom i željenim učinkom na primatelja.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - određuje temu, oblik, svrhu i namjenu rasprave: dokazivanje - istražuje informacije služeći se različitim pouzdanim izvorima radi oblikovanja argumenata i protuargumenata - govori u skladu s govornom ulogom - razlikuje činjenice od mišljenja i vrijednosnih sudova - izriče stav, navodi argumente i protuargumente - samostalno primjenjuje stečena znanja o hrvatskome standardnom jeziku, uvažava pravogovornu normu, govorne vrednote i neverbalne znakove - tekstovi: javni govor, debata 	<ul style="list-style-type: none"> - prema primjeru oblikuje tekst i govori u skladu s temom govora 	<ul style="list-style-type: none"> - uz pomoć nastavnika oblikuje tekst i govori u skladu s temom i oblikom govora 	<ul style="list-style-type: none"> - prema smjernicama oblikuje tekst i govori u skladu s temom, oblikom i svrhom govora 	<ul style="list-style-type: none"> - samostalno govori u skladu s temom, oblikom, svrhom govora i željenim učinkom na primatelja

<p>A. 3. 2</p> <p>Učenik sluša prema određenoj svrsi slušanja upućivačke i raspravljачke tekstove iz različitih izvora.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - sluša govorne i razgovorne vrste upućivačkih i raspravljачkih tekstova iz različitih izvora prema određenoj svrsi slušanja (obrazovna, javna, osobna) i namjeni (informiranje, dokazivanje) - objašnjava jezična i govorna obilježja slušanoga teksta - razlikuje pouzdana od nepouzdana informacija u različitim izvorima u skladu sa svrhom slušanja - razlikuje činjenice od mišljenja i vrijednosnih sudova u slušanom tekstu - procjenjuje informacije bitne za svrhu slušanja - oblikuje govorni i/ili pisani tekst na temelju slušanja 	<ul style="list-style-type: none"> - izdvaja informacije i ideje bitne za svrhu slušanja 	<ul style="list-style-type: none"> - analizira informacije i ideje bitne za svrhu slušanja 	<ul style="list-style-type: none"> - organizira informacije i ideje bitne za svrhu slušanja 	<ul style="list-style-type: none"> - procjenjuje informacije i ideje bitne za svrhu slušanja
<p>PREPORUKA: Učenik sluša dva upućivačka ili raspravljачka teksta prema odabiru nastavnika.</p>					
<p>A. 3. 3</p> <p>Učenik čita prema određenoj svrsi čitanja upućivačke i raspravljачke tekstove.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - razlikuje upućivačke i raspravljачke tekstove različitih oblika i iz različitih izvora prema određenoj svrsi čitanja i namjeni (dokazivanje, upućivanje) - objašnjava strukturna obilježja teksta služeći se prethodno stečenim znanjima - interpretira tekst: izdvaja i tumači ideje, uočava i tumači autorovo gledište i namjenu teksta te utjecaj teksta na primatelja; razlikuje činjenice od stavova - prikladno povezuje ideje u tekstovima sa svojim znanjem, iskustvom i drugim tekstovima - uočava pristranost izvora informacija - tekstovi: kolumna, uputa 	<ul style="list-style-type: none"> - razlikuje funkciju i osnovna obilježja upućivačkih i raspravljачkih tekstova te uz pomoć nastavnika analizira informacije i ideje 	<ul style="list-style-type: none"> - opisuje funkciju i osnovna obilježja upućivačkih i raspravljачkih tekstova te prema smjernicama analizira i objašnjava informacije i ideje 	<ul style="list-style-type: none"> - objašnjava funkciju i osnovna obilježja upućivačkih i raspravljачkih tekstova na poznatim primjerima te samostalno analizira i objašnjava informacije i ideje 	<ul style="list-style-type: none"> - svojim riječima objašnjava funkciju i obilježja upućivačkih i raspravljачkih tekstova na poznatim primjerima te interpretira tekst prema smjernicama
<p>A. 3. 4</p> <p>Učenik piše upućivačke i raspravljачke tekstove s obilježjima</p>	<ul style="list-style-type: none"> - planira pisanje upućivačkih i raspravljачkih tekstova prema određenoj strukturi, obliku (isprekidani, neprekinuti, mješoviti) i funkcionalnom stilu (administrativnom, publicističkom) - istražuje različite izvore informacija i razlikuje primarne i sekundarne 	<ul style="list-style-type: none"> - uz pomoć nastavnika piše upućivačke i raspravljачke tekstove i uz pomoć nastavnika primjenjuje 	<ul style="list-style-type: none"> - prema primjeru piše upućivačke i raspravljачke tekstove, primjenjuje obilježja funkcionalnoga 	<ul style="list-style-type: none"> - prema smjernicama piše upućivačke i raspravljачke tekstove, primjenjuje obilježja 	<ul style="list-style-type: none"> - samostalno piše upućivačke i raspravljачke tekstove, primjenjuje obilježja funkcionalnoga

<p>funkcionalnih stilova u skladu sa svrhom teksta i željenim učinkom na primatelja.</p>	<p>- primjenjuje jezičnu normu hrvatskoga standardnoga jezika: pravopisnu (pravilno piše u navođenju), gramatičku (primjenjuje obilježja paralelne i linearne tekstne veze), leksičku i stilističku</p> <p>- samostalno popunjava Europass obrazac</p> <p>- tekstovi: interpretativni esej, tehnička uputa, molba; Europass obrazac</p>	<p>obilježja funkcionalnoga stila u skladu sa svrhom teksta</p>	<p>stila u skladu sa svrhom teksta i prikladno parafrazira</p>	<p>funkcionalnoga stila u skladu sa svrhom teksta i prikladno navodi i parafrazira</p>	<p>stila u skladu sa svrhom teksta i željenim učinkom na primatelja i prikladno navodi i parafrazira</p>
<p>PREPORUKA: Sadržaji odgojno-obrazovnih ishoda A. 3. 1, A. 3. 2, A. 3. 3 i A. 3. 4 integracijski su povezani s nastavnim područjima <i>Književnost i stvaralaštvo</i> i <i>Kultura i mediji</i> i s ostalim ishodima nastavnoga područja <i>Hrvatski jezik i komunikacija</i>.</p>					
<p>A. 3. 5</p> <p>Učenik razlikuje vrste rečenica i strukturu teksta.</p>	<p>- razlikuje rečenice kao gramatičke i komunikacijske jedinice</p> <p>- prepoznaje gramatičke veze među sastavnicama spojeva riječi: sročnost, upravljanje, pridruživanje</p> <p>- razlikuje rečenice po sastavu: jednostavne neraščlanjene i raščlanjene; nezavisnosložene i zavisnosložene rečenice te višestruko složene rečenice nastale nizanjem, sklapanjem veznikom i uvrštavanjem</p> <p>- razlikuje osnovni, obilježeni i obavezni redoslijed riječi</p> <p>- zapaža linearnu i paralelnu tekstnu vezu i vezna sredstva na primjerima</p> <p>- primjenjuje znanje o spojevima riječi i rečenicama u stvaranju teksta</p> <p>- prepoznaje pojmove: spoj riječi (sintagma), rečenica, tekst, diskurs, paralelna i linearna tekstna veza</p>	<p>- imenuje vrste rečenica za zadanim tipičnim primjerima</p>	<p>- opisuje rečenice po sastavu i način njihova sklapanja</p>	<p>- razlikuje vrste rečenica</p>	<p>- razlikuje vrste rečenica i oblikuje zadanu strukturu teksta</p>
<p>PREPORUKA: Učenje i poučavanje metajeziknim znanjima u strukovnim školama usmjereno je razvoju uporabne sastavnice komunikacijske jezične kompetencije, tj. pravilnoj uporabi hrvatskoga standardnoga jezika u svakodnevnoj komunikaciji.</p>					
<p>A. 3. 6</p> <p>Učenik tumači društvenoj jezične utjecaje na uporabu hrvatskoga standardnog jezika.</p>	<p>- prepoznaje vrste posuđenica i njihov položaj u standardnome jeziku prema leksičkoj normi</p> <p>- objašnjava potrebu za leksičkim posuđivanjem i novotvorenica</p> <p>- služi se rječnicima ograničenoga leksičkoga sloja (rječnik žargona, rječnik stranih riječi, razlikovni rječnik, usporedni rječnik, enciklopedijski rječnik) i jezičnim savjetnicima pri razvijanju aktivnog rječnika i jezične kulture</p> <p>- s razumijevanjem se služi pojmovima: leksičko posuđivanje, posuđenica, usvojenica, strana riječ, jezična kultura</p>	<p>- uočava posuđenice i njihov položaj u standardnom hrvatskom jeziku i prepoznaje vrste rječnika</p>	<p>- opisuje vrste posuđivanja, posuđenice i njihov položaj u standardnom hrvatskom jeziku na temelju konteksta i opisuje vrste rječnika</p>	<p>- razlikuje vrste posuđivanja, posuđenice i njihov položaj u standardnom hrvatskom jeziku na temelju konteksta i služi se rječnicima</p>	<p>- tumači vrste posuđivanja, posuđenice i njihov položaj u standardnom hrvatskom jeziku na temelju konteksta i služi se rječnicima</p>

<p>A. 3. 7</p> <p>Učenik razlikuje tekstove prema pripadnosti funkcionalnome stilu i odnosu prema jezičnoj normi.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - razlikuje funkcionalne stilove hrvatskoga standardnog jezika i njihova obilježja - objašnjava vezu funkcionalnoga stila (administrativnog, znanstvenog, novinarsko-publicističkog, razgovornog i književnoumjetničkog) i rečeničnih struktura u tekstovima koje stvara i prima - objašnjava odnos funkcionalnoga stila i jezične norme 	<ul style="list-style-type: none"> - razlikuje razgovorni, administrativni i književnoumjetnički i stil hrvatskoga jezika i navodi primjere 	<ul style="list-style-type: none"> - razlikuje funkcionalne stilove hrvatskoga standardnoga jezika i navodi njihova obilježja 	<ul style="list-style-type: none"> - razlikuje funkcionalne stilove standardnoga jezika i opisuje vezu funkcionalnoga stila i rečeničnih struktura u tekstovima koje stvara i prima 	<ul style="list-style-type: none"> - razlikuje funkcionalne stilove standardnoga jezika i objašnjava odnos funkcionalnoga stila i jezične norme na primjerima
<p>PREPORUKA: Sadržaje na kojima se ostvaruje ishod preporučuje se povezati s medijskim tekstovima.</p>					
<p>KNJIŽEVNOST I STVARALAŠTVO</p>					
<p>B. 3. 1</p> <p>Učenik izražava svoj literarni doživljaj i uspoređuje svoje stavove sa stavovima drugih čitatelja.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - tumači svoj literarni doživljaj teksta i razumijevanje književnoga teksta u cjelini s obzirom na prije stečena znanja o svijetu i uspoređuje ga s literarnim doživljajem i razumijevanjem drugih učenika i književnih kritika - obrazlaže svoje mišljenje i stavove o književnom tekstu na temelju vlastitog čitateljskog iskustva i znanja o književnosti - uspoređuje svoje mišljenje i stavove o književnom tekstu sa stavovima drugih i donosi zaključke - povezuje tematiku i problematiku književnog teksta s pojavama u svijetu - preispituje utjecaj vlastitih stavova na oblikovanje vlastitoga književnog ukusa 				
<p>PREPORUKA: Odgojno-obrazovni ishod odnosi se na obvezna i samostalno odabrana književna djela; literarni doživljaj učenik može izraziti usmeno, pisano, vizualizacijama i kreativnim uratkom; učenik treba pročitati najmanje jedan književni tekst prema vlastitom izboru i predstaviti ga.</p>					

<p>B. 3. 2</p> <p>Učenik uspoređuje književne tekstove iste teme ili žanra nastale u različitim književnopovijesnim razdobljima.</p>	<p>- objašnjava i uspoređuje hrvatske i svjetske književne tekstove na sadržajnoj, izraznoj i idejnoj razini primjenjujući književnoteorijske pojmove vezane uz:</p> <p>prozne vrste (klasični i suvremeni roman)</p> <p>poetske vrste (tradicionalnu i modernu poeziju)</p> <p>dramske vrste (klasičnu i modernu dramu)</p> <p>- opisuje i primjenjuje književnoteorijske pojmove vezane uz:</p> <p>prozne vrste: epski spjev, ep, epopeja; diskurzivne postupke moderne proze: unutarnji monolog, slobodni neupravni govor)</p> <p>poetske vrste: tradicionalni hrvatski stihovi</p> <p>- prepoznaje univerzalne teme, slike i predodžbe u književnim tekstovima različitog vremena i mjesta nastanka</p> <p>- prepoznaje položaj književne vrste u različitim književnopovijesnim razdobljima</p> <p>- tekstovi: roman, epski spjev, drama, pastorala, lirska poezija, saga, vizija (viđenje)</p> <p>- obvezni tekstovi za cjelovito čitanje: Ivan Gundulić, <i>Dubravka</i>; Ivan Mažuranić, <i>Smrt Smail-age Čengića</i></p>	<p>- tumači tematska i žanrovska obilježja pojedinoga književnoga teksta primjenjujući pojmove vezane uz prozne, poetske i dramske vrste</p>	<p>- analizira književni tekst prema temi primjenjujući pojmove vezane uz prozne, poetske i dramske vrste</p>	<p>- uspoređuje književne tekstove iste teme nastale u različitim književnopovijesnim razdobljima primjenjujući pojmove vezane uz prozne, poetske i dramske vrste</p>	<p>- uspoređuje književne tekstove iste teme ili žanra nastale u različitim književnopovijesnim razdobljima primjenjujući pojmove vezane uz prozne, poetske i dramske vrste</p>
<p>PREPORUKA: Poučavanje i učenje književnoteorijskih pojmova povezuje se s književnim tekstovima; u analizi književnih djela primjenjuje se ranije stečeno književnoteorijsko znanje (temeljni pojmovi), a novi književnoteorijski pojmovi uče se i poučavaju s obzirom na tematska i žanrovska obilježja.</p> <p>Učenik analizira prema temi i žanru dva obavezna književna teksta hrvatske književnosti (Ivan Gundulić, <i>Dubravka</i>; Ivan Mažuranić, <i>Smrt Smail-age Čengića</i>) i pet književnih tekstova s popisa predloženih književnih tekstova za čitanje koji mogu biti tematski i/ili žanrovski povezani s obveznim književnim tekstovima.</p> <p>Epski spjev Ivana Mažuranića, <i>Smrt Smail-age Čengića</i> polazište je za bavljenje književnom temom epske poezije od početka do 19. stoljeća, a pregledno i na ulomcima uvode se temeljna epska djela (Homerovi epovi <i>Ilijada</i> i <i>Odiseja</i>, srednjovjekovni nacionalni epovi, <i>Eneida</i> Vergilija Publija Marona, <i>Judita</i> Marka Marulića, <i>Osman</i> Ivana Gundulića).</p> <p>Učenik analizira prema temi i žanru dva obavezna književna teksta hrvatske književnosti (Ivan Gundulić, <i>Dubravka</i>; Ivan Mažuranić, <i>Smrt Smail-age Čengića</i>) i pet književnih tekstova s popisa književnih djela za čitanje koji mogu biti tematski povezani s obveznim književnim tekstovima.</p>					

Tijekom školske godine nastavnik odabire na kojim će književnim tekstovima organizirati učenje i poučavanje o pojedinim književnoteorijskim znanjima i vještinama njihova prepoznavanja, tj. pojedine elemente književne strukture učenici uvježbavaju prepoznati na različitim cjelovitim tekstovima ili s njima povezanim ulomcima.					
<p>B. 3. 3</p> <p>Učenik objašnjava utjecaj konteksta na književni tekst.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - uočava sličnosti i razlike između književnih poetika i razdoblja - prepoznaje tipične književne žanrove i vrste za određena književnopovijesna razdoblja - opisuje književnopovijesno razdoblje u kojem je nastao književni tekst i njegova obilježja - objašnjava obilježja tekstova hrvatske književnosti s tekstovima europske i svjetske književnosti s obzirom na vrijeme nastanka - objašnjava na temelju usporedbe književne tekstove s obzirom na književnopovijesni, povijesni, društveni, kulturni kontekst prema: vezama s drugim tekstovima na razini teme, diskursa, kruženja tema i motiva, slika i predodžaba - tekstovi: roman, epski spjev, drama, lirska poezija, saga - obvezni tekstovi za cjelovito čitanje: Ivan Gundulić, <i>Dubravka</i>; Ivan Mažuranić, <i>Smrt Smail-age Čengića</i> 	<ul style="list-style-type: none"> - uočava sličnosti i razlike između književnih poetika i razdoblja i tipične književne žanrove i vrste za određeno razdoblje 	<ul style="list-style-type: none"> - uočava tipične književne žanrove i vrste za određeno književnopovijesno razdoblje i smješta književni tekst u kontekst 	<ul style="list-style-type: none"> - opisuje stilsko-poetička obilježja književnoga teksta i potkrepljuje primjerima iz teksta utjecaj konteksta na književni tekst 	<ul style="list-style-type: none"> - objašnjava stilsko-poetička obilježja književnoga teksta i potkrepljuje primjerima iz teksta utjecaj konteksta na književni tekst
<p>PREPORUKA se odnosi na odgojno-obrazovne ishode B. 3. 1 , B. 3. 2 i B. 3. 3. Učenik čita dva obavezna književna teksta hrvatske književnosti (Ivan Gundulić, <i>Dubravka</i>; Ivan Mažuranić, <i>Smrt Smail-age Čengića</i>) i pet književnih tekstova s popisa predloženih književnih tekstova za čitanje. Popis obaveznih naslova za četvrti i peti ciklus (1. - 4. razred) naveden je u poglavlju: F. Učenje i poučavanje. Nastavnik određuje temu i žanrove svojoj profesionalnoj procjeni te odabire, uz obavezne naslove i pisce, i naslove s popisa predloženih književnih tekstova za čitanje poštujući zadane kriterije kojima postiže ostvarivanje odgojno-obrazovnog ishoda.</p> <p>Za polazište pri ovladavanju odgojno-obrazovnim ishodom predlaže se rad na suvremenim tekstovima od kojih se prema načelima postupnosti i aktualizacije dolazi do književnih tekstova starijih književnih razdoblja i poetika. Usporedne raščlambe započinju se s hrvatskim književnim tekstovima.</p>					
<p>B. 3. 4</p> <p>Učenik se stvaralački izražava prema vlastitome interesu</p>	<ul style="list-style-type: none"> - priprema i oblikuje radove, potaknut književnim tekstom ili umjetničkim djelom, u kojima do izražaja dolazi kreativnost, inovativnost, originalnost i stvaralačko mišljenje 				

<p>potaknut književnim tekstom.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - stvara tekst u govorenome ili pisanom obliku na zavičajnom govoru ili dijalektu, žargonu ili standardnome jeziku potaknut književnim tekstom ili umjetničkim djelom - žanrovski preoblikuje književni tekst (dramatizira prozni tekst, preoblikuje dramski tekst) primjenjujući znanje o žanrovskim i strukturnim obilježjima - priprema i izvodi dramske i scenske igre, snima (kratke) filmove, crta, slika i/ ili fotografira potaknut književnim tekstom ili umjetničkim djelom i rješava različite problemske situacije motivirane književnim tekstom ili umjetničkim djelom - izrađuje strip, rječnik, priručnik 	<p style="font-size: 2em; opacity: 0.1; transform: rotate(-45deg); pointer-events: none;">NIS ELEKTORIRANO</p>			
<p>PREPORUKA: Nastavnik potiče učenike na stvaralački način izražavanja i dokazivanja. Ishod se može ostvarivati individualnim i timskim radom i u skladu s mogućnostima i interesima učenika. Učenik svoje radove može prikupljati u radno-dokumentarnoj mapi.</p> <p>Ostvarivanje ishoda vrednuje se formativno. Učitelj cijeni učenikovu samostalnost i poštuje njegove mogućnosti. Učenik predstavlja svoj rad u školi i izvan škole, u stvarnom i digitalnom okružju.</p>					
<p>C. 3. 1</p> <p>Učenik analizira utjecaj medijskih tekstova na oblikovanje stavova i vrijednosti primatelja.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - opisuje različita djelovanja tekstova u javnim, komercijalnim i neprofitnim medijima na oblikovanje vlastitih stavova i vrijednosti - uočava skriveno stavove i mišljenja u medijskim porukama - prepoznaje trivijalne medijske poruke, predrasude, stereotipe i/ili manipulaciju u medijskim porukama - uočava zastupljenost medijskih tekstova u različitim medijima prema svrsi (osobnoj, obrazovnoj i javnoj) - uspoređuje različite medijske tekstove i analizira kako su u njima prikazane informacije, ideje, stavovi i mišljenja i kako utječu na oblikovanje stavova i vrijednosti primatelja s obzirom na dob, spol i kulturni kontekst 	<ul style="list-style-type: none"> - tumači medijski tekst i prepoznaje kako prikazane informacije, ideje, stavovi i mišljenja utječu na oblikovanje stavova i vrijednosti primatelja s obzirom na dob, spol i kulturni kontekst 	<ul style="list-style-type: none"> - uspoređuje medijske tekstove i opisuje kako prikazane informacije, ideje, stavovi i mišljenja utječu na oblikovanje stavova i vrijednosti primatelja s obzirom na dob, spol i kulturni kontekst 	<ul style="list-style-type: none"> - uspoređuje medijske tekstove i analizira kako prikazane informacije, ideje, stavovi i mišljenja utječu na oblikovanje stavova i vrijednosti primatelja s obzirom na dob, spol i kulturni kontekst 	<ul style="list-style-type: none"> - uspoređuje medijske tekstove i analizira kako prikazane informacije, ideje, stavovi i mišljenja utječu na oblikovanje stavova i vrijednosti primatelja s obzirom na dob, spol i kulturni kontekst te prepoznaje skrivene stavove i mišljenja u medijskim tekstovima

<p>C. 3. 2</p> <p>Učenik objašnjava tekstove iz europske kulturne baštine i kulturnoga kruga i njihov utjecaj na hrvatski kulturni identitet.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - opisuje značenja jednostavnih usmenih oblika iz razdoblja ljudske usmenosti i njihov utjecaj na književne tekstove, djela ostalih umjetnosti te na kulturološke pojave - uočava antičku baštinu kao klasičnu podlogu i srednjovjekovnu kao kršćansku podlogu (latinizam i glagoljaštvo) europske kulture u različitim tekstovima - prepoznaje slavenski i hrvatski aspekt kulturnoga ujedinjavanja u različitim tekstovima - uspoređuje utjecaj izdavaštva, kulturnih časopisa i novina na oblikovanje kulturnoga identiteta i kulturnoga posredovanja - opisuje sudjelovanje većinskoga i manjinskih naroda na oblikovanje kulturnoga okružja i međudjelovanje različitih europskih kulturnih krugova na oblikovanje vlastitoga identiteta (kulturno-umjetnička društva, kulturne udruge, kulturne ustanove...) - posjećuje kulturno-umjetničke događaje i manifestacije u stvarnom i digitalnom okružju i tumači ih - tekstovi i višemedijski tekstovi: esej, polemika, književna kritika, manifest ili program; strip, film ili kazališna predstava 	<p>- uočava utjecaje europske kulturne baštine na oblikovanje hrvatskog kulturnog identiteta</p>	<p>- prepoznaje utjecaj europske kulturne baštine na oblikovanje hrvatskog kulturnog identiteta</p>	<p>- opisuje utjecaj europske kulturne baštine na oblikovanje hrvatskog kulturnog identiteta</p>	<p>- objašnjava utjecaj europske kulturne baštine na oblikovanje hrvatskog kulturnog identiteta</p>
<p>PREPORUKA: Odgojno-obrazovni shodi C. 3. 1 i C. 3. 2 ostvaruju se u skladu s potrebama, interesima i mogućnostima učenika i sektorskim područjem u kojemu se učenik obrazuje te u povezanosti nastavnih područja <i>Hrvatski jezik i komunikacija</i> i <i>Književnost i stvaralaštvo</i>.</p> <p>Izvori za ostvarivanje odgojno-obrazovnoga ishoda C 3. 2 mogu biti: književni tekstovi, kazališne predstave, film, strip, medijski i višemedijski tekstovi - prema samostalnom odabiru učenika i odabrani u dogovoru s nastavnikom.</p>					

4. razred srednje škole (4, 4, 3, 3)

ODGOJNO-OBRAZOVNI ISHODI	RAZRADA ISHODA	RAZINA USVOJENOSTI			
		ZADOVOLJAVAJUĆA	DOBRA	VRLO DOBRA	IZNIMNA
HRVATSKI JEZIK I KOMUNIKACIJA					
<p>A. 4. 1</p> <p>Učenik raspravlja u skladu sa svrhom i željenim učinkom na primatelja.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - određuje temu, oblik, svrhu i namjenu rasprave: informiranje, dokazivanje - istražuje informacije služeći se različitim pouzdanim izvorima radi oblikovanja argumenata i protuargumenata - procjenjuje valjanost informacije - govori u skladu s govornom ulogom - razgovara radi donošenja zajedničkoga zaključka o mogućem rješenju problemske situacije ili o zajedničkoj odluci - razlikuje činjenice od mišljenja i vrijednosnih sudova - izriče stav, navodi argumente i protuargumente - samostalno primjenjuje stečena znanja o hrvatskome standardnom jeziku, uvažava pravogovornu normu, govorne vrednote i neverbalne znakove - tekstovi: debata, sastanak (poslovni, službeni) 	<ul style="list-style-type: none"> - prema primjeru oblikuje pripremu za raspravu i raspravlja u skladu s temom rasprave i govornom ulogom 	<ul style="list-style-type: none"> - uz pomoć nastavnika oblikuje pripremu za raspravu i raspravlja u skladu s temom, oblikom rasprave i govornom ulogom 	<ul style="list-style-type: none"> - prema smjernicama oblikuje pripremu za raspravu i raspravlja u skladu s temom, svrhom i oblikom rasprave i govornom ulogom 	<ul style="list-style-type: none"> - samostalno raspravlja u skladu s temom, oblikom, svrhom rasprave, govornom ulogom i željenim učinkom na primatelja
<p>A. 4. 2</p> <p>Učenik sluša tekstove različitih funkcionalnih stilova prema određenoj</p>	<ul style="list-style-type: none"> - sluša govorne i razgovorne vrste opisnih, pripovjednih, upućivačkih i raspravljačkih tekstova iz različitih izvora prema određenoj svrsi slušanja (obrazovna, javna, osobna) i namjeni (informiranje, dokazivanje, zabavljanje) 	<ul style="list-style-type: none"> - opisuje obilježja i svrhu teksta te izdvaja informacije i ideje bitne za svrhu slušanja 	<ul style="list-style-type: none"> - tumači obilježja i svrhu teksta te analizira informacije i ideje 	<ul style="list-style-type: none"> - tumači obilježja i svrhu teksta te organizira informacije i ideje 	<ul style="list-style-type: none"> - analizira obilježja i svrhu teksta te procjenjuje informacije i ideje

<p>svrsi slušanja i iz različitih izvora.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - opisuje strukturalna obilježja teksta služeći se prethodno stečenim znanjima o svrsi i funkciji strukture teksta - analizira jezična i govorna obilježja slušanoga teksta - analizira pouzdanost, vjerodostojnost, točnost i gledište izvora slušanja s obzirom na svrhu slušanja - procjenjuje informacije i ideje - oblikuje govoreni i/ili pisani tekst 		<p>bitne za svrhu slušanja</p>	<p>bitne za svrhu slušanja</p>	<p>bitne za svrhu slušanja</p>
<p>PREPORUKA: Učenik sluša dva raspravljačka teksta prema odabiru nastavnika.</p>					
<p>A. 4. 3 Učenik čita prema određenoj svrsi čitanja raspravljačke tekstove.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - razlikuje raspravljačke tekstove različitih oblika i iz različitih izvora prema određenoj svrsi čitanja i namjeni (dokazivanje, zabavljanje) - objašnjava strukturalna obilježja teksta služeći se prethodno stečenim znanjima - argumentirano procjenjuje tekst prema zadanim odrednicama: uspoređuje informacije i ideje u tekstu s drugim tekstovima koje je čitao kao i sa svojim znanjem i iskustvom - oblikuje različite vrste prosudbe: procjenjuje svrhu teksta i gledište autora prema zadanim odrednicama (sadržaj, struktura, svrha, namjena) - tekstovi: kritika, recenzija 	<ul style="list-style-type: none"> - razlikuje funkciju i obilježja raspravljačkih tekstova te uz pomoć nastavnika uspoređuje i procjenjuje informacije i ideje 	<ul style="list-style-type: none"> - opisuje funkciju i obilježja raspravljačkih tekstova te prema smjernicama uspoređuje i procjenjuje informacije i ideje 	<ul style="list-style-type: none"> - objašnjava obilježja raspravljačkih tekstova na poznatim primjerima te prema smjernicama procjenjuje tekst prema zadanim odrednicama 	<ul style="list-style-type: none"> - objašnjava funkciju i obilježja raspravljačkih tekstova na poznatim i nepoznatim primjerima te prema smjernicama argumentirano procjenjuje tekst prema zadanim odrednicama
<p>A. 4. 4 Učenik piše raspravljačke tekstove s obilježjima funkcionalnih stilova u skladu sa svrhom teksta i željenim učinkom na primatelja.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - planira pisanje raspravljačkih tekstova prema određenoj strukturi, obliku (isprekidani, neprekinuti, mješoviti) i funkcionalnom stilu (administrativnom, publicističkom, popularnoznanstvenom) - sažima prikupljene informacije i oblikuje novi sadržajno i logički povezan tekst izbjegavajući plagiranje - procjenjuje informacije s obzirom na pouzdanost, vjerodostojnost, točnost, autorstvo i gledište 	<ul style="list-style-type: none"> - uz pomoć nastavnika piše raspravljačke tekstove i uz pomoć nastavnika primjenjuje obilježja funkcionalnoga stila u skladu sa svrhom teksta 	<ul style="list-style-type: none"> - prema primjeru piše raspravljačke tekstove, primjenjuje obilježja funkcionalnoga stila u skladu sa svrhom teksta i prikladno parafrazira 	<ul style="list-style-type: none"> - prema smjernicama piše raspravljačke tekstove, primjenjuje obilježja funkcionalnoga stila u skladu sa svrhom teksta i prikladno citira i parafrazira 	<ul style="list-style-type: none"> - samostalno piše raspravljačke tekstove, primjenjuje obilježja funkcionalnoga stila u skladu sa svrhom teksta i željenim učinkom na primatelja i prikladno citira i parafrazira

	<ul style="list-style-type: none"> - primjenjuje jezičnu normu hrvatskoga standardnoga jezika: pravopisnu (pisanje glasova u dodiru), gramatičku, leksičku i stilističku - tekstovi: raspravljački esej, referat 				
<p>PREPORUKA: Sadržaji odgojno-obrazovnoga ishoda A. 4. 1, A. 4. 2, A. 4. 3, A. 4. 4 integracijski su povezani s nastavnim područjima <i>Književnost i stvaralaštvo</i> i <i>Kultura i mediji</i> i s ostalim ishodima nastavnih područja <i>Hrvatski jezik i komunikacija</i>.</p>					
<p>A. 4. 5</p> <p>Učenik objašnjava glasovne promjene hrvatskoga standardnog jezika.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - opisuje vezu između glasa, slova, fonema, grafema i sloga - opisuje glasovni sustav hrvatskoga standardnoga jezika na odsječnoj i nadodsječnoj razini - prepoznaje fonološki i morfološki uvjetovane glasovne promjene u pisanome tekstu - objašnjava pojmove: glas (fon), alofon, fonem, grafem, slog, fonetika, fonologija, morfonologija, naglasak 	<ul style="list-style-type: none"> - uočava glasovne promjene u riječima 	<ul style="list-style-type: none"> - prepoznaje glasovne promjene u riječima 	<ul style="list-style-type: none"> - razlikuje fonološki i morfološki uvjetovane glasovne promjene 	<ul style="list-style-type: none"> - objašnjava glasovne promjene u govoru i pismu
<p>PREPORUKA: Učenje i poučavanje metajeziknim znanjima u strukovnim školama usmjereno je razvoju uporabne sastavnice komunikacijske jezične kompetencije, tj. pravilnoj uporabi hrvatskoga standardnoga jezika u svakodnevnoj komunikaciji.</p>					
<p>A. 4. 6</p> <p>Učenik istražuje razloge zastarijevanja i nastajanja riječi.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - prepoznaje i opisuje jezične i izvanjezične razloge stvaranja ili zastarijevanja riječi - razlikuje pasivni leksik i leksik na prijelazu od aktivnoga leksika - prepoznaje primjere iz obavijesnih i književnoumjetničkih tekstova prema vremenskoj raslojenosti leksika - tumači važnost očuvanja leksičkoga bogatstva hrvatskoga jezika - s razumijevanjem se služi pojmovima: historizam, arhaizam, novotvorenica, pomodnica, oživljenica 	<ul style="list-style-type: none"> - prepoznaje jezične ili izvanjezične razloge stvaranja ili zastarijevanja riječi 	<ul style="list-style-type: none"> - opisuje jezične i izvanjezične razloge stvaranja ili zastarijevanja riječi i razlikuje aktivni i pasivni leksik 	<ul style="list-style-type: none"> - opisuje jezične i izvanjezične razloge stvaranja ili zastarijevanja riječi i imenuje hrvatske povijesne rječnike i savjetnike 	<ul style="list-style-type: none"> - objašnjava jezične i izvanjezične razloge stvaranja ili zastarijevanja riječi, imenuje hrvatske povijesne rječnike i jezične savjetnike i tumači važnost očuvanja leksičkoga bogatstva hrvatskoga jezika
<p>A. 4. 7</p>	<ul style="list-style-type: none"> - opisuje početke hrvatske pismenosti i prve pisane spomenike na trima jezicima i pismima 	<ul style="list-style-type: none"> - opisuje početke hrvatske pismenosti i prve 	<ul style="list-style-type: none"> - opisuje početke hrvatske pismenosti i 	<ul style="list-style-type: none"> - opisuje početke hrvatske pismenosti, navodi 	<ul style="list-style-type: none"> - opisuje početke hrvatske pismenosti, navodi

<p>Učenik opisuje povijesni razvoj hrvatskoga standardnog jezika na temeljnim djelima.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - navodi temeljna djela i autore bitne za standardizaciju hrvatskoga jezika - tumači položaj hrvatskoga standardnoga jezika u europskome i svjetskom kontekstu u prošlosti i sadašnjosti (hrvatski jezik kao službeni jezik Europske unije, hrvatski jezik kao manjinski jezik u iseljeništvu, hrvatski jezik u medijima) 	<p>pisane spomenike na trima jezicima i pismima</p>	<p>navodi temeljna djela i autore bitne za standardizaciju hrvatskoga jezika</p>	<p>autore i opisuje temeljna djela bitna za standardizaciju hrvatskoga jezika</p>	<p>autore i opisuje i temeljna djela bitna za standardizaciju hrvatskoga jezika te opisuje hrvatski standardni jezik kao službeni i nacionalni jezik RH i EU</p>
<p>KNJIŽEVNOST I STVARALAŠTVO</p>					
<p>B. 4. 1</p> <p>Učenik izražava svoj literarni doživljaj i prosuđuje kako književni tekst utječe na njegov osjećajni, spoznajni i vrijednosni razvoj.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - tumači i preispituje svoj literarni doživljaj teksta i razumijevanje književnoga teksta u cjelini - argumentira svoje mišljenje i stavove o književnom tekstu na temelju vlastitog čitateljskog iskustva i znanja o književnosti - uspoređuje svoje mišljenje i stavove o književnom tekstu s mišljenjima i stavovima drugih uvažavajući njihova mišljenja - uspoređuje temu i problematiku književnog teksta s pojavama u svijetu - kritički prosuđuje po čemu književni tekst obogaćuje njegovu spoznaju, maštu, osjećaje i vrijednosti - preispituje društveno-kulturološke utjecaje na oblikovanje vlastitoga književnog ukusa i obrazlaže ga - uspoređuje recepcije književnoga teksta koje se razlikuju s obzirom na životno iskustvo, dob, spol, dominantni ukus... - kritički procjenjuje svoje stavove o svjetonazorskim, moralnim, političkim, emocionalnim ili društvenim problemima i pitanjima na temelju teksta kojega je pročitao 				
<p>PREPORUKA: Odgojno-obrazovni ishod odnosi se na obvezna i samostalno odabrana književna djela; literarni doživljaj učenik može izraziti usmeno, pisano, vizualizacijama i kreativnim uratkom; učenik treba pročitati najmanje jedan književni tekst prema vlastitom izboru i predstaviti ga.</p>					

<p>B. 4. 2</p> <p>Učenik obrazlaže različite interpretacije književnih tekstova s obzirom na pristup usmjeren čitatelju, književnom tekstu ili piscu.</p>	<p>- objašnjava na temelju usporedbe hrvatske i svjetske književne tekstove na sadržajnoj, izraznoj i idejnoj razini primjenjujući književnoteorijske pojmove vezane uz:</p> <p>prozne vrste: moderna pripovijetka, moderni roman, groteska, parodija i travestija</p> <p>poetske vrste: moderna poezija, pjesma u prozi</p> <p>dramske vrste: drama u užem smislu i psihološka drama</p> <p>- uspoređuje svoju interpretaciju s interpretacijama drugih čitatelja (znanstvenika, književnih kritičara...)</p> <p>- tekstovi: moderni roman, moderna pripovijetka i novela, drama, lirski poezija, poema</p> <p>- obvezni tekstovi za cjelovito čitanje: Antun Branko Šimić, izbor iz poezije; Miroslav Krleža, <i>Gospoda Glembajevi</i></p>	<p>- prema smjernicama tumači književni tekst s obzirom na pristup usmjeren čitatelju, književnom tekstu ili piscu</p>	<p>- prema smjernicama analizira književni tekst s obzirom na pristup usmjeren čitatelju, književnom tekstu ili piscu</p>	<p>- prema smjernicama uspoređuje književne tekstove s obzirom na pristup usmjeren čitatelju, književnom tekstu ili piscu</p>	<p>- obrazlaže književni tekst s obzirom na pristup usmjeren čitatelju, književnom tekstu ili piscu</p>
<p>PREPORUKA: Poučavanje i učenje književnoteorijskih pojmova povezuje se s književnim tekstovima; u analizi književnih djela primjenjuje se ranije stečeno književnoteorijsko znanje (temeljni pojmovi), a novi književnoteorijski pojmovi uče se i poučavaju s obzirom na tematska i žanrovska obilježja.</p> <p>Učenik analizira prema temi i žanru dva obvezna književna teksta (Antun Branko Šimić, izbor iz poezije; Miroslav Krleža, <i>Gospoda Glembajevi</i>) i pet književnih tekstova s popisa književnih djela za čitanje koji mogu biti tematski povezani s obveznim književnim tekstovima.</p> <p>Tijekom školske godine nastavnik odabire na kojim će književnim tekstovima organizirati učenje i poučavanje o pojedinim književnoteorijskim znanjima i vještinama njihova prepoznavanja, tj. pojedine elemente književne strukture učenici uvježbavaju prepoznati na različitim cjelovitim tekstovima ili s njima povezanim ulomcima.</p>					
<p>B. 4. 3</p> <p>Učenik prosuđuje utjecaje konteksta na književni tekst.</p>	<p>- opisuje književnopovijesno razdoblje u kojem je nastao književni tekst i uočava obilježja zamjećena u tekstu</p> <p>- prosuđuje hrvatske književne tekstove na temelju usporedne interpretacije s tekstovima europske i svjetske književnosti s obzirom na književnopovijesni, povijesni, društveni, kulturni kontekst prema: vezama s drugim tekstovima na razini teme, diskursa, kruženja tema i motiva, slika i predodžaba</p>	<p>- opisuje književni tekst i uočava utjecaj konteksta na književni tekst u nekim od elemenata: tema, diskurs, kruženje tema i</p>	<p>- opisuje književni tekst i utjecaj konteksta na književni tekst u nekim od elemenata: tema, diskurs, kruženje tema i motiva, slike i predodžbe</p>	<p>- objašnjava književni tekst i utjecaj konteksta na književni tekst u nekim od elemenata: tema, diskurs, kruženje tema i motiva, slike i predodžbe</p>	<p>- prosuđuje utjecaje konteksta na književni tekst na temelju usporedne interpretacije s obzirom na književnopovijesni, povijesni, društveni, kulturni kontekst prema vezama s drugim tekstovima na</p>

	<ul style="list-style-type: none"> - opisuje književnopovijesna razdoblja hrvatske i svjetske književnosti na primjerima obaveznih i izbornih književnih tekstova i obrazlaže njihov slijed i poetike - tekstovi: moderni roman, moderna pripovijetka i novela, drama, lirska poezija, poema - obvezni tekstovi za cjelovito čitanje: Antun Branko Šimić, izbor iz poezije; Miroslav Krleža, <i>Gospoda Glembajevi</i> 	motiva, slike i predodžbe			razini teme, diskursa, kruženja tema i motiva, slika i predodžaba
<p>PREPORUKA se odnosi na odgojno-obrazovne ishode B. 4. 1 , B. 4. 2 i B. 4. 3. Učenik čita dva obvezna književna teksta hrvatske književnosti (Antun Branko Šimić, izbor iz poezije; Miroslav Krleža, <i>Gospoda Glembajevi</i>) i pet književnih tekstova s popisa predloženih književnih tekstova za čitanje. Popis obaveznih naslova za četvrti i peti ciklus (1. - 4. razred) naveden je u poglavlju: F. Učenje i poučavanje. Pisci su navedeni abecednim redoslijedom. Nastavnik određuje temu i žanrove prema svojoj profesionalnoj procjeni te odabire, uz obavezne naslove i pisce, i naslove s popisa predloženih književnih tekstova za čitanje poštujući zadane kriterije kojima postiže ostvarivanje odgojno-obrazovnoga ishoda.</p> <p>Za polazište pri ovladavanju odgojno-obrazovnim ishodom predlaže se rad na suvremenim tekstovima od kojih se prema načelima postupnosti i aktualizacije dolazi do književnih tekstova starijih književnih razdoblja i poetika. Usporedne raščlambe započinju se s hrvatskim književnim tekstovima.</p>					
<p>B. 4. 4</p> <p>Učenik se stvaralački izražava prema vlastitome interesu potaknut književnim tekstom.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - priprema i oblikuje radove, potaknut književnim tekstom ili umjetničkim djelom, u kojima do izražaja dolazi kreativnost, inovativnost, originalnost i stvaralačko mišljenje - stvara tekst u govorenome ili pisanom obliku na zavičajnom govoru ili dijalektu, žargonu ili standardnome jeziku potaknut književnim tekstom ili umjetničkim djelom - žanrovski preoblikuje književni tekst (dramatizira prozni tekst, preoblikuje dramski tekst) primjenjujući znanje o žanrovskim i strukturnim obilježjima - priprema i izvodi dramske i scenske igre, snima (kratke) filmove, crta, slika i/ ili fotografira potaknut književnim tekstom ili umjetničkim djelom i rješava različite problemske situacije motivirane književnim tekstom ili umjetničkim djelom - izrađuje strip, rječnik, priručnik 				
<p>PREPORUKA: Nastavnik potiče učenike na stvaralački način izražavanja i dokazivanja. Ishod se može ostvarivati individualnim i timskim radom i u skladu s mogućnostima i interesima učenika. Učenik svoje radove može prikupljati u radno-dokumentarnoj mapi.</p>					

Ostvarivanje ishoda vrednuje se formativno. Učitelj cijeni učenikovu samostalnost i poštuje njegove mogućnosti. Učenik predstavlja svoj rad u školi i izvan škole, u stvarnom i digitalnom okružju.					
KULTURA I MEDIJI					
<p>C. 4. 1</p> <p>Učenik procjenjuje utjecaj medijskih tekstova na doživljaj stvarnosti i oblikovanje identiteta primatelja.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - procjenjuje različita djelovanja tekstova u javnim, komercijalnim i neprofitnim medijima na oblikovanje na oblikovanje vlastitog doživljaja stvarnosti i identiteta - uočava cenзуru u medijskim tekstovima - opisuje sadržaj komercijalnih medijskih poruka i ekonomska načela funkcioniranja medija - odgovorno preuzima ulogu u građanskom novinarstvu (objavljuje i komentira poštujući zakonske propise i vodi računa o oblikovanju svoga identiteta u medijima) - prepoznaje društvenu i estetsku vrijednost medijskog teksta - uspoređuje različite medijske tekstove i procjenjuje kako su u njima prikazane informacije, ideje, stavovi i mišljenja i kako utječu na doživljaj stvarnosti i oblikovanje identiteta primatelja s obzirom na dob, spol i kulturni kontekst 	<ul style="list-style-type: none"> - tumači medijski tekst i opisuje kako informacije, ideje, stavovi i mišljenja u njemu utječu na doživljaj stvarnosti i oblikovanje identiteta primatelja s obzirom na dob, spol i kulturni kontekst 	<ul style="list-style-type: none"> - uspoređuje medijske tekstove i tumači kako informacije, ideje, stavovi i mišljenja u njemu utječu na doživljaj stvarnosti i oblikovanje identiteta primatelja 	<ul style="list-style-type: none"> - uspoređuje medijske tekstove i analizira kako informacije, ideje, stavovi i mišljenja u njemu utječu na doživljaj stvarnosti i oblikovanje identiteta primatelja s obzirom na dob, spol i kulturni kontekst 	<ul style="list-style-type: none"> - uspoređuje medijske tekstove i procjenjuje kako informacije, ideje, stavovi i mišljenja u njemu utječu na doživljaj stvarnosti i oblikovanje identiteta primatelja s obzirom na dob, spol i kulturni kontekst te prepoznaje društvenu i estetsku vrijednost medijskog teksta
<p>C. 4. 2</p> <p>Učenik obrazlaže povezanost vlastitog i hrvatskoga kulturnog identiteta s određenim kulturnim krugom na temelju različitih tekstova.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - obrazlaže utjecaj globalizacije i internacionalizacije na oblikovanje višestrukih kulturnih identiteta - uočava odnos visoke, pučke i popularne kulture i umjetnosti u prošlosti i sadašnjosti (npr. renesansna kultura trga, srednjoeuropska kultura kavane, salonska kultura, kultura ceste...) i njihov odraz u tekstovima - uspoređuje pojave iz različitih kulturnih krugova i opisuje njihove utjecaje na oblikovanje kulturnog identiteta - posjećuje kulturno-umjetničke događaje i manifestacije u stvarnom i digitalnom okružju i procjenjuje ih - tekstovi i višemedijski tekstovi: esej, polemika, književna kritika, manifest ili program; strip, film ili kazališna predstava 	<ul style="list-style-type: none"> - na poznatim primjerima tekstova prepoznaje utjecaje različitih kulturnih krugova 	<ul style="list-style-type: none"> - navodi kulturne krugove i uočava njihove utjecaje na različite tekstove 	<ul style="list-style-type: none"> - prepoznaje utjecaje tekstova iz različitih kulturnih krugova na oblikovanje vlastitog kulturnog identiteta 	<ul style="list-style-type: none"> - opisuje utjecaje tekstova iz različitih kulturnih krugova na oblikovanje vlastitog kulturnog identiteta

PREPORUKA: Odgojno-obrazovni ishodi C. 4. 1 i C. 4. 2 ostvaruju se u skladu s potrebama, interesima i mogućnostima učenika i sektorskim područjem u kojemu se učenik obrazuje te u povezanosti s nastavnim područjima *Hrvatski jezik i komunikacija* i *Književnost i stvaralaštvo*.

Izvori za ostvarivanje odgojno-obrazovnoga ishoda C. 4. 2 mogu biti: književni tekstovi, kazališne predstave, film, strip, medijski i višemedijski tekstovi - prema samostalnom odabiru učenika i odabrani u dogovoru s nastavnikom.

1. razred srednje škole (3, 3, 3, 3)

ODGOJNO-OBRAZOVNI ISHODI	RAZRADA ISHODA	RAZINA USVOJENOSTI			
		ZADOVOLJAVAJUĆA	DOBRA	VRLO DOBRA	IZNIMNA
HRVATSKI JEZIK I KOMUNIKACIJA					
A. 1. 1 Učenik opisuje i pripovijeda u skladu sa svrhom i željenim učinkom na primatelja.	<ul style="list-style-type: none"> - određuje temu, oblik i i namjenu govornoga teksta: informiranje - prepoznaje različite izvore informacija za pripremu govornoga teksta - odabire informacije u skladu sa svrhom i željenim učinkom na primatelja i provjerava njihovu važnost i točnost - oblikuje natuknice, nacrt i logično strukturiran tekst prema obilježjima vrste teksta koji govori - govori i razgovara u skladu s govornom ulogom - razgovara prema obrascima grupnoga razgovora: uvjeravanja i pregovaranja - primjenjuje stečena znanja o hrvatskome standardnom jeziku, uvažava pravogovornu normu, govorne vrednote, neverbalne znakove i funkcionalni stil vrste teksta - tekstovi: vijest, razgovor o temi 	<ul style="list-style-type: none"> - prema primjeru oblikuje tekst i govori u skladu s temom govornoga teksta 	<ul style="list-style-type: none"> - uz pomoć nastavnika oblikuje tekst i govori u skladu s temom i oblikom govornoga teksta 	<ul style="list-style-type: none"> - prema smjernicama oblikuje tekst i govori u skladu s temom, oblikom i svrhom govornoga teksta 	<ul style="list-style-type: none"> - samostalno govori u skladu s temom, oblikom, svrhom govornoga teksta i željenim učinkom na primatelja

<p>A. 1. 2</p> <p>Učenik sluša prema određenoj svrsi slušanja opisne i pripovjedne tekstove iz različitih izvora.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - sluša govorne i razgovorne vrste tekstova s obilježjima opisnoga i pripovjednog diskursa iz različitih izvora prema određenoj svrsi slušanja (obrazovna, javna, osobna) i namjeni (informiranje) - prepoznaje različite moguće izvore informacija i uočava njihovu pristranost - analizira i uspoređuje informacije i ideje i procjenjuje njihovu valjanost u skladu sa svrhom slušanja - oblikuje govoreni i/ili pisani tekst na temelju slušanja 	<ul style="list-style-type: none"> - izdvaja informacije i ideje bitne za svrhu slušanja 	<ul style="list-style-type: none"> - analizira informacije i ideje bitne za svrhu slušanja 	<ul style="list-style-type: none"> - organizira informacije i ideje bitne za svrhu slušanja 	<ul style="list-style-type: none"> - procjenjuje informacije i ideje bitne za svrhu slušanja
<p>PREPORUKA: Učenik sluša dva opisna ili pripovjedna teksta prema odabiru nastavnika.</p>					
<p>A. 1. 3</p> <p>Učenik čita prema određenoj svrsi čitanja opisne i pripovjedne tekstove.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - razlikuje opisne i pripovjedne tekstove različitih oblika i iz različitih izvora prema određenoj svrsi čitanja (obrazovna, javna, osobna) i namjeni (informiranje) - objašnjava strukturna obilježja teksta i služi se prethodno stečenim znanjima o svrsi i funkciji strukture teksta - analizira tekst: izdvaja informacije, razlikuje ih po važnosti, određuje glavne ideje u tekstu, objašnjava osnovna i prenesena značenja - tekstovi: putopis, reportaža 	<ul style="list-style-type: none"> - uočava osnovna obilježja i svrhu opisnih i pripovjednih tekstova te izdvaja informacije i ideje 	<ul style="list-style-type: none"> - prepoznaje osnovna obilježja i svrhu opisnih i pripovjednih tekstova te analizira informacije i ideje 	<ul style="list-style-type: none"> - razlikuje osnovna obilježja i svrhu opisnih i pripovjednih tekstova te organizira informacije i ideje 	<ul style="list-style-type: none"> - razlikuje obilježja i svrhu opisnih i pripovjednih tekstova na poznatim i nepoznatim primjerima i analizira ih pomoću smjernica
<p>A. 1. 4</p> <p>Učenik piše opisne i pripovjedne tekstove s obilježjima funkcionalnih stilova u skladu sa svrhom i željenim učinkom na primatelja.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - planira pisanje opisnih i pripovjednih tekstova prema određenoj strukturi, obliku (isprekidani, neprekinuti, mješoviti) i funkcionalnom stilu (administrativnom i publicističkom) - istražuje različite izvore informacija, prikuplja, razvrstava i povezuje informacije i ideje u skladu s temom i svrhom pisanja - služi se informacijama poštujući prava intelektualnog vlasništva - oblikuje sadržajno i logički povezan tekst - primjenjuje jezičnu normu hrvatskoga standardnog jezika: pravopisnu (pravilno piše vlastita imena, osobna i zemljopisna i složene glagolske oblike), gramatičku, leksičku i stilističku (stilska obilježenost glagolskih i imenskih oblika) 	<ul style="list-style-type: none"> - uz pomoć nastavnika piše opisne i pripovjedne tekstove i primjenjuje obilježja funkcionalnog stila u skladu sa svrhom teksta 	<ul style="list-style-type: none"> - prema primjeru piše opisne i pripovjedne tekstove i primjenjuje obilježja funkcionalnog stila u skladu sa svrhom teksta 	<ul style="list-style-type: none"> - prema smjernicama opisne i pripovjedne tekstove i primjenjuje obilježja funkcionalnog stila u skladu sa svrhom teksta 	<ul style="list-style-type: none"> - samostalno piše opisne i pripovjedne tekstove i primjenjuje obilježja funkcionalnog stila u skladu sa svrhom teksta i željenim učinkom na primatelja

	<ul style="list-style-type: none"> - samostalno popunjava upisnicu u tiskanome i/ili elektroničkome obliku - tekstovi: tehnički (objektivni) opis, izvješće, službeni životopis; upisnica 				
<p>PREPORUKA: Sadržaji odgojno-obrazovnih ishoda A. 1. 1, A. 1. 2, A. 1. 3 i A. 1. 4 integracijski su povezani s nastavnim područjima <i>Književnost i stvaralaštvo</i> i <i>Kultura i mediji</i> i s ostalim ishodima nastavnog područja <i>Hrvatski jezik i komunikacija</i>.</p>					
<p>A. 1. 5</p> <p>Učenik objašnjava sintaktičku službu riječi u rečenici.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - opisuje riječ kao morfološku i sintaktičku jedinicu - razlikuje gramatičke kategorije na zadanim primjerima u kontekstu - opisuje sintaktičku službu promjenjivih i nepromjenjivih riječi u rečenici - razlikuje relativna značenja i uporabu glagolskih vremena i načina (prezenta, futura, perfekta i imperativa) - objašnjava tvorbu i uporabu aktiva i pasiva - objašnjava sintaktičke službe i značenja padeža, prijedložno-padežnih izraza, glagolskih oblika i načina, službu priloga, prijedloga, veznika i čestica u rečenici - primjenjuje sintaktička znanja pri oblikovanju teksta - objašnjava pojmove: morfologija, sintaksa, morfem, oblikotvorna osnova, oblikotvorni morfem, riječ, gramatička kategorija, prijedložno-padežna veza 	<ul style="list-style-type: none"> - imenuje sintaktičku službu riječi u rečenici 	<ul style="list-style-type: none"> - prepoznaje sintaktičku službu riječi u rečenici 	<ul style="list-style-type: none"> - razlikuje sintaktičku službu riječi u rečenici 	<ul style="list-style-type: none"> - objašnjava sintaktičku službu riječi u rečenici
<p>PREPORUKA: Učenje i poučavanje metajezičnim znanjima u strukovnim školama usmjereno je razvoju uporabne sastavnice komunikacijske jezične kompetencije, tj. pravilnoj uporabi hrvatskoga standardnoga jezika u svakodnevnoj komunikaciji.</p>					
<p>A. 1. 6</p> <p>Učenik opisuje značenjske odnose među riječima pomoću rječnika.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - opisuje odnos sadržaja i značenja leksema u kontekstu - razlikuje jednoznačnost od višeznačnosti i potkrepljuje ju primjerima - razlikuje značenja leksema u zadanom kontekstu - prepoznaje leksičko-semantičke odnose u zadanom kontekstu: sinonimiju, homonimiju, antonimiju, hiperonimiju i hiponimiju - opisuje strukturu rječničkoga članka u jezičnom rječniku - služi se rječnikom pri razvijanju aktivnoga rječnika 	<ul style="list-style-type: none"> - uočava značenjske odnose među riječima i prepoznaje jezični rječnik 	<ul style="list-style-type: none"> - imenuje značenjske odnose među riječima na temelju konteksta i pomoću rječnika 	<ul style="list-style-type: none"> - razlikuje riječi prema vrsti značenjskih odnosa na temelju konteksta i pomoću rječnika 	<ul style="list-style-type: none"> - opisuje značenjske odnose među riječima na temelju konteksta pomoću rječnika

	- s razumijevanjem se služi pojmovima: jezični znak, leksem, jednoznačnost, višeznačnost, leksikologija, leksičko-semantički odnosi, leksikografija, rječnik, rječnički članak				
PREPORUKA: Pozornost se posvećuje odnosu strukovnoga i općeuporabnoga leksika, tj. leksiku struke.					
A. 1. 7 Učenik prepoznaje razliku između hrvatskih narječja i hrvatskoga standardnog jezika.	<ul style="list-style-type: none"> - opisuje jezik kao sredstvo za komunikaciju, spoznaju i izražavanje - prepoznaje genetsku pripadnost hrvatskoga jezika jezičnoj porodici - opisuje rasprostranjenost hrvatskih narječja - opisuje višefunkcionalnost i nadregionalnost hrvatskoga standardnog jezika - razlikuje hrvatski kao materinski jezik, kao manjinski jezik i kao drugi jezik - prepoznaje hrvatski jezik i njegove govore kao dio narodnog identiteta - prepoznaje hrvatski standardni jezik kao dio nacionalnog identiteta - uočava razlike u oblicima riječi u hrvatskome standardnom jeziku i dijalektima (prema zavičajnom načelu) - objašnjava obilježja razgovornoga, administrativnog i publicističkog stila na primjerima 	- opisuje rasprostranjenost hrvatskih narječja i navodi obilježja razgovornoga, administrativnog i publicističkog stila hrvatskoga jezika	- opisuje rasprostranjenost hrvatskih narječja, navodi vrste govora i opisuje obilježja razgovornoga, administrativnog i publicističkog stila	- opisuje rasprostranjenost hrvatskih narječja i navodi vrste govora; uočava višefunkcionalnost standardnoga jezika i objašnjava obilježja razgovornoga, administrativnog i publicističkog stila	- objašnjava rasprostranjenost hrvatskih narječja i opisuje vrste govora; opisuje višefunkcionalnost standardnoga jezika i objašnjava obilježja razgovornoga, administrativnog i publicističkog stila
KNJIŽEVNOST I STVARALAŠTVO					
B. 1. 1 Učenik izražava svoj literarni doživljaj i objašnjava stav o književnom tekstu.	<ul style="list-style-type: none"> - objašnjava svoj literarni doživljaj teksta i izražava svoje razumijevanje književnoga teksta - izdvaja pojedinosti koje su ga se dojmile i potaknule na razmišljanje - izražava svoje mišljenje i stavove o književnom tekstu na temelju vlastitog čitateljskog iskustva i znanja o književnosti - objašnjava svoje mišljenje i stavove o književnom tekstu i potkrepljuje ih primjerima 				

	<ul style="list-style-type: none"> - čita najmanje jedan tekst prema vlastitom izboru i predstavlja ga - objašnjava u čemu uživa dok čita 				
<p>PREPORUKA: Odgojno-obrazovni ishod odnosi se na obvezna i samostalno odabrana književna djela; literarni doživljaj učenik može izraziti usmeno, pisano, vizualizacijama i kreativnim uratkom; učenik treba pročitati najmanje jedan književni tekst prema vlastitom izboru i predstaviti ga.</p>					
<p>B. 1. 2</p> <p>Učenik objašnjava književni tekst prema temi i žanru.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - prepoznaje temeljne književnoteorijske pojmove i polazišta bitna za razumijevanje književnosti kao umjetnosti te oblike i načine književnog izražavanja - prepoznaje osobitosti hrvatske usmenoknjiževne baštine (pučka i narodna popijevka; narodne predaje, zagonetke, poslovice i vicevi) - razlikuje i opisuje književne žanrove i vrste i njihova osnovna obilježja na oglednim primjerima - opisuje književni tekst na sadržajnoj, izraznoj i idejnoj razini primjenjujući književnoteorijske pojmove vezane uz: <ul style="list-style-type: none"> prozne vrste (umjetnička proza, roman, pripovijest, struktura proznog teksta: tema, pripovjedač, fabula, kompozicija, karakterizacija i tipologija likova, ideja i značenje) poetske vrste (obilježja lirike, lirske vrste i oblici, struktura lirske pjesme: tema, motiv, pjesnička slika, ritam, rima, strofa, stih) dramske vrste (drama i kazalište, komedija, struktura dramskog teksta: dramski sukob, dramska napetost, dramski lik, dramski dijalog i monolog, didaskalije, čin, prizor ili slika; različite razine smiješnoga) - tekstovi: pripovijetka, roman, drama, komedija, lirska poezija; lirsko-epska poezija; jednostavni oblici: zagonetka, poslovice, vic, bajka, basna - obvezni književni tekstovi za cjelovito čitanje: August Šenoa, <i>Prijan Lovro</i>; Marin Držić, <i>Novela od Stanca</i> 	<ul style="list-style-type: none"> - razlikuje književne žanrove i vrste te njihova osnovna obilježja 	<ul style="list-style-type: none"> - prepoznaje tematska i žanrovska obilježja teksta primjenjujući osnovne pojmove vezane uz prozne, poetske i dramske vrste 	<ul style="list-style-type: none"> - opisuje tematska i žanrovska obilježja teksta primjenjujući pojmove vezane uz prozne, poetske i dramske vrste 	<ul style="list-style-type: none"> - objašnjava tematska, žanrovska i jezično-stilska obilježja teksta primjenjujući pojmove vezane uz prozne, poetske i dramske vrste
<p>PREPORUKA: Poučavanje i učenje književnoteorijskih pojmova povezuje se s književnim tekstovima; u analizi književnih djela primjenjuje se književnoteorijsko znanje (temeljni pojmovi) stečeno tijekom obveznog obrazovanja, a novi književnoteorijski pojmovi uče se i poučavaju s obzirom na tematska i žanrovska obilježja.</p>					

Učenik analizira prema temi i žanru dva obavezna književna teksta hrvatske književnosti (August Šenoa, *Prijan Lovro*; Marin Držić, *Novela od Stanca*) i pet književnih tekstova s popisa predloženih književnih tekstova za čitanje koji mogu biti tematski i/ili žanrovski povezani s obveznim književnim tekstovima.

Tijekom školske godine nastavnik odabire na kojim će književnim tekstovima organizirati učenje i poučavanje o pojedinim književnoteorijskim znanjima i vještinama njihova prepoznavanja, tj. pojedine elemente književne strukture učenici uvježbavaju prepoznati na različitim cjelovitim tekstovima ili s njima povezanim ulomcima.

<p>B. 1. 3</p> <p>Učenik opisuje kontekst književnoga teksta.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - imenuje književnopovijesno razdoblje u kojem je nastao književni tekst i uočava njegova obilježja u tekstu - prepoznaje obilježja tekstova hrvatske književnosti u kontekstu europske i svjetske književnosti - prepoznaje stilsko-poetička obilježja književnog teksta i potkrepljuje ih primjerima iz teksta - opisuje književnopovijesni, povijesni, društveni i kulturni kontekst književnog teksta - tekstovi: pripovijetka, roman, drama, komedija, lirska poezija - obvezni književni tekstovi za cjelovito čitanje: August Šenoa, <i>Prijan Lovro</i>; Marin Držić, <i>Novela od Stanca</i> 	<ul style="list-style-type: none"> - imenuje književnopovijesno razdoblje u kojemu je nastao književni tekst i uočava njegova obilježja 	<ul style="list-style-type: none"> - prepoznaje stilsko-poetička obilježja književnog teksta i potkrepljuje ih primjerima iz teksta 	<ul style="list-style-type: none"> - prepoznaje književnopovijesni, povijesni, društveni i kulturni kontekst književnog teksta 	<ul style="list-style-type: none"> - opisuje književnopovijesni, povijesni, društveni i kulturni kontekst književnog teksta
<p>PREPORUKA se odnosi na odgojno-obrazovne ishode B. 1. 1 , B. 1. 2 i B. 1. 3. Učenik čita dva obavezna književna teksta iz hrvatske književnosti (August Šenoa, <i>Prijan Lovro</i>; Marin Držić, <i>Novela od Stanca</i>) i pet književnih tekstova s popisa predloženih književnih tekstova za čitanje. Popis obaveznih naslova za četvrti i peti ciklus (1. - 4. razred) naveden je u poglavlju: F. Učenje i poučavanje. Nastavnik određuje temu i žanrove prema svojoj profesionalnoj procjeni te odabire, uz obavezne naslove i pisce, i naslove s s popisa predloženih književnih tekstova za čitanje poštujući zadane kriterije kojima postiže ostvarivanje odgojno-obrazovnoga ishoda.</p> <p>Za polazište pri ovladavanju odgojno-obrazovnim ishodom predlaže se rad na suvremenim tekstovima od kojih se prema načelima postupnosti i aktualizacije dolazi do književnih tekstova starijih književnih razdoblja i poetika.</p>					
<p>B. 1. 4</p> <p>Učenik se stvaralački izražava prema vlastitome interesu potaknut književnim tekstom.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - priprema i oblikuje radove, potaknut književnim tekstom ili umjetničkim djelom, u kojima do izražaja dolazi kreativnost, inovativnost, originalnost i stvaralačko mišljenje - stvara tekst u govorenome ili pisanom obliku na zavičajnom govoru ili dijalektu, žargonu ili standardnome jeziku potaknut književnim tekstom ili umjetničkim djelom - žanrovski preoblikuje književni tekst (dramatizira prozni tekst, preoblikuje dramski tekst) primjenjujući znanje o žanrovskim i strukturnim obilježjima - priprema i izvodi dramske i scenske igre, snima (kratke) filmove, crta, slika i/ ili 				

	<p>fotografira potaknut književnim tekstom ili umjetničkim djelom i rješava različite problemske situacije motivirane književnim tekstom ili umjetničkim djelom</p> <p>- izrađuje strip, rječnik, priručnik</p>				
<p>PREPORUKA: Nastavnik potiče učenike na stvaralački način izražavanja i dokazivanja. Ishod se može ostvarivati individualnim i timskim radom i na temelju prethodno usvojenih znanja i vještina iz likovne i glazbene umjetnosti te u skladu s mogućnostima i interesima učenika. Učenik svoje radove može prikupljati u radno-dokumentarnoj mapi.</p> <p>Ostvarivanje ishoda vrednuje se formativno. Učitelj cijeni učenikovu samostalnost i poštuje njegove mogućnosti. Učenik predstavlja svoj rad u školi i izvan škole, u stvarnom i digitalnom okružju.</p>					
<p>KULTURA I MEDIJI</p>					
<p>C. 1. 1</p> <p>Učenik tumači utjecaj medijskih tekstova na svakodnevni život primatelja.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - uočava različita djelovanja medijskih tekstova u javnim, komercijalnim i neprofitnim na svakodnevni život primatelja - opisuje svrhu (osobnu, obrazovnu, javnu) medijskoga teksta - uočava izravno i neizravno navedene poruke u medijskom tekstu - opisuje odnos između medijskih sadržaja i stvarnosti - objašnjava medijsku poruku i zaključuje kome je namijenjena - prepoznaje na koje je jezične, vizualne, auditivne i audiovizualne načine oblikovana medijska poruka i kako ti načini utječu na njezinu recepciju - tumači kako su informacije, ideje, stavovi i mišljenja prikazani u medijskom tekstu i kako utječu na svakodnevni život primatelja 	<ul style="list-style-type: none"> - prepoznaje svrhu medijskog teksta i prema smjernicama opisuje medijsku poruku i njezin utjecaj na svakodnevni život primatelja 	<ul style="list-style-type: none"> - opisuje svrhu medijskog teksta i prema smjernicama objašnjava medijsku poruku i njezin utjecaj na svakodnevni život primatelja 	<ul style="list-style-type: none"> - opisuje svrhu medijskog teksta, objašnjava medijsku poruku i njezin utjecaj na svakodnevni život primatelja te prepoznaje izravno i neizravno navedene poruke u medijskom tekstu 	<ul style="list-style-type: none"> - opisuje svrhu medijskog teksta i tumači kako su u njemu prikazane informacije, ideje, stavovi i mišljenja i kako utječu na svakodnevni život primatelja
<p>C. 1. 2</p> <p>Učenik opisuje tekstove popularne i visoke kulture i njihov utjecaj na vlastiti kulturni identitet.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - prepoznaje razliku između popularne i visoke kulture na odabranim tekstovima - razlikuje različite kulturne obrasce na odabranim tekstovima i njihov utjecaj na oblikovanje vlastitog kulturnog identiteta - prepoznaje i opisuje obilježja kozmopolitske kulture, šunda, trenda i kiča u umjetnosti i izražava svoj kritički stav prema njima 	<ul style="list-style-type: none"> - uočava elemente popularne i visoke kulture u tekstovima 	<ul style="list-style-type: none"> - uočava elemente popularne i visoke kulture u tekstovima i njihov utjecaj na vlastiti kulturni identitet 	<ul style="list-style-type: none"> - prepoznaje elemente popularne i visoke kulture u tekstovima i njihov utjecaj na vlastiti kulturni identitet 	<ul style="list-style-type: none"> - opisuje elemente popularne i visoke kulture u tekstovima i njihov utjecaj na vlastiti kulturni identitet

	<p>- opisuje utjecaj popularne kulture na razvoj vlastitog kulturnog identiteta</p> <p>- posjećuje kulturno-umjetničke događaje i manifestacije u stvarnom i digitalnom okruženju i objašnjava ih</p> <p>- tekstovi i višemedijski tekstovi: putopis, životopis, autobiografija, reklama ili popularnokulturni tekst; film, kazališna predstava ili strip</p>				
--	---	--	--	--	--

PREPORUKA: Odgojno-obrazovni ishodi C. 1. 1 i C. 1. 2 ostvaruju se u skladu s potrebama, interesima i mogućnostima učenika i sektorskim područjem u kojemu se učenik obrazuje te u povezanosti s ishodima nastavnih područja *Hrvatski jezik i komunikacija i Književnost i stvaralaštvo*.

Izvori za ostvarivanje odgojno-obrazovnoga ishoda C. 1. 2 mogu biti: književni tekstovi, kazališne predstave, film, strip, medijski i višemedijski tekstovi - prema samostalnom odabiru učenika i odabrani u dogovoru s nastavnikom.

NIJE LEKTORIRANO

2. razred srednje škole (3, 3, 3, 3)

ODGOJNO-OBRAZOVNI ISHODI	RAZRADA ISHODA	RAZINA USVOJENOSTI			
		ZADOVOLJAVAJUĆA	DOBRA	VRLO DOBRA	IZNIMNA
HRVATSKI JEZIK I KOMUNIKACIJA					
A. 2. 1 Učenik govori izlagačke tekstove u skladu sa svrhom i željenim učinkom na primatelja.	<ul style="list-style-type: none"> - određuje temu, oblik i namjenu govornoga teksta: informiranje, dokazivanje - istražuje informacije važne za pripremu govornoga teksta služeći se različitim pouzdanim izvorima - uspoređuje informacije iz raznih izvora radi procjene pouzdanosti, vjerodostojnosti, točnosti, autorstva i gledišta - prikladno se služi natuknicama, bilješkama, karticama, plakatima i računalnim prikazima pri govorenju - govori ili razgovara radi upućivanja slušatelja / sugovornika ili pregovaranja radi zajedničkoga rješavanja problemske situacije ili donošenja odluka - samostalno primjenjuje stečena znanja o hrvatskome standardnom jeziku, uvažava pravogovornu normu, govorne vrednote i neverbalne znakove i funkcionalni stil vrste teksta - tekstovi: usmena prezentacija (usmeni prikaz), poslovni razgovor 	<ul style="list-style-type: none"> - prema primjeru oblikuje tekst i govori u skladu s temom govornoga teksta 	<ul style="list-style-type: none"> - uz pomoć nastavnika oblikuje tekst i govori u skladu s temom i oblikom govornoga teksta 	<ul style="list-style-type: none"> - prema smjericama oblikuje tekst i govori u skladu s temom, oblikom i svrhom govornoga teksta 	<ul style="list-style-type: none"> - samostalno govori u skladu s temom, oblikom, svrhom govornoga teksta i željenim učinkom na primatelja
A. 2. 2 Učenik sluša prema određenoj svrsi slušanja izlagačke	<ul style="list-style-type: none"> - sluša govorne i razgovorne vrste izlagačkih tekstova iz različitih izvora prema određenoj svrsi slušanja (obrazovna, javna, osobna) i namjeni (informiranje) - prepoznaje različite moguće izvore informacija - uočava utjecaje konteksta na primanje informacija u skladu sa svrhom slušanja 	<ul style="list-style-type: none"> - izdvaja informacije i ideje bitne za svrhu slušanja 	<ul style="list-style-type: none"> - analizira informacije i ideje bitne za svrhu slušanja 	<ul style="list-style-type: none"> - organizira informacije i ideje bitne za svrhu slušanja 	<ul style="list-style-type: none"> - procjenjuje informacije i ideje bitne za svrhu slušanja

<p>tekstove iz različitih izvora.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - procjenjuje informacije bitne za svrhu slušanja - oblikuje govoreni i/ili pisani tekst 				
<p>PREPORUKA: Učenik sluša dva izlagačka teksta prema odabiru nastavnika.</p>					
<p>A. 2. 3</p> <p>Učenik čita prema određenoj svrsi čitanja izlagačke tekstove.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - razlikuje izlagačke tekstove različitih oblika i iz različitih izvora prema određenoj svrsi čitanja i namjeni (informiranje) - opisuje strukturna obilježja tekstova i služi se prethodno stečenim znanjima - istražuje podatke o autoru, izdanju i nakladniku izvora - prepoznaje provjerene i neprovjerene izvore informacija - povezuje i sažima podatke i ideje u tekstu - odabire prikladne citrate kojima potkrepljuje svoje zaključke o eksplicitnom i implicitnom značenju teksta - povezuje informacije i ideje u tekstu sa svojim znanjem, iskustvom i drugim tekstovima - tekstovi: popularnoznanstveni ili stručni članak, intervju 	<ul style="list-style-type: none"> - prepoznaje funkciju i osnovna obilježja izlagačkih tekstova te analizira informacije 	<ul style="list-style-type: none"> - razlikuje funkciju i osnovna obilježja izlagačkih tekstova te analizira i sažima informacije i ideje 	<ul style="list-style-type: none"> - opisuje funkciju i osnovna obilježja izlagačkih tekstova na poznatim primjerima te sažima informacije i ideje u tekstu, služi se prikladnim citatima 	<ul style="list-style-type: none"> - opisuje funkciju i obilježja izlagačkih tekstova na poznatim i nepoznatim primjerima te sažima informacije i ideje u tekstu te svoje zaključke podupire prikladnim citatima i povezuje tekst sa svojim znanjem i drugim tekstovima
<p>A. 2. 4</p> <p>Učenik piše izlagačke tekstove s obilježjima funkcionalnih stilova u skladu sa svrhom teksta i željenim učinkom na primatelja.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - planira pisanje izlagačkih tekstova prema određenoj strukturi, obliku (isprekidani, neprekinuti, mješoviti) i funkcionalnom stilu (administrativnom, publicističkom) - istražuje različite izvore informacija služeći se naprednim pretraživanjem i analizira njihovu valjanost - oblikuje sadržajno i logički povezani tekst - primjenjuje jezičnu normu hrvatskoga standardnog jezika: pravopisnu (pravilno piše sve pravopisne znakove na razini rečenice), gramatičku, leksičku i stilističku 	<ul style="list-style-type: none"> - uz pomoć nastavnika piše izlagačke tekstove i primjenjuje obilježja funkcionalnoga stila u skladu sa svrhom teksta 	<ul style="list-style-type: none"> - prema primjeru piše izlagačke tekstove i primjenjuje obilježja funkcionalnoga stila u skladu sa svrhom teksta 	<ul style="list-style-type: none"> - prema smjericama piše izlagačke tekstove i primjenjuje obilježja funkcionalnog stila u skladu sa svrhom teksta 	<ul style="list-style-type: none"> - samostalno piše izlagačke tekstove i primjenjuje obilježja funkcionalnog stila u skladu sa svrhom teksta i željenim učinkom na primatelja

	- samostalno popunjava anketni obrazac u tiskanome i/ili elektroničkome obliku - tekstovi : prikaz, sažetak, pismo (javno i osobno); anketni obrazac				
PREPORUKA: Sadržaji odgojno-obrazovnih ishoda A. 2. 1, A. 2. 2, A. 2. 3 i A. 2. 4 integracijski su povezani s nastavnim područjima <i>Književnost i stvaralaštvo</i> i <i>Kultura i mediji</i> i s ostalim ishodima nastavnih područja <i>Hrvatski jezik i komunikacija</i> .					
A. 2. 5 Učenik opisuje tvorbu riječi prema različitim tvorbenim načinima.	- prepoznaje tvorbu riječi u hrvatskome jeziku prema tvorbenim načinima : izvođenje i slaganje; sufiksna tvorba, prefiksna tvorba, slaganje, srastanje - prepoznaje razlike među riječima tvorenim različitim tvorbenim nastavcima ili načinima - opisuje značenjske razlike među riječima uvjetovane tvorbenim načinima - objašnjava pojmove: tvorba riječi, tvorbeni uzorak, tvorbeni način, rječotvorna osnova i rječotvorni morfem	- prepoznaje sufiksalsnu i prefiksalsnu tvorbu te slaganje na zadanim primjerima	- prepoznaje izvođenje i slaganje te razlikuje izvedenice i složenice	- opisuje tvorbu riječi prema različitim tvorbenim načinima na tipičnim primjerima	- opisuje tvorbu riječi prema različitim tvorbenim načinima navodeći vlastite primjere
PREPORUKA: Učenje i poučavanje metajezičnim znanjima u strukovnim školama usmjereno je razvoju uporabne sastavnice komunikacijske jezične kompetencije, tj. pravilnoj uporabi hrvatskoga standardnoga jezika u svakodnevnoj komunikaciji.					
A. 2. 6 Učenik opisuje leksičke jedinice i leksičke slojeve u standardnome hrvatskom jeziku.	- imenuje leksičke slojeve standardnoga jezika i razvrstava lekseme prema kriterijima područne raslojenosti - razlikuje riječ, frazem i naziv kao leksičku jedinicu - prepoznaje podrijetlo imena i njihovu pripadnost određenom sloju - služi se rječnicima posebnoga leksičkoga sloja (mjesnih govora, frazema, vlastitih imena) pri razvijanju aktivnoga rječnika - s razumijevanjem se služi pojmovima: leksička jedinica, jezični slojevi, idiom, dijalektizam, regionalizam, lokalizam, frazem, frazeologija, naziv ili termin, terminologija (nazivoslovlje), ime, onomastika (imenoslovlje)	- uz pomoć nastavnika određuje pripadnost riječi leksičkom sloju i prepoznaje vrste rječnika	- prema smjericama izdvaja riječi određenoga leksičkoga sloja, navodi prikladne kontekste za njihovu uporabu i opisuje vrste rječnika	- prema smjericama izdvaja riječi određenoga leksičkoga sloja, prema zadanome kontekstu pravilno odabire riječi pomoću rječnika	- samostalno razlikuje riječi iz različitih leksičkih slojeva, odabire riječi prikladne kontekstu i svrsi pomoću rječnika
PREPORUKA: Pozornost se posvećuje odnosu strukovnoga i općeuporabnoga leksika, tj. leksiku struke.					
A. 2. 7 Učenik razlikuje funkcionalnu uporabu	- prepoznaje organske (mjesne govore, narječja) i neorganske (žargon, kolokvijalni jezik, standardni jezik) idiome kao sastavnice svojeg idiolekt	- navodi obilježja svojega mjesnog govora u odnosu na standardni hrvatski jezik	- navodi obilježja svojega mjesnog govora u odnosu na standardni hrvatski jezik i	- navodi obilježja svojega mjesnog govora u odnosu na standardni hrvatski jezik i	- navodi obilježja svojega mjesnog govora u odnosu na standardni hrvatski jezik i prepoznaje

<p>narječja, govora društvenih skupina i standardnoga jezika.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - opisuje obilježja svojega mjesnog govora (morfološka, leksička) prema standardnome hrvatskom jeziku - razlikuje uporabne mogućnosti narječja, govora društvenih skupina i hrvatskoga standardnoga jezika u javnoj komunikaciji - uspoređuje obilježja razgovornoga, administrativnoga i publicističkoga stila na primjerima 		<p>prepoznaje organske i neorganske idiome kao sastavnice hrvatskog jezika</p>	<p>prepoznaje organske i neorganske idiome kao sastavnice hrvatskog jezika; opisuje obilježja administrativnog i publicističkog stila</p>	<p>organske i neorganske idiome kao sastavnice hrvatskog jezika; uspoređuje obilježja administrativnog i publicističkog stila</p>
<p>PREPORUKA: Obilježja narječja i govora društvenih skupina svladavaju se prema načelu zavičajnosti i bliskosti (primjerenosti) te aktualnosti i preporučuje se povezati ih s medijskim tekstovima.</p>					
<p>KNJIŽEVNOST I STVARALAŠTVO</p>					
<p>B. 2. 1</p> <p>Učenik izražava svoj literarni doživljaj i obrazlaže stavove o književnom tekstu.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - obrazlaže svoj literarni doživljaj teksta i razumijevanje književnoga teksta - povezuje tematiku teksta s aktualnim situacijama na temelju svoga iskustva - objašnjava svoje mišljenje i stavove o književnom tekstu na temelju vlastitog čitateljskog iskustva i znanja o književnosti - obrazlaže svoje mišljenje i stavove o književnom tekstu i potkrepljuje ih primjerima - objašnjava svoje proživljeno iskustvo čitanja i uspoređuje ga s iskustvom čitanja drugih - obrazlaže što utječe na njegov književni ukus 				
<p>PREPORUKA: Odgojno-obrazovni ishod odnosi se na obvezna i samostalno odabrana književna djela; literarni doživljaj učenik može izraziti usmeno, pisano, vizualizacijama i kreativnim uratkom; učenik treba pročitati najmanje jedan književni tekst prema vlastitom izboru i predstaviti ga.</p>					

<p>B. 2. 2</p> <p>Učenik uspoređuje književne tekstove prema temi ili žanru.</p>	<p>- objašnjava i uspoređuje književne tekstove na sadržajnoj, izraznoj i idejnoj razini primjenjujući književnoteorijske pojmove vezane uz:</p> <p>prozne vrste (novela, uokvirena kompozicija romana i novele, tema, pripovjedač, tipovi karakterizacija i tipologija likova, ideja i značenje)</p> <p>poetske vrste (obilježja moderne poezije, vrste i oblici moderne poezije, struktura moderne lirske pjesme: tema, motiv, pjesnička slika, ritam, rima, strofa, stih)</p> <p>dramske vrste (tragedija i obilježja tragedije)</p> <p>- tekstovi: novela, roman, drama, tragedija, poezija</p> <p>- obvezni književni tekstovi za cjelovito čitanje: Vjenceslav Novak, <i>Posljednji Stipančići</i>; Antun Gustav Matoš, izbor iz novela</p>	<p>- prema smjernicama tumači tematska i žanrovska obilježja pojedinoga književnoga teksta primjenjujući pojmove vezane uz prozne, poetske i dramske vrste</p>	<p>- prema smjernicama analizira tematska i žanrovska obilježja pojedinoga književnoga teksta primjenjujući pojmove vezane uz prozne, poetske i dramske vrste</p>	<p>- prema smjernicama interpretira književne tekstove prema temi ili žanru primjenjujući pojmove vezane uz prozne, poetske i dramske vrste</p>	<p>- uspoređuje književne tekstove prema temi ili žanru primjenjujući pojmove vezane uz prozne, poetske i dramske vrste</p>
<p>PREPORUKA: Poučavanje i učenje književnoteorijskih pojmova povezuje se s književnim tekstovima; u analizi književnih djela primjenjuje se ranije stečeno književnoteorijsko znanje (temeljni pojmovi), a novi književnoteorijski pojmovi uče se i poučavaju s obzirom na tematska i žanrovska obilježja.</p> <p>Učenik analizira prema temi i žanru dva obavezna književna teksta hrvatske književnosti (Vjenceslav Novak, <i>Posljednji Stipančići</i>; Antun Gustav Matoš, izbor iz novela) i pet književnih tekstova s popisa predloženih književnih tekstova za čitanje koji mogu biti tematski povezani s obveznim književnim tekstovima.</p> <p>Tijekom školske godine nastavnik odabire na kojim će književnim tekstovima organizirati učenje i poučavanje o pojedinim književnoteorijskim znanjima i vještinama njihova prepoznavanja, tj. pojedine elemente književne strukture učenici uvježbavaju prepoznati na različitim cjelovitim tekstovima ili s njima povezanim ulomcima.</p>					
<p>B. 2. 3</p> <p>Učenik uspoređuje književne tekstove s obzirom na kontekst.</p>	<p>- imenuje književnopovijesno razdoblje u kojem je nastao književni tekst i prepoznaje njegova obilježja prepoznatljiva u tekstu</p> <p>- uspoređuje obilježja tekstova hrvatske književnosti s tekstovima europske i svjetske književnosti s obzirom na vrijeme nastanka</p> <p>- opisuje i uspoređuje književne tekstove s obzirom na književnopovijesni, povijesni, društveni, kulturni kontekst prema:</p> <p>vezama s drugim tekstovima na razini teme, diskursa, kruženja tema i motiva, slika i predodžaba</p> <p>- tekstovi: novela, roman, drama, poezija, mit, legenda</p>	<p>- imenuje književnopovijesno razdoblje u kojem je nastao književni tekst, opisuje njegova obilježja i stilsko-poetička obilježja potkrepljuje ih primjerima iz teksta</p>	<p>- opisuje stilsko-poetička obilježja književnog teksta i potkrepljuje ih primjerima iz teksta te prepoznaje važnost određenog književnog teksta u književnoj i kulturnoj povijesti</p>	<p>- opisuje književne tekstove s obzirom na književnopovijesni, povijesni, društveni i kulturni kontekst i prepoznaje važnost određenog književnog teksta u književnoj i kulturnoj povijesti</p>	<p>- uspoređuje književne tekstove s obzirom na književnopovijesni, povijesni, društveni i kulturni kontekst i prepoznaje poveznice s drugim tekstovima i umjetničkim djelima</p>

	<p>- obvezni književni tekstovi za cjelovito čitanje: Vjenceslav Novak, <i>Posljednji Stipančići</i>; Antun Gustav Matoš, izbor iz novela</p>				
<p>PREPORUKA se odnosi na odgojno-obrazovne ishode B. 2. 1, B. 2. 2 i B. 2. 3. Učenik čita dva obavezna književna teksta hrvatske književnosti (Vjenceslav Novak, <i>Posljednji Stipančići</i>; Antun Gustav Matoš, izbor iz novela) i pet književnih tekstova s popisa predloženih književnih tekstova za čitanje. Popis obaveznih naslova za četvrti i peti ciklus (1. - 4. razred) naveden je u poglavlju: F. Učenje i poučavanje. Nastavnik određuje temu i žanrove prema svojoj profesionalnoj procjeni te odabire, uz obavezne naslove i pisce, i naslove s popisa predloženih književnih tekstova za čitanje poštujući zadane kriterije kojima postiže ostvarivanje odgojno-obrazovnoga ishoda.</p> <p>Za polazište pri ovladavanju odgojno-obrazovnim ishodom predlaže se rad na suvremenim tekstovima od kojih se prema načelima postupnosti i aktualizacije dolazi do književnih tekstova starijih književnih razdoblja i poetika. Usporedne raščlambe započinju se s hrvatskim književnim tekstovima.</p>					
<p>B. 2. 4</p> <p>Učenik se stvaralački izražava prema vlastitome interesu potaknut književnim tekstom.</p>	<p>- priprema i oblikuje radove, potaknut književnim tekstom ili umjetničkim djelom, u kojima do izražaja dolazi kreativnost, inovativnost, originalnost i stvaralačko mišljenje</p> <p>- stvara tekst u govorenome ili pisanom obliku na zavičajnom govoru ili dijalektu, žargonu ili standardnome jeziku potaknut književnim tekstom ili umjetničkim djelom</p> <p>- žanrovski preoblikuje književni tekst (dramatizira prozni tekst, preoblikuje dramski tekst) primjenjujući znanje o žanrovskim i strukturnim obilježjima</p> <p>- priprema i izvodi dramske i scenske igre, snima (kratke) filmove, crta, slika i/ili fotografira potaknut književnim tekstom ili umjetničkim djelom i rješava različite problemske situacije motivirane književnim tekstom ili umjetničkim djelom</p> <p>- izrađuje strip, rječnik, priručnik</p>				

PREPORUKA: Nastavnik potiče učenike na stvaralački način izražavanja i dokazivanja. Ishod se može ostvarivati individualnim i timskim radom i u skladu s mogućnostima i interesima učenika. Učenik svoje radove može prikupljati u radno-dokumentarnoj mapi.

Ostvarivanje ishoda vrednuje se formativno. Učitelj cijeni učenikovu samostalnost i poštuje njegove mogućnosti. Učenik predstavlja svoj rad u školi i izvan škole, u stvarnom i digitalnom okružju.

KULTURA I MEDIJI

<p>C. 2. 1</p> <p>Učenik objašnjava utjecaj medijskih tekstova na oblikovanje životnoga stila primatelja.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - prepoznaje različita djelovanja tekstova u javnim, komercijalnim i neprofitnim medijima na oblikovanje vlastitoga životnoga stila - prepoznaje različita stilska sredstva u medijskim tekstovima - opisuje na koji način mediji stvaraju trendove - objašnjava kako su informacije, ideje, stavovi i mišljenja prikazani u medijskom tekstu i kako utječu na životni stil primatelja s obzirom na dob, spol i kulturni kontekst 	<ul style="list-style-type: none"> - uočava kako su informacije, ideje, stavovi i mišljenja prikazani u medijskom tekstu i kako utječu na životni stil primatelja 	<ul style="list-style-type: none"> - opisuje kako su informacije, ideje, stavovi i mišljenja prikazani u medijskom tekstu i kako utječu na životni stil primatelja 	<ul style="list-style-type: none"> - objašnjava kako su informacije, ideje, stavovi i mišljenja prikazani u medijskom tekstu i kako utječu na životni stil primatelja s obzirom na dob, spol i kulturni kontekst 	<ul style="list-style-type: none"> - prepoznaje različita stilska sredstva u medijskom tekstu te objašnjava kako su u njemu prikazane informacije, ideje, stavovi i mišljenja i kako utječu na životni stil primatelja s obzirom na dob, spol i kulturni kontekst
<p>C. 2. 2</p> <p>Učenik opisuje tekstove iz hrvatske kulturne baštine i kulturnoga kruga i njihov utjecaj na vlastiti kulturni identitet.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - uočava kulturnu specifičnost i raznolikost sredine u kojoj živi - navodi ključne hrvatske kulturne institucije i njihove početke - uočava pripadnost ili povezanost književnoga teksta s hrvatskim kulturnim krugovima: sredozemnom, srednjoeuropskom i balkanskom - opisuje utjecaj kulturne baštine na oblikovanje vlastitoga kulturnog identiteta - posjećuje kulturno-umjetničke događaje i manifestacije u stvarnom i digitalnom okružju i komentira ih - tekstovi i višemedijski tekstovi: govor, pismo, dnevnik, intervju, znanstvenopopularni članak ili enciklopedijski prikaz; strip, film ili kazališna predstava 	<ul style="list-style-type: none"> - uočava značenje i važnost teksta hrvatske kulturne baštine 	<ul style="list-style-type: none"> - prepoznaje značenje i važnost teksta hrvatske kulturne baštine i njegovu kulturnu specifičnost 	<ul style="list-style-type: none"> - prepoznaje pripadnost ili povezanost teksta s hrvatskim kulturnim krugovima 	<ul style="list-style-type: none"> - opisuje pripadnost ili povezanost teksta s hrvatskim kulturnim krugovima i utjecaj na oblikovanje vlastitoga kulturnog identiteta

PREPORUKA: Odgojno-obrazovni ishodi C. 2. 1 i C. 2. 2 ostvaruju se u skladu s potrebama, interesima i mogućnostima učenika i sektorskim područjem u kojemu se učenik obrazuje te u povezanosti s ishodima nastavnih područja *Hrvatski jezik i komunikacija* i *Književnost i stvaralaštvo*.

Izvori za ostvarivanje odgojno-obrazovnoga ishoda C 2. 2 mogu biti: književni tekstovi, kazališne predstave, film, strip, medijski i višemedijski tekstovi - prema samostalnom odabiru učenika i odabrani u dogovoru s nastavnikom.

3. razred srednje škole (3, 3, 3, 3)

ODGOJNO-OBRAZOVNI ISHODI	RAZRADA ISHODA	RAZINA USVOJENOSTI			
		ZADOVOLJAVAJUĆA	DOBRA	VRLO DOBRA	IZNIMNA
HRVATSKI JEZIK I KOMUNIKACIJA					
A. 3. 1 Učenik govori izlagačke i raspravljачke tekstove u skladu sa svrhom i željenim učinkom na primatelja.	<ul style="list-style-type: none"> - određuje temu, oblik, svrhu i namjenu rasprave: dokazivanje - istražuje informacije služeći se različitim pouzdanim izvorima radi oblikovanja argumenata i protuargumenata - govori u skladu s govornom ulogom - razlikuje činjenice od mišljenja i vrijednosnih sudova - izriče stav, navodi argumente i protuargumente - samostalno primjenjuje stečena znanja o hrvatskome standardnom jeziku, uvažava pravogovornu normu, govorne vrednote i neverbalne znakove - tekstovi: javni govor, debata 	<ul style="list-style-type: none"> - prema primjeru oblikuje tekst i govori u skladu s temom govora 	<ul style="list-style-type: none"> - uz pomoć nastavnika oblikuje tekst i govori u skladu s temom i oblikom govora 	<ul style="list-style-type: none"> - prema smjernicama oblikuje tekst i govori u skladu s temom, oblikom i svrhom govora 	<ul style="list-style-type: none"> - samostalno govori u skladu s temom, oblikom, svrhom govora i željenim učinkom na primatelja

<p>A. 3. 2</p> <p>Učenik sluša prema određenoj svrsi slušanja upućivačke i raspravljачke tekstove iz različitih izvora.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - sluša govorne i razgovorne vrste upućivačkih i raspravljачkih tekstova iz različitih izvora prema određenoj svrsi slušanja (obrazovna, javna, osobna) i namjeni (informiranje, dokazivanje) - objašnjava jezična i govorna obilježja slušanoga teksta - razlikuje pouzdana od nepouzdana informacija u različitim izvorima u skladu sa svrhom slušanja - razlikuje činjenice od mišljenja i vrijednosnih sudova u slušanom tekstu - procjenjuje informacije bitne za svrhu slušanja - oblikuje govorni i/ili pisani tekst na temelju slušanja 	<ul style="list-style-type: none"> - izdvaja informacije i ideje bitne za svrhu slušanja 	<ul style="list-style-type: none"> - analizira informacije i ideje bitne za svrhu slušanja 	<ul style="list-style-type: none"> - organizira informacije i ideje bitne za svrhu slušanja 	<ul style="list-style-type: none"> - procjenjuje informacije i ideje bitne za svrhu slušanja
<p>PREPORUKA: Učenik sluša dva upućivačka ili raspravljачka teksta prema odabiru nastavnika.</p>					
<p>A. 3. 3</p> <p>Učenik čita prema određenoj svrsi čitanja upućivačke i raspravljачke tekstove.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - razlikuje upućivačke i raspravljачke tekstove različitih oblika i iz različitih izvora prema određenoj svrsi čitanja i namjeni (dokazivanje, upućivanje) - objašnjava strukturna obilježja teksta služeći se prethodno stečenim znanjima - interpretira tekst: izdvaja i tumači ideje, uočava i tumači autorovo gledište i namjenu teksta te utjecaj teksta na primatelja; razlikuje činjenice od stavova - prikladno povezuje ideje u tekstovima sa svojim znanjem, iskustvom i drugim tekstovima - uočava pristranost izvora informacija - tekstovi: kolumna, uputa 	<ul style="list-style-type: none"> - razlikuje funkciju i osnovna obilježja upućivačkih i raspravljачkih tekstova te uz pomoć nastavnika analizira informacije i ideje 	<ul style="list-style-type: none"> - opisuje funkciju i osnovna obilježja upućivačkih i raspravljачkih tekstova te prema smjernicama analizira i objašnjava informacije i ideje 	<ul style="list-style-type: none"> - objašnjava funkciju i osnovna obilježja upućivačkih i raspravljачkih tekstova na poznatim primjerima te samostalno analizira i objašnjava informacije i ideje 	<ul style="list-style-type: none"> - svojim riječima objašnjava funkciju i obilježja upućivačkih i raspravljачkih tekstova na poznatim primjerima te interpretira tekst prema smjernicama
<p>A. 3. 4</p> <p>Učenik piše upućivačke i raspravljачke tekstove s obilježjima</p>	<ul style="list-style-type: none"> - planira pisanje upućivačkih i raspravljачkih tekstova prema određenoj strukturi, obliku (isprekidani, neprekinuti, mješoviti) i funkcionalnom stilu (administrativnom, publicističkom) - istražuje različite izvore informacija i razlikuje primarne i sekundarne 	<ul style="list-style-type: none"> - uz pomoć nastavnika piše upućivačke i raspravljачke tekstove i uz pomoć nastavnika primjenjuje 	<ul style="list-style-type: none"> - prema primjeru piše upućivačke i raspravljачke tekstove, primjenjuje obilježja funkcionalnoga 	<ul style="list-style-type: none"> - prema smjernicama piše upućivačke i raspravljачke tekstove, primjenjuje obilježja 	<ul style="list-style-type: none"> - samostalno piše upućivačke i raspravljачke tekstove, primjenjuje obilježja funkcionalnoga

<p>funkcionalnih stilova u skladu sa svrhom teksta i željenim učinkom na primatelja.</p>	<p>- primjenjuje jezičnu normu hrvatskoga standardnoga jezika: pravopisnu (pravilno piše u navođenju), gramatičku (primjenjuje obilježja paralelne i linearne tekstne veze), leksičku i stilističku</p> <p>- samostalno popunjava Europass obrazac</p> <p>- tekstovi: interpretativni esej, tehnička uputa, molba; Europass obrazac</p>	<p>obilježja funkcionalnoga stila u skladu sa svrhom teksta</p>	<p>stila u skladu sa svrhom teksta i prikladno parafrazira</p>	<p>funkcionalnoga stila u skladu sa svrhom teksta i prikladno navodi i parafrazira</p>	<p>stila u skladu sa svrhom teksta i željenim učinkom na primatelja i prikladno navodi i parafrazira</p>
<p>PREPORUKA: Sadržaji odgojno-obrazovnih ishoda A. 3. 1, A. 3. 2, A. 3. 3 i A. 3. 4 integracijski su povezani s nastavnim područjima <i>Književnost i stvaralaštvo</i> i <i>Kultura i mediji</i> i s ostalim ishodima nastavnoga područja <i>Hrvatski jezik i komunikacija</i>.</p>					
<p>A. 3. 5</p> <p>Učenik razlikuje vrste rečenica i strukturu teksta.</p>	<p>- razlikuje rečenice kao gramatičke i komunikacijske jedinice</p> <p>- prepoznaje gramatičke veze među sastavnicama spojeva riječi: sročnost, upravljanje, pridruživanje</p> <p>- razlikuje rečenice po sastavu: jednostavne neraščlanjene i raščlanjene; nezavisnosložene i zavisnosložene rečenice te višestruko složene rečenice nastale nizanjem, sklapanjem veznikom i uvrštavanjem</p> <p>- razlikuje osnovni, obilježeni i obavezni redoslijed riječi</p> <p>- zapaža linearnu i paralelnu tekstnu vezu i vezna sredstva na primjerima</p> <p>- primjenjuje znanje o spojevima riječi i rečenicama u stvaranju teksta</p> <p>- prepoznaje pojmove: spoj riječi (sintagma), rečenica, tekst, diskurs, paralelna i linearna tekstna veza</p>	<p>- imenuje vrste rečenica za zadanim tipičnim primjerima</p>	<p>- opisuje rečenice po sastavu i način njihova sklapanja</p>	<p>- razlikuje vrste rečenica</p>	<p>- razlikuje vrste rečenica i oblikuje zadanu strukturu teksta</p>
<p>PREPORUKA: Učenje i poučavanje metajezičnim znanjima u strukovnim školama usmjereno je razvoju uporabne sastavnice komunikacijske jezične kompetencije, tj. pravilnoj uporabi hrvatskoga standardnoga jezika u svakodnevnoj komunikaciji.</p>					
<p>A. 3. 6</p> <p>Učenik tumači društvenojazične utjecaje na uporabu hrvatskoga standardnog jezika.</p>	<p>- prepoznaje vrste posuđenica i njihov položaj u standardnome jeziku prema leksičkoj normi</p> <p>- objašnjava potrebu za leksičkim posuđivanjem i novotvorenica</p> <p>- služi se rječnicima ograničenoga leksičkoga sloja (rječnik žargona, rječnik stranih riječi, razlikovni rječnik, usporedni rječnik, enciklopedijski rječnik) i jezičnim savjetnicima pri razvijanju aktivnog rječnika i jezične kulture</p> <p>- s razumijevanjem se služi pojmovima: leksičko posuđivanje, posuđenica, usvojenica, strana riječ, jezična kultura</p>	<p>- uočava posuđenice i njihov položaj u standardnom hrvatskom jeziku i prepoznaje vrste rječnika</p>	<p>- opisuje vrste posuđivanja, posuđenice i njihov položaj u standardnom hrvatskom jeziku na temelju konteksta i opisuje vrste rječnika</p>	<p>- razlikuje vrste posuđivanja, posuđenice i njihov položaj u standardnom hrvatskom jeziku na temelju konteksta i služi se rječnicima</p>	<p>- tumači vrste posuđivanja, posuđenice i njihov položaj u standardnom hrvatskom jeziku na temelju konteksta i služi se rječnicima</p>

<p>A. 3. 7</p> <p>Učenik razlikuje tekstove prema pripadnosti funkcionalnome stilu i odnosu prema jezičnoj normi.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - razlikuje funkcionalne stilove hrvatskoga standardnog jezika i njihova obilježja - objašnjava vezu funkcionalnoga stila (administrativnog, znanstvenog, novinarsko-publicističkog, razgovornog i književnoumjetničkog) i rečeničnih struktura u tekstovima koje stvara i prima - objašnjava odnos funkcionalnoga stila i jezične norme 	<ul style="list-style-type: none"> - razlikuje razgovorni, administrativni i književnoumjetnički i stil hrvatskoga jezika i navodi primjere 	<ul style="list-style-type: none"> - razlikuje funkcionalne stilove hrvatskoga standardnoga jezika i navodi njihova obilježja 	<ul style="list-style-type: none"> - razlikuje funkcionalne stilove standardnoga jezika i opisuje vezu funkcionalnoga stila i rečeničnih struktura u tekstovima koje stvara i prima 	<ul style="list-style-type: none"> - razlikuje funkcionalne stilove standardnoga jezika i objašnjava odnos funkcionalnoga stila i jezične norme na primjerima
<p>PREPORUKA: Sadržaje na kojima se ostvaruje ishod preporučuje se povezati s medijskim tekstovima.</p>					
<p>KNJIŽEVNOST I STVARALAŠTVO</p>					
<p>B. 3. 1</p> <p>Učenik izražava svoj literarni doživljaj i uspoređuje svoje stavove sa stavovima drugih čitatelja.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - tumači svoj literarni doživljaj teksta i razumijevanje književnoga teksta u cjelini s obzirom na prije stečena znanja o svijetu i uspoređuje ga s literarnim doživljajem i razumijevanjem drugih učenika i književnih kritika - obrazlaže svoje mišljenje i stavove o književnom tekstu na temelju vlastitog čitateljskog iskustva i znanja o književnosti - uspoređuje svoje mišljenje i stavove o književnom tekstu sa stavovima drugih i donosi zaključke - povezuje tematiku i problematiku književnog teksta s pojavama u svijetu - preispituje utjecaj vlastitih stavova na oblikovanje vlastitoga književnog ukusa 				
<p>PREPORUKA: Odgojno-obrazovni ishod odnosi se na obvezna i samostalno odabrana književna djela; literarni doživljaj učenik može izraziti usmeno, pisano, vizualizacijama i kreativnim uratkom; učenik treba pročitati najmanje jedan književni tekst prema vlastitom izboru i predstaviti ga.</p>					

<p>B. 3. 2</p> <p>Učenik uspoređuje književne tekstove iste teme ili žanra nastale u različitim književnopovijesnim razdobljima.</p>	<p>- objašnjava i uspoređuje hrvatske i svjetske književne tekstove na sadržajnoj, izraznoj i idejnoj razini primjenjujući književnoteorijske pojmove vezane uz:</p> <p>prozne vrste (klasični i suvremeni roman)</p> <p>poetske vrste (tradicionalnu i modernu poeziju)</p> <p>dramske vrste (klasičnu i modernu dramu)</p> <p>- opisuje i primjenjuje književnoteorijske pojmove vezane uz:</p> <p>prozne vrste: epski spjev, ep, epopeja; diskurzivne postupke moderne proze: unutarnji monolog, slobodni neupravni govor)</p> <p>poetske vrste: tradicionalni hrvatski stihovi</p> <p>- prepoznaje univerzalne teme, slike i predodžbe u književnim tekstovima različitog vremena i mjesta nastanka</p> <p>- prepoznaje položaj književne vrste u različitim književnopovijesnim razdobljima</p> <p>- tekstovi: roman, epski spjev, drama, pastorala, lirska poezija, saga, vizija (viđenje)</p> <p>- obvezni tekstovi za cjelovito čitanje: Ivan Gundulić, <i>Dubravka</i>; Ivan Mažuranić, <i>Smrt Smail-age Čengića</i></p>	<p>- tumači tematska i žanrovska obilježja pojedinoga književnoga teksta primjenjujući pojmove vezane uz prozne, poetske i dramske vrste</p>	<p>- analizira književni tekst prema temi primjenjujući pojmove vezane uz prozne, poetske i dramske vrste</p>	<p>- uspoređuje književne tekstove iste teme nastale u različitim književnopovijesnim razdobljima primjenjujući pojmove vezane uz prozne, poetske i dramske vrste</p>	<p>- uspoređuje književne tekstove iste teme ili žanra nastale u različitim književnopovijesnim razdobljima primjenjujući pojmove vezane uz prozne, poetske i dramske vrste</p>
<p>PREPORUKA: Poučavanje i učenje književnoteorijskih pojmova povezuje se s književnim tekstovima; u analizi književnih djela primjenjuje se ranije stečeno književnoteorijsko znanje (temeljni pojmovi), a novi književnoteorijski pojmovi uče se i poučavaju s obzirom na tematska i žanrovska obilježja.</p> <p>Učenik analizira prema temi i žanru dva obavezna književna teksta hrvatske književnosti (Ivan Gundulić, <i>Dubravka</i>; Ivan Mažuranić, <i>Smrt Smail-age Čengića</i>) i pet književnih tekstova s popisa predloženih književnih tekstova za čitanje koji mogu biti tematski i/ili žanrovski povezani s obveznim književnim tekstovima.</p> <p>Epski spjev Ivana Mažuranića, <i>Smrt Smail-age Čengića</i> polazište je za bavljenje književnom temom epske poezije od početka do 19. stoljeća, a pregledno i na ulomcima uvode se temeljna epska djela (Homerovi epovi <i>Ilijada</i> i <i>Odiseja</i>, srednjovjekovni nacionalni epovi, <i>Eneida</i> Vergilija Publija Marona, <i>Judita</i> Marka Marulića, <i>Osman</i> Ivana Gundulića).</p> <p>Učenik analizira prema temi i žanru dva obavezna književna teksta hrvatske književnosti (Ivan Gundulić, <i>Dubravka</i>; Ivan Mažuranić, <i>Smrt Smail-age Čengića</i>) i pet književnih tekstova s popisa književnih djela za čitanje koji mogu biti tematski povezani s obveznim književnim tekstovima.</p>					

Tijekom školske godine nastavnik odabire na kojim će književnim tekstovima organizirati učenje i poučavanje o pojedinim književnoteorijskim znanjima i vještinama njihova prepoznavanja, tj. pojedine elemente književne strukture učenici uvježbavaju prepoznati na različitim cjelovitim tekstovima ili s njima povezanim ulomcima.					
<p>B. 3. 3</p> <p>Učenik objašnjava utjecaj konteksta na književni tekst.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - uočava sličnosti i razlike između književnih poetika i razdoblja - prepoznaje tipične književne žanrove i vrste za određena književnopovijesna razdoblja - opisuje književnopovijesno razdoblje u kojem je nastao književni tekst i njegova obilježja - objašnjava obilježja tekstova hrvatske književnosti s tekstovima europske i svjetske književnosti s obzirom na vrijeme nastanka - objašnjava na temelju usporedbe književne tekstove s obzirom na književnopovijesni, povijesni, društveni, kulturni kontekst prema: vezama s drugim tekstovima na razini teme, diskursa, kruženja tema i motiva, slika i predodžaba - tekstovi: roman, epski spjev, drama, lirska poezija, saga - obvezni tekstovi za cjelovito čitanje: Ivan Gundulić, <i>Dubravka</i>; Ivan Mažuranić, <i>Smrt Smail-age Čengića</i> 	<ul style="list-style-type: none"> - uočava sličnosti i razlike između književnih poetika i razdoblja i tipične književne žanrove i vrste za određeno razdoblje 	<ul style="list-style-type: none"> - uočava tipične književne žanrove i vrste za određeno književnopovijesno razdoblje i smješta književni tekst u kontekst 	<ul style="list-style-type: none"> - opisuje stilsko-poetička obilježja književnoga teksta i potkrepljuje primjerima iz teksta utjecaj konteksta na književni tekst 	<ul style="list-style-type: none"> - objašnjava stilsko-poetička obilježja književnoga teksta i potkrepljuje primjerima iz teksta utjecaj konteksta na književni tekst
<p>PREPORUKA se odnosi na odgojno-obrazovne ishode B. 3. 1 , B. 3. 2 i B. 3. 3. Učenik čita dva obavezna književna teksta hrvatske književnosti (Ivan Gundulić, <i>Dubravka</i>; Ivan Mažuranić, <i>Smrt Smail-age Čengića</i>) i pet književnih tekstova s popisa predloženih književnih tekstova za čitanje. Popis obaveznih naslova za četvrti i peti ciklus (1. - 4. razred) naveden je u poglavlju: F. Učenje i poučavanje. Nastavnik određuje temu i žanrove svojoj profesionalnoj procjeni te odabire, uz obavezne naslove i pisce, i naslove s popisa predloženih književnih tekstova za čitanje poštujući zadane kriterije kojima postiže ostvarivanje odgojno-obrazovnog ishoda.</p> <p>Za polazište pri ovladavanju odgojno-obrazovnim ishodom predlaže se rad na suvremenim tekstovima od kojih se prema načelima postupnosti i aktualizacije dolazi do književnih tekstova starijih književnih razdoblja i poetika. Usporedne raščlambe započinju se s hrvatskim književnim tekstovima.</p>					
<p>B. 3. 4</p> <p>Učenik se stvaralački izražava prema vlastitome interesu</p>	<ul style="list-style-type: none"> - priprema i oblikuje radove, potaknut književnim tekstom ili umjetničkim djelom, u kojima do izražaja dolazi kreativnost, inovativnost, originalnost i stvaralačko mišljenje 				

<p>potaknut književnim tekstom.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - stvara tekst u govorenome ili pisanom obliku na zavičajnom govoru ili dijalektu, žargonu ili standardnome jeziku potaknut književnim tekstom ili umjetničkim djelom - žanrovski preoblikuje književni tekst (dramatizira prozni tekst, preoblikuje dramski tekst) primjenjujući znanje o žanrovskim i strukturnim obilježjima - priprema i izvodi dramske i scenske igre, snima (kratke) filmove, crta, slika i/ ili fotografira potaknut književnim tekstom ili umjetničkim djelom i rješava različite problemske situacije motivirane književnim tekstom ili umjetničkim djelom - izrađuje strip, rječnik, priručnik 	<p style="font-size: 2em; opacity: 0.1; transform: rotate(-45deg); pointer-events: none;">NIS ELEKTORIRANO</p>			
<p>PREPORUKA: Nastavnik potiče učenike na stvaralački način izražavanja i dokazivanja. Ishod se može ostvarivati individualnim i timskim radom i u skladu s mogućnostima i interesima učenika. Učenik svoje radove može prikupljati u radno-dokumentarnoj mapi.</p> <p>Ostvarivanje ishoda vrednuje se formativno. Učitelj cijeni učenikovu samostalnost i poštuje njegove mogućnosti. Učenik predstavlja svoj rad u školi i izvan škole, u stvarnom i digitalnom okružju.</p>					
<p>C. 3. 1</p> <p>Učenik analizira utjecaj medijskih tekstova na oblikovanje stavova i vrijednosti primatelja.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - opisuje različita djelovanja tekstova u javnim, komercijalnim i neprofitnim medijima na oblikovanje vlastitih stavova i vrijednosti - uočava skriveno stavove i mišljenja u medijskim porukama - prepoznaje trivijalne medijske poruke, predrasude, stereotipe i/ili manipulaciju u medijskim porukama - uočava zastupljenost medijskih tekstova u različitim medijima prema svrsi (osobnoj, obrazovnoj i javnoj) - uspoređuje različite medijske tekstove i analizira kako su u njima prikazane informacije, ideje, stavovi i mišljenja i kako utječu na oblikovanje stavova i vrijednosti primatelja s obzirom na dob, spol i kulturni kontekst 	<ul style="list-style-type: none"> - tumači medijski tekst i prepoznaje kako prikazane informacije, ideje, stavovi i mišljenja utječu na oblikovanje stavova i vrijednosti primatelja s obzirom na dob, spol i kulturni kontekst 	<ul style="list-style-type: none"> - uspoređuje medijske tekstove i opisuje kako prikazane informacije, ideje, stavovi i mišljenja utječu na oblikovanje stavova i vrijednosti primatelja s obzirom na dob, spol i kulturni kontekst 	<ul style="list-style-type: none"> - uspoređuje medijske tekstove i analizira kako prikazane informacije, ideje, stavovi i mišljenja utječu na oblikovanje stavova i vrijednosti primatelja s obzirom na dob, spol i kulturni kontekst 	<ul style="list-style-type: none"> - uspoređuje medijske tekstove i analizira kako prikazane informacije, ideje, stavovi i mišljenja utječu na oblikovanje stavova i vrijednosti primatelja s obzirom na dob, spol i kulturni kontekst te prepoznaje skrivene stavove i mišljenja u medijskim tekstovima

<p>C. 3. 2</p> <p>Učenik objašnjava tekstove iz europske kulturne baštine i kulturnoga kruga i njihov utjecaj na hrvatski kulturni identitet.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - opisuje značenja jednostavnih usmenih oblika iz razdoblja ljudske usmenosti i njihov utjecaj na književne tekstove, djela ostalih umjetnosti te na kulturološke pojave - uočava antičku baštinu kao klasičnu podlogu i srednjovjekovnu kao kršćansku podlogu (latinizam i glagoljaštvo) europske kulture u različitim tekstovima - prepoznaje slavenski i hrvatski aspekt kulturnoga ujedinjavanja u različitim tekstovima - uspoređuje utjecaj izdavaštva, kulturnih časopisa i novina na oblikovanje kulturnoga identiteta i kulturnoga posredovanja - opisuje sudjelovanje većinskoga i manjinskih naroda na oblikovanje kulturnoga okružja i međudjelovanje različitih europskih kulturnih krugova na oblikovanje vlastitoga identiteta (kulturno-umjetnička društva, kulturne udruge, kulturne ustanove...) - posjećuje kulturno-umjetničke događaje i manifestacije u stvarnom i digitalnom okružju i tumači ih - tekstovi i višemedijski tekstovi: esej, polemika, književna kritika, manifest ili program; strip, film ili kazališna predstava 	<p>- uočava utjecaje europske kulturne baštine na oblikovanje hrvatskog kulturnog identiteta</p>	<p>- prepoznaje utjecaj europske kulturne baštine na oblikovanje hrvatskog kulturnog identiteta</p>	<p>- opisuje utjecaj europske kulturne baštine na oblikovanje hrvatskog kulturnog identiteta</p>	<p>- objašnjava utjecaj europske kulturne baštine na oblikovanje hrvatskog kulturnog identiteta</p>
<p>PREPORUKA: Odgojno-obrazovni shodi C. 3. 1 i C. 3. 2 ostvaruju se u skladu s potrebama, interesima i mogućnostima učenika i sektorskim područjem u kojemu se učenik obrazuje te u povezanosti nastavnih područja <i>Hrvatski jezik i komunikacija</i> i <i>Književnost i stvaralaštvo</i>.</p> <p>Izvori za ostvarivanje odgojno-obrazovnoga ishoda C 3. 2 mogu biti: književni tekstovi, kazališne predstave, film, strip, medijski i višemedijski tekstovi - prema samostalnom odabiru učenika i odabrani u dogovoru s nastavnikom.</p>					

4. razred srednje škole (3, 3, 3, 3)

ODGOJNO-OBRAZOVNI ISHODI	RAZRADA ISHODA	RAZINA USVOJENOSTI			
		ZADOVOLJAVAJUĆA	DOBRA	VRLO DOBRA	IZNIMNA
HRVATSKI JEZIK I KOMUNIKACIJA					
A. 4. 1 Učenik raspravlja u skladu sa svrhom i željenim učinkom na primatelja.	<ul style="list-style-type: none"> - određuje temu, oblik, svrhu i namjenu rasprave: informiranje, dokazivanje - istražuje informacije služeći se različitim pouzdanim izvorima radi oblikovanja argumenata i protuargumenata - procjenjuje valjanost informacije - govori u skladu s govornom ulogom - razgovara radi donošenja zajedničkoga zaključka o mogućem rješenju problemske situacije ili o zajedničkoj odluci - razlikuje činjenice od mišljenja i vrijednosnih sudova - izriče stav, navodi argumente i protuargumente - samostalno primjenjuje stečena znanja o hrvatskome standardnom jeziku, uvažava pravogovornu normu, govorne vrednote i neverbalne znakove - tekstovi: debata, sastanak (poslovni, službeni) 	<ul style="list-style-type: none"> - prema primjeru oblikuje pripremu za raspravu i raspravlja u skladu s temom rasprave i govornom ulogom 	<ul style="list-style-type: none"> - uz pomoć nastavnika oblikuje pripremu za raspravu i raspravlja u skladu s temom, oblikom rasprave i govornom ulogom 	<ul style="list-style-type: none"> - prema smjernicama oblikuje pripremu za raspravu i raspravlja u skladu s temom, svrhom i oblikom rasprave i govornom ulogom 	<ul style="list-style-type: none"> - samostalno raspravlja u skladu s temom, oblikom, svrhom rasprave, govornom ulogom i željenim učinkom na primatelja
A. 4. 2 Učenik sluša tekstove različitih funkcionalnih stilova prema određenoj	<ul style="list-style-type: none"> - sluša govorne i razgovorne vrste opisnih, pripovjednih, upućivačkih i raspravljačkih tekstova iz različitih izvora prema određenoj svrsi slušanja (obrazovna, javna, osobna) i namjeni (informiranje, dokazivanje, zabavljanje) 	<ul style="list-style-type: none"> - opisuje obilježja i svrhu teksta te izdvaja informacije i ideje bitne za svrhu slušanja 	<ul style="list-style-type: none"> - tumači obilježja i svrhu teksta te analizira informacije i ideje 	<ul style="list-style-type: none"> - tumači obilježja i svrhu teksta te organizira informacije i ideje 	<ul style="list-style-type: none"> - analizira obilježja i svrhu teksta te procjenjuje informacije i ideje

<p>svrsi slušanja i iz različitih izvora.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - opisuje strukturalna obilježja teksta služeći se prethodno stečenim znanjima o svrsi i funkciji strukture teksta - analizira jezična i govorna obilježja slušanoga teksta - analizira pouzdanost, vjerodostojnost, točnost i gledište izvora slušanja s obzirom na svrhu slušanja - procjenjuje informacije i ideje - oblikuje govoreni i/ili pisani tekst 		<p>bitne za svrhu slušanja</p>	<p>bitne za svrhu slušanja</p>	<p>bitne za svrhu slušanja</p>
<p>PREPORUKA: Učenik sluša dva raspravljačka teksta prema odabiru nastavnika.</p>					
<p>A. 4. 3 Učenik čita prema određenoj svrsi čitanja raspravljačke tekstove.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - razlikuje raspravljačke tekstove različitih oblika i iz različitih izvora prema određenoj svrsi čitanja i namjeni (dokazivanje, zabavljanje) - objašnjava strukturalna obilježja teksta služeći se prethodno stečenim znanjima - argumentirano procjenjuje tekst prema zadanim odrednicama: uspoređuje informacije i ideje u tekstu s drugim tekstovima koje je čitao kao i sa svojim znanjem i iskustvom - oblikuje različite vrste prosudbe: procjenjuje svrhu teksta i gledište autora prema zadanim odrednicama (sadržaj, struktura, svrha, namjena) - tekstovi: kritika, recenzija 	<ul style="list-style-type: none"> - razlikuje funkciju i obilježja raspravljačkih tekstova te uz pomoć nastavnika uspoređuje i procjenjuje informacije i ideje 	<ul style="list-style-type: none"> - opisuje funkciju i obilježja raspravljačkih tekstova te prema smjernicama uspoređuje i procjenjuje informacije i ideje 	<ul style="list-style-type: none"> - objašnjava obilježja raspravljačkih tekstova na poznatim primjerima te prema smjernicama procjenjuje tekst prema zadanim odrednicama 	<ul style="list-style-type: none"> - objašnjava funkciju i obilježja raspravljačkih tekstova na poznatim i nepoznatim primjerima te prema smjernicama argumentirano procjenjuje tekst prema zadanim odrednicama
<p>A. 4. 4 Učenik piše raspravljačke tekstove s obilježjima funkcionalnih stilova u skladu sa svrhom teksta i željenim učinkom na primatelja.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - planira pisanje raspravljačkih tekstova prema određenoj strukturi, obliku (isprekidani, neprekinuti, mješoviti) i funkcionalnom stilu (administrativnom, publicističkom, popularnoznanstvenom) - sažima prikupljene informacije i oblikuje novi sadržajno i logički povezan tekst izbjegavajući plagiranje - procjenjuje informacije s obzirom na pouzdanost, vjerodostojnost, točnost, autorstvo i gledište 	<ul style="list-style-type: none"> - uz pomoć nastavnika piše raspravljačke tekstove i uz pomoć nastavnika primjenjuje obilježja funkcionalnoga stila u skladu sa svrhom teksta 	<ul style="list-style-type: none"> - prema primjeru piše raspravljačke tekstove, primjenjuje obilježja funkcionalnoga stila u skladu sa svrhom teksta i prikladno parafrazira 	<ul style="list-style-type: none"> - prema smjernicama piše raspravljačke tekstove, primjenjuje obilježja funkcionalnoga stila u skladu sa svrhom teksta i prikladno citira i parafrazira 	<ul style="list-style-type: none"> - samostalno piše raspravljačke tekstove, primjenjuje obilježja funkcionalnoga stila u skladu sa svrhom teksta i željenim učinkom na primatelja i prikladno citira i parafrazira

	<ul style="list-style-type: none"> - primjenjuje jezičnu normu hrvatskoga standardnoga jezika: pravopisnu (pisanje glasova u dodiru), gramatičku, leksičku i stilističku - tekstovi: raspravljački esej, referat 				
<p>PREPORUKA: Sadržaji odgojno-obrazovnoga ishoda A. 4. 1, A. 4. 2, A. 4. 3, A. 4. 4 integracijski su povezani s nastavnim područjima <i>Književnost i stvaralaštvo</i> i <i>Kultura i mediji</i> i s ostalim ishodima nastavnih područja <i>Hrvatski jezik i komunikacija</i>.</p>					
<p>A. 4. 5</p> <p>Učenik objašnjava glasovne promjene hrvatskoga standardnog jezika.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - opisuje vezu između glasa, slova, fonema, grafema i sloga - opisuje glasovni sustav hrvatskoga standardnoga jezika na odsječnoj i nadodsječnoj razini - prepoznaje fonološki i morfološki uvjetovane glasovne promjene u pisanome tekstu - objašnjava pojmove: glas (fon), alofon, fonem, grafem, slog, fonetika, fonologija, morfonologija, naglasak 	<ul style="list-style-type: none"> - uočava glasovne promjene u riječima 	<ul style="list-style-type: none"> - prepoznaje glasovne promjene u riječima 	<ul style="list-style-type: none"> - razlikuje fonološki i morfološki uvjetovane glasovne promjene 	<ul style="list-style-type: none"> - objašnjava glasovne promjene u govoru i pismu
<p>PREPORUKA: Učenje i poučavanje metajeziknim znanjima u strukovnim školama usmjereno je razvoju uporabne sastavnice komunikacijske jezične kompetencije, tj. pravilnoj uporabi hrvatskoga standardnoga jezika u svakodnevnoj komunikaciji.</p>					
<p>A. 4. 6</p> <p>Učenik istražuje razloge zastarijevanja i nastajanja riječi.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - prepoznaje i opisuje jezične i izvanjezične razloge stvaranja ili zastarijevanja riječi - razlikuje pasivni leksik i leksik na prijelazu od aktivnoga leksika - prepoznaje primjere iz obavijesnih i književnoumjetničkih tekstova prema vremenskoj raslojenosti leksika - tumači važnost očuvanja leksičkoga bogatstva hrvatskoga jezika - s razumijevanjem se služi pojmovima: historizam, arhaizam, novotvorenica, pomodnica, oživljenica 	<ul style="list-style-type: none"> - prepoznaje jezične ili izvanjezične razloge stvaranja ili zastarijevanja riječi 	<ul style="list-style-type: none"> - opisuje jezične i izvanjezične razloge stvaranja ili zastarijevanja riječi i razlikuje aktivni i pasivni leksik 	<ul style="list-style-type: none"> - opisuje jezične i izvanjezične razloge stvaranja ili zastarijevanja riječi i imenuje hrvatske povijesne rječnike i savjetnike 	<ul style="list-style-type: none"> - objašnjava jezične i izvanjezične razloge stvaranja ili zastarijevanja riječi, imenuje hrvatske povijesne rječnike i jezične savjetnike i tumači važnost očuvanja leksičkoga bogatstva hrvatskoga jezika
<p>A. 4. 7</p>	<ul style="list-style-type: none"> - opisuje početke hrvatske pismenosti i prve pisane spomenike na trima jezicima i pismima 	<ul style="list-style-type: none"> - opisuje početke hrvatske pismenosti i prve 	<ul style="list-style-type: none"> - opisuje početke hrvatske pismenosti i 	<ul style="list-style-type: none"> - opisuje početke hrvatske pismenosti, navodi 	<ul style="list-style-type: none"> - opisuje početke hrvatske pismenosti, navodi

<p>Učenik opisuje povijesni razvoj hrvatskoga standardnog jezika na temeljnim djelima.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - navodi temeljna djela i autore bitne za standardizaciju hrvatskoga jezika - tumači položaj hrvatskoga standardnoga jezika u europskome i svjetskom kontekstu u prošlosti i sadašnjosti (hrvatski jezik kao službeni jezik Europske unije, hrvatski jezik kao manjinski jezik u iseljeništvu, hrvatski jezik u medijima) 	<p>pisane spomenike na trima jezicima i pismima</p>	<p>navodi temeljna djela i autore bitne za standardizaciju hrvatskoga jezika</p>	<p>autore i opisuje temeljna djela bitna za standardizaciju hrvatskoga jezika</p>	<p>autore i opisuje i temeljna djela bitna za standardizaciju hrvatskoga jezika te opisuje hrvatski standardni jezik kao službeni i nacionalni jezik RH i EU</p>
<p>KNJIŽEVNOST I STVARALAŠTVO</p>					
<p>B. 4. 1</p> <p>Učenik izražava svoj literarni doživljaj i prosuđuje kako književni tekst utječe na njegov osjećajni, spoznajni i vrijednosni razvoj.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - tumači i preispituje svoj literarni doživljaj teksta i razumijevanje književnoga teksta u cjelini - argumentira svoje mišljenje i stavove o književnom tekstu na temelju vlastitog čitateljskog iskustva i znanja o književnosti - uspoređuje svoje mišljenje i stavove o književnom tekstu s mišljenjima i stavovima drugih uvažavajući njihova mišljenja - uspoređuje temu i problematiku književnog teksta s pojavama u svijetu - kritički prosuđuje po čemu književni tekst obogaćuje njegovu spoznaju, maštu, osjećaje i vrijednosti - preispituje društveno-kulturološke utjecaje na oblikovanje vlastitoga književnog ukusa i obrazlaže ga - uspoređuje recepcije književnoga teksta koje se razlikuju s obzirom na životno iskustvo, dob, spol, dominantni ukus... - kritički procjenjuje svoje stavove o svjetonazorskim, moralnim, političkim, emocionalnim ili društvenim problemima i pitanjima na temelju teksta kojega je pročitao 				
<p>PREPORUKA: Odgojno-obrazovni ishod odnosi se na obvezna i samostalno odabrana književna djela; literarni doživljaj učenik može izraziti usmeno, pisano, vizualizacijama i kreativnim uratkom; učenik treba pročitati najmanje jedan književni tekst prema vlastitom izboru i predstaviti ga.</p>					

<p>B. 4. 2</p> <p>Učenik obrazlaže različite interpretacije književnih tekstova s obzirom na pristup usmjeren čitatelju, književnom tekstu ili piscu.</p>	<p>- objašnjava na temelju usporedbe hrvatske i svjetske književne tekstove na sadržajnoj, izraznoj i idejnoj razini primjenjujući književnoteorijske pojmove vezane uz:</p> <p>prozne vrste: moderna pripovijetka, moderni roman, groteska, parodija i travestija</p> <p>poetske vrste: moderna poezija, pjesma u prozi</p> <p>dramske vrste: drama u užem smislu i psihološka drama</p> <p>- uspoređuje svoju interpretaciju s interpretacijama drugih čitatelja (znanstvenika, književnih kritičara...)</p> <p>- tekstovi: moderni roman, moderna pripovijetka i novela, drama, lirski poezija, poema</p> <p>- obvezni tekstovi za cjelovito čitanje: Antun Branko Šimić, izbor iz poezije; Miroslav Krleža, <i>Gospoda Glembajevi</i></p>	<p>- prema smjernicama tumači književni tekst s obzirom na pristup usmjeren čitatelju, književnom tekstu ili piscu</p>	<p>- prema smjernicama analizira književni tekst s obzirom na pristup usmjeren čitatelju, književnom tekstu ili piscu</p>	<p>- prema smjernicama uspoređuje književne tekstove s obzirom na pristup usmjeren čitatelju, književnom tekstu ili piscu</p>	<p>- obrazlaže književni tekst s obzirom na pristup usmjeren čitatelju, književnom tekstu ili piscu</p>
<p>PREPORUKA: Poučavanje i učenje književnoteorijskih pojmova povezuje se s književnim tekstovima; u analizi književnih djela primjenjuje se ranije stečeno književnoteorijsko znanje (temeljni pojmovi), a novi književnoteorijski pojmovi uče se i poučavaju s obzirom na tematska i žanrovska obilježja.</p> <p>Učenik analizira prema temi i žanru dva obvezna književna teksta (Antun Branko Šimić, izbor iz poezije; Miroslav Krleža, <i>Gospoda Glembajevi</i>) i pet književnih tekstova s popisa književnih djela za čitanje koji mogu biti tematski povezani s obveznim književnim tekstovima.</p> <p>Tijekom školske godine nastavnik odabire na kojim će književnim tekstovima organizirati učenje i poučavanje o pojedinim književnoteorijskim znanjima i vještinama njihova prepoznavanja, tj. pojedine elemente književne strukture učenici uvježbavaju prepoznati na različitim cjelovitim tekstovima ili s njima povezanim ulomcima.</p>					
<p>B. 4. 3</p> <p>Učenik prosuđuje utjecaje konteksta na književni tekst.</p>	<p>- opisuje književnopovijesno razdoblje u kojem je nastao književni tekst i uočava obilježja zamjećena u tekstu</p> <p>- prosuđuje hrvatske književne tekstove na temelju usporedne interpretacije s tekstovima europske i svjetske književnosti s obzirom na književnopovijesni, povijesni, društveni, kulturni kontekst prema: vezama s drugim tekstovima na razini teme, diskursa, kruženja tema i motiva, slika i predodžaba</p>	<p>- opisuje književni tekst i uočava utjecaj konteksta na književni tekst u nekim od elemenata: tema, diskurs, kruženje tema i</p>	<p>- opisuje književni tekst i utjecaj konteksta na književni tekst u nekim od elemenata: tema, diskurs, kruženje tema i motiva, slike i predodžbe</p>	<p>- objašnjava književni tekst i utjecaj konteksta na književni tekst u nekim od elemenata: tema, diskurs, kruženje tema i motiva, slike i predodžbe</p>	<p>- prosuđuje utjecaje konteksta na književni tekst na temelju usporedne interpretacije s obzirom na književnopovijesni, povijesni, društveni, kulturni kontekst prema vezama s drugim tekstovima na</p>

	<ul style="list-style-type: none"> - opisuje književnopovijesna razdoblja hrvatske i svjetske književnosti na primjerima obaveznih i izbornih književnih tekstova i obrazlaže njihov slijed i poetike - tekstovi: moderni roman, moderna pripovijetka i novela, drama, lirski poezija, poema - obvezni tekstovi za cjelovito čitanje: Antun Branko Šimić, izbor iz poezije; Miroslav Krleža, <i>Gospoda Glembajevi</i> 	motiva, slike i predodžbe			razini teme, diskursa, kruženja tema i motiva, slika i predodžaba
<p>PREPORUKA se odnosi na odgojno-obrazovne ishode B. 4. 1 , B. 4. 2 i B. 4. 3. Učenik čita dva obvezna književna teksta hrvatske književnosti (Antun Branko Šimić, izbor iz poezije; Miroslav Krleža, <i>Gospoda Glembajevi</i>) i pet književnih tekstova s popisa predloženih književnih tekstova za čitanje. Popis obaveznih naslova za četvrti i peti ciklus (1. - 4. razred) naveden je u poglavlju: F. Učenje i poučavanje. Pisci su navedeni abecednim redoslijedom. Nastavnik određuje temu i žanrove prema svojoj profesionalnoj procjeni te odabire, uz obavezne naslove i pisce, i naslove s popisa predloženih književnih tekstova za čitanje poštujući zadane kriterije kojima postiže ostvarivanje odgojno-obrazovnog ishoda.</p> <p>Za polazište pri ovladavanju odgojno-obrazovnim ishodom predlaže se rad na suvremenim tekstovima od kojih se prema načelima postupnosti i aktualizacije dolazi do književnih tekstova starijih književnih razdoblja i poetika. Usporedne raščlambe započinju se s hrvatskim književnim tekstovima.</p>					
<p>B. 4. 4</p> <p>Učenik se stvaralački izražava prema vlastitome interesu potaknut književnim tekstom.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - priprema i oblikuje radove, potaknut književnim tekstom ili umjetničkim djelom, u kojima do izražaja dolazi kreativnost, inovativnost, originalnost i stvaralačko mišljenje - stvara tekst u govorenome ili pisanom obliku na zavičajnom govoru ili dijalektu, žargonu ili standardnome jeziku potaknut književnim tekstom ili umjetničkim djelom - žanrovski preoblikuje književni tekst (dramatizira prozni tekst, preoblikuje dramski tekst) primjenjujući znanje o žanrovskim i strukturnim obilježjima - priprema i izvodi dramske i scenske igre, snima (kratke) filmove, crta, slika i/ ili fotografira potaknut književnim tekstom ili umjetničkim djelom i rješava različite problemske situacije motivirane književnim tekstom ili umjetničkim djelom - izrađuje strip, rječnik, priručnik 				
<p>PREPORUKA: Nastavnik potiče učenike na stvaralački način izražavanja i dokazivanja. Ishod se može ostvarivati individualnim i timskim radom i u skladu s mogućnostima i interesima učenika. Učenik svoje radove može prikupljati u radno-dokumentarnoj mapi.</p>					

Ostvarivanje ishoda vrednuje se formativno. Učitelj cijeni učenikovu samostalnost i poštuje njegove mogućnosti. Učenik predstavlja svoj rad u školi i izvan škole, u stvarnom i digitalnom okružju.					
KULTURA I MEDIJI					
<p>C. 4. 1</p> <p>Učenik procjenjuje utjecaj medijskih tekstova na doživljaj stvarnosti i oblikovanje identiteta primatelja.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - procjenjuje različita djelovanja tekstova u javnim, komercijalnim i neprofitnim medijima na oblikovanje na oblikovanje vlastitog doživljaja stvarnosti i identiteta - uočava cenзу u medijskim tekstovima - opisuje sadržaj komercijalnih medijskih poruka i ekonomska načela funkcioniranja medija - odgovorno preuzima ulogu u građanskom novinarstvu (objavljuje i komentira poštujući zakonske propise i vodi računa o oblikovanju svoga identiteta u medijima) - prepoznaje društvenu i estetsku vrijednost medijskog teksta - uspoređuje različite medijske tekstove i procjenjuje kako su u njima prikazane informacije, ideje, stavovi i mišljenja i kako utječu na doživljaj stvarnosti i oblikovanje identiteta primatelja s obzirom na dob, spol i kulturni kontekst 	<ul style="list-style-type: none"> - tumači medijski tekst i opisuje kako informacije, ideje, stavovi i mišljenja u njemu utječu na doživljaj stvarnosti i oblikovanje identiteta primatelja s obzirom na dob, spol i kulturni kontekst 	<ul style="list-style-type: none"> - uspoređuje medijske tekstove i tumači kako informacije, ideje, stavovi i mišljenja u njemu utječu na doživljaj stvarnosti i oblikovanje identiteta primatelja 	<ul style="list-style-type: none"> - uspoređuje medijske tekstove i analizira kako informacije, ideje, stavovi i mišljenja u njemu utječu na doživljaj stvarnosti i oblikovanje identiteta primatelja s obzirom na dob, spol i kulturni kontekst 	<ul style="list-style-type: none"> - uspoređuje medijske tekstove i procjenjuje kako informacije, ideje, stavovi i mišljenja u njemu utječu na doživljaj stvarnosti i oblikovanje identiteta primatelja s obzirom na dob, spol i kulturni kontekst te prepoznaje društvenu i estetsku vrijednost medijskog teksta
<p>C. 4. 2</p> <p>Učenik obrazlaže povezanost vlastitog i hrvatskoga kulturnog identiteta s određenim kulturnim krugom na temelju različitih tekstova.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - obrazlaže utjecaj globalizacije i internacionalizacije na oblikovanje višestrukih kulturnih identiteta - uočava odnos visoke, pučke i popularne kulture i umjetnosti u prošlosti i sadašnjosti (npr. renesansna kultura trga, srednjoeuropska kultura kavane, salonska kultura, kultura ceste...) i njihov odraz u tekstovima - uspoređuje pojave iz različitih kulturnih krugova i opisuje njihove utjecaje na oblikovanje kulturnog identiteta - posjećuje kulturno-umjetničke događaje i manifestacije u stvarnom i digitalnom okružju i procjenjuje ih - tekstovi i višemedijski tekstovi: esej, polemika, književna kritika, manifest ili program; strip, film ili kazališna predstava 	<ul style="list-style-type: none"> - na poznatim primjerima tekstova prepoznaje utjecaje različitih kulturnih krugova 	<ul style="list-style-type: none"> - navodi kulturne krugove i uočava njihove utjecaje na različite tekstove 	<ul style="list-style-type: none"> - prepoznaje utjecaje tekstova iz različitih kulturnih krugova na oblikovanje vlastitog kulturnog identiteta 	<ul style="list-style-type: none"> - opisuje utjecaje tekstova iz različitih kulturnih krugova na oblikovanje vlastitog kulturnog identiteta

PREPORUKA: Odgojno-obrazovni ishodi C. 4. 1 i C. 4. 2 ostvaruju se u skladu s potrebama, interesima i mogućnostima učenika i sektorskim područjem u kojemu se učenik obrazuje te u povezanosti s nastavnim područjima *Hrvatski jezik i komunikacija* i *Književnost i stvaralaštvo*.

Izvori za ostvarivanje odgojno-obrazovnoga ishoda C. 4. 2 mogu biti: književni tekstovi, kazališne predstave, film, strip, medijski i višemedijski tekstovi - prema samostalnom odabiru učenika i odabrani u dogovoru s nastavnikom.

1. razred srednje škole (3, 3, 3)

ODGOJNO-OBRAZOVNI ISHODI	RAZRADA ISHODA	RAZINA USVOJENOSTI			
		ZADOVOLJAVAJUĆA	DOBRA	VRLO DOBRA	IZNIMNA
HRVATSKI JEZIK I KOMUNIKACIJA					
A. 1. 1 Učenik opisuje i pripovijeda u skladu sa svrhom i željenim učinkom na primatelja.	<ul style="list-style-type: none"> - određuje temu, oblik i namjenu govornoga teksta: informiranje - prepoznaje različite moguće izvore informacija za pripremu teksta - odabire informacije u skladu sa svrhom i željenim učinkom na primatelja i provjerava njihovu važnost i točnost - oblikuje natuknice, nacrt i logično strukturiran tekst prema obilježjima vrste koju govori - govori u skladu s govornom ulogom - razgovara prema obrascima grupnoga razgovora: uvjeravanja i pregovaranja - primjenjuje stečena znanja o hrvatskome standardnom jeziku, uvažava pravogovornu normu, govorne vrednote, neverbalne znakove i funkcionalni stil vrste teksta 	<ul style="list-style-type: none"> - prema primjeru oblikuje tekst i govori u skladu s temom govornoga teksta 	<ul style="list-style-type: none"> - uz pomoć nastavnika oblikuje tekst i govori u skladu s temom i oblikom govornoga teksta 	<ul style="list-style-type: none"> - prema smjericama oblikuje tekst i govori u skladu s temom, oblikom i svrhom govornoga teksta 	<ul style="list-style-type: none"> - samostalno govori u skladu s temom, oblikom, svrhom govornoga teksta i željenim učinkom na primatelja

	- tekstovi: vijest, razgovor o temi				
A. 1. 2 Učenik sluša prema određenoj svrsi slušanja opisne i pripovjedne tekstove iz različitih izvora.	- sluša govorne i razgovorne vrste tekstova s obilježjima opisnoga i pripovjednoga diskursa iz različitih izvora prema određenoj svrsi slušanja (obrazovna, javna, osobna) i namjeni (informiranje) - prepoznaje različite moguće izvore informacija i uočava njihovu pristranost - analizira i uspoređuje informacije i ideje i procjenjuje njihovu valjanost u skladu sa svrhom slušanja - oblikuje govoreni i/ili pisani tekst na temelju slušanja	- izdvaja informacije i ideje bitne za svrhu slušanja	- analizira informacije i ideje bitne za svrhu slušanja	- organizira informacije i ideje bitne za svrhu slušanja	- procjenjuje informacije i ideje bitne za svrhu slušanja
PREPORUKA: Učenik sluša dva opisna ili pripovjedna teksta prema odabiru nastavnika.					
A. 1. 3 Učenik čita prema određenoj svrsi čitanja opisne i pripovjedne tekstove.	- razlikuje opisne i pripovjedne tekstove različitih oblika i iz različitih izvora prema određenoj svrsi čitanja (obrazovna, javna, osobna) i namjeni (informiranje) - opisuje strukturalna obilježja teksta služeći se prethodno stečenim znanjima o svrsi i funkciji strukture teksta - objašnjava tekst: izdvaja informacije, razlikuje ih po važnosti, određuje glavne ideje u tekstu, prepoznaje osnovna i prenesena značenja - tekstovi: putopis, reportaža	- uočava osnovna obilježja i svrhu opisnih i pripovjednih tekstova i izdvaja izravno navedene informacije	- prepoznaje osnovna obilježja i svrhu opisnih i pripovjednih tekstova i izdvaja izravno navedene informacije i ideje	- razlikuje osnovna obilježja i svrhu opisnih i pripovjednih tekstova i uz pomoć smjernica objašnjava informacije i ideje u tekstu	- opisuje osnovna obilježja i svrhu opisnih i pripovjednih tekstova te samostalno objašnjava informacije i ideje

<p>A. 1. 4</p> <p>Učenik piše opisne i pripovjedne tekstove s obilježjima funkcionalnih stilova u skladu sa svrhom i željenim učinkom na primatelja.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - planira pisanje opisnih i pripovjednih tekstova prema određenoj strukturi, obliku (isprekidani, neprekinuti, mješoviti) i funkcionalnom stilu (administrativnom i publicističkom) - istražuje različite izvore informacija, prikuplja, razvrstava i povezuje informacije i ideje u skladu s temom i svrhom pisanja - služi se informacijama poštujući prava intelektualnog vlasništva - oblikuje sadržajno i logički povezan tekst - primjenjuje jezičnu normu hrvatskoga standardnog jezika: pravopisnu (pravilno piše vlastita imena, osobna i zemljopisna i složene glagolske oblike), gramatičku, leksičku i stilističku (stilska obilježenost glagolskih i imenskih oblika) - samostalno popunjava upisnicu u tiskanome i/ili elektroničkome obliku - tekstovi: tehnički (objektivni) opis, izvješće, službeni životopis; upisnica 	<ul style="list-style-type: none"> - uz pomoć nastavnika piše opisne i pripovjedne tekstove i primjenjuje obilježja funkcionalnog stila u skladu sa svrhom teksta 	<ul style="list-style-type: none"> - prema primjeru piše opisne i pripovjedne tekstove i primjenjuje obilježja funkcionalnog stila u skladu sa svrhom teksta 	<ul style="list-style-type: none"> - prema smjernicama opisne i pripovjedne tekstove i primjenjuje obilježja funkcionalnog stila u skladu sa svrhom teksta 	<ul style="list-style-type: none"> - samostalno piše opisne i pripovjedne tekstove i primjenjuje obilježja funkcionalnog stila u skladu sa svrhom teksta i željenim učinkom na primatelja
<p>PREPORUKA: Sadržaji odgojno-obrazovnih ishoda A. 1. 1, A. 1. 2, A. 1. 3 i A. 1. 4 integracijski su povezani s nastavnim područjima <i>Književnost i stvaralaštvo</i> i <i>Kultura i mediji</i> i s ostalim odgojno-obrazovnim ishodima nastavnoga područja <i>Hrvatski jezik i komunikacija</i>.</p>					
<p>A. 1. 5</p> <p>Učenik razlikuje vrste riječi i određuje im službu u rečenici.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - prepoznaje riječ kao morfološku i sintaktičku jedinicu - određuje sintaktičku službu promjenjivih i nepromjenjivih riječi u rečenici - primjenjuje pravila o prijedložno-padežnim vezama i glagolskim oblicima pri oblikovanju teksta - objašnjava pojmove: morfologija, sintaksa, riječ, rečenica 	<ul style="list-style-type: none"> - prepoznaje vrste riječi i razlikuje riječ kao morfološku i sintaktičku jedinicu 	<ul style="list-style-type: none"> - imenuje dijelove rečenice na zadanim primjerima 	<ul style="list-style-type: none"> - opisuje službe riječi u rečenici 	<ul style="list-style-type: none"> - primjenjuje sintaktička pravila pri povezivanju riječi rečenici
<p>NAPOMENA: Učenje i poučavanje metajezičnim znanjima u strukovnim školama usmjereno je razvoju uporabne sastavnice komunikacijske jezične kompetencije, tj. pravilnoj uporabi hrvatskoga standardnoga jezika u svakodnevnoj komunikaciji.</p>					

<p>A. 1. 6</p> <p>Učenik uočava značenjske odnose među riječima pomoću rječnika.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - prepoznaje odnos sadržaja i značenja leksema u kontekstu - razlikuje jednoznačnost od višeznačnosti i potkrepljuje ju primjerima - razlikuje značenja leksema u zadanom kontekstu - uočava leksičko-semantičke odnose u zadanom kontekstu: sinonimiju, homonimiju i antonimiju - služi se rječnikom pri razvijanju aktivnoga rječnika - uočava strukturu rječničkoga članka u jezičnom rječniku 	<ul style="list-style-type: none"> - razlikuje jednoznačnost od višeznačnosti i potkrepljuje ju primjerima 	<ul style="list-style-type: none"> - određuje značenje leksema u zadanom kontekstu pomoću rječnika 	<ul style="list-style-type: none"> - uočava značenjske odnose među riječima na temelju konteksta i pomoću rječnika 	<ul style="list-style-type: none"> - uočava značenjske odnose među riječima na temelju konteksta i opisuje strukturu rječničkoga članka u jezičnom rječniku
<p>PREPORUKA: Pozornost se posvećuje odnosu strukovnoga i općeuporabnoga leksika, tj. leksiku struke.</p>					
<p>A. 1. 7</p> <p>Učenik prepoznaje razliku između hrvatskih narječja i hrvatskoga standardnog jezika.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - opisuje jezik kao sredstvo za komunikaciju, spoznaju i izražavanje - prepoznaje genetsku pripadnost hrvatskoga jezika jezičnoj porodici - opisuje rasprostranjenost hrvatskih narječja - opisuje višefunkcionalnost i nadregionalnost hrvatskoga standardnoga jezika - prepoznaje hrvatski jezik i njegove govore kao dio narodnog identiteta - prepoznaje hrvatski standardni jezik kao dio nacionalnog identiteta - uočava razlike u gramatičkim oblicima riječi u hrvatskome standardnom jeziku i u hrvatskim dijalektima (prema zavičajnom načelu) 	<ul style="list-style-type: none"> - uočava genetsku pripadnost hrvatskog jezika jezičnoj porodici i navodi rasprostranjenost hrvatskih narječja 	<ul style="list-style-type: none"> - uočava genetsku pripadnost hrvatskog jezika jezičnoj porodici i opisuje rasprostranjenost hrvatskih narječja 	<ul style="list-style-type: none"> - opisuje genetsku pripadnost hrvatskoga jezika i rasprostranjenost hrvatskih narječja i navodi primjere mjesnih govora te prepoznaje višefunkcionalnost hrvatskoga standardnog jezika 	<ul style="list-style-type: none"> - opisuje genetsku pripadnost hrvatskoga jezika i rasprostranjenost hrvatskih narječja i navodi primjere mjesnih govora te opisuje višefunkcionalnost i nadregionalnot hrvatskoga standardnog jezika

KNJIŽEVNOST I STVARALAŠTVO

<p>B. 1. 1</p> <p>Učenik izražava svoj literarni doživljaj i objašnjava stav o književnom tekstu.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - objašnjava svoj literarni doživljaj teksta i izražava svoje razumijevanje književnoga teksta - izdvaja pojedinosti koje su ga se dojmile i potaknule na razmišljanje - izražava svoje mišljenje i stavove o književnom tekstu na temelju vlastitog čitateljskog iskustva i znanja o književnosti - objašnjava svoje mišljenje i stavove o književnom tekstu i potkrepljuje ih primjerima - čita najmanje jedan tekst prema vlastitom izboru i predstavlja ga - objašnjava u čemu uživa dok čita 	-			
<p>PREPORUKA: Odgojno-obrazovni ishod odnosi se na obvezna i samostalno odabrana književna djela; literarni doživljaj učenik može izraziti usmeno, pisano, vizualizacijama i kreativnim uratkom; učenik treba pročitati najmanje jedan književni tekst prema vlastitom izboru i predstaviti ga.</p>					
<p>B. 1. 2</p> <p>Učenik objašnjava književni tekst prema temi i žanru i stavlja ga u kontekst.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - prepoznaje temeljne književnoteorijske pojmove i polazišta bitna za razumijevanje književnosti kao umjetnosti te oblike i načine književnog izražavanja - razlikuje i opisuje književne žanrove i vrste te njihova osnovna obilježja na oglednim primjerima - opisuje književni tekst na sadržajnoj, izraznoj i idejnoj razini primjenjujući književnoteorijske pojmove vezane uz: <ul style="list-style-type: none"> prozne vrste (umjetnička proza, roman, pripovijest, struktura proznog teksta: tema, pripovjedač, fabula, kompozicija, karakterizacija i tipologija likova, ideja i značenje) poetske vrste (obilježja lirike, lirske vrste i oblici, struktura lirske pjesme: tema, motiv, pjesnička slika, ritam, rima, strofa, stih) 	<ul style="list-style-type: none"> - uočava temeljna obilježja književnosti kao umjetnosti i razlikuje književne žanrove 	<ul style="list-style-type: none"> - razlikuje pojedine prozne, poetske i dramske književne vrste i tumači ih služeći se ponekim književnoteorijskim pojmom te imenuje književnopovijesno razdoblje u kojemu je nastao književni tekst 	<ul style="list-style-type: none"> - razlikuje književne žanrove i objašnjava književni tekst prema zadanim smjernicama služeći se književnoteorijskim pojmovima te imenuje književnopovijesno razdoblje u kojemu je nastao književni tekst i uočava njegova obilježja 	<ul style="list-style-type: none"> - razlikuje književne žanrove i objašnjava književni tekst služeći se književnoteorijskim pojmovima te prepoznaje stilsko-poetička obilježja književnog teksta i potkrepljuje ih primjerima iz teksta

	<p>dramske vrste (drama i kazalište, komedija, struktura dramskog teksta: dramski sukob, dramska napetost, dramski lik, dramski dijalog i monolog, didaskalije, čin, prizor ili slika; različite razine smiješnoga)</p> <ul style="list-style-type: none"> - imenuje književnopovijesno razdoblje u kojem je nastao književni tekst i uočava njegova obilježja - prepoznaje obilježja tekstova hrvatske književnosti u kontekstu europske i svjetske književnosti - prepoznaje stilsko-poetička obilježja književnog teksta i potkrepljuje ih primjerima iz teksta - tekstovi: pripovijetka, roman, drama, komedija, lirski poezija; lirsko-epska poezija; jednostavni oblici: zagonetka, poslovice, vic, bajka, basna - obvezni književni tekstovi za cjelovito čitanje: August Šenoa, <i>Prijan Lovro</i>; Marin Držić, <i>Novela od Stanca</i> 				
<p>PREPORUKA: Poučavanje i učenje književnoteorijskih pojmova povezuje se s književnim tekstovima; u analizi književnih djela primjenjuje se književnoteorijsko znanje (temeljni pojmovi) stečeno tijekom obveznog obrazovanja, a novi književnoteorijski pojmovi uče se i poučavaju s obzirom na tematska i žanrovska obilježja.</p> <p>Učenik analizira prema temi i žanru dva obavezna književna teksta hrvatske književnosti (August Šenoa, <i>Prijan Lovro</i>; Marin Držić, <i>Novela od Stanca</i>) i pet književnih tekstova s popisa predloženih književnih tekstova za čitanje koji mogu biti tematski i/ili žanrovski povezani s obveznim književnim tekstovima.</p> <p>Tijekom školske godine nastavnik odabire na kojim će književnim tekstovima organizirati učenje i poučavanje o pojedinim književnoteorijskim znanjima i vještinama njihova prepoznavanja, tj. pojedine elemente književne strukture učenici uvežbavaju prepoznati na različitim cjelovitim tekstovima ili s njima povezanim ulomcima.</p> <p>Za polazište pri ovladavanju odgojno-obrazovnim ishodom predlaže se rad na suvremenim tekstovima od kojih se prema načelima postupnosti i aktualizacije dolazi do književnih tekstova starijih književnih razdoblja i poetika.</p>					
<p>B. 1. 3</p> <p>Učenik se stvaralački izražava prema vlastitome interesu potaknut književnim tekstom.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - priprema i oblikuje radove, potaknut književnim tekstom ili umjetničkim djelom, u kojima do izražaja dolazi kreativnost, inovativnost, originalnost i stvaralačko mišljenje - stvara tekst u govorenome ili pisanom obliku na zavičajnom govoru ili dijalektu, žargonu ili standardnome jeziku potaknut književnim tekstom ili umjetničkim djelom - žanrovski preoblikuje književni tekst (dramatizira prozni tekst, preoblikuje dramski tekst) primjenjujući znanje o žanrovskim i strukturnim obilježjima 				

	<ul style="list-style-type: none"> - priprema i izvodi dramske i scenske igre, snima (kratke) filmove, crta, slika i/ ili fotografira potaknut književnim tekstom ili umjetničkim djelom i rješava različite problemske situacije motivirane književnim tekstom ili umjetničkim djelom - izrađuje strip, rječnik, priručnik 				
<p>PREPORUKA: Nastavnik potiče učenike na stvaralački način izražavanja i dokazivanja. Ishod se može ostvarivati individualnim i timskim radom i na temelju prethodno usvojenih znanja i vještina iz likovne i glazbene umjetnosti te u skladu s mogućnostima i interesima učenika. Učenik svoje radove može prikupljati u radno-dokumentarnoj mapi.</p> <p>Ostvarivanje ishoda vrednuje se formativno. Učitelj cijeni učenikovu samostalnost i poštuje njegove mogućnosti. Učenik predstavlja svoj rad u školi i izvan škole, u stvarnom i digitalnom okružju.</p>					
<p>KULTURA I MEDIJI</p>					
<p>C. 1. 1</p> <p>Učenik tumači utjecaj medijskih tekstova na svakodnevni život primatelja.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - uočava različita djelovanja medijskih tekstova u javnim, komercijalnim i neprofitnim medijima na svakodnevni život primatelja - uočava svrhu (osobnu, obrazovnu, javnu) medijskoga teksta - opisuje odnos između medijskih sadržaja i stvarnosti - tumači medijsku poruku i zaključuje kome je namijenjena - uočava na koje je jezične, vizualne, auditivne i audiovizualne načine oblikovana medijska poruka i kako ti načini utječu na njezinu recepciju - prepoznaje kako su informacije, ideje, stavovi i mišljenja prikazani u medijskom tekstu i kako utječu na svakodnevni život primatelja 	<ul style="list-style-type: none"> - uočava svrhu medijskog teksta i prema smjernicama opisuje medijsku poruku 	<ul style="list-style-type: none"> - uočava svrhu medijskog teksta i prema smjernicama tumači medijsku poruku i kome je ona namijenjena 	<ul style="list-style-type: none"> - uočava svrhu medijskog teksta i prema smjernicama tumači medijsku poruku i njezin utjecaj na svakodnevni život primatelja 	<ul style="list-style-type: none"> - uočava svrhu medijskog teksta i tumači medijsku poruku te prepoznaje kako su u njemu prikazane informacije, ideje, stavovi i mišljenja i kako utječu na svakodnevni život primatelja

<p>C. 1. 2</p> <p>Učenik opisuje tekstove popularne i visoke kulture i njihov utjecaj na vlastiti kulturni identitet.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - prepoznaje razliku između popularne i visoke kulture na odabranim tekstovima - razlikuje različite kulturne obrasce na odabranim tekstovima i njihov utjecaj na oblikovanje vlastitog kulturnog identiteta - uočava i opisuje obilježja kozmopolitske kulture, šunda, trenda i kiča u umjetnosti i izražava svoj kritički stav prema njima - opisuje utjecaj popularne kulture na razvoj vlastitog kulturnog identiteta - posjećuje kulturno-umjetničke događaje i manifestacije u stvarnom i digitalnom okružju i objašnjava ih - tekstovi i višemedijski tekstovi: putopis, životopis, autobiografija, reklama ili popularnokulturni tekst; film, kazališna predstava ili strip 	<ul style="list-style-type: none"> - uočava elemente popularne i visoke kulture u tekstovima 	<ul style="list-style-type: none"> - uočava elemente popularne i visoke kulture u tekstovima njihov utjecaj na vlastiti kulturni identitet 	<ul style="list-style-type: none"> - prepoznaje elemente popularne i visoke kulture u tekstovima i njihov utjecaj na vlastiti kulturni identitet 	<ul style="list-style-type: none"> - opisuje elemente popularne i visoke kulture u tekstovima i njihov utjecaj na vlastiti kulturni identitet
<p>PREPORUKA:: Odgojno-obrazovni ishodi C. 1. 1 i C. 1. 2 ostvaruju se na sadržajima u skladu s potrebama, interesima i mogućnostima učenika i sektorskim područjem u kojemu se učenik obrazuje te u povezanosti s ishodima nastavnoga područja <i>Hrvatski jezik i komunikacija i Književnost i stvaralaštvo</i>.</p> <p>Izvori za ostvarivanje odgojno-obrazovnoga ishoda C. 1. 2 mogu biti: književni tekstovi, kazališne predstave, film, strip, medijski i višemedijski tekstovi - prema samostalnom odabiru učenika i odabrani u dogovoru s nastavnikom.</p>					

2. razred srednje škole (3, 3, 3)

ODGOJNO-OBRAZOVNI ISHODI	RAZRADA ISHODA	RAZINA USVOJENOSTI			
		ZADOVOLJAVAJUĆA	DOBRA	VRLO DOBRA	IZNIMNA
HRVATSKI JEZIK I KOMUNIKACIJA					
<p>A. 2. 1.</p> <p>Učenik govori izlagačke tekstove u skladu sa svrhom i željenim učinkom na primatelja.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - određuje temu, oblik, svrhu i namjena govornoga teksta: informiranje, dokazivanje, zabavljanje - istražuje informacije važne za pripremu govora služeći se različitim pouzdanim izvorima - uspoređuje informacije iz raznih izvora radi procjene pouzdanosti, vjerodostojnosti, točnosti, autorstva i gledišta - prikladno se služi natuknicama, bilješkama, karticama, plakatima i računalnim prikazima pri govorenju - govori ili razgovara radi upućivanja slušatelja / sugovornika ili pregovaranja radi zajedničkoga rješavanja problemske situacije ili donošenja odluka - primjenjuje stečena znanja o hrvatskome standardnom jeziku, uvažava pravogovornu normu, govorne vrednote i neverbalne znakove i funkcionalni stil vrste teksta - tekstovi: usmena prezentacija (usmeni prikaz), poslovni razgovor 	<ul style="list-style-type: none"> - prema primjeru oblikuje tekst i govori u skladu s temom govornog teksta 	<ul style="list-style-type: none"> - uz pomoć nastavnika oblikuje tekst i govori u skladu s temom i oblikom govornog teksta 	<ul style="list-style-type: none"> - prema smjernicama oblikuje tekst i govori u skladu s temom, oblikom i svrhom govornog teksta 	<ul style="list-style-type: none"> - samostalno govori u skladu s temom, oblikom, svrhom govornog teksta i željenim učinkom na primatelja
<p>A. 2. 2.</p> <p>Učenik sluša prema određenoj svrsi slušanja izlagačke tekstove iz različitih izvora.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - sluša govorne i razgovorne vrste izlagačkih tekstova iz različitih izvora prema određenoj svrsi slušanja (obrazovna, javna, osobna) i namjeni (informiranje) - prepoznaje različite moguće izvore informacija - uočava utjecaje konteksta na primanje informacija u skladu sa svrhom slušanja 	<ul style="list-style-type: none"> - izdvaja informacije i ideje bitne za svrhu slušanja 	<ul style="list-style-type: none"> - analizira informacije i ideje bitne za svrhu slušanja 	<ul style="list-style-type: none"> - organizira informacije i ideje bitne za svrhu slušanja 	<ul style="list-style-type: none"> - procjenjuje informacije i ideje bitne za svrhu slušanja

	<ul style="list-style-type: none"> - procjenjuje informacije bitne za svrhu slušanja - oblikuje govoreni i/ili pisani tekst 				
PREPORUKA: Učenik sluša dva izlagačka teksta prema odabiru nastavnika.					
<p>A. 2. 3</p> <p>Učenik čita prema određenoj svrsi čitanja izlagačke tekstove.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - razlikuje izlagačke tekstove različitih oblika i iz različitih izvora prema određenoj svrsi čitanja i namjeni (informiranje) - opisuje strukturalna obilježja tekstova služeći se prethodno stečenim znanjima - prepoznaje provjerene i neprovjerene izvore informacija - povezuje i sažima podatke u tekstu - odabire prikladne citrate kojima potkrepljuje svoje zaključke o eksplicitnom i implicitnom značenju teksta - povezuje informacije i ideje u tekstu sa svojim znanjem, iskustvom i drugim tekstovima - tekstovi: popularnoznanstveni ili stručni članak, intervju 	<ul style="list-style-type: none"> - prepoznaje funkciju i osnovna obilježja izlagačkih tekstova te uz pomoć nastavnika analizira informacije 	<ul style="list-style-type: none"> - razlikuje funkciju i osnovna obilježja izlagačkih tekstova te uz pomoć smjernica analizira informacije i ideje 	<ul style="list-style-type: none"> - opisuje funkciju i osnovna obilježja izlagačkih tekstova na poznatim primjerima te analizira i sažima informacije i ideje 	<ul style="list-style-type: none"> - opisuje funkciju i obilježja izlagačkih tekstova na poznatim i nepoznatim primjerima te sažima informacije i ideje u tekstu te svoje zaključke podupire prikladnim citatima
<p>A. 2. 4</p> <p>Učenik piše izlagačke tekstove s obilježjima funkcionalnih stilova u skladu sa svrhom teksta i željenim učinkom na primatelja.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - planira pisanje izlagačkih tekstova prema određenoj strukturi, obliku (isprekidani, neprekinuti, mješoviti) i funkcionalnom stilu (administrativnom, publicističkom) - istražuje različite izvore informacija služeći se naprednim pretraživanjem i analizira njihovu valjanost - oblikuje sadržajno i logički povezani tekst - primjenjuje jezičnu normu hrvatskoga standardnog jezika: pravopisnu (pravilno piše sve pravopisne znakove na razini rečenice), gramatičku, leksičku i stilističku - samostalno popunjava anketni obrazac u tiskanome i/ili elektroničkome obliku 	<ul style="list-style-type: none"> - uz pomoć nastavnika piše izlagačke tekstove i primjenjuje obilježja funkcionalnoga stila u skladu sa svrhom teksta 	<ul style="list-style-type: none"> - prema primjeru piše izlagačke tekstove i primjenjuje obilježja funkcionalnoga stila u skladu sa svrhom teksta 	<ul style="list-style-type: none"> - prema smjernicama piše izlagačke tekstove i primjenjuje obilježja funkcionalnog stila u skladu sa svrhom teksta 	<ul style="list-style-type: none"> - samostalno piše izlagačke tekstove i primjenjuje obilježja funkcionalnog stila u skladu sa svrhom teksta i željenim učinkom na primatelja

	- tekstovi: prikaz, sažetak, pismo (javno i osobno); anketni obrazac				
<p>PREPORUKA: Sadržaji odgojno-obrazovnih ishoda A. 2. 1, A. 2. 2, A. 2. 3 i A. 2. 4 integracijski su povezani s nastavnim područjima <i>Književnost i stvaralaštvo</i> i <i>Kultura i mediji</i> i s ostalim odgojno-obrazovnim ishodima nastavnoga područja <i>Hrvatski jezik i komunikacija</i>.</p>					
<p>A. 2. 5</p> <p>Učenik razlikuje vrste rečenice po sastavu i strukturu teksta.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - razlikuje riječ, spoj riječi (sintagmu), rečenicu i tekst - prepoznaje rečenice po sastavu: jednostavne neraščlanjene i raščlanjene; nezavisnosložene i zavisnosložene rečenice te višestruko složene rečenice nastale nizanjem, sklapanjem veznikom i uvrštavanjem - razlikuje osnovni, obilježeni i obavezni redoslijed riječi - zapaža linearnu i paralelnu tekstnu vezu i vezna sredstva na primjerima - primjenjuje znanje o spojevima riječi i rečenicama u stvaranju teksta - prepoznaje pojmove: spoj riječi (sintagma), rečenica, tekst, paralelna i linearna tekstna veza 	- imenuje vrste rečenica u tipičnim primjerima	- imenuje rečenice po sastavu i način njihova sklapanja	- razlikuje rečenice po sastavu	- razlikuje rečenica po sastavu i oblikuje zadanu strukturu teksta
<p>A. 2. 6</p> <p>Učenik imenuje leksičke slojeve u standardnome hrvatskom jeziku.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - imenuje leksičke slojeve standardnoga jezika i navodi lekseme prema kriteriju područne raslojenosti - razlikuje riječ, frazem i naziv kao leksičku jedinicu - prepoznaje podrijetlo imena - služi se rječnicima posebnoga leksičkoga sloja (mjesnih govora, frazema, vlastitih imena) pri razvijanju aktivnoga rječnika 	- uočava leksičke slojeve hrvatskoga standardnog jezika	- imenuje leksičke slojeve hrvatskog standardnoga jezika i navodi primjere lokalizama ili dijalektizama	- imenuje leksičke slojeve hrvatskog standardnoga jezika i navodi primjere prema kriteriju područne raslojenosti	- imenuje leksičke slojeve hrvatskog standardnoga jezika i razlikuje leksem, frazem, naziv i ime kao zasebne leksičke jedinice
<p>PREPORUKA: Pozornost se posvećuje odnosu strukovnoga i općeuporabnoga leksika, tj. leksiku struke.</p>					

<p>A. 2. 7</p> <p>Učenik opisuje tekstove prema pripadnosti funkcionalnome stilu i odnosu prema jezičnoj normi.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - opisuje funkcionalne stilove hrvatskoga standardnog jezika i njihova obilježja - opisuje vezu funkcionalnoga stila (administrativnog, znanstvenog, novinarsko-publicističkog, razgovornog i književnoumjetničkoga) i rečeničnih struktura u tekstovima - objašnjava odnos funkcionalnoga stila i jezične norme 	<ul style="list-style-type: none"> - opisuje razgovorni, administrativni i književnoumjetnički stil hrvatskoga jezika i navodi primjere 	<ul style="list-style-type: none"> - opisuje funkcionalne stilove hrvatskoga standardnog jezika i navodi njihova obilježja 	<ul style="list-style-type: none"> - opisuje vezu funkcionalnoga stila i rečeničnih struktura u tekstovima koje stvara i prima 	<ul style="list-style-type: none"> - opisuje odnos funkcionalnoga stila i jezične norme na primjerima
<p>KNJIŽEVNOST I STVARALAŠTVO</p>					
<p>B. 2. 1</p> <p>Učenik izražava svoj literarni doživljaj i obrazlaže stavove o književnom tekstu.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - obrazlaže svoj literarni doživljaj teksta i razumijevanje književnoga teksta - povezuje tematiku teksta s aktualnim situacijama na temelju svoga iskustva - objašnjava svoje mišljenje i stavove o književnom tekstu na temelju vlastitog čitateljskog iskustva i znanja o književnosti - obrazlaže svoje mišljenje i stavove o književnom tekstu i potkrepljuje ih primjerima - objašnjava svoje proživljeno iskustvo čitanja i uspoređuje ga s iskustvom čitanja drugih - obrazlaže što utječe na njegov književni ukus 				
<p>PREPORUKA: Odgojno-obrazovni ishod odnosi se na obvezna i samostalno odabrana književna djela; literarni doživljaj učenik može izraziti usmeno, pisano, vizualizacijama i kreativnim uratkom; učenik treba pročitati najmanje jedan književni tekst prema vlastitom izboru i predstaviti ga.</p>					
<p>B. 2. 2</p> <p>Učenik uspoređuje književne tekstove prema temi ili žanru</p>	<ul style="list-style-type: none"> - opisuje i uspoređuje književne tekstove na sadržajnoj, izraznoj i idejnoj razini primjenjujući književnoteorijske pojmove vezane uz: prozne vrste (novela, uokvirena kompozicija romana i novele, tema, pripovjedač, tipovi karakterizacija i tipologija likova, ideja i značenje; epski spjev) 	<ul style="list-style-type: none"> - prema smjernicama tumači tematska i žanrovska obilježja pojedinoga književnoga teksta primjenjujući 	<ul style="list-style-type: none"> - prema smjernicama analizira tematska i žanrovska obilježja pojedinoga književnoga teksta primjenjujući 	<ul style="list-style-type: none"> - prema smjernicama interpretira književne tekstove prema temi ili žanru primjenjujući pojmove vezane uz 	<ul style="list-style-type: none"> - uspoređuje književne tekstove prema temi ili žanru primjenjujući pojmove vezane uz prozne, poetske i dramske vrste te

<p>i stavlja ih u kontekst.</p>	<p>poetske vrste (obilježja moderne poezije, vrste i oblici moderne poezije, struktura moderne lirske pjesme: tema, motiv, pjesnička slika, ritam, rima, strofa, stih)</p> <p>dramske vrste (tragedija i obilježja tragedije)</p> <p>- imenuje književnopovijesno razdoblje u kojem je nastao književni tekst i uočava njegova obilježja</p> <p>- prepoznaje obilježja tekstova hrvatske književnosti u kontekstu europske i svjetske književnosti</p> <p>- prepoznaje stilsko-poetička obilježja književnog teksta i potkrepljuje ih primjerima iz teksta</p> <p>- uspoređuje književne tekstove s obzirom na književnopovijesni, povijesni, društveni i kulturni kontekst</p> <p>- tekstovi: novela, roman, drama, poezija, epski spjev</p> <p>- obvezni književni tekstovi za cjelovito čitanje: Vjenceslav Novak, <i>Posljednji Stipančići</i>; Antun Gustav Matoš, izbor iz novela; Ivan Mažuranić, <i>Smrt Smail-age Čengića</i></p>	<p>pojmove vezane uz prozne, poetske i dramske vrste</p>	<p>pojmove vezane uz prozne, poetske i dramske vrste te imenuje književnopovijesno razdoblje u kojemu je nastao književni tekst</p>	<p>prozne, poetske i dramske vrste te imenuje književnopovijesno razdoblje u kojemu je nastao književni tekst i uočava njegova obilježja</p>	<p>prepoznaje stilsko-poetička obilježja književnog teksta i potkrepljuje ih primjerima iz teksta</p>
<p>PREPORUKA: Poučavanje i učenje književnoteorijskih pojmova povezuje se s književnim tekstovima; u analizi književnih djela primjenjuje se ranije stečeno književnoteorijsko znanje (temeljni pojmovi), a novi književnoteorijski pojmovi uče se i poučavaju s obzirom na tematska i žanrovska obilježja.</p> <p>Učenik analizira prema temi i žanru tri obavezna književna teksta hrvatske književnosti (Vjenceslav Novak, <i>Posljednji Stipančići</i>; Antun Gustav Matoš, izbor iz novela; Ivan Mažuranić, <i>Smrt Smail-age Čengića</i>) i četiri književna teksta s popisa predloženih književnih tekstova za čitanje koji mogu biti tematski i/ili žanrovski povezani s obveznim književnim tekstovima.</p> <p>Epski spjev Ivana Mažuranića, <i>Smrt Smail-age Čengića</i> polazište je za bavljenje književnom temom epske poezije od početka do 19. stoljeća, a pregledno i na ulomcima uvode se temeljna epska djela (Homerovi epovi <i>Ilijada</i> i <i>Odiseja</i>, srednjovjekovni nacionalni epovi, <i>Judita</i> Marka Marulića, <i>Osman</i> Ivana Gundulića).</p> <p>Tijekom školske godine nastavnik odabire na kojim će književnim tekstovima organizirati učenje i poučavanje o pojedinim književnoteorijskim znanjima i vještinama njihova prepoznavanja, tj. pojedine elemente književne strukture učenici uvježbavaju prepoznati na različitim cjelovitim tekstovima ili s njima povezanim ulomcima.</p>					
<p>B. 2. 3</p> <p>Učenik se stvaralački izražava prema vlastitome interesu</p>	<p>- priprema i oblikuje radove, potaknut književnim tekstom ili umjetničkim djelom, u kojima do izražaja dolazi kreativnost, inovativnost, originalnost i stvaralačko mišljenje</p>				

<p>potaknut književnim tekstom.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - stvara tekst u govorenome ili pisanom obliku na zavičajnom govoru ili dijalektu, žargonu ili standardnome jeziku potaknut književnim tekstom ili umjetničkim djelom - žanrovski preoblikuje književni tekst (dramatizira prozni tekst, preoblikuje dramski tekst) primjenjujući znanje o žanrovskim i strukturnim obilježjima - priprema i izvodi dramske i scenske igre, snima (kratke) filmove, crta, slika i/ili fotografira potaknut književnim tekstom ili umjetničkim djelom i rješava različite problemske situacije motivirane književnim tekstom ili umjetničkim djelom - izrađuje strip, rječnik, priručnik 	<p style="text-align: center;">KULTURA I MEDIJI</p>			
<p>PREPORUKA: Nastavnik potiče učenike na stvaralački način izražavanja i dokazivanja. Ishod se može ostvarivati individualnim i timskim radom i u skladu s mogućnostima i interesima učenika. Učenik svoje radove može prikupljati u radno-dokumentarnoj mapi.</p> <p>Ostvarivanje ishoda vrednuje se formativno. Učitelj cijeni učenikovu samostalnost i poštuje njegove mogućnosti. Učenik predstavlja svoj rad u školi i izvan škole, u stvarnom i digitalnom okružju.</p>					
<p>C. 2. 1</p> <p>Učenik objašnjava utjecaj medijskih tekstova na oblikovanje životnoga stila primatelja.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - prepoznaje različita djelovanja tekstova u javnim, komercijalnim i neprofitnim medijima na oblikovanje vlastitoga životnoga stila - prepoznaje izravno i neizravno navedene poruke u medijskom tekstu - opisuje na koji način mediji stvaraju trendove - objašnjava kako su informacije, ideje, stavovi i mišljenja prikazani u medijskom tekstu i kako utječu na životni stil primatelja s obzirom na dob, spol i kulturni kontekst 	<ul style="list-style-type: none"> - uočava kako su u medijskom tekstu prikazane informacije i ideje i kako utječu na životni stil primatelja 	<ul style="list-style-type: none"> - uočava kako su u medijskom tekstu prikazani informacije, ideje, stavovi i mišljenja i kako utječu na životni stil primatelja 	<ul style="list-style-type: none"> - opisuje kako su u medijskom tekstu prikazani informacije, ideje, stavovi i mišljenja i kako utječu na životni stil primatelja 	<ul style="list-style-type: none"> - objašnjava kako su u medijskom tekstu prikazani informacije, ideje, stavovi i mišljenja i kako utječu na životni stil primatelja te objašnjava izravno i neizravno navedene poruke u medijskom tekstu
<p>C. 2. 2</p> <p>Učenik opisuje tekstove iz hrvatske kulturne baštine i kulturnoga kruga i</p>	<ul style="list-style-type: none"> - uočava kulturnu specifičnost i raznolikost sredine u kojoj živi - navodi ključne hrvatske kulturne institucije i njihove početke 	<ul style="list-style-type: none"> - uočava kulturnu specifičnost i raznolikost sredine u kojoj živi 	<ul style="list-style-type: none"> - uočava značenje i važnost teksta hrvatske kulturne baštine 	<ul style="list-style-type: none"> - prepoznaje značenje i važnost teksta hrvatske kulturne baštine i 	<ul style="list-style-type: none"> - prepoznaje pripadnost ili povezanost teksta s hrvatskim

<p>njihov utjecaj na vlastiti kulturni identitet.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - uočava pripadnost ili povezanost književnoga teksta s hrvatskim kulturnim krugovima: sredozemnom, srednjoeuropskom i balkanskom - opisuje utjecaj kulturne baštine na oblikovanje vlastitoga kulturnog identiteta - posjećuje kulturno-umjetničke događaje i manifestacije u stvarnom i digitalnom okružju i komentira ih - tekstovi i višemedijski tekstovi: govor, pismo, dnevnik, intervju, znanstvenopopularni članak ili enciklopedijski prikaz; strip, film ili kazališna predstava 			<p>njegovu kulturnu specifičnost</p>	<p>kulturnim krugovima</p>
<p>PREPORUKA: Odgojno-obrazovni ishodi C. 2. 1 i C. 2. 2 ostvaruju se na sadržajima u skladu s potrebama, interesima i mogućnostima učenika i sektorskim područjem u kojemu se učenik obrazuje te u povezanosti s ishodima nastavnih područja <i>Hrvatski jezik i komunikacija</i> i <i>Književnost i stvaralaštvo</i>.</p> <p>Izvori za ostvarivanje odgojno-obrazovnoga ishoda C 2. 2 mogu biti: književni tekstovi, kazališne predstave, film, strip, medijski i višemedijski tekstovi - prema samostalnom odabiru učenika i odabrani u dogovoru s nastavnikom.</p>					

3. razred srednje škole (3, 3, 3)

ODGOJNO-OBRAZOVNI ISHODI	RAZRADA ISHODA	RAZINA USVOJENOSTI			
		ZADOVOLJAVAJUĆA	DOBRA	VRLO DOBRA	IZNIMNA
HRVATSKI JEZIK I KOMUNIKACIJA					
<p>A. 3. 1</p> <p>Učenik govori izlagačke i raspravljačke tekstove u skladu sa svrhom i željenim</p>	<ul style="list-style-type: none"> - određuje temu, oblik, svrhu i namjenu rasprave: dokazivanje - istražuje informacije služeći se različitim pouzdanim izvorima radi oblikovanja argumenata i protuargumenata - govori u skladu s govornom ulogom 	<p>- prema primjeru oblikuje tekst i govori u skladu s temom govora</p>	<p>- uz pomoć nastavnika oblikuje tekst i govori u skladu s temom i oblikom govora</p>	<p>- prema smjernicama oblikuje tekst i govori u skladu s temom, oblikom i svrhom govora</p>	<p>- samostalno govori u skladu s temom, oblikom, svrhom govora i željenim učinkom na primatelja</p>

<p>učinkom na primatelja.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - razlikuje činjenice od mišljenja i vrijednosnih sudova - izriče stav, navodi argumente i protuargumente - samostalno primjenjuje stečena znanja o hrvatskome standardnom jeziku, uvažava pravogovornu normu, govorne vrednote i neverbalne znakove - tekstovi: javni govor, debata 				
<p>A. 3. 2 Učenik sluša prema određenoj svrsi slušanja upućivačke i raspravljačke tekstove iz različitih izvora.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - sluša govorne i razgovorne vrste upućivačkih i raspravljačkih tekstova iz različitih izvora prema određenoj svrsi slušanja (obrazovna, javna, osobna) i namjeni (informiranje, dokazivanje) - razlikuje pouzdana od nepouzdanih informacija u različitim izvorima u skladu sa svrhom slušanja - razlikuje činjenice od mišljenja i vrijednosnih sudova u slušanome tekstu - procjenjuje informacije bitne za svrhu slušanja - oblikuje govoreni i/ili pisani tekst na temelju slušanja 	<ul style="list-style-type: none"> - izdvaja informacije i ideje bitne za svrhu slušanja 	<ul style="list-style-type: none"> - analizira informacije i ideje bitne za svrhu slušanja 	<ul style="list-style-type: none"> - organizira informacije i ideje bitne za svrhu slušanja 	<ul style="list-style-type: none"> - procjenjuje informacije i ideje bitne za svrhu slušanja
<p>PREPORUKA: Učenik sluša dva upućivačka ili raspravljačka teksta prema odabiru nastavnika.</p>					
<p>A. 3. 3 Učenik čita prema određenoj svrsi čitanja upućivačke i raspravljačke tekstove.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - razlikuje upućivačke i raspravljačke tekstove različitih oblika i iz različitih izvora prema određenoj svrsi čitanja i namjeni (dokazivanje, upućivanje) - opisuje strukturna obilježja tekstova služeći se prethodno stečenim znanjima - interpretira tekst: izdvaja i tumači ideje, uočava i tumači autorovo gledište i namjenu teksta te utjecaj teksta na primatelja; razlikuje činjenice od stavova - prikladno povezuje ideje u tekstovima sa svojim znanjem, iskustvom i drugim tekstovima - uočava pristranost izvora informacija - tekstovi: kolumna, uputa 	<ul style="list-style-type: none"> - razlikuje funkciju i osnovna obilježja upućivačkih i raspravljačkih tekstova te uz pomoć nastavnika analizira informacije i ideje 	<ul style="list-style-type: none"> - opisuje funkciju i obilježja upućivačkih i raspravljačkih tekstova te prema smjericama analizira i objašnjava informacije i ideje 	<ul style="list-style-type: none"> - objašnjava funkciju i obilježja upućivačkih i raspravljačkih tekstova te samostalno analizira i objašnjava informacije i ideje 	<ul style="list-style-type: none"> - svojim riječima objašnjava funkciju i obilježja upućivačkih i raspravljačkih tekstova te objašnjava tekst prema smjericama

<p>A. 3. 4</p> <p>Učenik piše upućivačke i raspravljačke tekstove s obilježjima funkcionalnih stilova u skladu sa svrhom teksta i željenim učinkom na primatelja.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - planira pisanje upućivačkih i raspravljačkih tekstova prema određenoj strukturi, obliku (isprekidani, neprekinuti, mješoviti) i funkcionalnom stilu (administrativnom, publicističkom) - istražuje različite izvore informacija i razlikuje primarne i sekundarne - analizira informacije s obzirom na pouzdanost, vjerodostojnost, točnost, autorstvo i gledište - oblikuje sadržajno i logički povezani tekst - primjenjuje jezičnu normu hrvatskoga standardnoga jezika: pravopisnu (pravilno piše u navođenju), gramatičku (primjenjuje obilježja paralelne i linearne tekstne veze), leksičku i stilističku - samostalno popunjava Europass obrazac - tekstovi: tehnička uputa, molba, žalba; Europass obrazac 	<ul style="list-style-type: none"> - uz pomoć nastavnika piše upućivačke i raspravljačke tekstove i uz pomoć nastavnika primjenjuje i obilježja funkcionalnoga stila u skladu sa svrhom teksta 	<ul style="list-style-type: none"> - prema primjeru piše upućivačke i raspravljačke tekstove, primjenjuje obilježja funkcionalnoga stila u skladu sa svrhom teksta i prikladno parafrazira 	<ul style="list-style-type: none"> - prema smjernicama piše upućivačke i raspravljačke tekstove, primjenjuje obilježja funkcionalnoga stila u skladu sa svrhom teksta i prikladno navodi i parafrazira 	<ul style="list-style-type: none"> - samostalno piše upućivačke i raspravljačke tekstove, primjenjuje obilježja funkcionalnoga stila u skladu sa svrhom teksta i željenim učinkom na primatelja i prikladno navodi i parafrazira
<p>PREPORUKA: Sadržaji odgojno-obrazovnih ishoda A. 3. 1, A. 3. 2, A. 3. 3 i A. 3. 4 integracijski su povezani s nastavnim područjima <i>Književnost i stvaralaštvo</i> i <i>Kultura i mediji</i> i s ostalim ishodima nastavnoga područja <i>Hrvatski jezik i komunikacija</i>.</p>					
<p>A. 3. 5</p> <p>Učenik opisuje glasovne promjene hrvatskoga standardnog jezika.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - uočava vezu između glasa, slova, fonema, grafema i sloga - opisuje glasovni sustav hrvatskoga standardnoga jezika na odsječnoj i nadodsječnoj razini - prepoznaje fonološki i morfološki uvjetovane glasovne promjene u pisanome tekstu - objašnjava pojmove: glas (fon), fonem, grafem, slog, fonetika, fonologija, morfonologija, naglasak 	<ul style="list-style-type: none"> - uočava glasovne promjene u riječima 	<ul style="list-style-type: none"> - prepoznaje glasovne promjene u riječima 	<ul style="list-style-type: none"> - razlikuje fonološki i morfološki uvjetovane glasovne promjene 	<ul style="list-style-type: none"> - objašnjava glasovne promjene u govoru i pismu
<p>A. 3. 6</p> <p>Učenik tumači razloge zastarijevanja i posuđivanja riječi u hrvatskome jeziku.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - prepoznaje vrste posuđenica - tumači izvanjezične i jezične razloge zastarijevanja riječi - služi se rječnicima ograničenoga leksičkoga sloja (rječnik stranih riječ) i jezičnim savjetnicima pri razvijanju aktivnog rječnika i jezične kulture 	<ul style="list-style-type: none"> - prepoznaje posuđenice i zastarjele riječi i zamjenjuje ih sinonimima 	<ul style="list-style-type: none"> - prepoznaje vrste posuđenice i zastarjelih riječi na temelju konteksta i pomoću rječnika 	<ul style="list-style-type: none"> - razlikuje vrste posuđenice i zastarjelih riječi na temelju konteksta i pomoću rječnika 	<ul style="list-style-type: none"> - tumači izvanjezične i jezične razloge zastarijevanja i posuđivanja riječi u standardnom jeziku na temelju

					konteksta i pomoću rječnika
<p>A. 3. 7</p> <p>Učenik opisuje početke hrvatske pismenosti i temeljna djela bitna za standardizaciju hrvatskoga jezika.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - opisuje početke hrvatske pismenosti i prve pisane spomenike na trima jezicima i pismima - navodi temeljna djela i autore bitne za standardizaciju hrvatskoga jezika - opisuje položaj hrvatskoga standardnoga jezika u europskome i svjetskom kontekstu u prošlosti i sadašnjosti (hrvatski jezik kao službeni jezik Europske unije, hrvatski jezik kao manjinski jezik u iseljeništvu, hrvatski jezik u medijima) 	- opisuje početke hrvatske pismenosti i prve pisane spomenike na trima jezicima i pismima	- opisuje početke hrvatske pismenosti i navodi temeljna djela i autore bitne za standardizaciju hrvatskoga jezika	- opisuje početke hrvatske pismenosti, navodi autore i opisuje temeljna djela bitna za standardizaciju hrvatskoga jezika	- opisuje početke hrvatske pismenosti, navodi autore i opisuje i temeljna djela bitna za standardizaciju hrvatskoga jezika te opisuje hrvatski standardni jezik kao službeni i nacionalni jezik RH i EU
KNJIŽEVNOST I STVARALAŠTVO					
<p>B. 3. 1</p> <p>Učenik izražava svoj literarni doživljaj i uspoređuje svoje stavove sa stavovima drugih čitatelja.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - tumači svoj literarni doživljaj teksta i razumijevanje književnoga teksta u cjelini s obzirom na prije stečena znanja o svijetu i uspoređuje ga s literarnim doživljajem i razumijevanjem drugih učenika i književnih kritika - obrazlaže svoje mišljenje i stavove o književnom tekstu na temelju vlastitog čitateljskog iskustva i znanja o književnosti - uspoređuje svoje mišljenje i stavove o književnom tekstu sa stavovima drugih i donosi zaključke - povezuje tematiku i problematiku književnog teksta s pojavama u svijetu - preispituje utjecaj vlastitih stavova na oblikovanje vlastitoga književnog ukusa 				
<p>PREPORUKA: Odgojno-obrazovni ishod odnosi se na obvezna i samostalno odabrana književna djela; literarni doživljaj učenik može izraziti usmeno, pisano, vizualizacijama i kreativnim uratkom; učenik treba pročitati najmanje jedan književni tekst prema vlastitom izboru i predstaviti ga.</p>					
<p>B. 3. 2</p>	- opisuje i uspoređuje hrvatske i svjetske književne tekstove na sadržajnoj, izraznoj i idejnoj razini primjenjujući književnoteorijske pojmove vezane uz:	- prema smjernicama tumači tematska i	- prema smjernicama analizira književni	- prema smjernicama uspoređuje	- uspoređuje književne tekstove iste teme ili žanra

<p>Učenik uspoređuje književne tekstove iste teme ili žanra nastale u različitim književnopovijesnim razdobljima i stavlja ih u kontekst.</p>	<p>prozne vrste (klasični i suvremeni roman)</p> <p>poetske vrste (tradicionalnu i modernu poeziju)</p> <p>dramske vrste (klasičnu i modernu dramu)</p> <p>poetske vrste: tradicionalni hrvatski stihovi</p> <ul style="list-style-type: none"> - prepoznaje univerzalne teme, slike i predodžbe u književnim tekstovima različitog vremena i mjesta nastanka - prepoznaje položaj književne vrste u različitim književnopovijesnim razdobljima - opisuje književnopovijesno razdoblje u kojem je nastao književni tekst i njegova obilježja - opisuje obilježja tekstova hrvatske književnosti u kontekstu europske i svjetske književnosti - opisuje stilsko-poetička obilježja književnog teksta i potkrepljuje ih primjerima iz teksta - tekstovi: roman, pripovijetka, novela, epski spjev, drama, lirski spjev, epska poezija - obvezni tekstovi za cjelovito čitanje: Ivan Gundulić, <i>Dubravka</i>; Miroslav Krleža, <i>Gospoda Glembajevi</i>; Antun Branko Šimić, izbor iz poezije 	<p>žanrovska obilježja pojedinoga književnoga teksta primjenjujući pojmove vezane uz prozne, poetske i dramske vrste</p>	<p>tekst prema temi primjenjujući pojmove vezane uz prozne, poetske i dramske vrste te imenuje književnopovijesno razdoblje u kojemu je nastao književni tekst</p>	<p>književne tekstove iste teme nastale u različitim književnopovijesnim razdobljima primjenjujući pojmove vezane uz prozne, poetske i dramske vrste te imenuje književnopovijesno razdoblje u kojemu je nastao književni tekst i uočava njegova obilježja</p>	<p>nastale u različitim književnopovijesnim razdobljima primjenjujući pojmove vezane uz prozne, poetske i dramske vrste te prepoznaje stilsko-poetička obilježja književnog teksta i potkrepljuje ih primjerima iz teksta</p>
---	---	---	---	---	--

PREPORUKA: Poučavanje i učenje književnoteorijskih pojmova povezuje se s književnim tekstovima; u analizi književnih djela primjenjuje se ranije stečeno književnoteorijsko znanje (temeljni pojmovi), a novi književnoteorijski pojmovi uče se i poučavaju s obzirom na tematska i žanrovska obilježja.

Učenik analizira prema temi i žanru tri obvezna književna teksta (Ivan Gundulić, *Dubravka*; Antun Branko Šimić, izbor iz poezije; Miroslav Krleža, *Gospoda Glembajevi*) i četiri književna teksta s popisa književnih djela za čitanje koji mogu biti tematski povezani s obveznim književnim tekstovima.

Tijekom školske godine nastavnik odabire na kojim će književnim tekstovima organizirati učenje i poučavanje o pojedinim književnoteorijskim znanjima i vještinama njihova prepoznavanja, tj. pojedine elemente književne strukture učenici uvježbavaju prepoznati na različitim cjelovitim tekstovima ili s njima povezanim ulomcima.

Za polazište pri ovladavanju odgojno-obrazovnim ishodom predlaže se rad na suvremenim tekstovima od kojih se prema načelima postupnosti i aktualizacije dolazi do književnih tekstova starijih književnih razdoblja i poetika. Usporedne raščlambe započinju se s hrvatskim književnim tekstovima.

<p>B. 3. 3</p> <p>Učenik se stvaralački izražava prema vlastitome interesu potaknut književnim tekstom.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - priprema i oblikuje radove, potaknut književnim tekstom ili umjetničkim djelom, u kojima do izražaja dolazi kreativnost, inovativnost, originalnost i stvaralačko mišljenje - stvara tekst u govorenome ili pisanom obliku na zavičajnom govoru ili dijalektu, žargonu ili standardnome jeziku potaknut književnim tekstom ili umjetničkim djelom - žanrovski preoblikuje književni tekst (dramatizira prozni tekst, preoblikuje dramski tekst) primjenjujući znanje o žanrovskim i strukturnim obilježjima - priprema i izvodi dramske i scenske igre, snima (kratke) filmove, crta, slika i/ili fotografira potaknut književnim tekstom ili umjetničkim djelom i rješava različite problemske situacije motivirane književnim tekstom ili umjetničkim djelom - izrađuje strip, rječnik, priručnik 	<p style="font-size: 2em; opacity: 0.2; transform: rotate(-45deg); pointer-events: none;">NEKOPIRIRANO</p>			
<p>PREPORUKA: Nastavnik potiče učenike na stvaralački način izražavanja i dokazivanja. Ishod se može ostvarivati individualnim i timskim radom i u skladu s mogućnostima i interesima učenika. Učenik svoje radove može prikupljati u radno-dokumentarnoj mapi.</p> <p>Ostvarivanje ishoda vrednuje se formativno. Učitelj cijeni učenikovu samostalnost i poštuje njegove mogućnosti. Učenik predstavlja svoj rad u školi i izvan škole, u stvarnom i digitalnom okružju.</p>					
<p>KULTURA I MEDIJI</p>					
<p>C. 3. 1</p> <p>Učenik objašnjava utjecaj medijskih tekstova na oblikovanje stavova i vrijednosti primatelja.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - opisuje različita djelovanja tekstova u javnim, komercijalnim i neprofitnim medijima na oblikovanje vlastitih stavova i vrijednosti - uočava skriveno stavove i mišljenja u medijskim porukama - prepoznaje trivijalne medijske poruke, predrasude, stereotipe i/ili manipulaciju u medijskim porukama - prepoznaje različita stilska sredstva u medijskim tekstovima - uspoređuje različite medijske tekstove i objašnjava kako su u njima prikazane informacije, ideje, stavovi i mišljenja i kako utječu na oblikovanje stavova i vrijednosti primatelja s obzirom na dob, spol i kulturni kontekst 	<ul style="list-style-type: none"> - opisuje medijski tekst i prepoznaje kako prikazane informacije i ideje utječu na oblikovanje stavova i vrijednosti primatelja s obzirom na dob, spol i kulturni kontekst 	<ul style="list-style-type: none"> - uspoređuje medijske tekstove i opisuje kako prikazane informacije i ideje utječu na oblikovanje stavova i vrijednosti primatelja s obzirom na dob, spol i kulturni kontekst 	<ul style="list-style-type: none"> - uspoređuje medijske tekstove i objašnjava kako prikazane informacije i ideje utječu na oblikovanje stavova i vrijednosti primatelja s obzirom na dob, spol i kulturni kontekst te prepoznaje različita stilska sredstva u 	<ul style="list-style-type: none"> - uspoređuje medijske tekstove i analizira kako prikazane informacije i ideje utječu na oblikovanje stavova i vrijednosti primatelja s obzirom na dob, spol i kulturni kontekst, prepoznaje različita stilska sredstva u

				medijskim porukama	medijskim porukama i skrivene stavove i mišljenja
<p>C. 3. 2</p> <p>Učenik objašnjava tekstove iz europske kulturne baštine i kulturnoga kruga i njihov utjecaj na hrvatski kulturni identitet.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - prepoznaje značenja jednostavnih usmenih oblika iz razdoblja ljudske usmenosti i njihov utjecaj na književne tekstove, djela ostalih umjetnosti te na kulturološke pojave - uočava antičku baštinu kao klasičnu podlogu i srednjovjekovnu kao kršćansku podlogu (latinizam i glagoljaštvo) europske kulture u različitim tekstovima - prepoznaje slavenski i hrvatski aspekt kulturnoga ujedinjavanja u različitim tekstovima - uočava sudjelovanje većinskoga i manjinskih naroda na oblikovanje kulturnoga okružja i međudjelovanje različitih europskih kulturnih krugova na oblikovanje vlastitoga identiteta (kulturno-umjetnička društva, kulturne udruge, kulturne ustanove...) - posjećuje kulturno-umjetničke događaje i manifestacije u stvarnom i digitalnom okružju i tumači ih - tekstovi i višemedijski tekstovi: esej, polemika, književna kritika, manifest ili program; strip, film ili kazališna predstava 	<ul style="list-style-type: none"> - uočava osobine europske kulturne baštine 	<ul style="list-style-type: none"> - uočava utjecaje europske kulturne baštine na oblikovanje hrvatskog kulturnog identiteta 	<ul style="list-style-type: none"> - prepoznaje utjecaj europske kulturne baštine na oblikovanje hrvatskog kulturnog identiteta 	<ul style="list-style-type: none"> - opisuje utjecaj europske kulturne baštine na oblikovanje hrvatskog kulturnog identiteta

PREPORUKA: Odgojno-obrazovni ishodi C. 3. 1 i C. 3. 2 ostvaruju se u skladu s potrebama, interesima i mogućnostima učenika i sektorskim područjem u kojemu se učenik obrazuje te u povezanosti s ishodima nastavnih područja *Hrvatski jezik i komunikacija* i *Književnost i stvaralaštvo*.

Izvori za ostvarivanje odgojno-obrazovnoga ishoda C 3. 2 mogu biti: književni tekstovi, kazališne predstave, film, strip, medijski i višemedijski tekstovi - prema samostalnom odabiru učenika i odabrani u dogovoru s nastavnikom.

STRATEGIJE UČENJA U NASTAVNOME PREDMETU HRVATSKI JEZIK

PREOPORUKA: Izbor strategija učenja povezuje se s međupredmetnom temom Učiti kako učiti. Navedene su samo neke od češćih strategija.

Izabire i primjenjuje komunikacijske strategije i strategije učenja u skladu s vlastitim potrebama i u skladu s jezičnom djelatnosti, međudjelovanjem i zadatkom.
Određuje ciljeve učenja.
Priprema se i planira za ostvarivanje jezične djelatnosti i međudjelovanja s obzirom na temu, svrhu, namjenu i zadatak.
Aktivira prije stečeno znanje i povezuje ga s novim na temelju zadatka.
Pretražuje i prikuplja podatke, informacije i ideje iz različitih izvora u skladu s temom, svrhom i namjenom te s ciljem ostvarivanja zadanog ili samostalno odabranog zadatka.
Rabi vlastite bilješke i natuknice u jezičnom primanju, proizvodnji i međudjelovanju.
Analizira i sintetizira prikupljene podatke sa svrhom razumijevanja teksta i ostvarivanja jezične djelatnosti i međudjelovanja zadanog ili samostalno odabranog zadatka.
Služi se rječnikom radi razumijevanja novih riječi i pojmova u tekstu.
Služi se jezičnim priručnicima s obzirom na dob, postojeće znanje i zadani ili samostalno odabrani zadatak.
Služi se grafičkim prikazima (i ilustrira) radi razvrstavanja, klasificiranja i kategoriziranja podataka, informacija, pojmova i ideja.
Uočava vlastita odstupanja tijekom razgovaranja/govorenja, čitanja i pisanja te ih samostalno ispravlja.
Planira vlastito učenje i uočava važnost pojedinih faza učenja radi ostvarivanja cilja učenja.
Izabire učinkovite strategije za ostvarivanje zadatka i fleksibilno odbacuje neučinkovite.
Nadgleda proces ostvarivanja zadanog ili samostalno odabranog zadatka.
Preuzima odgovornost za svoj rad.
Vrednuje i samovrednuje ostvarivanje zadanog ili samostalno odabranog zadatka prema unaprijed dogovorenim kriterijima vrednovanja i dogovorenim obrascima.

KOMUNIKACIJSKE STRATEGIJE

Preporuka: Izbor komunikacijskih strategija prema potrebi povezuje se s međupredmetnim temama Osobni i socijalni razvoj i Uporaba informacijske i komunikacijske tehnologije. Navedene su samo neke od češće upotrebljavanih i preporučenih komunikacijskih strategija.

JEZIČNO PRIMANJE

SLUŠANJE I ČITANJE

- postavlja pitanja prije slušanja/čitanja teksta (predviđa mogući sadržaj teksta)
- prepoznaje glavne ideje tijekom slušanja/čitanja
- oblikuje natuknice i bilješke tijekom slušanja/čitanja
- izdvaja nove riječi i pojmove iz slušanoga/čitanoga teksta i provjerava njihovo značenje služeći se rječnicima
- uočava i izdvaja ključne riječi, bitno/nebitno u rečenici, dijelovima teksta i cjelovitom tekstu
- sažima, analizira, organizira, sintetizira, vrednuje i primjenjuje nove informacije i ideje iz teksta na temelju slušanja/čitanja
- postavlja pitanja radi provjere razumijevanja tijekom i poslije slušanja/čitanja
- oblikuje natuknice i bilješke tijekom slušanja/čitanja
- svojim riječima oblikuje tekst nakon slušanja/čitanja radi boljeg razumijevanja teksta

<p style="text-align: center;">ČITANJE</p>	<ul style="list-style-type: none"> — stvara pretpostavke o tekstu letimičnim pregledom teksta — aktivira postojeće znanje i predviđa nadolazeći tekst — čita tekst u sebi / naglas / pomno radi razumijevanja dijelova teksta ili teksta u cjelini — čita tekst po dijelovima i parafrazira dijelove teksta radi razumijevanja teksta u cjelini — podcrtava/izdvaja ključne podatke, nove informacije i glavne ideje — ponovno čita rečenice, dijelove teksta, poglavlja koja nije razumio da bi ih bolje razumio
<p>JEZIČNA PROIZVODNJA</p>	
<p style="text-align: center;">RAZGOVARANJE/ RASPRAVLJANJE/ GOVORENJE</p>	<ul style="list-style-type: none"> — jasno izražava svoje misli, želje, potrebe i osjećaje tijekom razgovora / rasprave / govorenja — izabire riječi koje izazivaju pozitivne emocije tijekom razgovaranja / raspravljanja / govorenja — uočava govornikov/sugovornikov stav i neverbalnu i paraverbalnu komunikaciju — služi se tehnikama za prevladavanje straha i nelagode tijekom razgovora / raspravljanja/ govorenja — pokazuje empatiju tijekom razgovora / rasprave / govorenja — preuzima i daje riječ tijekom razgovora i rasprave — započinje razgovor s različitim osobama u različitim komunikacijskim situacijama — uključuje se u razgovor/raspravu dajući odgovore i postavljajući pitanja
<p style="text-align: center;">GOVORENJE I PISANJE</p>	<ul style="list-style-type: none"> — priprema se i planira oblikovanje teksta s obzirom na temu, svrhu i namjenu — oblikuje koncept — samostalno oblikuje tekst na temelju pripreme i plana služeći se vlastitim bilješkama, natuknicama i konceptom — upotrebljava novonaučene riječi i pojmove oblikujući tekst — samostalno odabire riječi i jezična sredstva za oblikovanje teksta s obzirom na strukturu teksta, temu i svrhu — samostalno prati, ispravlja i vrednuje oblikovanje teksta tijekom govorenja i pisanja s obzirom na izraz i sadržaj — uređuje tekst da bi pojasnio njegov smisao te učinak na primatelja — samoinicijativno traži pomoć zbog teškoća u oblikovanju tekstova — traži povratnu informaciju o napisanom/izgovorenom tekstu

E. POVEZANOST S DRUGIM ODGOJNO-OBRAZOVNIM PODRUČJIMA I MEĐUPREDMETNIM TEMAMA

Hrvatski jezik nastavni je jezik poučavanja i učenja na kojem se obrazuju svi učenici koji se školuju u hrvatskim školama. Tijekom učenja i poučavanja učenici razvijaju različite vidove pismenosti (komunikacijsko-funkcionalnu, čitalačku, informacijsku, medijsku i međukulturnu) koje su im potrebne za komunikaciju i suradnju te izražavanje i razvijanje ideja i stavova u svim ostalim nastavnim područjima, predmetima i međupredmetnim temama obuhvaćenim nacionalnim kurikulumima.

Nastavni predmet Hrvatski jezik dio je jezično-komunikacijskoga područja kurikuluma, a ovladavanje prvim jezikom omogućuje bolje razumijevanje, učenje i primjenu postojećih znanja i vještina u stranim jezicima.

Učenjem hrvatskog jezika i ovladavanjem jezičnim zakonitostima i jezičnim kompetencijama, osobito čitalačkom, ostvaruje se poveznica s matematičkim područjem u svim ciklusima i domenama područja.

Jezikom se izražavaju osjećaji, stavovi i vrijednosti, umjetnički se oblikuju ideje, uvjerenja i svjetonazori što je poveznica s društveno-humanističkim i umjetničkim područjem. Izgrađuje se odnos među ljudima, razvija se prihvaćanje drugih i različitih, vrednuje se i čuva povijesno, kulturno i književno nasljeđe, baština i tradicijske vrijednosti te hrvatski nacionalni identitet.

Vještine suradničkoga učenja te sposobnost prihvaćanja odgovornosti i rješavanja problema, sposobnost javnoga nastupa te kritička procjena društvenih i vlastitih vrijednosti poveznica su s međupredmetnom temom Socijalni i osobni razvoj.

Uporaba i odabir strategija učenja, razlikovanje činjenica od mišljenja, propitivanje i traženje informacija iz različitih izvora te razvoj pozitivnoga stava i odgovornosti u rješavanju problema i donošenju odluka poveznica su s međupredmetnom temom Učiti kako učiti.

U nastavnom predmetu Hrvatski jezik razvija se odgovorno ponašanje, prihvaćanje društvenoga i vlastitoga identiteta, tolerancija, uvažavanje različitih mišljenja i ravnopravnost, što je poveznica s međupredmetnom temom Građanski odgoj i obrazovanje.

Odgojno-obrazovni ishodi u nastavnom predmetu Hrvatski jezik kojima se predviđa samoinicijativno predlaganje tema i oblika rada, samostalno i samopouzdanu iznošenje vlastitih ideja i stavova te prihvaćanje razumnoga rizika poveznica su s međupredmetnom temom Poduzetništvo.

Učenje i poučavanje o primjerenosti i odgovornoj uporabi informacija, njihovom pronalaženju, razumijevanju i kritičkom vrednovanju u digitalnom okruženju poveznica su s odgojno-obrazovnim očekivanjima iskazanim u međupredmetnoj temi Uporaba informacijske i komunikacijske tehnologije.

F. UČENJE I POUČAVANJE NASTAVNOGA PREDMETA HRVATSKI JEZIK

I. Iskustva učenja

Učenje i poučavanje hrvatskoga jezika usmjereno je na učenika radi otkrivanja njegovih potencijala, interesa i potreba te poticanja cjelovitoga jezičnog razvoja i napretka. Ciljevi su predmeta razvijanje sposobnosti uporabe jezika u različitim komunikacijskim situacijama, razvijanje čitateljske pismenosti i kulture, istraživanje iskustava i ideja književnosti, poticanje i vrednovanje vlastitoga stvaralaštva i stvaralaštva drugoga te razumijevanje teksta u različitim kulturnim, povijesnim, međukulturnim i društvenim kontekstima.

Učenju i poučavanju hrvatskoga jezika pristupa se prema načelima različitih metodičkih sustava i pristupa, a naglasak je na komunikacijsko-funkcionalnome i holističko-humanističkomu pristupu radi ostvarivanja ciljeva učenja definiranih predmetnim područjima: Hrvatski jezik i komunikacija, Književnost i stvaralaštvo te Kultura i mediji. Priprema, organizacija, vođenje i vrednovanje učenja i poučavanja temelji se na načelima primjerenosti, obavijesnosti, sustavnosti, životnosti, zanimljivosti te načelima znanstvenosti i načelu teksta s ciljem funkcionalne

primjene znanja i vještina te oblikovanja sustava vrijednosti tijekom školovanja, u svakodnevnome i profesionalnom životu.

Odgojno-obrazovni ishodi ostvaruju se iskustvenim, problemsko-stvaralačkim, istraživačkim i projektnim učenjem i poučavanjem, osobito individualnim, individualiziranim pristupom i suradničkim oblicima rada te svrhovitom uporabom informacijske i komunikacijske tehnologije

U nastavnom predmetu Hrvatski jezik tekst je sredstvo učenja i poučavanja na kojemu i pomoću kojega učenik razvija jezične djelatnosti primanja (slušanje i čitanje), proizvodnje (govorenje i pisanje) i njihova međudjelovanja (razgovaranje i dopisivanje) te njima ovladava.

Strategije učenja, metode i oblici učenja i poučavanja povezuju se sa sadržajima predmetnih područja Hrvatski jezik i komunikacija, Književnost i stvaralaštvo te Kultura i mediji.

Učenicima treba osvještivati važnost služenja strategijama učenja i komunikacijskim strategijama te im stoga valja omogućiti što češću njihovu uporabu. Ovladavanje strategijama ovisi o njihovu odabiru i prihvaćanju s obzirom na osobine ličnosti i stilove učenja. Stoga učenik samostalno izabire strategije kojima će se služiti. Učitelj i nastavnik, na temelju analize potreba učenika, planira i programira poučavanje strategija kojima njihovi učenici nisu ovladali, koje su složenije i potrebno je duže vrijeme usvajanja, a važne su za stjecanje komunikacijske jezične kompetencije. Važno je da učitelj/nastavnik izravno poučava učenike strategijama, modelira njihovu uspješnu uporabu do postupnoga osamostaljivanja učenika u odabiru i uporabi. Ako učenici nisu ovladali strategijama nužnim za jezično djelovanje i međudjelovanje u jednoj godini učenja, valja ih planirati u sljedećim godinama učenja. Stoga se strategije učenja i komunikacijske strategije ponavljaju iz godine u godinu učenja. Uporaba strategija učenja i komunikacijskih strategija ne vrednuje se sumativno, već se kontinuirano prati njihovo usvajanje.

Učenje i poučavanje ostvaruje se nizom aktivnosti i procesa kojima učenik aktivno stječe znanja i razvija vještine, uči istraživanjem i otkrivanjem te primjenjuje prije stečena znanja i iskustva učenja uočavajući važnost samostalnoga upravljanja učenjem te preuzimanja odgovornosti za vlastito učenje.

Početno čitanje i pisanje preduvjet su i podloga za stjecanje komunikacijske jezične kompetencije tijekom ranoga učenja materinskoga jezika u primarnome obrazovanju. Rani i predškolski odgoj i obrazovanje i prvi ciklus osnovnoškolskoga obrazovanja obuhvaćaju predčitalačko i čitalačko razdoblje. Sustavnost u poučavanju i uvažavanje postojećih jezičnih dosegâ omogućuju i potiču užitak učenja i učenje bez straha. Pokušaji i pogreške pokazatelji su jezičnoga napretka i dinamike procesa usvajanja jezika.

U prvome i drugom ciklusu posebno su važne aktivnosti učenja kojima se uspostavlja suodnos jezičnih predvještina usvojenih u ranome razdoblju s jezičnim znanjima i vještinama kojima će se poučavati učenike.

Tijekom drugoga i trećeg ciklusa učenici uče o jezičnoj normi: pravogovornoj, pravopisnoj, gramatičkoj i leksičkoj normi standardnoga hrvatskog jezika na uporabnoj razini, a to znači da se metajezikna znanja poučavaju na temelju jezičnih znanja. Nova se znanja proširuju i produbljuju u skladu s urednim jezičnim razvojem i individualnom dinamikom učenja.

U četvrtom i petom ciklusu tekst je i dalje polazište pri ovladavanju jezičnim djelatnostima i lingvističkim znanjima (složenim jezičnim strukturama i rječnikom). Učenje i poučavanje jezičnim i metajeziknim sadržajima usklađeno je s vrstom školovanja i jezikom struke.

Tekstove na kojima se uči i poučava hrvatski jezik valja odabirati prema sljedećim načelima: načelu teksta, načelu cjelokupnosti komunikacijske jezične prakse, načelu standardnoga jezika i zavičajnosti, načelu komunikacijske i estetske funkcionalnosti, načelu razlikovanja i povezivanja jezičnih razina, načelu stvaralaštva u jeziku i primjenom jezičnih znanja.

Učenik će se jezično najbrže razvijati u okolnostima u kojima dobiva poticaje za jezično komuniciranje; pritom valja izbjegavati stalno upozoravanje na pogreške i poticati ga na samoispriavljanje vlastitih pogrešaka.

Cjelovito čitanje književnih tekstova među ključnim je sastavnicama učenja i poučavanja književnosti. Ono proizlazi iz dvojake svrhe nastave književnosti: s jedne strane omogućuje razvoj kulturne pismenosti, s druge pak strane, čitanje književnih tekstova otvara nove perspektive za refleksiju o svijetu, sebi i drugima.

Učenje i poučavanje književnosti temelji se na doživljajno-spoznajnome, emocionalno-iskustvenom, literarnom i estetskom pristupu književnom tekstu radi interpretacije i vrednovanja, razvoja problemskoga i kritičkoga mišljenja te stvaralaštva. Strategije i aktivnosti učenja i poučavanja književnosti usmjerene su razvijanju kritičkoga, problemskog i literarnoga čitanja te na učeničko stvaralaštvo, pri čemu do izražaja dolaze učenikova osobnost i kreativnost potaknuta čitanjem književnoga teksta.

Popis djela za cjelovito čitanje sastavljen je prema načelu mogućnosti ostvarivanja odgojno-obrazovnih ishoda u predmetnome području Književnost i stvaralaštvo te je vođen idejom o profesionalnoj autonomiji učitelja i nastavnika. Pri izboru književnoga teksta za čitanje učitelju i nastavniku preporučuje se odabir suvremenih tekstova za poticanje literarnoga čitanja prema načelima: od poznatoga prema nepoznatome, od bliskoga prema udaljenome; tj. učenik se s temom ili žanrom upoznaje na suvremenim tekstovima, a potom produbljuje spoznaje i vještine na tekstovima iz književnopovijesnih i stilskih razdoblja. Književni tekstovi namijenjeni cjelovitom čitanju izabiru se prema kriterijima: recepcijsko-spoznajnih mogućnosti učenika, žanrovskoj uravnoteženosti i tipičnosti (poezija, proza, drama), oglednosti književne poetike, literarne vrijednosti te podjednake zastupljenosti hrvatskih i svjetskih književnih tekstova iz različitih književnopovijesnih razdoblja. Radi ostvarivanja odgojno-obrazovnih ishoda čitaju se i ulomci iz predloženih ili slobodno odabranih književnih tekstova, od kojih su neki izrijekom i navedeni u razradi odgojno-obrazovnih ishoda. Učenju i poučavanju književnosti i stvaralaštva pristupa se tematsko-žanrovski. Izbor tema prepušten je procjeni učitelja ili nastavnika na temelju analize potreba i procjene zanimanja učenika koje poučava.

Tijekom osnovnoškolskoga i srednoškolskog odgoja i obrazovanja učenik u svakoj školskoj godini samostalno čita određeni broj cjelovitih književnih tekstova koje učitelj i nastavnik izabire radi ostvarivanja predviđenih ishoda.

U prvome ciklusu učenik godišnje čita 10 cjelovitih književnih tekstova, od toga 2 obvezna književna teksta.

U drugome i trećem ciklusu učenik čita 8 cjelovitih književnih tekstova, od toga 2 obvezna književna teksta.

U četvrtome i petom ciklusu u gimnazijama i strukovnim školama sa satnicom 4, 4, 4, 4 učenik čita 8 cjelovitih književnih tekstova godišnje, od toga 4 obvezna književna teksta (2 hrvatske književnosti i 2 svjetske književnosti). U strukovnim školama sa satnicom 4, 4, 3, 3 u prva dva razreda učenik čita 8 cjelovitih književnih tekstova godišnje, od toga 4 obvezna (2 hrvatske književnosti i 2 svjetske književnosti), a u trećem i četvrtom razredu čita 7 cjelovitih književnih tekstova godišnje, od toga 2 obvezna (hrvatske književnosti). U strukovnim školama sa satnicama 3, 3, 3, 3 i 3, 3, 3 učenik čita 7 cjelovitih književnih tekstova godišnje, od toga 2 obvezna književna teksta (hrvatske književnosti).

Učenik u svim ciklusima čita jedno djelo po vlastitome izboru godišnje. Broj djela za čitanje po vlastitome izboru učenika nije ograničen, čak štoviše, učenike valja poticati na čitanje iz užitka radi poticanja literarnoga čitanja te stvaranja čitateljskih navika i čitateljske kulture.

Popis obveznih književnih tekstova za cjelovito čitanje

Prvi ciklus:

Grimm, Jacob i Wilhelm, *Crvenkapica, Snjeguljica, Trnoružica*
Andresen, Hans Christian, *Carevo novo ruho, Ružno pače, Tratinčica*

Drugi ciklus:

Brlić-Mažuranić, Ivana, *Šegrt Hlapić*
Lovrak, Mato, *Vlak u snijegu*
Lovrak, Mato, *Družba Pere Kvržice*
Balog, Zvonimir, izbor iz poezije
Vitez, Grigor, izbor iz poezije
Kušan, Ivan, *Koko u Parizu*

Treći ciklus:

Brlić-Mažuranić, Ivana, *Priče iz davnine*
Cesarić, Dobriša, izbor iz poezije
Gavran, Miro, *Zaljubljen do ušiju*
Glavašević, Siniša, *Priče iz Vukovara*
Mihelčić, Nada, *Zeleni pas*
Pavličić, Pavao, *Trojica u Trnju*

Četvrti i peti ciklus:

Hrvatska književnost

Držić, Marin, *Novela od Stanca*
Gundulić, Ivan, *Dubravka*
Krlježa, Miroslav, *Gospoda Glembajevi*
Matoš, Antun Gustav, izbor iz novela
Mažuranić, Ivan, *Smrt Smail-age Čengića*
Novak, Vjenceslav, *Posljednji Stipančići*
Šenoa, August, *Prijan Lovro*
Šimić, Antun Branko, izbor iz poezije

Svjetska književnost

Baudelaire, Charles, izbor iz poezije
Camus, Albert, *Stranac*
Dostojevski, Fjodor Mihajlovič, *Zločin i kazna*
Goethe, Johann Wolfgang, *Patnje mladog Werthera*
Kafka, Franz, *Preobražaj*
Petrarca, Francesco, izbor iz poezije
Shakespeare, William, *Hamlet*
Sofoklo, *Antigona*

Učenje i poučavanje u predmetnome području kultura i mediji potiču učenika na razvijanje potreba i navika za samoinicijativnim istraživanjem i otkrivanjem informacija, za razumijevanjem uloge i važnosti medijskih tekstova i njihovih poruka te njihove kritičke prosudbe, za razumijevanjem sinkronijskih i dijakronijskih aspekata kulturoloških sadržaja, svoje kulture i drugih kultura, jezika i identiteta. Osobito se naglašava poticanje potrebe i navike posjećivanja kulturnih događaja radi obogaćivanja vlastitoga emocionalnog, intelektualnog i kulturnog razvoja.

Učitelj i nastavnik, uvažavajući preporuke učenika, izabire medijske sadržaje, popularnokulturne i popularnoznanstvene tekstove s kojima se učenik svakodnevno susreće primjereno dobi, interesu, recepcijskim i spoznajnim mogućnostima. Učenik razlikuje bitne od nebitnih informacija; ovladava strategijama istraživanja i otkrivanja pouzdanosti i točnosti informacija; sažima, organizira i tumači prikupljene informacije i kritički ih vrednuje. Istražuje utjecaje kulturnih vrijednosti i obrazaca, masovne potrošačke kulture, odnos visoke i popularne kulture, razmatra veze kulturnoga identiteta i pripadajućih kulturnih krugova s ciljem prosuđivanja njihova utjecaja na oblikovanje kulturnoga identiteta. Promišlja o važnosti književnoga teksta koji je dio nacionalne književne i kulturne baštine te promatra povezanost vlastitoga kulturnog identiteta u odnosu na europski i svjetski kulturni kontekst.

II. Uloga učitelja i nastavnika

Učitelj i nastavnik prihvaća i primjenjuje inovativne pristupe u teoriji i praksi nastave hrvatskoga jezika i kontinuirano unapređuje svoje kompetencije da bi se održala visoka profesionalna kvaliteta poučavanja u skladu sa zahtjevima suvremenoga društva. Metode i pristupe poučavanju osmišljava i primjenjuje kreativno i samostalno sa svrhom poticanja na učenje i razvoj, razlikuje ih i prilagođava da bi odgovorio na potrebe svih učenika.

Osmišljava nastavu procjenjujući prije stečena znanja i vještine učenika, njihove individualne razlike s obzirom na sposobnosti i različite stilove učenja te kulturnu i socijalnu sredinu iz koje učenik potječe, zdravlje, razvojnu dob i interese. Učitelj i nastavnik samostalno stvara i izabire materijale i prilagođava ih učenicima u razrednome odjelu ili skupini koju poučava. U poučavanju se uvažavaju i prihvaćaju različite osobnosti učenika.

Učitelj i nastavnik u suradnji sa školskim knjižničarom i drugim stručnim suradnicima primjenjuje raznovrsne strategije poučavanja, a ujedno i poučava učenike različitim strategijama učenja, komunikacijskim strategijama (slušanja i čitanja, pisanja i govorenja), strategijama rada na tekstu (istraživanja i uporabe informacija), strategijama za vlastito učenje, nadgledanje i usmjeravanje učinkovitosti i samostalnosti u radu i pomaže učeniku u odabiru najprikladnijih. Prilagođava poučavanje učeniku osmišljavajući različite aktivnosti za učenika. Potiče ga na aktivno sudjelovanje u učenju aktivnostima u kojima može primijeniti ono što je naučio i koje potiču razvoj kritičkoga i kreativnog mišljenja. Omogućuje učenicima suradnju i komunikaciju u različitim situacijama, potiče autonomiju, inicijativnost, osjećaj individualnosti i identiteta te pruža podršku da razviju svoj puni potencijal. Potiče razvoj empatije i osjetljivosti za potrebe drugih, otvorenost za različitosti.

III. Materijali i izvori

Nastavni materijali usmjereni su ostvarivanju osobnih i obrazovnih ciljeva te ishoda definiranih kurikulumom nastavnoga predmeta. Dinamika učenja i poučavanja ostvaruje se izravnom komunikacijom učitelja/nastavnika i učenika te pomoću informacijske i komunikacijske tehnologije.

Učitelj i nastavnik se služi odobrenim udžbenicima i pomoćnim nastavnim sredstvima, a materijale za učenje i poučavanje može izrađivati i samostalno te u suradnji sa sustručnjacima, učenicima, školskim knjižničarima i stručnim suradnicima.

Polazišni izvori nastave hrvatskoga jezika različite su vrste tekstova svih funkcionalnih stilova, različitih sadržaja i struktura u različitim medijima.

U nastavi hrvatskoga jezika tekst za učenje, poučavanje i vrednovanje jezičnih umijeća jest lingvometodički predložak koji je usklađen s jezičnom i razvojnom dobi učenika, njegovim interesima, iskustvom i prethodno usvojenim jezičnim znanjima, sposobnostima i vještinama.

Izvori učenja i poučavanja moraju biti različiti i dostupni učenicima tijekom učenja i poučavanja.

IV. Okružje

Okružje za učenje i poučavanje hrvatskoga jezika učeniku je poticajno i usmjereno je na sadržaje učenja. Omogućuje različitu dinamiku učenja i razumijevanja u kojoj se uvažavaju i prihvaćaju različita mišljenja, stavovi i vrijednosti. Razvija se osjećaj zajedništva koji potiče na sudjelovanje u stvaranju pozitivne razredne klime i kulture.

Prostor učenja i poučavanja najčešće je učionica, a učenje i poučavanje ostvaruje se i u različitim izvanučioničkim prostorima kao što su kulturno-umjetničke institucije i manifestacije, u fizičkome i virtualnom okružju. Učenik sudjeluje u osmišljavanju i organizaciji radnoga prostora, a u virtualnome okružju može se pridružiti različitim obrazovnim zajednicama.

Odnosi između učenika i učitelja/nastavnika temelje se na međusobnome poštovanju, povjerenju, uvažavanju i dobroj volji. Prema svim se učenicima postupa bez predrasuda, pravedno i jednako, bez obzira na njihove različitosti i osobnosti, radi poticanja samoinicijativnosti, razvoja samopouzdanja i preuzimanja odgovornosti.

V. Određeno vrijeme

Nastavni predmet Hrvatski jezik poučava se od prvoga do petoga ciklusa. U prvome, drugom, i dijelom u trećem (šesti razred) planirano je 175 sati nastave godišnje. Prva četiri razreda imaju prilagodljivu organizaciju nastave, bez formalnoga rasporeda sati i vremenskoga ograničenja trajanja nastavnoga sata, a to omogućava učiteljima veći stupanj prilagodbe odgojno-obrazovnoga rada potrebama i interesima učenika. U sedmome i osmome razredu planirano je 140 sati. U četvrtome i petom ciklusu razlikuju se srednjoškolski četverogodišnji gimnazijski i strukovni programi (s tjednom satnicom 4, 4, 4, 4) i strukovni programi (s tjednom satnicom 4, 4, 3, 3; 3, 3, 3, 3; 3, 3, 3).

Učitelj i nastavnik svojim izvedbenim planom samostalno planira sate obrade, uvježbavanja, ponavljanja, usustavljanja i provjeravanja s obzirom na ostvarivanje ishoda i napretka učenika u pojedinome razrednom odjelu. Broj sati s obzirom na tri predmetna područja raspoređuje se prema načelu unutarpredmetne korelacije i integracije, tj. tijekom jednoga nastavnoga sata poučavaju se i uče sadržaji svih triju predmetnih područja.

VI. Grupiranje djece i učenika

Učenici su grupirani u razredne odjele prema kronološkoj dobi. Za postizanje radnoga i produktivnoga ozračja razredni se odjel može podijeliti u skupine. Učenik postavlja vlastite ciljeve, uči suradnički i samostalno u različitim skupinama i okružjima. Tijekom učenja i poučavanja u razrednome odjelu vlada pozitivno i radno ozračje za učenje u kojemu učenici osjećaju zadovoljstvo i pripadnost skupini. Učenici se mogu organizirati u različite skupine radi ostvarivanja različitih projekata (individualnih i suradničkih, razrednih i školskih) u fizičkom i virtualnom okružju

Da bi se zadovoljile odgojno-obrazovne potrebe učenika s teškoćama, kurikulum se prilagođava u skladu sa smjernicama Okvira za poticanje i prilagodbu iskustava učenja te vrednovanje postignuća djece i učenika s teškoćama.

Da bi se zadovoljile odgojno-obrazovne potrebe darovitih učenika, uvodi se razlikovni kurikulum u skladu sa smjernicama Okvira za poticanje iskustava učenja i vrednovanje postignuća darovite djece i učenika.

G. VREDNOVANJE ODGOJNO-OBRAZOVNIH ISHODA U NASTAVNOME PREDMETU HRVATSKI JEZIK

Vrednovanje u nastavnome predmetu Hrvatski jezik pažljivo se planira i provodi sustavnim prikupljanjem različitih povezanih informacija o ostvarivanju odgojno-obrazovnih ishoda. Pritom se poštuje jedinstvenost svakoga učenika s obzirom na kognitivno, društveno-afektivno i psihomotoričko razvojno područje vrednovanja.

Svrha je procesa vrednovanja dvojaka. Vrednovanje motivira učenika na daljnji rad, a ujedno je povratna informacija učenicima, učiteljima i nastavnicima, roditeljima, obrazovnim institucijama i prosvjetnim vlastima.

Sastavnice vrednovanja u predmetu proizlaze iz odgojno-obrazovnih ishoda organiziranih u trima predmetnim područjima: Hrvatski jezik i komunikacija (A), Književnost i stvaralaštvo (B) i Kultura i mediji (C).

Sastavnice su vrednovanja u predmetu Hrvatski jezik:

1. Znanje
2. Razumijevanje
3. Vještine
4. Kritičko i stvaralačko mišljenje

Sastavnicama vrednovanja u svim se trima nastavnim područjima opaža, prati i vrednuje dubina i širina usvojenosti odgojno-obrazovnih ishoda u kognitivnome i afektivnome području (znanja, vještine, stavovi i vrijednosti) u svim trima nastavnim područjima.

Prvom sastavnicom obuhvaća se procjena stečenih znanja o jeziku, književnosti, medijskoj, kulturnoj i međukulturnoj pismenosti.

Drugom sastavnicom procjenjuje se sposobnost razumijevanja jezičnih, književnih i kulturnih koncepata kojima se znanja usustavljaju i međusobno povezuju i isprepliću u predmetu Hrvatski jezik (unutarpredmetno povezivanje) te povezuju s međupredmetnim temama i drugim predmetima po načelu međupredmetne povezanosti.

Trećom sastavnicom procjenjuju se vještine primjene znanja i koncepata na razini analize i sinteze u svim trima područjima.

Četvrta se sastavnica prati i procjenjuje u onim odgojno-obrazovnim ishodima za koje je to kurikulumom predviđeno (odgojno-obrazovni ishodi B. 3, B. 4 i C. 3 u osnovnoj školi te B. 1 i B. 4 u srednjoj školi) sa svrhom vrednovanja za učenje, a u ostalim ishodima i ocjenjuje sposobnost iznošenja kritičkoga stava na temelju znanja, razumijevanja i analize i sinteze u obliku različitih tekstova kojima se mogu stvoriti i potpuno novi koncepti i predložiti novo razumijevanje u svim trima područjima predmeta Hrvatski jezik te ga sintetizirati i preoblikovati u novo znanje, razumijevanje ili koncept na međupredmetnoj razini.

Sustavnim praćenjem i vrednovanjem na temelju prikupljanja i tumačenja podataka o poučavanju i napredovanju pojedinoga učenika djeluje se na poboljšanje učenja i poučavanja. Formativno vrednovanje polazište je za učenikovo i učiteljevo/nastavnikovo planiranje daljnjega učenja i poučavanja.

Na kraju određenoga razdoblja učenja i poučavanja procjenjuju se ostvarivanje odgojno-obrazovnih ishoda. Sumativno se vrednuje usvojenost znanja i razvijenost vještina, a prati se i procjenjuje usvojenost općeprihvaćenih stavova i vrijednosti te razvijenost navika i elementi generičkih kompetencija: odgovornost, samostalnost i samoinicijativnost te komunikacija i suradnja. Smisao i cilj procjenjivanja jest poticanje učenika na iskazivanje znanja, vještina i stavova.

Tri su osnova pristupa vrednovanju: vrednovanje za učenje, vrednovanje kao učenje i vrednovanje naučenoga.

Vrednovanje za učenje služi unapređivanju i planiranju budućega učenja i poučavanja. Temelji se na povratnoj informaciji učeniku i razmjeni iskustava (učitelj i nastavnik - učenik i učenik - učenik) o procesima učenja te usvojenosti znanja, vještina i stavova u odnosu na postavljena očekivanja. Motivira učenike na daljnji rad.

Oblici su vrednovanja: provjera razumijevanja i učenikova napredovanja ciljanim pitanjima, vođenje individualnih savjetodavnih i refleksivnih razgovora s učenicima, predstavljanje učeničkih radova, uvid u učeničke mape (uvidom u učeničke uratke, prikupljane tijekom dužega razdoblja, prati se učenikov napredak), predstavljanje učeničkih projekata, opažanja učeničkih aktivnosti i ponašanja tijekom učenja i poučavanja (frontalno, individualno i suradničko).

Vrednovanje kao učenje učenika potiče na (samo)praćenje, (samo)refleksiju i samovrednovanje učenja s obzirom na ciljeve postavljene na početku nastavnoga procesa. Učenjem i poučavanjem učenike se usmjerava na ovladavanje strategijama nadgledanja, planiranja i samoreguliranja vlastitoga napredovanja u usvajanju znanja, vještina i stavova radi postizanja samostalnosti i preuzimanja odgovornosti za vlastito učenje.

Oblici su vrednovanja: vođenje individualnih savjetodavnih i refleksivnih razgovora s učenicima, služenje popisima za (samo)procjenu znanja, vještina i sposobnosti, popisima kompetencija za osobnu samoprocjenu i praćenje, obrascima za (samo)procjenu predstavljačkih uradaka, opisnicima za (samo)procjenu suradničkoga učenja, upitnicima, tablicama, ljestvicama procjene, planovima učenja i njegova ostvarivanja.

Vrednovanje naučenoga podrazumijeva sumativno vrednovanje razine usvojenosti znanja i razvijenosti vještina u odnosu na definirane odgojno-obrazovne ishode, njihovu razradu te razine usvojenosti. Provodi se tijekom ili na kraju određenoga planiranog razdoblja: obrade, ponavljanja, uvježbavanja, usustavljanja i sintetiziranja radi provjere ostvarivanja planiranih odgojno-obrazovnih ishoda i rezultira brojčanom ocjenom.

Oblici su vrednovanja: usmene provjere, pisane provjere zadacima zatvorenoga i /ili otvorenog tipa; predstavljanja ili izvedbe: govorni i razgovorni oblici, praktični radovi, projekti; učeničke mape i sl. Provode se prema potrebi/planu i individualnoj procjeni učitelja i nastavnika.

Vrednovanje ostvarivanja odgojno-obrazovnih ishoda potiče dubinsko i trajno učenje te primjenu znanja i vještina u novim situacijama i rješavanje problema u kontekstu koji je učenicima važan i zanimljiv. Nedvosmisljena pravila i mjerila vrednovanja učenicima pomažu pri razumijevanju sastavnica uspješne izvedbe i područja učenja koji se vrednuju.

Zaključna (pr)ocjena oblikuje se na temelju što više različitih informacija o učenikovu ostvarivanju odgojno-obrazovnih ishoda. Zaključna (pr)ocjena nije aritmetička sredina pojedinačnih ocjena, već je pokazatelj učenikova napretka u učenju i razvijenosti razumijevanja, vještina i sposobnosti izricanja kritičkoga i stvaralačkoga mišljenja, vrijednosti i stavova. O podacima o učenikovu postignuću i uradcima u predmetu, uloženoj trudu, sudjelovanju, suradnji i odgovornosti izvješćuje se zasebno, osim o elementima koji su izravno ugrađeni u odgojno-obrazovne ishode.

DODATAK KURIKULUMU

POPIS PREDLOŽENIH KNJIŽEVNIH TEKSTOVA ZA ČITANJE

Prvi ciklus

Obvezni književni tekstovi

Grimm, Jacob i Wilhelm, *Crvenkapica, Snjeguljica, Trnoružica*
Andresen, Hans Christian, *Carevo novo ruho, Ružno pače, Tratinčica*

Prošireni popis književnih tekstova

Anić, Višnja, *Božićna tišina*
Balog, Zvonimir, *Male priče o velikim slovima*
Baronian, Jean-Baptiste, *Figaro, mačak koji je hrkao*
Bauer, Ludvig, *Tri medvjeda i gitara*
Borovac, Ivanka, *Životinjska abeceda*
Čapek, Karel, *Poštarska bajka*
Čunčić-Bandov, Jadranka, *Šale, trice, zvrndalice*
Ćopić, Branko, *Ježeva kućica*
Đokić, Ana, *Trči, Giza, trči / Tri sestre / Nemaš pojma Grizlijane / Bao Baobab i i mala Kibibi*
Femenić, Stanislav, *Idi pa vidi*
Glušćević, Maja, *Piki i Argo*
Grozđanić, Ksenija, *Dvanaest veselih mjeseci*
Guljašević, Ivana, *Čarapojedac*
Hercigonja, Želimir, *Pobuna u postolarskoj radionici / Prašnjavko / Vodenjak i stara kruška*
Horvat, Nada, Jakić Divković, Ana, *Blistanova priča*
Horvat Vukelja, Željka, *Hrabrica / Kako je kornjača išla na ljetovanje / Reumatični kišobran i drugi igrokazi / Slikopriče ili Nove slikopriče*
Horvat, Nada, *Mica Poštarica*
Iveljić, Nada, *Božićna bajka*
Jelić, Marijana, *Coprnicica Dragica*
Janikovszky, Eva, *Baš se veselim / Da sam odrastao / Kako da odgovorim / Znaš li i ti*

Junaković, Svjetlan, *Dome, slatki dome*
Kasparavičius, Kęstutis, *Dan jagoda / Mala zima / Vrtlar Florijan*
Kovačević, Hrvoje, *General Kiro, miš*
Kušec, Ksenija, *Janko i stroj za vrijeme*
Lindgren, Astrid, *Mi djeca Graje Male*
Lovrenčić, Sanja, *Djevojčica iz cirkusa*
Lukatela, Vesna, *Jedan je dječak imao*
Macan, Darko, Bartolić, Štef, *Moj tata je tat*
Manojlović Vračar, Nikolina, *Kako misli jure jednog malog Jure*
Mravunac, Larisa, *Dječak u zvjezdanim čizmama*
Novosel, Igor, izbor iz poezije
Parun, Vesna, *Da sam brod* (izbor iz dječje poezije)
Peroci, Ela, *Maca papučarica*
Perrault, Charles, *Mačak u čizmama / Kraljević Čuperak*
Pervan, Jelena, *Brbljava Iva*
Peterlik Huseinović, Andrea, *Jan vjetroviti / Ljubav / Plavo nebo / Ciconia, ciconia*
Pilić, Sanja, *Maša i ...* (izbor iz serije) / *Djed Mraz darove nosi*
Pongrašić, Ema, *Princeza i zmaj*
Pongrašić, Zoran, *Zašto ne volim bajke / Zabrinuta Jasenka*
Prosenjak, Božidar, *Miš*
Sigsgaard, Jens, *Pale sam na svijetu*
Šesto, Silvija, *Palac Sim Palac Tam*
Škrinjarić, Sunčana, *Kako sanjaju stvari / Medin dom / Nezadovoljna bubamara / Plesna haljina žutog maslačka*
Torjanac, Tomislav, *Žabeceda*
Videk, Nevenka, *Pismo iz Zelengrada / Zagonetna abeceda*
Vitez, Grigor, *A zašto ne bi / Kako živi Antuntun*
Vončina, Pika, *Četiri godišnja doba*
Vuković, Aljoša, *Tople riječi / Ulica zagonetki / Povratak u ulicu zagonetki / Tajne i zgone nestašne vode*
Zidar Bogadi, Nada, *Sretan cvrčak*
Zubović, Sonja, *Kako se gleda abeceda*
Zvrko, Ratko, *Grga Čvarak*

Drugi ciklus

Obvezni tekstovi

Brlić-Mažuranić, Ivana, *Šegrt Hlapić*
Lovrak, Mato, *Vlak u snijegu*
Lovrak, Mato, *Družba Pere Kvržice*
Balog, Zvonimir, izbor iz poezije
Vitez, Grigor, izbor iz poezije
Kušan, Ivan, *Koko u Parizu*

Prošireni popis književnih tekstova

Balog, Zvonimir, *O Bože, kako sam ja blesav*
Barrie, James Matthew, *Petar Pan*
Bašić, Zdenko, *Sjeverozapadni vjetar / Mjesečeve sjene*
Basne (po izboru)
Bilopavlović, Tito, *Paunaš / Filipini iza ugla*

Brajko-Livaković, Maja, *FinkaFi*
Collodi, Carlo, *Pinokio*
Dahl, Roald, *Charlie i tvornica čokolade / Fantastični gospodin Lisac*
Gardaš, Anto, *Duh u močvari / Ljubičasti planet / Izum profesora Leopolda*
Gavran, Miro, *Igrokazi za djecu*
Gavran, Miro, *Sretni dani / Kako je tata osvojio mamu*
Glušćević, Maja, *Bijeg u košari / Tišina, snima se*
Graham, Kenneth, *Vjetar u vrbama*
Hercigonja, Želimir, *Bajkovnica*
Hitrec, Hrvoje, *Eko Eko / Humandel*
Horvat, Tihomir, *Frka u Ščitarjevu*
Horvatić, Dubravko, *Stanari u slonu*
Hrvatske narodne bajke
Iveljić, Nada, *Šestinski kišobran*
Kanižaj, Pajo, *3čave pjesme*
Kästner, Erich, *Emil i detektivi / Blizanke / Tonček i Točkica*
Kipling, Rudyard, *Knjiga o džungli*
Kopjar, Mladen, *Poštanski Marko / Čokoladne godine / Žganci od vanilije*
Kovačević, Hrvoje, *Tajna šutljiva dječaka / Tajna zmajeva vrta*
Krilić, Zlatko, *Šaljive priče i priče bez šale*
Kušan, Ivan, *Lažeš, Melita / Domaća zadaća*
Lagerlöf, Selma, *Legende o Kristu*
Lindgren, Astrid, *Pipi Duga Čarapa*
Lofting, Hugh, *Pripovijest o doktoru Dolittleu*
Lovrenčić, Sanja, *Noina mačka i drugi igrokazi / Kuća iznad čudovišta*
Maar, Paul, *Tjedan sav od subota*
Macan, Darko, *Knjige lažu*
Madunić Barišić, Nives, *Tajna čokoladnih bombona*
Marušić, Matko, *Snijeg u Splitu*
Matošec, Milivoj, *Strah u Ulici lipa*
Mihaljević, Nada, *Anđeo plišanih igračkaka*
Mihoković-Kumrić, Nada, *Tko vjeruje u rode još*
Molnar, Ferenc, *Junaci Pavlove ulice*
Parun, Vesna, *Miki slavni kapetan / Mačak Džingiskan i Miki Trasi*
Pichon, Liz, *Tom Gates – Odlični izgovori (i druge dobre fore)*
Pilić, Sanja, *Nemam vremena / Zar baš moram u školu?*
Polak, Sanja, *Dnevnik Pauline P. / Drugi dnevnik Pauline P. / Morski dnevnik Pauline P.*
Pongrašić, Zoran, *Mama je kriva za sve / Ovaj put je kriv tata*
Primorac, Branka, *Ljubavni slučaj mačka Joje / Moj djed astronaut*
Prosenjak, Božidar, *Sijač sreće / Sunce za Vučka*
Puškin, Aleksandr Sergejevič, *Bajka o ribaru i ribici*
Rorić, Ivica Vanja, *Najljepše pjesme za djecu*
Sempé, Jean-Jacques, Goscinny, René, *Nikica*
Spyri, Johanna, *Heidi*
Šesto, Silvija, *Bum Tomica* (izbor iz serije)
Škuflić-Horvat, Ines, (ur.), *Kaos prije premijere*
Todorovski, Zvonko, *Plavi trubač*
Twain, Mark, *Doživljaji Huckleberyja Finna / Kraljević i prosjak*
Winterfeld, Henry, *Timpetill*
Zidar-Bogadi, Nada, *Plavi san*

Zlatar, Pero, *Otključani globus*
Zubović, Sonja, *Pjesme iz prirode i društva*
Željeznjak, Mila, *Sretne priče*

Treći ciklus

Obvezni književni tekstovi

Brić-Mažuranić, Ivana, *Priče iz davnine*
Cesarić, Dobriša, izbor iz poezije
Gavran, Miro, *Zaljubljen do ušiju*
Glavašević, Siniša, *Priče iz Vukovara*
Mihelčić, Nada, *Zeleni pas*
Pavličić, Pavao, *Trojica u Trnju*

Prošireni popis književnih tekstova

Bitenc, Jadranko, *Twist na bazenu / Apsolutni početnici*
Boyne, John, *Dječak u prugastoj pidžami*
Brajko-Livaković, Maja, *Kad pobijedi ljubav / Nemoj reći nikome*
Bruckner, Karl, *Sadako hoće živjeti*
Caroll, Lewis, *Alisa u zemlji čuda*
Cvenić, Josip, *Čvrsto drži joy-stick*
Defoe, Daniel, *Robinson Crusoe*
Dnevnik Ane Frank
Domjanić, Dragutin, izbor iz poezije
Dovjak-Matković, Blanka, *Zagrebačka priča*
Ellis, Deborah, *Djevojčica iz Afganistana*
Ende, Michael, *Beskrajna priča / Momo*
Felscherinow, Christiane, *Mi djeca s kolodvora Zoo*
Galović, Fran, izbor iz poezije
Gavran, Miro, *Svašta u mojoj glavi / Zaboravljeni sin*
Gervais, Drago, izbor iz poezije
Grković Janović, Snježana, *Striborovim stazama*
Grozđanić, Ksenija, *Nova sam u školi*
Hercigonja, Želimir, *Tajni leksikon*
Hitrec, Hrvoje, *Smogovci*
Hornby, Nick, *Sve zbog jednog dječaka*
Horvat, Joža, *Besa / Waitapu*
Ibbotsen, Eva, *Putovanje na rijeku More*
Iveljić, Nada, *Svrčkovno brdo*
Jan, Bernard, *Potraži me ispod duge*
Jelačić-Bužimski, Dubravko, *Sportski život letećega Martina / Balkanska mafija*
Jurić Zagorka, Marija, *Kći Lotrščaka / Tajna krvavog mosta*
Kaštelan, Jure, izbor iz poezije
Kinney, Jeff, *Gregov dnevnik: kronike Grega Heffleyja / Gregov dnevnik: Rodrick rastura*
Kishon, Ephraim, *Kod kuće je najgore*
Klepac, Jadranka, *Miris knjige*
Knižek, Igor, *Priča o dva brata*
Kolar, Slavko, *Breza*

Kopjar, Marko, *Ljubav, padobranc i izvanzemaljci*
Kovačević, Hrvoje, *Tajna crne kutije / Idemo dalje*
Kovačić, Ivan Goran, izbor iz poezije
Kovačić, Ivan Goran, izbor iz kratke proze
Krilić, Zlatko, *Zabranjena vrata / Veliki zavodnik*
Krklec, Gustav, izbor iz poezije
Laća, Josip, *Grand hotel*
Lewis, Clive Staples, *Kronike iz Narnije: Plovidba broda Zorogaza / Princ Caspian*
Macan, Darko, *Pavo protiv Pave*
Majer, Vjekoslav, *Dnevnik maloga Perice*
Mayer, Milutin, *Dolazak Hrvata*
Mihelčić, Nada, *Bilješke jedne gimnazijalke*
Miloš, Damir, *Bijeli klaun*
Miloš, Damir, *Kornatske priče*
Nazor, Vladimir, izbor iz poezije
Nazor, Vladimir, izbor iz kratke proze
Nesbø, Jo, *Čarobna kupka doktora Proktora*
Nöstlinger, Christine, *Konrad, dječak iz limenke / Olfi među ženama*
Novak, Vjenceslav, *Iz velegradskoga podzemlja*
Oz, Amos, *Iznenada u dubini šume*
Paljetak, Luko, *Grenlandski leptir*
Paljetak, Luko, izbor iz poezije
Parun, Vesna, izbor iz poezije
Pavličić, Pavao, *Dobri duh Zagreba*
Pichon, Liz, *Tom Gates –Moj savršeni svijet*
Pilić, Sanja, *O mamama sve najbolje / Sasvim sam popubertetio*
Polak, Sanja, *Pobuna Pauline P. / Skijaški dnevnik Pauline P.*
Pongrašić-Đokić, Ana, *Grozdana na zrnu papra*
Pongrašić, Zoran, *Djevojčica koja je preskočila nebesa ili Gumi-gumi*
Pongrašić, Zoran, *Čuvari sreće*
Primorac, Branka, *Maturalac / Divlje godine*
Prosenjak, Božidar, *Divlji konj*
Pullman, Philip, *Jantarni dalekozor* (trilogija *Njegove tamne stvari*)
Rajki, Igor, *Posuđene ispričnice / Mamac za duhove*
Riordan, Rick, *Kradljivac gromova*
Rowling, Joanne Kathleen, *Harry Potter i kamen mudraca / Harry Potter i darovi smrti*
Rundek, Melita, *Psima ulaz zabranjen / Kupit će ti tata koturaljke*
Saint-Exupéry, de Antoine, *Mali princ*
Schami, Rafik, *Pregršt zvijezda*
Schwab, Gustav, *Najljepše priče klasične starine*
Storić, Šime, *Mačka se uvijek dočeka na noge / Jana, volim te, al' stvarno*
Sienkiewicz, Henryk, *Kroz pustinju i prašumu*
Šajatović, Ivona, *Tajna ogrlice sa sedam rubin*
Šenoa, August, *Kameni svatovi, Postolar i vrag*
Šesto, Silvija, *Debela / Tko je ubio Pašteticu*
Šimunović, Dinko, *Alkar / Duga*
Škrinjarić, Sunčana, *Ulica predaka / Čarobni prosjak*
Škuflić-Horvat, Ines, (ur.), *Maštoplov / Panika u Strahogradu*
Tadijanović, Dragutin, izbor iz poezije
Tihi-Stepanić, Jasminka, *Baš kao Harry Potter / Moja neprijateljica Ana*

Tolkien, John Ronald Reuel, *Hobit*
Townsend, Sue, *Tajni dnevnik Adriana Molea*
Tribus Goran, *Ne dao Bog većeg zla*
Tribuson, Goran, *Rani dani / Mrtva priroda*
Verne, Jules, *Put u središte zemlje*
Wilde, Oscar, izbor iz kratke proze
Zusak, Markus, *Kradljivica knjiga*

Četvrti i peti ciklus

Obvezni književni tekstovi

Hrvatska književnost

Držić, Marin, *Novela od Stanca*
Gundulić, Ivan, *Dubravka*
Krleža, Miroslav, *Gospoda Glembajevi*
Matoš, Antun Gustav, izbor iz novela
Mažuranić, Ivan, *Smrt Smail-age Čengića*
Novak, Vjenceslav, *Posljednji Stipančići*
Šenoa, August, *Prijan Lovro*
Šimić, Antun Branko, izbor iz poezije

Svjetska književnost

Baudelaire, Charles, izbor iz poezije
Camus, Albert, *Stranac*
Dostojevski, Fjodor Mihajlovič, *Zločin i kazna*
Goethe, Johann Wolfgang, *Patnje mladog Werthera*
Kafka, Franz, *Preobražaj*
Petrarca, Francesco, izbor iz poezije
Shakespeare, William, *Hamlet*
Sofoklo, *Antigona*

Prošireni popis klasičnih hrvatskih i svjetskih književnih tekstova

Ahmatova, Ana, izbor iz poezije
Alighieri, Dante, *Božanstvena komedija*, izbor
Andrić, Ivo, *Na Drini ćuprija*
Balzac, Honore de, *Otac Goriot*
Beckett, Samuel, *Čekajući Godota*
Begović, Milan, *Bez trećega, Pustolov pred vratima, Kvartet*
Biblija, izbor
Boccaccio, Giovanni, *Dekameron*, izbor
Borges, Jorge Luis, izbor iz kratke proze
Brecht, Bertolt, *Majka Hrabrost i njezina djeca, Kavkaski krug kredom*
Brešan, Ivo, *Nečastivi na Filozofskom fakultetu, Predstava Hamleta u selu Mrduša Donja*
Bulgakov, Mihail, *Majstor i Margarita*
Bunić Vučić, Ivan, izbor iz poezije

Calderon de la Barca, Pedro, *Život je san*
Cervantes, Miguel, *Don Quijote*, izbor
Cesarec, August, *Zlatni mladić*
Cesarić, Dobriša, izbor iz poezije
Christie, Agatha, *Božić Herculea Poirota*
Conrad, Joseph, *Srce tame*
Cvetajeva, Marina, izbor iz poezije
Čehov, Anton Pavlovič, izbor iz kratke proze
Čehov, Anton Pavlovič, *Tri sestre*
Desnica, Vladan, *Proljeća Ivana Galeba, Zimsko ljetovanje*
Dizdar, Mak, izbor iz poezije
Doyle, Arthur Conan, *Baskervilski pas*
Držić, Marin, Dundo Maroje, *Skup*
Duras, Marguerite, *Ljubavnik*
Eco, Umberto, *Ime ruže*
Eliot, Thomas Stearns, izbor iz poezije
Eshil, *Okovani Prometej*
Euripid, *Medeja*
Ezop, *Basne*
Flaubert, Gustave, *Gospođa Bovary*
Galović, Fran, izbor iz poezije
Gervais, Drago, izbor iz poezije
Gjalski, Ksaver Šandor, *Pod starim krovovima*
Gogolj, Nikolaj Vasiljevič, *Kabanica*
Golding, William, *Gospodar muha*
Goldoni, Carlo, *Gostioničarka Mirandolina*
Grass, Günter, *Limeni bubanj*
Gundulić, Ivan, *Osman* (izbor), *Suze sina razmetnoga Hasanaginica*
Heine, Heinrich, izbor iz poezije
Hektorović, Petar, *Ribanje i ribarsko prigovaranje*, izbor
Hemingway, Ernest, izbor iz kratke proze, *Starac i more*
Hesse, Herman, *Igra staklenim perlama*
Homer, *Ilijada, Odiseja*, izbor
Huxley, Aldous, *Vrli novi svijet*
Ibsen, Henrik, *Lutkina kuća*
Ionesco, Eugene, *Čelava pjevačica, Lekcija*
Ivan Kozarac, *Đuka Begović*
Ivšić, Radovan, *Kralj Gordogan*
Jesenjin, Sergej, izbor iz poezije
Joyce, James, *Portret umjetnika u mladosti*
Kafka, Franz, *Proces*
Kaleb, Vjekoslav, *Gost*
Kaštelan, Jure, izbor iz poezije
Kiš, Danilo, *Grobnica za Borisa Davidoviča*
Kovačić, Ante, *U registraturi*
Kovačić, Ivan Goran, *Jama*, izbor iz poezije
Kozarac, Josip, izbor iz kratke proze
Kranjčević, Silvije Strahimir, izbor iz poezije
Krlježa, Miroslav, *Kraljevo, Balade Petrice Kerempuha*

Krleža, Miroslav, *Povratak Filipa Latinovicza, Na rubu pameti*
Kundera, Milan, *Nepodnošljiva lakoća postojanja, Šala*
Leskovar, Janko, *Misao na vječnost*
Lorca, Federico Garcia, izbor iz poezije
Lucić, Hanibal, *Jur ni jedna na svit vila*
Ljermontov, Mihail, *Junak našeg doba*
Maeterlinck, Maurice, *Plava ptica*
Mann, Thomas, *Smrt u Veneciji*
Marinković, Ranko, *Kiklop, Glorija*, izbor iz kratke proze
Marulić, Marko, *Judita*, izbor
Márquez, Gabriel García, *Sto godina samoće*
Matković, Marijan, *Heraklo*
Matoš, Antun Gustav, izbor iz poezije
Matoš, Antun Gustav, izbor kratke proze
Maupassant, Guy de, *Na vodi*
Mažuranić, Ivan, *Smrt Smail-age Čengića*
Mihalić, Slavko, izbor iz poezije
Milićević, Nikola, izbor iz poezije
Miller, Arthur, *Smrt trgovačkog putnika*
Miłosz, Czesław, izbor iz poezije
Mitovi (grčki, skandinavski i slavenski)
Molière, *Škrtac, Umišljeni bolesnik*
Nazor, Vladimir, izbor iz poezije
Neruda, Pablo, izbor iz poezije
Novak, Slobodan, *Mirisi, zlato i tamjan*
Orwell, George, *1984., Životinjska farma*
Parun, Vesna, izbor iz poezije
Petrarca, Francesco, izbor iz poezije
Pirandello, Luigi, *Šest lica traži autora*
Plath, Sylvia, izbor iz poezije
Plaut, *Škrtac*
Poe, Edgar Allan, izbor iz kratke proze i poezije
Polić Kamov, Janko, izbor iz kratke proze i poezije
Preradović, Petar, izbor iz poezije
Prevert, Jacques, izbor iz poezije
Proust, Marcel, *Combray*
Pupačić, Josip, izbor iz poezije
Puškin, Aleksandar Sergejevič, izbor iz poezije
Racine, Jean, *Fedra*
Rilke, Reiner Maria, izbor iz poezije
Rimbaud, Arthur, izbor iz poezije
Salinger, Jerome David, *Lovac u žitu*
Selimović, Meša, *Derviš i smrt*
Shakespeare, William, *Romeo i Julija, San ivanjske noći*
Slamnig, Ivan, *Bolja polovica hrabrosti*
Slamnig, Ivan, izbor iz poezije
Sofoklo, *Kralj Edip*
Szyborska, Wisława, izbor iz poezije
Šegedin, Petar, izbor iz kratke proze
Šenoa, August, *Zlatarovo zlato*

Šoljan, Antun, *Kratki izlet, Brod u boci*
Šop, Nikola, izbor iz poezije
Tadijanović, Dragutin, izbor iz poezije
Tagore, Rabindranath, izbor
Tolkien, J. R. R., *Gospodar prstenova*
Tolstoj, Lav Nikolajevič, *Ana Karenjina, Uskrsnuće*
Turgenjev, Ivan Sergejevič, *Očevi i djeca*
Vargas Llosa, Mario, *Grad i psi*
Ujević, Tin, izbor iz poezije
Vergilije, *Eneida*, izbor
Vida, Viktor, izbor iz poezije
Vidrić, Vladimir, izbor iz poezije
Vojnović, Ivo, *Allons Enfants*
Whitman, Walt, izbor iz poezije
Wilde, Oscar, *Slika Doriana Graya*
Williams, Tennessee, *Mačka na vrućem limenom krovu, Tramvaj zvan žudnja*
Woolf, Virginia, *Svjetionik*
Wordsworth, William, izbor iz poezije
Yourcenar, Marguerite, *Hadrianovi memoari*
Zoranić, Petar, *Planine*, izbor

Prošireni popis suvremenih hrvatskih i svjetskih književnih tekstova

Ammaniti, Niccolo, *Nek zabava počne*
Aralica, Ivan, *Psi u trgovištu, Asmodejev šal*
Atwood, Margaret, *Sluškinjina priča*
Barbieri, Veljko, *Epitaf carskoga gurmana*
Baretić, Renato, *Osmi povjerenik*
Baricco, Alessandro, *Ocean more*
Bauer, Ludwig, *Zavičaj, zaborav*
Bodrožić Simić, Ivana, *Hotel Zagorje*
Botton, Alain de, *Kako vam Proust može promijeniti život*
Burgess, Anthony, *Paklena naranča*
Carver, Raymond, izbor iz kratke proze
Coetzee, J. M., *Gospodin Foe*
Cvetnić, Ratko, *Kratki izlet*
Čegec, Branko, izbor iz poezije
Dedić, Arsen, izbor iz poezije
Doxiadis, Apostolos, *Stric Petros i Goldbachova slutnja*
Dragojević, Danijel, izbor iz poezije
Drakulić, Slavenka, *Mramorna koža*
Fabrio, Nedjeljko, *Smrt Vronskoga*
Gavran, Miro, *Ljubavi Georgea Washingtona, Judita, Kafkin prijatelj*
Gibson, William, *Neuromancer*
Gromača, Tatjana, izbor iz poezije
Hitrec, Hrvoje, *Kolarovi*
Horvatić, Dubravko, izbor iz poezije
Hosseini, Khaled, *Gonič zmajeva, Tisuću žarkih sunaca*
Jelačić Bužimski, Dubravko, *Noćna igra s Jesenjinom*
Jelušić, Božica, izbor iz poezije

Jergović, Miljenko, *Sarajevski Marlboro, Mama Leone*
Kolanović, Maša, *Sloboština Barbie*
Krauss, Nicole, *Povijest ljubavi*
Kureishi, Hanif, *Buddha iz predgrađa*
Machiedo, Mladen, izbor iz poezije
Majdak, Zvonimir, *Kužiš stari moj*
Maruna, Boris, izbor iz poezije
Matanović, Julijana, *Zašto sam vam lagala*
Matišić, Mate, *Bljesak zlatnog zuba*
Mićanović, Miroslav, izbor iz poezije
Mrkonjić, Zvonimir, izbor iz poezije
Munro, Alice, *Služba, družba, prošnja, ljubav, brak*
Nothomb, Amelie, *Strah i trepet*
Novak, Kristian, *Črna mati zemla*
Pamuk, Orhan, *Snijeg*
Pavličić, Pavao, *Koraljna vrata, Večernji akt*
Paz, Octavio, izbor iz poezije
Primorac, Branka, *Perešin: život i smrt: o Rudolfu, ne samo pilotu*
Rudan, Evelina, izbor iz poezije
Sajko, Ivana, *Žena bomba*
Savičević, Olja, *Adio kauboju*
Schlink, Bernhard, *Žena kojoj sam čitao*
Somosa, Jose Carlos, *Spilja ideja*
Soucy, Geatan, *Djevojčica koja je previše voljela šibice*
Süskind, Patrick, *Parfem*
Škunca, Andriana, izbor iz poezije
Šojat Kuči, Ivana, *Unterstadt, Jom Kipur*
Štivičić, Tena, izbor
Tomić, Ante, *Što je muškarac bez brkova*
Tribuson, Goran, *Povijest pornografije*
Ugrešić, Dubravka, *Štefica Cvek u raljama života*
Vrkljan, Irena, *Marina ili o biografiji*
Zafón, Carlos Ruiz, *Sjena vjetra*
Žagar, Anka, izbor iz poezije